

1. ÚVOD

V současné době je stále častěji propírána otázka postavení hudební výchovy na základní škole a otázka reflexe celého procesu hudební výchovy. V různých programech jsou stále hledány nové cesty, jak vybavit mladého člověka, žáka 2. stupně základní školy, dostatečnými vědomostmi z dějin a teorie hudby, a zároveň v něm probudit hudební dovednosti a rozpoutat v něm zájem o hudbu. V dnešní době je společnost přehlcena množstvím hudebních informací, se kterými se mladý jedinec musí poprat a dokázat si vybrat vkusovou a hodnotovou orientaci v hudebních žánrech. Kvalita této orientace však často velice úzce závisí na osobnosti a schopnostech pedagoga HV, který má velký vliv na hudební utváření osobnosti žáka.

Ovšem úvahy o školské hudební výchově se v průběhu času měnily, především je třeba si uvědomit, že veškeré receptivní činnosti jsou bezprostředně svázány se stykem žáka se znějící hudbou. Díky pokroku se měnily i představy o hudební výchově, nejprve se žáci dostávali s hudbou do kontaktu díky produkci svého učitele, nástup rozhlasu tento rozvoj velmi urychlil. S příchodem nových záznamových a informačních technologií se měl výrazně proměnit charakter předmětu hudební výchova na školách. Technologie by měly umožnit jak žákům tak pedagogům realizovat jejich záměry. Bohužel tyto možnosti školy často z organizačních, technických, ekonomických či personálních důvodů nemohou využít a tyto mezery na straně žáků čím dál více zaplňují média. Proto došlo k velkému rozevření nůžek mezi současnou situací v náplni hudební výchovy a vlastními hudebními zkušenostmi žáků, jejich vlastními hudebními cíli a preferencemi. Pokud má hudební výchova smysluplně fungovat v systému předmětů na základních a potažmo i na středních školách, neobejde se bez informací hudebně sociologického typu o hudebních zájmech, aktivitách žáků a jejich postojích k umělé a nonumělé hudbě.

Výzkumy zachycující postoje k hudbě, hudební zájmy a aktivity, preference různých hudebních žánrů a posluchačské aktivity, mají v České republice dlouholetou tradici. Velkým přínosem pro tyto výzkumy se stal fonotest, který je spojován se jménem Otakara Zicha¹. Velký ohlas nejen v České republice, ale i v zahraničí, vzbudila autorská dvojice Vladimír Karbusický a Jaroslav Kasan². Další výzkumy byly provedeny pod záštitou Ústavu pro výzkum kultury a Výzkumného oddělení Československého rozhlasu. Ten si vzal pod patronát jeden z největších a nejvýznamnějších výzkumů v 90. letech – a to Výzkum hudebnosti 1990, jehož autorem byl Jaroslav Kasan. Dalším významným výzkumem byl výzkum posluchačů v České republice, který v roce 2001 realizoval Mikuláš Bek. Posledním velkým výzkumem byl Výzkum využití multimediálních technologií v hudební výchově, který byl realizován v roce 2010 na Masarykově univerzitě v Brně. Kromě výzkumu využívání multimediálních technologií ve výuce hudební výchovy je zde zkoumáno postavení hudební výchovy v očích vedení různých škol, v očích žáků a rodičů. Také je zde zkoumán postoj žáků k hudbě, jejich hudební aktivity a zájmy. Všechny zde zmíněné výzkumy i mnoho dalších mají jednoho společného jmenovatele – byla zde přítomna otázka efektivity hudební výchovy na základních školách.

Účelem posledního výzkumu bylo ale primárně využití multimediálních technologií ve výuce hudební výchovy, i když se zde objevily otázky týkající se problematiky postavení hudební výchovy na ZŠ a aktivní i receptivní hudebnosti žáků. Ambicí výzkumu této diplomové práce byl především právě tento hudebně sociologický výzkum stavu hudební výchovy na třech rozdílných základních školách a zároveň předmětu hudební výchovy v očích žáků, jejich hudební preference a aktivní hudební činnost..

---

¹ Zich, O.: Estetické vnímání hudby. Praha, 1910. Výzkum závisel na tematicky ucelených ukázkách z oper Bedřicha Smetany a Richarda Wagnera. Zich tyto ukázky zbavil verbálních informací. Po přehrání těchto ukázek zjišťoval psychickou odezvu a míru zájmu pro hudbu tohoto druhu.

² Karbusický, V. – Kasan, J.: Výzkum hudebnosti. Praha, 1969. První dva díly připravili oba kolegové dohromady, na třetím díle se již podílel Jaroslav Kasan sám po odchodu Vladimíra Karbusického do emigrace.

2. PŘEDMĚT A CÍL VÝZKUMU

Cílem tohoto výzkumu bylo zmapovat a vyhodnotit současný stav a postavení předmětu hudební výchova na třech rozdílných základních školách. Na tento problém bylo nahlíženo ze strany učitelů i ze strany žáků, navíc výzkum žáků se dále zaměřil na jejich hudební preference, postoje a hudební aktivity.

Výzkum byl projektován na třech základních školách v Olomouci a blízkém okolí – základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy (Základní škola Františka Stupky Olomouc), základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy (Základní škola „Komenium“ 8. května) a základní škola bez zaměření (Základní škola Náměšť na Hané). Celkově se výzkumu zúčastnili 3 učitelé hudební výchovy – z každé základní školy jeden. Žáků se celkově výzkumu zúčastnilo 200 (39 žáků ze základní školy s rozšířenou hudební výchovou, 78 žáků ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy a 83 žáků ze základní školy bez zaměření).

Je pochopitelné, že nelze tento vyhodnocený vzorek vytrhnout z kontextu všech pedagogů hudební výchovy na základních školách v České republice a všech žáků základních škol v České republice, kteří navštěvují na své škole hodiny hudební výchovy.

Prvním výsledkem výzkumu má být zhodnocení podmínek k výuce hudební výchovy na třech rozdílných základních školách, především materiální vybavení hudebny, dále vliv učitele na náplň hodin hudební výchovy.

Druhým výsledkem výzkumu je zhodnocení receptivní hudebnosti žáků a její srovnání na základních školách s různým zaměřením.

Třetím výsledkem výzkumu je převaha aktivní hudebnosti žáků navštěvujících základní školu s rozšířenou výukou hudební výchovy.

3. VÝBĚROVÝ SOUBOR

Výběrový soubor tvořili tři učitelé hudební výchovy na třech vybraných základních školách a žáci druhého stupně těchto základních škol v Olomouci a blízkém okolí (celkově se výzkumu zúčastnilo 200 žáků).

Základní škola Františka Stupky v Olomouci je základní školou s rozšířenou výukou matematiky, informatiky a hudební výchovy. Základní kámen školy byl položen roku 1963 a výuka zahájena v září 1966 ve 27 třídách. Rozšířená výuka hudební výchovy na této škole byla žákům poprvé nabídnuta se začátkem školního roku 2004/2005 po zrušení základní školy Svornosti, kde rozšířená výuka hudební výchovy byla již zavedena.

Rozšířená výuka hudební výchovy spočívá v rozšířené hodinové dotaci předmětu. Zatímco na běžných základních školách bývá praxí hodinová dotace hudební výchovy 1 – 2 vyučovací hodiny, na této škole je minimální hodinová dotace zvýšena na 2 – 3 vyučovací hodiny.

V současné době školu navštěvuje 427 žáků rozdělených do 20 tříd. Žáci druhého stupně na této škole jsou v každém ročníku rozděleni do tří skupin podle zaměření. Na základě takového rozdělení jsou sdružováni po dvou ročnících (6. a 7. ročník, 8. a 9. ročník) na výuku předmětů. V praxi mají vždy dva stejné ročníky ve stejnou dobu vyučování daného rozšířeného předmětu.

Základní škola Komenium Olomouc 8. května je mezi Olomoučany známá jako „Komenka“. Jedná se o úplnou školu, tedy ročníky od 1. do 9. Historie školy je velmi záhadná, především díky neúplným informacím o prvním umístění školy. Při hlubším poznání lze dojít k závěru, že současná škola „Komenium“ je v podstatě spojení tří samostatných škol. Název „Komenium“ nesla pouze jedna olomoucká škola, a to 1. měšťanská dívčí, která byla založena 1895. Škola postupně měnila své působiště, až se nakonec po obnovení olomoucké univerzity (jejíž budovy do té doby využívala) usídlila na Mořickém náměstí, kde současná základní škola

„Komenium“ sídlí. Druhou školou, která mohla nést název „Komenium“, byla 1. obecná dívčí, o které můžeme tvrdit, že se jedná o vůbec první českou školu v Olomouci. Po dlouholetém umístění v dnešní Sokolské ulici byla přeměněna na ZDŠ Komenium a tím se stala součástí základní školy na Mořickém náměstí. Třetí školou, která se nakonec stala součástí dnešní „Komenky“, byla 3. obecná dívčí, která se v roce 1919 vydělila z 1.obecné školy dívčí. Své působiště změnila stejně jako 1. měšťanská dívčí po obnovení olomoucké univerzity a na čas se usídlila v dnešní Sokolské ulici. V roce 1963 byla tato škola oficiálně zrušena a všichni žáci i pedagogové se stali součástí ZDŠ Komenium.

Zaměření školy je orientováno na výtvarnou výchovu. Hodinová dotace je rozšířena na minimálně 3 vyučovací hodiny týdně. Žáci ještě donedávna měli možnost navštěvovat specializovanou třídu s rozšířenou výukou výtvarné výchovy, či běžnou třídu. V současné době se praxe taková, že rozšířenou výtvarnou výchovu mají v plánu všechny třídy druhého stupně a žáci, kteří nejsou výtvarně nadaní, nemají vyhraněný učební plán výtvarné výchovy a tyto hodiny nevyučuje aprobovaný pedagog výtvarné výchovy.

Škola pravidelně organizuje tzv. krajinářské kurzy pro 6. ročníky, které se konají v jarním období. Dále škola spolupracuje s Domem dětí a mládeže Olomouc. Žáci školy se pravidelně umisťují na předních místech různých výtvarných soutěží. Mimo jiné „Komenka“ poskytuje zázemí pro vyhlašování cen výtvarné soutěže při Nadaci Bezpečná Olomouc.

Základní škola v Náměšti vznikla jako Obecná škola v roce 1910. O patnáct let později vznikla v městyse Náměšť na Hané Měšťanská škola.V současné době jde o dva stupně základní školy. Tato škola je úplná, první stupeň sídlí na odloučeném pracovišti mimo hlavní budovu. Škola je spádová pro žáky z okolních malotřídek. Žáci mají k dispozici velký nový sportovní areál s halou a venkovním prostorem pro různé sporty.

Škola byla v minulých letech modernizována několika interaktivními tabulemi a informační didaktickou technikou.

Zajímavostí je, že na škole působí pobočka ZUŠ Litovel, učitelé z Litovle pravidelně dojíždějí do Náměště a vyučují přímo ve škole, ve třídách prvního stupně. Jedná se o hudební a výtvarné obory.

4. METODY A TECHNIKY

V celém výzkumu učitelů i žáků byla použita metoda dotazníku. Dotazník u žáků byl administrován prostřednictvím samotného zkoumatele přímo v místě školy, dotazník u učitelů proběhl stejným způsobem. Struktura a typy otázek byla v obou případech dotazníků podobná, ale adekvátní souboru učitelů a souboru žáků.

V úvodu obou dotazníků je krátký motivační text pro respondenty. Následují stručné pokyny pro správné vyplnění dotazníku.

Oba typy dotazníků jsou konstruovány do několika relativně samostatných problémových okruhů. Tyto okruhy usnadnily následnou přehlednější interpretaci výsledků. Respondenti ovšem se s tímto rozdělením sami nesetkali a vyplňovali dotazník jako celek.

Dotazník pro učitele obsahuje 37 číslovaných otázek, poslední 4 otázky se týkají pouze učitelů, kteří mají v aprobaci hudební výchovu. 9 otázek je doplněno podotázkami, které specifikují některé možnosti odpovědi na otázku. Takové podotázky byly očíslovány podle otázky, na kterou navazují a označeny malým písmenem (např. 32a).

Prvních 7 otázek je zaměřeno obecně na demografické údaje učitelů – pohlaví, věk, vzdělání, délka pedagogické praxe a aprobace. Následující otázky jsou sdruženy do již zmíněných problémových okruhů. Otázky 8 – 14 tvoří okruh „Motivace pro učitelství hudební výchovy“, otázky 15 – 16 okruh „Specifika hudební výchovy“, otázky 17 – 21 okruh „Postavení hudební výchovy na ZŠ“, otázky 22 – 25 a 32 okruh „Vybavení školy“, otázky 26 – 28 okruh „Aktivity žáků v hudební výchově“, otázky 29 – 31 okruh „Moderní populární a lidová hudba“ a otázky 33 – 37 okruh „Příprava na vysoké škole a prezentace hudební výchovy“.

Výzkum žáků proběhl ve všech školách pouze na druhém stupni. K vyplnění dotazníků docházelo vždy v hodinách hudební výchovy v přítomnosti tazatele a na konci hodiny byly dotazníky vybrány. V každé třídě byl dotazník s žáky probírán po jednotlivých otázkách, aby nedošlo k chybnému vyplnění. I přesto v mnoha případech nedocházelo k úplnému vyplnění. Dotazník pro žáky obsahuje 30 číslovaných otázek, z toho 5 je

doplněno podotázkami, které jsou očíslovány stejným způsobem, jako v dotazníku pro učitele. Otázky lze opět rozdělit do následujících okruhů: otázky 1 – 3a okruh „Postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty“, otázky 4 – 10 okruh „Náplň a průběh hodin“, otázky 11 a 14 okruh „Žákovo hodnocení učitele“, otázky 12 – 13 okruh „Vybavení“, otázky 15 – 17 okruh „Vztah k hudbě“, otázky 18 – 23b okruh „Vlastní hudební aktivity“, otázky 24 – 29b okruh „Oblíbené žánry, interpreti, skladatelé“ a otázka 30 okruh „Co změnit na výuce HV“.

Hypotézy určují body porovnávání výsledků škol mezi sebou. Každý škola je specifická zaměřením na jiný předmět, který vyučuje v rozšířené hodinové dotaci (hudební výchova, výtvarná výchova, škola bez specifického zaměření). V každé z těchto uvedených škol se hudební výchova vyučuje jiným způsobem a v jiných podmínkách.

Oba typy dotazníků, jak pro učitele, tak pro žáky, jsou vzájemně propojeny v několika bodech, takže je možné výsledky porovnávat. Těžištěm srovnání byly oblasti vybavenosti školy a náplně a průběhu hodin hudební výchovy.

5. HYPOTÉZY

Hypotéza č. 1: v očích učitele na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy má předmět hudební výchova výsadnější postavení mezi jinými předměty než v očích učitelů na ostatních typech škol

Hypotéza č. 2: učitel na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy má lepší materiální podmínky pro výuku vážné i populární hudby v předmětu hudební výchova než Hypotéza č. 3: učitelé na ostatních typech základních škol

Hypotéza č. 3: žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy mají lepší podmínky k rozvoji receptivní hudebnosti než žáci na ostatních základních školách

Hypotéza č. 4: žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy jsou více hudebně aktivní než žáci na ostatních základních školách

6. HUDEBNOST

„Hudebnost patří k nejzajímavějším, současně však i k nejsložitějším projevům lidského duševna.“³ O jak moc rozsáhlé oblasti je řeč, si můžeme uvědomit, když vezmeme v úvahu, že veškerá hudební kultura celé historie je projevem hudebnosti lidstva. Jako významný společenský jev si hudebnost prošla svým vlastním vývojem.

Je možno tento termín spojovat se schopností umět zpívat nebo s jiným termínem – a to hudební sluch. Otázce hudebnosti byla věnována řada hudebně-psychologických studií již od 20. let 20. století.

Prvním badatelem, který se věnoval výlučně otázce hudebnosti, byl německý lékař Theodor Billroth. Ve svém díle *Wer ist musikalisch?* Pojednává o rytmu jako o podstatném znaku hudebnosti, jakým způsobem na nás hudba působí, o hudbě ve spojení s jinými druhy umění. Zabývá se také otázkou, kdo je hudební, jaké má schopnosti, resp. jak poznáme, že je někdo hudebně nadaný. Billroth klade důraz především na rytmus jako základ hudebnosti. Jeho práci považujeme za první soustavné dílo o hudebnosti.

Německý psycholog Carl Stumpf je první, kdo uvádí metodu zkoumání hudebnosti a následně podává zprávy o výzkumech hudebnosti dětí a dospělých. Omezuje zkoumání hudebnosti na zjišťování kvality hudebního sluchu pro tónovou výšku. Velký důraz klade Stumpf na otázku absolutního hudebního sluchu. Tuto schopnost považuje za nezbytnou, pokud má být požitek z hudebního díla úplný. Stumpf se zároveň věnoval studiu zázračných dětí.

Maďarský psycholog Géza Révész⁴, který působil na univerzitě v Amsterdamu, dospěl k závěru, že neexistuje reálná definice hudebnosti. Chápe ji jako „jednotlivou vlastnost celostního charakteru osobnosti“. Hudebnost zkoumá z několika oblastí: smysl pro rytmus, polohový sluch,

---

³ Kratochvíl, Fr.: *Základy hudební výchovy*. SPN, Praha, 1964, str. 6
DS

⁴ Géza Révész (1878 – 1955) – maďarsko-holandský psycholog, jeden z nejvýznačnějších představitelů západoevropských badatelů v otázce hudebnosti

schopnost analýzy dvou a více zvuků, relativní sluch, smysl pro harmonii, vnímání a zpěvní reprodukce melodie, hra vnímavé melodie na klavír, tvůrčí fantazie. Všechny zkoušky, kterými Révész hudebnost zkoumal, vyžadují reproduktivní výkon zkoušeného jedince. o hudební psychologii k těmto znakům hudebnosti: estetické vnímání hudby, schopnost poznávat dílo jako hudební, způsobilost hodnotit kvalitu hudebního díla. Tento poslední bod můžeme chápat jako schopnost vžít se do nálady hudebního díla, prožívat jej a poznávat formální a stavební složky díla.

Dalším teoretikem, který se hudebností zabýval, byl K. Starkov. Ten uvádí znaky hudebnosti poněkud odlišně: schopnost chápat a poznávat hudební celek a jeho hudební formu, hudební sluch, cit pro rytmus, reprodukční schopnost a nadání pro sluchovou a motorickou koordinaci.

Carl E. Seashore⁵ třídí prvky hudebnosti na: hudební citlivost, hudební činnost, hudební paměť a obrazivost, hudební intelekt a hudební cítění.

K. Winifred Fleming-Wiliams uvádí jako prvky hudebnosti: smysl pro harmonii, melodii, stupňování tónů, schopnost hlasem nebo nástrojem hudbu předvést, tvořivou schopnost.

V české literatuře máme snad jediný spis Vladimíra Helferta⁶ *Základy hudebnosti na nehudebních školách*. Nejvíce se shoduje s poznatky Gézy Révésze a hudebnost dělí na aktivní a pasivní.

Ještě podrobněji se otázkou hudebnosti zabývá studie Otakara Zicha⁷ *O elementárních podmínkách hudebního nadání*. Zich tvrdí, že nezbytným prvkem hudebnosti je hudební nadání. Základem pro určení hudebního nadání je hudební výchova ve škole.

Výsledky těchto a další řady teoretiků nás utvrzují v pochybách, že problém hudebnosti nedospěl k jednotnému řešení.

Metodické přístupy na počátku 20. let ke zkoumání hudebnosti se dělily na dva postupy. První postup určoval rozbor pouze evidentních hudebních talentů

---

⁵ Carl E. Seashore (1866 – 1949) – americký hudební psycholog

⁶ Vladimír Helfert (1886 – 1945) – muzikolog, pedagog

⁷ Otakar zich (1879 – 1934) – hudební estetik, skladatel

7. ZNAKY HUDEBNOSTI

7.1 Hudební sluch

Dosavadní hudebně-psychologická literatura se neshoduje ani ve výčtu znaků hudebnosti. Jako první se dostáváme k otázce hudebního sluchu. „Hudební sluch spočívá v tom, že vnější podněty akustické, určené periodickým vlněním, vyvolají v našem vědomí určité, pro všechny lidi stejně platné vjemy a představy tónové, popřípadě hudební.“⁸ Jde o přeměnu akustického podnětu v tónový vjem. Děje se tak prostřednictvím sluchového orgánu fyziologickým procesem, který byl vysvětlen Helmholtzovou rezonanční hypotézou – tónový komplex (hudba) existuje jen v našem vědomí. Poměr fyziologického slyšení k naší tónové představě spočívá v tom, že si slyšením hromadíme tónovou zkušenost, která se vytříbuje v hudební představivost.

Fyziologický sluch tuto představivost umožňuje, ale nemůže ji nahradit, tzn. míru hudebnosti nelze posuzovat podle toho, jak má kdo bystrý sluch. Denně prožíváme hudební představivost, která není závislá na okamžitém slyšení hudby a odehrává se pouze v našem vědomí bez akustického podnětu. Když čteme noty, máme určitou hudební představu o melodii, kterou vidíme zapsanou v notách. Tyto myšlenky vznikají zcela nezávisle na slyšeném tónovém podnětu. Ani poruchy slyšení nemusí mít na hudební představivost vliv – Bedřich Smetana i Ludwig van Beethoven tvořili, i když byli zbaveni možnosti hudbu slyšet. Hudebnost a hudební sluch je tedy otázkou hudební představivosti. Je pravdou, že fyziologický proces slyšení se v tomto ohledu poněkud přeceňuje.

V rámci výuky hudební výchovy jde tedy především o tříbení hudební představivosti.

Obvykle dělíme hudební sluch na absolutní a relativní

Absolutní sluch se vyskytuje ve dvojí formě, a to ve schopnosti poznat daný znějící tón spontánně, okamžitě, v jeho absolutní výšce. Tato schopnost se u nás projevuje pojmenováváním tónu podle našeho

---

⁸ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudbních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.12

hudebního systému. Druhá forma záleží ve schopnosti představit si určitý tón v jeho absolutní výšce bez jeho zaznění a schopnosti jej zazpívat. Obě tyto formy absolutního sluchu se od sebe odlišují a nemusí být společné jednomu člověku. Někdo může mít schopnosti jedné formy absolutního sluchu, jiný schopnosti formy druhé.

Otázkou hudebního sluchu se z hudebně-psychologického hlediska zabýval Carl Stumpf⁹, Kriese a O. Abraham. Stumpf a Abraham požadují nutnost absolutního hudebního sluchu, pokud má být požitek z hudebního díla úplný. Abraham dokonce tvrdí, že absolutní hudební sluch je nutností jak u skladatele, tak i u vnímatele. Je jasné, že toto tvrzení je nesprávné, jelikož v důsledku dodržení tohoto mínění by naprostá většina lidí byla odsouzena k nehudebnosti. Ale to není jediný argument – je známo, že řada významných skladatelů i předních hudebních interpretů nemá absolutní hudební sluch (dokonce Hostinský píše o Bedřichu Smetanovi, u něhož v důsledku ohluchnutí došlo k porušení přesného vědomí absolutní tónové výšky. Ale nikoho ani nenapadne tvrdit, že *Má Vlast*, *Hubička* anebo *Tajemství* jsou díla, která zaznamenávají úpadek skladatelovy hudebnosti). Naopak, je známo i několik případů, že lidé nadaní absolutním sluchem mají nevelkou hudební inteligenci (například žák, který má bezpečně absolutní sluch, může být nerytmický, nemá smysl pro hudební sloh, hudebnost je nevelká a svůj zájem soustřeďuje pouze k lehké hudbě). Existují i případy, kdy je absolutní hudební sluch jedinci na překážku. Stává se tak v případě, že absolutní sluch v obojí výše uvedené formě je fixován ve vědomí, že název nebo notová značka určitého tónu vyvolá představu jedině tohoto tónu, ale už ne intervalového poměru k tónu jinému (vidí-li tedy takový jedinec napsaný interval c1-e1, vybaví se mu absolutní výšky těchto jednotlivých tónů, ale už ne představa tónové relace, kterou známe pod názvem velká tercie). Takový jedinec ani není schopen transpozice. Jsou také známy případy, kdy zpěvák - sólista s absolutním sluchem, navyklý určitému ladění, nebyl schopen se přizpůsobit sboru v jiném ladění, tudíž celkový dojem byl falešný (resp. sólista v poměru k danému sboru zpíval falešně).

---

⁹ Carl Stumpf (1848 – 1936) – německý psycholog a filozof

Absolutní sluch může být velkou výhodou pro skladatele, sbormistry i dirigenty. Pro posluchače může být užitečným ziskem. Není ovšem pravdou, že absolutní sluch je nezbytnou podmínkou hudebnosti. V takovém případě by se hudebnost stala závislou na něčem, co je do značné míry velice specifickou schopností. „Kdybychom hudebnost ztotožňovali se schopností absolutního sluchu, prohlásili bychom za nehudební velkou část těch, jimž je hudba potřebou a nutností a o jejichž hudebnosti není tedy možno pochybovat.“¹⁰

Pro hudebnost má daleko větší význam sluch relativní. Jde o schopnost poznávat relace (intervaly) dvou a více tónů v zaznění následném i současném. „Relativní sluch znamená komplikovanější a tím i vyšší stupeň tónového vnímání, nežli sluch absolutní. Kdežto tento spočívá v bezprostřední, dále nevysvětlitelné představivosti, jest předpokladem relativního sluchu srovnávání nejméně dvou tónových vjemů a určitý logický závěr na základě tohoto srovnávání a na základě paměti pro intervalové relace, tedy činnost daleko složitější.“¹¹ Poznání intervalů se děje jakoby bezprostředně, ale je to jen zdánlivé (poznáme-li okamžitě v tónech c-a interval velké sexty, bylo nutno, abychom si někdy předtím vryli do paměti poměrový interval velké sexty. Poté můžeme vždy po zaznění tónů tohoto poměru přesně určit interval, protože se nám z paměti vybaví představa velké sexty – to je onen výše zmiňovaný logický závěr).

Hudba jakožto tónový komplex sestává ze samých takovýchto intervalových poměrů, které mohou být buď následné (v melodice), nebo současné (v harmonii). Umění dobře rozeznávat intervaly platí za přední podmínku vzdělaného hudebníka (mohli bychom říci, že je základ jakési hudební gramatiky). Proto i vytříbení a uvědomění relativního sluchu se považuje za nejpřednější povinnost hudební výchovy. Relativní sluch považujeme za důležitý základ hudebnosti, ale opět nemůžeme říci, že je to nutná podmínka hudebnosti. Pak bychom opět z kruhu hudebnosti museli vyřadit ty lidi, kteří mají hudbu rádi, nedovedou si bez ní představit život,

---

¹⁰ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.16

¹¹ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.17

ale nemají relativní sluch. Pokud by tito lidé opravdu byli nehudební, nešli by na koncert, nebo by vůbec neposlouchali hudbu.

Je důležité také rozeznávat relativní sluch uvědomělý a neuvědomělý. V případech, kdy relativní sluch není vyvinut, můžeme říci, že vůbec nebyl pěstován a je zanedbán, je v podstatě neuvědomělý. Ale případy, kdy je relativní sluch nevyvíditelný a nedá se mluvit o hudebním sluchu, nemůžeme říci, že je jedinec nehudební. Totiž při působení hudby na psychický organismus se uplatňují i další složky, než jen relativní sluch.

Relativní sluch je ze všech znaků hudebnosti nejdůležitější, pro hudebně vzdělané je to nutný základ. Ale není to tak nutná podmínka, abychom mohli s jistotou tvrdit, že kdo nemá relativní sluch, je nehudební. „Hudebnost je širší a nadřazenější vlastnost psychická nežli intervalový sluch; může být dána i tam, kde relativní sluch není vyvinut nebo není uvědomělý.“¹²

7. 2 Rytmus

Za další znak hudebnosti považujeme vnímavost pro rytmus (rytmický smysl). Theodor Billroth¹³ prohlásil, že nedostatek smyslu pro rytmus je znakem nehudebnosti. Je potřeba si ale položit otázku, jaký význam má rytmický element v hudbě. Hudba spočívá v organizované tónové řadě, která probíhá v čase. Tato organizovanost spočívá v následných (melodických) a současných (harmonických) intervalových poměrech. Tyto tónické poměry jsou nejdůležitějším znakem hudby a „bez nich by hudby nebyla hudbou“¹⁴. Tyto tónové řady probíhající v čase nemají možnost se vracet. Potřebují ještě jeden řád, který by uzákonil hudbu jako časovou. Bez tohoto řádu by byla hudba těžko srozumitelná. Tento řád je dán rytmem a metrem. Tedy rytmus dává hudbě větší srozumitelnost, přehlednost v plynulém časovém toku. Přidává hudbě většího výrazu a oživení, ale nikdy nemůže hudbu nahradit. V různých obdobích hudebního

---

¹² Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.20

¹³ Theodor Billroth (1829 – 1894) – vídeňský lékař, chirurg. Nejvýznamnější dílo v otázce hudebnosti *Wer ist musikalisch?* (1895) bylo vydáno posmrtně.

¹⁴ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.21

vývoje se stával rytmus více či méně důležitou složkou hudby a někdy byl zcela upozaděn. Nepatrněji to lze vysledovat v gregoriánském chorálu, kde je samostatná rytmická řada nahrazena rytmickým spádem řeči. Ale nelze si ani představit hudební větu, ve které by existoval pouze rytmus bez melodie nebo harmonie (bez tónového materiálu). „To by byl pouze tlučený rytmus, nikoliv však hudba.“¹⁵

Opět můžeme říci, že rytmus je jedna. Nikoli jediná složka hudební představivosti a hudebního projevu. Je to složka sice velice významná, ale sama o sobě netvoří podstatu hudby.

Je třeba rozlišovat schopnost rytmus reprodukovat a schopnost rytmus vázaný na hudbu si představit. Tyto dvě formy smyslu pro rytmus mají stejný charakter jako formy absolutního sluchu. Při reprodukci rytmu se uplatňuje motorika, kterou nemají všichni lidé na stejné úrovni. Je také možné, že jedinec si dokáže složitý rytmický model představit, fixovat tuto utvořenou představu ve své paměti, ale nedovede už ji reprodukovat (někteří skladatelé takto nedokážou odtaktovat ani své vlastní skladby). Ale to neznamena, že daný jedinec nemá rozvinutou rytmickou představivost.

Rytmický smysl tedy nemůže být rozhodující složkou hudebnosti. I při úplném nedostatku rytmické schopnosti nemůžeme o jedinci tvrdit, že je nehudební.

7.3 Hudební paměť

Za třetí znak hudebnosti považujeme hudební paměť. Ta má pro hudebnost značný význam, protože i celý náš psychický život je bez paměti nemyslitelný. Tak i hudební představivost je důležitá pro vnímání hudby. Protože hudba plyne v čase, bez paměti bychom ztratili schopnost uchovat si kontinuitu skladby v celé její formě. Proto také hudební paměť řadíme v důležitosti ještě před relativní sluch, který sám je umožněn hudební pamětí.

Bez hudební paměti není možná souvislá hudební představivost. Ale i taková hudební paměť se vyskytuje v rozličných formách. Můžeme mluvit o schopnosti zapamatovat si pouze povrchní ráz skladby bez všech

---

¹⁵ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.121

možných detailů (melodických, harmonických, rytmických, barevných). Ale můžeme zaregistrovat i schopnost podržet si v paměti přesnou strukturu skladby ve všech jejích složkách. Kvalita hudební paměti je přímo úměrná umělecké kvalitě a komplikovanosti díla. Schopnost zapamatovat si zvukový obraz symfonie je jistě vyšší známkou hudebnosti než zapamatování si vojenského pochodu.

Je možný naprostý nedostatek hudební paměti? Takový nedostatek, kdy by ze slyšené hudby v paměti nezůstalo vůbec nic, je zřejmě vyloučen. Patrně by pak šlo o chorobnou ztrátu paměti. „Totální nedostatek hudební paměti považují za normálních poměrů stejně nemožný, jako je nemyslitelný u normálního člověka totální nedostatek obyčejné paměti.“¹⁶

Hudební paměť se ztotožňuje se schopností reprodukovat danou skladbu. Billroth tvrdí, že kdo nedovede reprodukovat krátkou, ostře rytmizovanou a zřetelně členěnou melodii, není hudební. Podobný názor má i Révész. Ten za hlavní znak hudebnosti považuje schopnost reprodukovat po paměti skladbu. Také Czerlitzer považuje hudebnost závislou na schopnosti reprodukce. Tyto teorie jsou ale mylné, reproduktivní schopnost totiž závisí i na mnoha jiných okolnostech, které s vlastní pamětí nemají nic společného. Jde například o správné ovládání hlasivek, aby byla reprodukce správně provedena. Také může být rozdíl mezi podrženou hudební představou na základě paměti a mezi reproduktivní schopností na základě paměti. Existují případy, kdy si jedinec dokáže slyšenou hudbu zapamatovat a pozná ji po čase, kdy ji zaslechne, ale sám ji nedovede reprodukovat. Tím je jasné, že metoda, o které mluví Révész (hudebnost je dána reproduktivní hudební pamětí), dochází k mylným závěrům.

Hudebnost je věcí celkové psychické dispozice, která stojí nad všemi uvedenými schopnostmi, které se uvádějí jako znaky hudebnosti. „Kdo má absolutní a uvědomělý relativní sluch, kdo má zjištěný smysl pro rytmus, vytříbenou hudební paměť a dokonce reproduktivní nebo produktivní schopnosti, ten má hudebnost evidentní, takže není třeba ji dále

---

¹⁶ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehupebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.23 - 24

dokazovati.¹⁷ Ale byla by chyba, kdyby byla hudebnost omezena jen na tyto evidentní případy. Také živý zájem o hudbu je dokladem toho, že osoby s tímto zájmem jsou celou svojí psychikou zaujaty hudbou, i když u nich nejsou prokázány znaky evidentní hudebnosti. A otázka hudebnosti by se neměla od těchto případů odvracet.

7. 4 Hudebnost – sociální funkce hudby

Z širšího úhlu pohledu se můžeme na hudebnost dívat i díky sociální funkci hudby. Vedle lidí evidentně hudebních existuje valná část těch, kteří hudbu rádi poslouchají, mají potřebu ji recipovat. Že existuje ještě jiná hudebnost než ta evidentní, dokládá fakt, kolik lidí chodí navštěvovat opět, koncerty, kluby a jiná hudební vystoupení. Toto obecnstvo znamená pro hudbu rezonanční půdu, bez které by nebyl možný vývoj hudby. Každá část obecnstva si přichází na své. Někteří lidé vyhledávají symfonické koncerty, jiní posedávají v kavárnách a klubech a další poslouchají doma u přehrávače. Všichni tito lidé dokáží sedět a poslouchat třeba celou hodinu. Nikdo je nenutí a navíc musí zaplatit vstupenku. Ale u všech se uplatňuje potřeba slyšet hudbu. O takových lidech, kteří mají potřebu slyšet hudbu, nemůžeme tvrdit, že jsou nehudební, protože nedovedou rozeznat tercii od kvarty nebo neumí zpívat. Kdyby byli nehudební, nešli by na koncert.

Tím, že potřeba poslouchat hudbu je u většiny lidí tak silně vyvinuta, stává se hudba nejúčinnějším shromažďovatelem lidí. „Nejplamennější politická řeč nepřivábí a nezaujme rázem tolik lidí jako hudba. Postavte řečníka na ulici a dejte mu mluvit: seskupí se zvědavci na chvíli, ale brzy zájem ochabne. Postavte na ulici třeba jen malý ensemble hudební a uvidíte, jaký živý a trvalý zájem vyvolá.“¹⁸

Tato potřeba hudby je doložena v celé historii lidstva. Od středověku až po 18. století byl hlavním shromaždištěm lidu kostel. Ale církevní účel nikdy nedovedl přivádět do kostela velký počet lidí, proto se hudba stala nedílnou součástí bohoslužby. Ale podobných příkladů nám dává historie více. Další takový významný činitel, který slouží ke shromažďování lidí,

---

¹⁷ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.27 - 28

¹⁸ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.31

jsou národní hymny. Vše je korunováno existencí lidové hudby. V nejširších lidových vrstvách je tak živá potřeba hudby, že nutí poslouchat i zpívat lidové písně.

Potřeba hudby je faktem rozšířeným nejen u kulturních národů v podobě lidové hudby, ale i u různých kmenů až na primitivním kulturním stupni. Díky tomu můžeme říci, že potřeba hudby patří k prapůvodním a spontánním duševním potřebám. Objevuje se ještě před intelektuálním vývojem – děti v útlém věku jsme hudbou zaujaty dříve, než se naučí číst a psát. Hudba se uplatňuje jak ve vývoji jednotlivce, tak ve vývoji celé společnosti.

Nakonec tedy můžeme říci, že potřeba hudby v sobě zahrnuje hudebnost, takovou, která se spokojí s recipováním hudby – hudebnost latentní (utajená). Vyskytuje se u všech lidí ve všech dobách a na každém stupni vývoje. Tuto hudebnost můžeme prohlásit za společnou všem lidem. Existuje vedle hudebnosti evidentní (jednotlivci, kteří jsou hudebně aktivně činní a mají známky zřejmé hudebnosti).

7. 5 Hudebnost aktivní a receptivní

Vladimír Helfert na základě takových úvah potom dělí hudebnost na

Hudebnost aktivní (evidentní) – vede k aktivní účasti na hudbě. Může se projevovat skladatelskou činností, ale také činností reproduktivní. Různé stupně těchto činností jsou dokladem různých stupňů hudebnosti. Tato hudebnost je evidentní, nelze o ní pochybovat, protože aktivní účast na hudbě je sama dokladem, že tato hudebnost existuje.

Hudebnost receptivní (latentní) – ta se projevuje recipováním, vnímáním hudby. A toto vnímání předpokládá potřebu slyšet hudbu. Taková potřeba nemusí být evidentní, může se projevovat jen za určitých okolností, jako jsou občasné koncerty. Aby byla potřeba zřejmá, musí být vyvolána nějakým vnějším podnětem – zazněním hudby. Receptivní hudebnost se jeví ve vztahu k celé psychické osobnosti k hudbě. Jakmile někomu zaznívající hudba není lhostejná, můžeme to považovat za důkaz alespoň receptivní hudebnosti. Pokud budeme uvažovat, že receptivní hudebnost je daná všem lidem, musíme říci, že hudba není nikdy za

žádných okolností a v žádných kulturách lhostejná. Není nikdo, kdo by byl totálně nehudební.

Receptivní hudebnost můžeme dělit na uvědomělou a neuvědomělou. Uvědomělá receptivní hudebnost se může zčásti krýt s hudebností aktivní. Základ má v uvědomělé schopnosti relativního sluchu, v uvědoměném rytmickém smyslu. Může být prohlubována teoretickými a historickými vědomostmi. K aktivní hudebnosti chybí pouze aktivní zabývání se hudbou. Taková hudebnost si u jedince nepotřebuje pomáhat mimohudebními představami (jako mohou být různé subjektivní asociace). „Tedy tato hudebnost znamená schopnost samostatné hudební představivosti a autochtonního hudebního myšlení při vnímacím procesu. Je to schopnost vnímat hudbu jakožto hudbu, sledovat její vnitřní řád organickou zákonitost, zvukovou stránku apod. Je přirozeno, že této receptivní hudebnosti je poměrně málo.“¹⁹

Neuvědomělou receptivní hudebností rozumíme neuvědomělé se oddání dojmu z hudby. Tato hudebnost se především opírá o mimohudební představy, které se dějí n základě subjektivních, tedy náhodných asociací. Člověk probíhající hudbu nedovede sledovat jako čistě hudební organismus, nestačí mu k tomu hudební představivost. Proto se obrací na pomoc k mimohudebním představám, které mu hudba pomocí analogií nebo asociací vyvolává. Potom se mylně domnívá, že obsahem hudby je jeho mimohudební asociace, např. pramen, láska.

Tyto dva typy receptivní hudebnosti není možné od sebe striktně oddělit.

---

¹⁹ Helfert, V.: Základy hudební výchovy na nehudebních školách. Státní nakladatelství, Praha, 1930, str.40

8. VÝSLEDKY VÝZKUMU A JEJICH INTERPRETACE

8. 1 Učitelé

Následující text je pro přehlednost řazen číselně podle jednotlivých otázek. V rámci každé otázky je za jejím vlastním textem zařazena tabulka, kde jsou znázorněny odpovědi všech tří respondentů.

8. 1. 1. Demografické údaje

V dotazníku byly nejprve zjišťovány osobní demografické údaje učitelů, a to pohlaví, věk, vzdělání, délka jejich pedagogické praxe a aprobace.

1. Pohlaví učitele

- a) muž
- b) žena

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
1			
a)	•		
b)		•	•

Je vidět, že HV učí častěji ženy než muži, dokonce v celém základním školství je jasná velmi silná feminizace.

2. Věk učitele

- a) do 30 let
- b) 31 – 40
- c) 41 – 50
- d) nad 50

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
2			
a)			
b)			
c)	•		
d)		•	•

Ve věkovém rozložení dotazovaných učitelů je zřetelná převaha starších generací. Mezi dotazovanými není žádný pedagog mladší čtyřiceti let.

3. Vzdělání učitele - SŠ

- a) SŠ – gymnázium
- b) SŠ – střední pedagogická škola
- c) konzervatoř
- d) jiné (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
3			
a)	•		•
b)		•	
c)			
d)			

Dva ze tří pedagogů absolvovali gymnázium, zatímco jeden absolvoval střední pedagogickou školu.

4. Vzdělání učitele – VŠ

- a) pedagogická fakulta
- b) filozofická fakulta
- c) akademie múzických umění
- d) jiné (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
4			
a)	•	•	•
b)			
c)			
d)			

V této položce se všichni tři dotazovaní shodli na absolvování pedagogické fakulty jako ukončeného vysokoškolského vzdělání.

5. Hudební vzdělání učitele

- a) ZUŠ jeden cyklus
- b) ZUŠ dva cykly
- c) soukromá výuka
- d) jiné (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
5			
a)			•
b)	•	•	
c)			
d)			

Všichni tři dotazovaní jsou absolventy ZUŠ. Dva ze tří pedagogů absolvovali oba dva cykly. Zřejmě díky pravidelnému docházení na výuku v ZUŠ získali respondenti hudební vzdělání a vztah k hudbě. Vzhledem k tomu, že dva ze tří pedagogů vystudovali gymnázium a na střední škole tohoto typu je na výuku HV malý prostor, bylo navštěvování ZUŠ velmi důležitou etapou jejich profesního růstu.

6. Délka pedagogické praxe

- a) do 5let
- b) 6 – 10
- c) 11 – 20
- d) více jak 20 let

6	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
a)			
b)			
c)			
d)	•	•	•

Všichni dotazovaní učí již více jak 20 let.

7. Aprobace

- a) ČJ
- b) AJ
- c) NJ
- d) RJ
- e) FJ
- f) M
- g) CH
- h) PŘ
- i) Z
- j) IVT
- k) HV
- l) VV
- m) TV
- n) ZSV
- o) Rodinná výchova
- p) Technická výchova
- q) jiné (*jaké*) _____

7	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
a)	•	•	•
b)			
c)			
d)			
e)			
f)			
g)			
h)			
i)			
j)			
k)	•	•	•
l)			
m)			
n)			
o)			
p)			
q)			

Všichni respondenti mají k HV v aprobaci český jazyk a literaturu. Kombinace HV s českým jazykem je nejčastější volbou budoucích učitelů HV.

8. 1. 2. Motivace pro učitelství hudební výchovy

Další otázky v dotazníku byly věnovány motivaci učitelů ke studiu hudební výchovy.

8. Proč jste si vybral/a aprobaci HV?

- a) od mala jsem hrál/a na hudební nástroj
- b) hudba mě bavila a chtěl/a jsem se jí věnovat
- c) měl/a jsem pocit, že studium HV bude lehké
- d) neměl/a jsem na vybranou jinou možnost
- e) jiné důvody (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
8			
a)	•	•	
b)	•	•	
c)			
d)			•
e)			

Pro aprobaci HV se dva ze tří dotazovaných pedagogů rozhodla díky zájmu o hudbu, které se dále chtěli věnovat a také díky již zmíněnému hudebnímu vzdělání na ZUŠ. Jeden pedagog uvedl, že neměl na vybranou jinou možnost.

9. Na jaký nástroj hraje?

- a) klavír
- b) kytara
- c) flétna
- d) housle
- e) jiný (*jaký*) _____
- f) žádný

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
9			
a)		•	
b)	•	•	•
c)		•	
d)	•		•
e)			
f)			

Na nejvíce nástrojů překvapivě hraje pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy. Tato skutečnost je zřejmě důsledkem absolvování střední pedagogické školy, kdy výuka na hudební

nástroje je zařazena do běžného učebního plánu. Další dva pedagogové zmínili hru na kytaru a housle.

10. Kam byste zařadil/a HV v kontextu předmětů, které učíte, z hlediska vaší oblíbenosti předmětů?

- a) na 1. místo – učím ji nejraději
- b) někde uprostřed
- c) na poslední místo – učím ji nejméně rád/a

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
10			
a)	•		
b)		•	•
c)			

Nejraději učí HV pouze pedagog na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy. Je to zřejmě způsobeno lepší vybaveností školy a tím pádem lepšími podmínkami pro výuku HV a také skutečností, že tuto školu primárně navštěvují žáci, kteří jsou hudebně nadaní a jsou hudebně aktivně činní. Ostatní dva pedagogové by výuku zařadili na neutrální místo „někde uprostřed“.

11. Jaká pozitiva má pro učitele podle Vás HV v porovnání s jinými předměty?

- a) učitel zde může více projevit svou tvořivost
- b) učitel zde může vytvořit uvolněnější a otevřenější atmosféru
- c) náplň předmětu je velmi pestrá
- d) jiné (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
11			
a)	•		
b)	•	•	
c)			•
d)			

Dva ze tří dotazovaných pedagogů vidí pozitivum především ve vytvoření uvolněnější a otevřenější atmosféry ve vyučovací hodině. Navíc pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy se domnívá, že pozitivem je ještě skutečnost, že učitel může v hodinách HV projevit svou tvořivost. Pedagog na základní škole bez zaměření vidí pozitivum v pestré náplni hodiny HV.

12. Jaká negativa má pro učitele podle Vás HV v porovnání s jinými předměty?

- není žáky respektována jako plnohodnotný předmět
- je velmi náročná na přípravu učitele
- je těžké zde udržet kázeň
- náplň předmětu není dostatečně stanovena
- jiné (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
12			
a)		•	•
b)	•	•	•
c)			
d)			
e)			

Všichni dotazovaní se shodli na náročnou přípravu učitele jako na největší negativu výuky HV. Navíc se další dva pedagogové shodli na

statutu HV v očích žáků (není jimi respektovaná jako plnohodnotný předmět).

13. Jak jste si představoval/a učení HV před nástupem do praxe?

- a) pozitivněji než jaká je zkušenost
- b) představa zhruba odpovídala skutečnosti
- c) negativněji než jaká je zkušenost

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
13			
a)		•	•
b)	•		
c)			

Představa respondentů o učení HV byla ze dvou třetin pozitivnější než jaká je skutečnost.

14. Vybral/a byste si s nynějšími vědomostmi z praxe znovu HV jako svou aprobaci?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
14			
a)	•		
b)		•	•

Právě ti dotazovaní pedagogové, kteří uvádějí skutečnost horší než jaká byla jejich představa, by si aprobaci HV již znovu nevybrali.

8. 1. 3. Specifika hudební výchovy

V tomto okruhu byla zjišťována specifika HV pro učitele vzhledem k ostatním předmětům – představa učitelů o hlavním cíli výuky HV a hodnocení žáků v tomto předmětu.

15. Jaký je podle Vás hlavní cíl HV?

- a) hudební znalosti, hudební teorie, znalost dějin hudby, přehled o vývoji hudby, porozumění hudbě
- b) zpěv, zpěvnost, vztah ke zpěvu, radost ze zpěvu, zpěv bez ostychu, znalost lidových písní, vytvoření zásoby písní, práce s hlasem
- c) estetická výchova, formování charakteru, etická výchova, kultivace osobnosti, hudební sounáležitost, schopnost spolupráce, respekt k ostatním
- d) aktivní provozování hudby, muzicírování, produkce hudby, vyjadřování hudbou, tvořivost, fantazie, aktivní hra na nástroje
- e) hudebnost, radost z hudby, zájem o hudbu, vztah k hudbě, vztah k umělé hudbě, vnímání hudby, prožitek hudby, hudební cítění, emotivnost, cípání hudby jako součásti života
- f) všeobecný kulturní přehled, kulturnost
- g) uvolnění, odreagování, terapie, relaxace
- h) hudební dovednosti a schopnosti
- i) rytmické dovednosti, schopnost rytmizování
- j) pohybové a taneční vyjádření
- k) umět poslouchat hudbu, potřeba poslouchat hudbu
- l) orientace a přehled v hudebních žánrech, poučenost konzumenta hudby, tolerance k různým druhům a žánrům hudby, nalezení vlastního názoru na různé žánry hudby, schopnost posuzování kvalitní a nekvalitní hudby

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
15			
a)	•		•
b)	•		•
c)	•		
d)	•		
e)	•		
f)			
g)			
h)			
i)			
j)			
k)			
l)		•	

Názory na hlavní cíl výuky HV je velmi různorodý. Pedagog na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy v dotazníku zatrhnul prvních pět možností. Zřejmě je pro něj hlavní cíl HV příliš těžko definovatelný a výuka HV má podle něj tak velký záběr, že jej nelze zkomprimovat do jedné možnosti. Pedagog na základní škole bez zaměření je toho názoru, že hlavními cíli HV jsou v rovnoměrném poměru znalosti z hudební historie a teorie a zpěv a vztah ke zpěvu. Pouze pedagog na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy zvolil pouze jednu možnost při stanovení hlavního cíle HV a tím je orientace v hudbě a nalezení vlastního názoru na různé žánry hudby.

16. Jak se díváte na hodnocení žáků v HV?

- a) měla by se známkovat v plném rozsahu kvalifikační stupnice
- b) měla by se známkovat pouze mírnějšími známkami
- c) jako předmět s charakterem výchovy by se měla hodnotit spíše slovně

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
16			
a)	•		
b)			•
c)		•	

Je zajímavé sledovat, že pedagog na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy, který jako pozitivum výuky HV uvedl vytváření otevřenější atmosféry ve vyučovací hodině, si myslí, že HV by se měla známkovat v plném rozsahu klasifikační stupnice. Pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy míní, že tento předmět by se měl hodnotit spíše slovně. Pedagog ze základní školy bez zaměření se domnívá, že HV by se měla známkovat pouze mírnějšími známkami.

Pokud a):

16a. aa) měla by se známkovat podle stejných měřítek

jako jiné předměty zejména na základě vědomostí

ab) měla by se známkovat zejména podle hudebních dovedností

ac) měla by se známkovat podle vědomostí i dovedností

ad) měla by se známkovat podle aktivity a snahy žáků

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
16a			
aa)			
ab)			
ac)	•		
ad)			

Dotazovaný pedagog, který odpověděl, že HV by se měla známkovat v plném rozsahu klasifikační stupnice, uvedl, že známkovat by se měly vědomosti i dovednosti.

Pokud **b)**:

16b. ba) měla by se známkovat na základě vědomostí

bb) měla by se známkovat zejména podle hudebních dovedností

bc) měla by se známkovat podle vědomostí i dovedností

bd) měla by se známkovat podle aktivity a snahy žáků

16b	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
ba)			
bb)			
bc)			
bd)			•

Pedagog, který navrhnul, že HV by se měla známkovat mírnějšími známkami, si myslí, že hodnocení by se mělo týkat především aktivity a snahy žáků.

8. 1. 4. Postavení HV na ZŠ

V tomto souboru jsou zjišťovány postoje ostatních učitelů a žáků k výuce HV. Další otázky jsou věnovány názoru o zbytečnosti HV a také ŠVP z HV.

17. Jaké je podle Vás v očích ostatních učitelů postavení HV v rámci všech předmětů na ZŠ?

- a) považují ji za jeden z nejdůležitějších předmětů
- b) považují ji za důležitý předmět
- c) považují ji za méně důležitý předmět
- d) považují ji za jeden z nejméně důležitých předmětů

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
17			
a)			
b)			
c)	•		•
d)		•	

Podle dvou pedagogů ze tří ostatní učitelé ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy a ze základní školy bez zaměření považují HV za méně důležitých předmětů. Učitelé na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy považují HV za jeden z nejméně důležitých předmětů.

18. Jaké je podle Vás v očích žáků postavení HV v rámci všech předmětů na ZŠ?

- a) považují ji za jeden z nejdůležitějších předmětů
- b) považují ji za důležitý předmět
- c) považují ji za méně důležitý předmět
- d) považují ji za jeden z nejméně důležitých předmětů

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
18			
a)			
b)	•		
c)			
d)		•	•

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy považují HV za důležitý předmět. To se na škole tohoto typu snad předpokládá. Na ostatních školách žáci považují HV za jeden z nejméně důležitých předmětů. O důvodech lze spekulovat, může např. jít o nedostatečnou motivaci.

19. Setkal/a jste se někdy s názorem, že výuka HV je na ZŠ zbytečná a měla by být zrušena?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
19			
a)			•
b)	•	•	

Dva ze tří dotazovaných pedagogů se již setkali s názorem, že by HV mohla být zrušena.

20. Vypracovával/a jste školní vzdělávací program z hudební výchovy?

- a) ano – sám/ sama
- b) ano – společně s kolegy
- c) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
20			
a)		•	•
b)	•		
c)			

Pedagog na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy ŠVP vypracovával společně s kolegy. Je to pochopitelné, jelikož na této škole působí několik pedagogů HV. Ostatní dvě školy jsou tak malé, že na každé působí na druhém stupni pouze jeden pedagog HV, proto ŠVP vypracovával sám.

21. Považujete celkově ŠVP za pozitivní změnu oproti osnovám?

- a) ano, přínos ŠVP je velký
- b) ano, ale je to jen malá změna
- c) ne, vše v praxi zůstalo při starém
- d) ne, je to změna k horšímu

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
21			
a)			
b)	•		
c)		•	•
d)			

V celkovém výsledku ŠVP na zmíněných školách nepřinesl žádné závažné změny. Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy došlo podle pedagoga pouze k malým změnám, na ostatních dvou školách se podle pedagogů nezměnilo nic a vše v praxi zůstalo „při starém“.

8. 1. 5. Vybavení školy

Tento okruh otázek byl zaměřen na vybavenost školy a materiální podmínky pro výuku HV. Bylo zjišťováno, zda je ve škole hudebna, zda škola disponuje audiovizuální a informační technikou. Také se tento soubor otázek zabývá vybaveností školy zpěvníky i učebnicemi a využitím hudebních nástrojů při výuce HV.

22. Je ve Vaší škole hudebna?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
22			
a)	•	•	•
b)			

Na všech třech zmíněných školách je učebna vybavená pro výuku HV.

23. Máte k dispozici učebnice HV, případně zpěvníky pro žáky?

- a) ano
b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
23			
a)	•	•	•
b)			

Všichni tři učitelé mají ve svých hudebnách k dispozici zpěvníky i učebnice.

Pokud ANO:

23a. Upřesněte (autor + vydavatelství, název zpěvníku)

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
23a			
Já písnička 1		•	•
Já písnička 2		•	•
Já písnička 3		•	
Písnička II		•	
HV pro 6. - 9. r.	•	•	

Nejvíce materiálů mají k dispozici na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy – jde o zpěvníky Já písnička 1 – 3 a Písnička 2. Na této škole žáci také v hodinách HV používají učebnice HV pro 6. – 9. ročník ZŠ. Tyto učebnice jsou k dispozici i žákům na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy. Skutečnost, že pedagog neuvedl názvy zpěvníků, nemusí nutně znamenat, že žádné zpěvníky k dispozici nejsou, ale spíše nepovažoval za nutné je do dotazníku uvádět. Na základní škole bez zaměření používají pravděpodobně pouze zpěvníky, učební materiály pedagog buď vytváří sám nebo používá oficiálně dostupné multimediální materiály z MŠMT.

24. Používáte je ve výuce?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
24			
a)	•	•	•
b)			

Všichni pedagogové, kteří mají tyto materiály k dispozici, je v hodinách HV využívají.

25. Používáte při výuce hudební nástroje?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
25			
a)	•	•	•
b)			

Všichni z dotazovaných pedagogů využívají ve výuce HV hudební nástroje.

Pokud ANO:

25a. Jaké?

25a	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
kytara	•	•	•
klavír/klávesy	•	•	
Orffovy rytmické nástroje		•	

Kytaru ve výuce HV využívají všichni dotazovaní pedagogové. Dva ze tří pedagogů navíc v hodinách HV hrají na klavír (příp. klávesy) a pedagog na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy navíc v hodinách HV hojně využívá Orfeových rytmických nástrojů.

25b. Jakým způsobem?

25b	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
doprovod při zpěvu	•	•	•

Všichni dotazovaní pedagogové uvedené hudební nástroje využívají především jako doprovod při zpěvu.

8. 1. 6. Aktivity žáků v hudební výchově

Tyto otázky zjišťují hudební aktivity žáků v hodině HV a také složení vyučovací hodiny z hlediska dalších aktivit (poslechy, teoretický výklad).

26. Kolik času z vyučovací hodiny typicky stráví žáci hudebními aktivitami (zpěvem, hraním na nástroje, pohybovou aktivitou)?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
26			
a)			
b)			
c)			•
d)	•	•	
e)			
f)			

Průměrně učitelé hudebními aktivitami v hodinách HV zaberou 10 – 20 minut.

27. Kolik času typicky věnujete při jedné vyučovací hodině poslechu?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
27			
a)			
b)			
c)		•	•
d)	•		
e)			
f)			

Podle dotazovaných pedagogů všichni v hodinách HV věnují poslechu průměrně 10 – 20 minut.

28. Kolik času typicky věnujete při jedné vyučovací hodině teoretickému výkladu?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
28			
a)			
b)			
c)	•		•
d)		•	
e)			
f)			

Teoretickému výkladu v hodinách všichni dotazovaní respondenti věnují průměrně 10 – 20 minut.

8. 1. 7. Moderní populární a lidová hudba

Tento okruh otázek se soustřeďuje na jeden z nejzávažnějších problémů současné výuky HV, a to na zjištění poměru lidové a populární hudby ve výuce. Především jsou zjišťovány preference u učitelů a způsob výuky.

29. Vyučujete v rámci HV i moderní populární hudbu?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
29			
a)	•	•	•
b)			

Na probírání populární hudby v hodinách HV se shodli všichni dotazovaní pedagogové.

Pokud ANO:

29a. Jakým způsobem?

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
29a			
referáty			•
v učebnici		•	
poslechové ukázky		•	
produkce učitele		•	
prezentace	•		
zpěv písní	•		

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je populární hudba probírána především prostřednictvím multimediálních prezentací a také zpěvem populárních písní.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy se o populární hudbě dozvídají z učebnice (8. a 9. ročník), dále díky poslechu a výkladu učitele.

Populární hudba na základní škole bez zaměření je probírána především referátů a samostatných prací žáků.

Pokud **NE**:

29b. Proč ne?

30. Jaké je zastoupení písní ve Vaší výuce?

- a) lidové písně převažují nad moderně populárními písněmi
- b) poměr lidových a populárních písní je zhruba vyvážený
- c) moderní populární písně převažují nad lidovými

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
30)			
a)			
b)	•		•
c)		•	

Na dvou ze tří základních školách žáci v hodinách HV zpívají jak lidové tak populární písně, a to zhruba v rovnoměrném poměru. Na jedné z uvedených škol převládají populární písně nad lidovými.

31. Myslíte si, že lidové písně jsou vhodnou součástí současné výuky HV?

- a) ano, je to základ hudební kultury
- b) ne, lidové písně jsou pro žáky zastaralé, nezajímavé, nevhodné

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
31			
a)	•	•	•
b)			

Na všech uvedených školách, i na škole, kde se více zpívají populární písně, jsou lidové písně důležitou složkou výuky HV a žádný z pedagogů vy lidové písně z výuky nevyločil.

Pokud **NE**:

31a. Čím byste lidové písně ve výuce nahradil/a?

8. 1. 8. Vybavení školy

32. Používáte při výuce HV elektronické pomůcky?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
32			
a)	•	•	•
b)			

Všichni tři uvedení pedagogové využívají v hodinách HV elektronické pomůcky.

Pokud **ANO**:

32a. Jaké?

32a	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
klávesy			•
přehrávač	•	•	
PC	•		
TV		•	

Nejrozšířenější elektronickou pomůckou využívanou při hodinách HV je počítač, který je nejuniverzálnější. Dalším důležitým přístrojem je přehrávač, dále TV s DVD a neméně důležitým elektronickým přístrojem jsou elektrické klávesy.

32b. Jakým způsobem?

32b	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
doplňování teoretických poznatků		•	
prezentace	•		
poslech	•		
nahrávání	•		

Nečastěji jsou elektronické pomůcky využívány k prezentacím, poslechu a na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy také k nahrávání. Pedagog na základní škole bez zaměření nevedl, jakým způsobem elektronické pomůcky využívá.

8. 1. 9. Příprava na vysoké škole a prezentace hudební výchovy

Tento soubor otázek se týká pouze aprobovaných učitelů HV. Vzhledem k tomu, že všichni dotazovaní učitelé mají aprobaci HV, na tyto otázky odpověděli všichni. V tomto okruhu byly zjišťovány otázky týkající se přípravy na VŠ na praxi a prezentace žáků na veřejnosti.

33. Připravila Vás VŠ na výuku HV dobře?

- a) ne, příprava byla nedostačující
- b) docela ano, ale v praxi jsem si musel/a hodně věcí doplnit
- c) ano, příprava byla dostačující

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
33			
a)			
b)	•	•	•
c)			

Všichni dotazovaní pedagogové se shodli na tom, že vysoká škola je na praxi při výuce HV dostatečně připravila, ale během letité praxe si museli hodně věcí doplnit.

Pokud a) a b):

33a. V jakých oblastech byla příprava nedostačující?

- a) hudební teorie
- b) dějiny hudby
- c) didaktika a metodika HV
- d) improvizace doprovodů lidových písní
- e) teorie populární hudby a jazzu
- f) pohybová výchova
- g) práce s moderní technikou
- h) jiné (*jaké*) _____

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
33a			
a)			
b)			
c)	•		
d)			
e)			
f)		•	
g)		•	•
h)			

Nejméně dostatečná byla podle dotazovaných pedagogů příprava v oblasti didaktiky a metodiky HV, dále v oblasti pohybové výchovy. A konečně je to práce s výpočetní technikou, což je pochopitelné, když jde o starší generaci pedagogů.

34. Zajímáte se o další vzdělávání pedagogů HV?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
34			
a)	•	•	
b)			•

Dva ze tří dotazovaných pedagogů se zajímají o další vzdělávání pedagogů HV.

35. Zúčastnil/a jste se tohoto dalšího vzdělávání?

- a) ano, pravidelně
- b) ano, občas
- c) ano, výjimečně
- d) ne, ale chtěl/a bych
- e) ne a neplánuji to

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
35			
a)			
b)	•	•	
c)			•
d)			
e)			

Všichni pedagogové se alespoň jednou zúčastnili nějakého typu dalšího vzdělávání.

36. Vedete na Vaší škole nějaký nepovinný/zájmový hudební kroužek?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
36			
a)	•	•	
b)			•

Zájmový hudební kroužek funguje na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy a na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy.

Pokud ANO:

36a. Jaký?

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
36a			
hudební kroužek		•	
pěvecký sbor	•		

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy funguje pěvecký sbor, zatímco na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy funguje příležitostný hudební kroužek, ve kterém se sdružují jak zpěváci tak hudebníci.

37. Reprezentujete se svými žáky Vaši školu?

- a) ano
- b) ne

	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
37			
a)	•	•	
b)			•

Oba hudební kroužky na uvedených základních školách reprezentují svoje domácí prostředí na různých hudebních akcích.

Pokud ANO:

37a. Jakým způsobem?

37a	základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy	základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy	základní škola bez zaměření
vánoční koncerty		•	
koncerty pro veřejnost	•		
soutěže	•		
na vernisážích výt. projektu Bezpečná Olomouc		•	

Oba hudební kroužky pořádají koncerty, případně se účastní soutěží.

7. 2. Ověření hypotéz

Hypotéza č. 1: v očích učitele na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy má předmět hudební výchova výsadnější postavení mezi jinými předměty než v očích učitelů na ostatních typech škol

K ověření hypotézy jsou vhodné otázky č. 10, 13, 14, 36

V otázce č. 10 „Kam byste zařadil/a HV v kontextu předmětů, které učíte, z hlediska vaší oblíbenosti předmětů?“ odpověděl pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy, že ji učí nejraději. Oba pedagogové z druhých dvou typů základních škol odpověděli, že by vyučování hudební výchovy zařadili „někam doprostřed“. Tyto výsledky značí, že **hypotéza byla potvrzena.**

V otázce č. 13 „Jak jste si představoval/a učení HV před nástupem do praxe?“ odpověděl pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy, že jeho představa víceméně skutečnosti, zatímco oba dva pedagogové z druhých dvou typů základních škol namítli, že si vyučování hudební výchovy představovali pozitivněji, než jaká je skutečnost. **Tato otázka hypotézu potvrzuje.**

V otázce č. 14 „Vybral/a byste si s nynějšími vědomostmi z praxe znovu HV jako svou aprobaci?“ odpověděl pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „ano“. Bohužel oba dva pedagogové z druhých dvou typů základních škol odpověděli „ne“. Tyto výsledky jasně dokazují, že **hypotéza byla potvrzena.**

V otázce č. 36 „Vedete na Vaší škole nějaký nepovinný/zájmový hudební kroužek?“ odpověděli pedagogové na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy a základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy „ano“, zatímco pedagog ze základní školy bez zaměření ne“. Odpovědi „ano“ značí, že tito pedagogové jsou ochotni věnovat se

nepovinnému hudebnímu kroužku nad rámec svých pedagogických povinností. Vzhledem k tomu, že hudební kroužek vede i na jiné škole než je ta s rozšířenou výukou hudební výchovy, **hypotéza nebyla potvrzena.**

Hypotéza č. 1 byla potvrzena.

Hypotéza č. 2: učitel na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy má lepší materiální podmínky pro výuku vážné i populární hudby v předmětu hudební výchova než učitelé na ostatních typech základních škol

K ověření této hypotézy jsou vhodné výsledky otázek 22, 23, 25, 25a, 32, 32a.

V otázce č. 22 „Je ve Vaší škole hudební?“ odpověděli všichni tři pedagogové „ano“. **Tato otázka hypotézu nepotvrzuje.**

V otázce č. 23 „Máte k dispozici učebnice HV, případně zpěvníky pro žáky?“ odpověděli všichni tři pedagogové „ano“. **Tato otázka hypotézu nepotvrzuje.**

V otázce č. 25 „Používáte při výuce hudební nástroje?“ odpověděli všichni tři pedagogové „ano“. **Tato otázka hypotézu nepotvrzuje.**

V otázce č. 25a „Jaké?“ odpověděl pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „kytara a klavír“. Pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděl „kytara, klavír a Orffovy rytmické nástroje“. Pedagog ze základní školy bez zaměření odpověděl „kytara“. Tato otázka jasně potvrzuje, že nejvíce nástrojů ve výuce hudební výchovy používá pedagog základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy. **Tato otázka hypotézu nepotvrzuje.**

V otázce č. 32 „Používáte při výuce HV elektronické pomůcky?“ odpověděli všichni tři pedagogové „ano“. **Tyto otázka hypotézu nepotvrzuje.**

V otázce č. 32a „Jaké?“ odpověděl pedagog základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „přehrávač a počítač“. Pedagog ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděl „přehrávač a televizi“. Pedagog ze základní školy bez zaměření odpověděl „klávesy“. Počet elektronických pomůcek využívaných v hodinách hudební výchovy na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy nepřevažuje nad ostatními školami. **Tato otázka hypotézu nepotvrzuje.**

Hypotéza č. 2 nebyla potvrzena.

Z výzkumu vyplývá, že učitel hudební výchovy na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy tento předmět nadřazuje nad druhý ve své kombinaci, učí hudební výchovu raději a při volbě aprobace by si tuto kombinaci vybral znovu a je tudíž učitelem na správném místě.

Druhá hypotéza se zabývala vybaveností školy pro výuku hudební výchovy. Z výzkumu vyplývá, že nelze spatřovat velký rozdíl ve vybavenosti základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy oproti ostatním základním školám. Jediným velkým rozdílem je, že na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je v hudebně počítač a nahrávací zařízení, ale vzhledem k tomu, že na základní škole bez zaměření je ve výuce také počítač používán (i když není součástí vybavení hudební), nelze tuto skutečnost považovat za relevantní.

8. 3. Typický učitel hudební výchovy na základní škole

Typickým učitelem hudební výchovy na základní škole je žena ve věku nad 50 let. Středoškolské vzdělání získala na gymnáziu, dále pokračovala ve své profilaci na pedagogické fakultě. Hudební vzdělání získala absolvováním dvou cyklů ZUŠ. Je aprobovaná jako učitelka 2. stupně v kombinaci hudební výchova a český jazyk.

8. 3. 1. Motivace pro učitelství hudební výchovy

Aprobaci hudební výchovy si vybrala proto, že odmala hrála na hudební nástroj, hudba jí bavila a v budoucnu se jí chtěla dále věnovat. Hraje především na kytaru, ale dokáže zahrát i na housle. V kontextu předmětů, které učí, by hudební výchovu z hlediska své oblíbenosti zařadila někam doprostřed. Největší pozitivum hudební výchovy vidí v tom, že pedagog zde může vytvořit otevřenější a uvolněnější atmosféru, dále oceňuje možnosti vlastní tvořivosti a pestrost náplně předmětu. Jako největší negativum hudební výchovy vidí v náročné přípravě učitele na jednotlivé hodiny. Mrzí ji, že hudební výchova není žáky respektována jako plnohodnotný předmět, proto i již zmíněná příprava je velmi náročná. Představa o učení hudební výchovy byla před nástupem do praxe pozitivnější, i když jistě předpokládala, že to nebude jednoduché. Kdyby měla znovu studovat pedagogiku, zřejmě by si hudební výchovu již nevybrala.

8. 3. 2. Specifika hudební výchovy

Hlavní cíl výuky hudební výchovy vidí především v osvojení základů hudební historie a teorie, dále ve zpěvu a výchově ke zpěvu a vypěstování kladného vztahu ke zpěvu, znalosti lidových písní a práci s hlasem. Zmiňuje také aktivní muzicírování a vyjadřování hudbou. Důležitý je pro ni především zájem o hudbu a alespoň orientace v oblíbených žánrech.

V hodnocení žáků v hudební výchově upřednostňuje známkování mírnějšími známkami, případně slovním hodnocením vzhledem k tomu, že předmět má charakter výchovy. Žáci by měli být hodnoceni spíše podle snahy a aktivity.

8. 3. 3. Postavení hudební výchovy na ZŠ

Postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty v očích učitelů vnímá tak, že hudební výchovu považují za jeden z méně důležitých předmětů. Ještě horší postavení má podle ní hudební výchova v očích žáků. Ti ji vnímají jako jeden z nejméně důležitějších předmětů.

Typická učitelka hudební výchovy na základní škole se ještě nesetkala s názorem, že hudební výchova je zbytečná a měla by být zrušena. Pravděpodobnost, že by se s takovým názorem mohla setkat, ale velká.

Školní vzdělávací program z hudební výchovy vypracovávala sama, protože je jediná učitelka na škole s touto aprobací. Práci na tomto dokumentu vnímá jako zbytečnou, v praxi se velkých změn nedočkala, i když si je vědoma, že hudební výchova potřebuje nové způsoby výuky.

8. 3. 4. Vybavení školy

Na základní škole, kde hudební výchovu vyučuje, je odborná učebna vybavená pro výuku hudební výchovy. K dispozici zde má zpěvníky Já písnička 1,2,3 a také zpěvník Písnička 2. Také pracuje s učebnicemi, nejčastěji jde o Hudební výchovu pro 6. – 9. ročník ZŠ.

Ve výuce hudební výchovy pravidelně používá hudební nástroje, k dispozici má kytaru, klavír a Orffovy rytmické nástroje. Tyto nástroje využívá ve vyučovací hodině ona sama, případně někteří žáci, a to především jako doprovod při zpěvu.

V hudebně má také k dispozici přehrávač, případně počítač a televizi, které také hojně využívá při výuce, zejména pro poslechovou činnost a prezentace referátů žáků.

8. 3. 5. Aktivity žáků v hudební výchově

V jejích hodinách hudební výchovy žáci věnují zpěvu, hraní na nástroje a pohybovým aktivitám průměrně 15 – 20 minut, poslechem průměrně tráví 10 – 15 minut z vyučovací hodiny. Typická učitelka hudební výchovy stráví v jedné hodině průměrně 10 – 15 minut teoretickým výkladem.

8. 3. 6. Moderní populární a lidová hudba

Ve výuce hudební výchovy typické učitelky je zastoupena jak lidová tak populární hudba. Moderní populární hudba je probírána především prostřednictvím prezentací a referátů žáků, prakticky se žáci o populární hudbě dozvídají z poslechových ukázek a zpěvu písní.

Poměr lidových a moderních písní je v jejích hodinách vyvážený, ovšem lidové písně jsou pro ni důležitým základem hudební výchovy a rozhodně by je náplně předmětu nevyřadila.

8. 3. 7. Příprava na vysoké škole a prezentace hudební výchovy

Typická učitelka hudební výchovy na základní škole uvádí, že vzdělání na vysoké škole a příprava na praxi byla sice dostatečná, ale po nástupu do praxe si musela spoustu věcí doplnit, a to především v oblasti práce s moderní technikou, dále v oblasti didaktiky a metodiky hudební výchovy a také v oblasti pohybové výchovy. Zajímá se o další vzdělávání pedagogů a občas se nějakého dozdělovacího kurzu účastní.

Na škole, ve které vyučuje hudební výchovu vede nepovinný/ zájmový hudební kroužek. Jedná se o pěvecký sbor a s ním reprezentuje školu nejčastěji formou hudebních vystoupení na různých akcích školy, případně se účastní sborových soutěží.

8. 4. Žáci

V následujících pasážích je uvedena vždy otázka z dotazníku, následně tabulka s odpověďmi a graf (v pořadí základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy – základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy – základní škola bez zaměření). Většina dotazovaných vybírala z nabízených možností. Žáci, kteří vybrali odpověď „jiné“, často tuto možnost využívali k odpovědím typu: nevím, nic atd.

Otázky v dotazníku byly pro přehlednost rozděleny do okruhů:

- postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty (otázky 1 – 3a)
- náplň a průběh hodin (otázky 4 – 10)
- žákovo hodnocení učitele (otázky 11 a 14)
- vybavení (otázky 12 – 13)
- vztah k hudbě (otázky 15 – 17)
- vlastní hudební aktivity (otázky 18 – 23b)
- oblíbené žánry, skladatelé, interpreti (otázky 24 – 29b)
- co změnit na výuce HV (otázka 30)

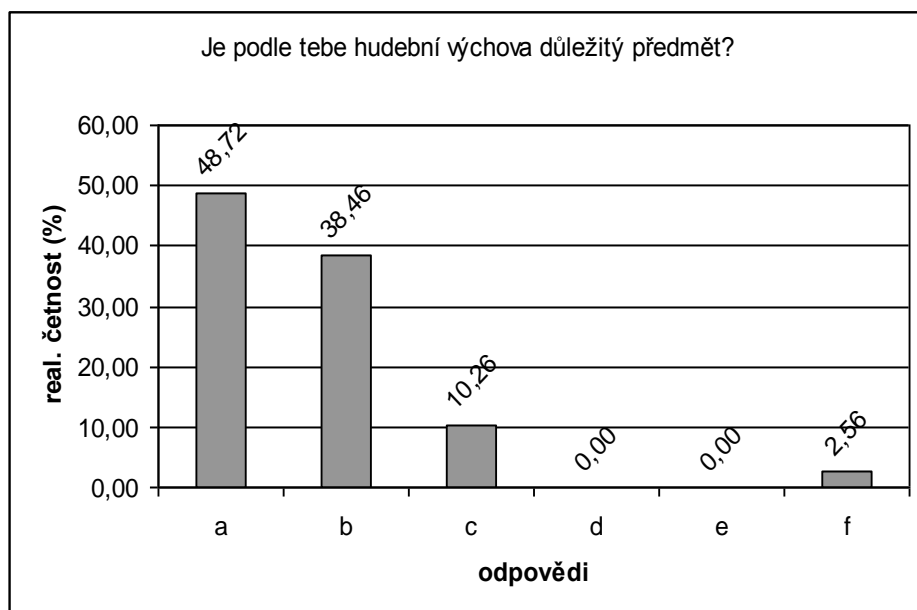
8. 4. 1. Postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty

1. Je podle tebe hudební výchova (dále jen HV) důležitý předmět?

- a) HV je stejně důležitá jako ostatní předměty
- b) HV je méně důležitá než některé jiné předměty
(*uved', které předměty jsou podle tebe důležitější*)
- c) každý předmět je důležitější než HV
- d) HV je důležitější než některé jiné předměty
(*uved', které předměty jsou podle tebe méně důležité*)
- e) HV je nejdůležitější vyučovaný předmět
- f) nevím

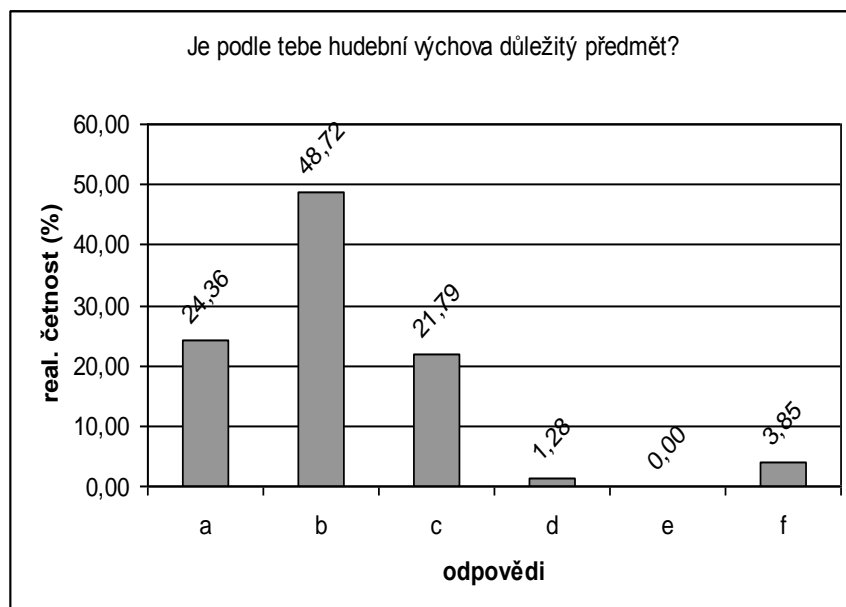
Základní škola s rozšířenou hudební výchovou:

1)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	19	48,72
b	15	38,46
c	4	10,26
d	0	0,00
e	0	0,00
f	1	2,56
celkem	39	

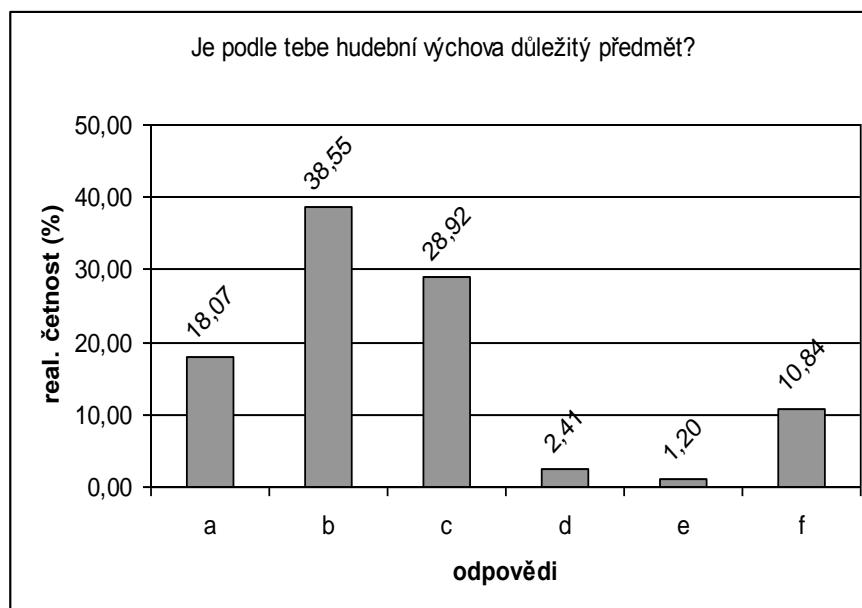
Základní škola s rozšířenou výtvarnou výchovou:

1)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	19	24,36
b	38	48,72
c	17	21,79
d	1	1,28
e	0	0,00
f	3	3,85
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

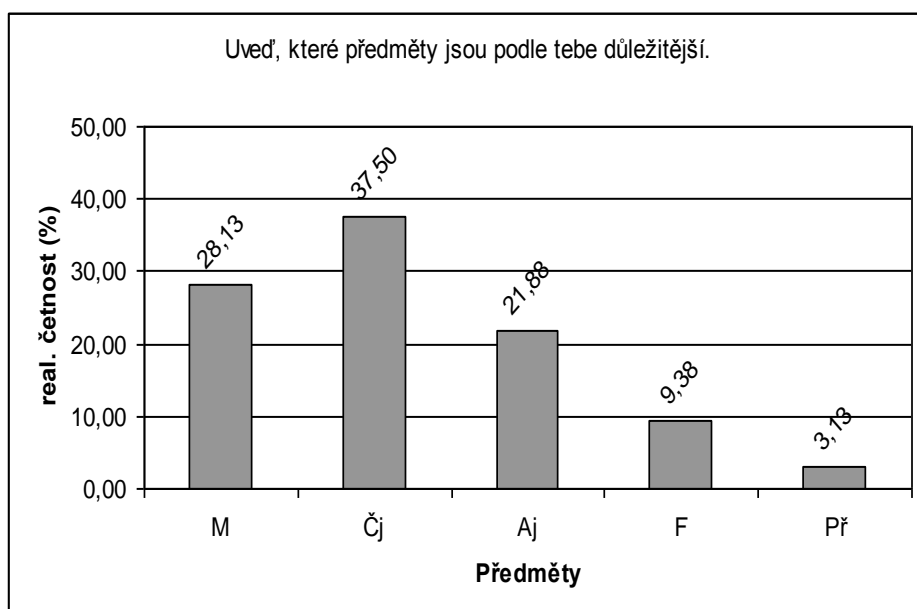
1)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	15	18,07
b	32	38,55
c	24	28,92
d	2	2,41
e	1	1,20
f	9	10,84
celkem	83	

Někteří žáci zvolili možnost *b)* – pokud je HV méně důležitá, než ostatní předměty, podotázka se ptala, které předměty jsou podle těchto žáků důležitější:

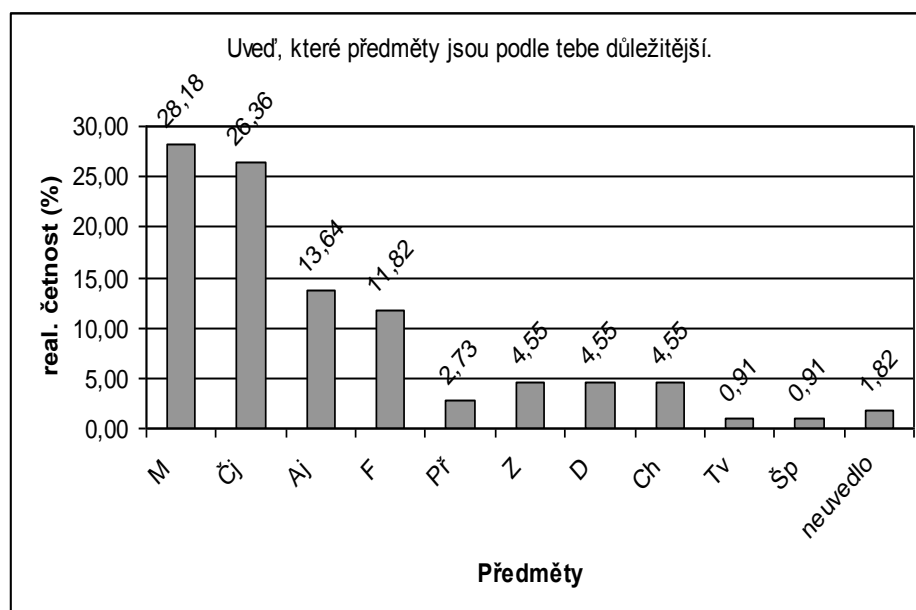
Základní škola s rozšířenou hudební výchovou:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
M	9	28,13
Čj	12	37,50
Aj	7	21,88
F	3	9,38
Př	1	3,13
celkem	32	

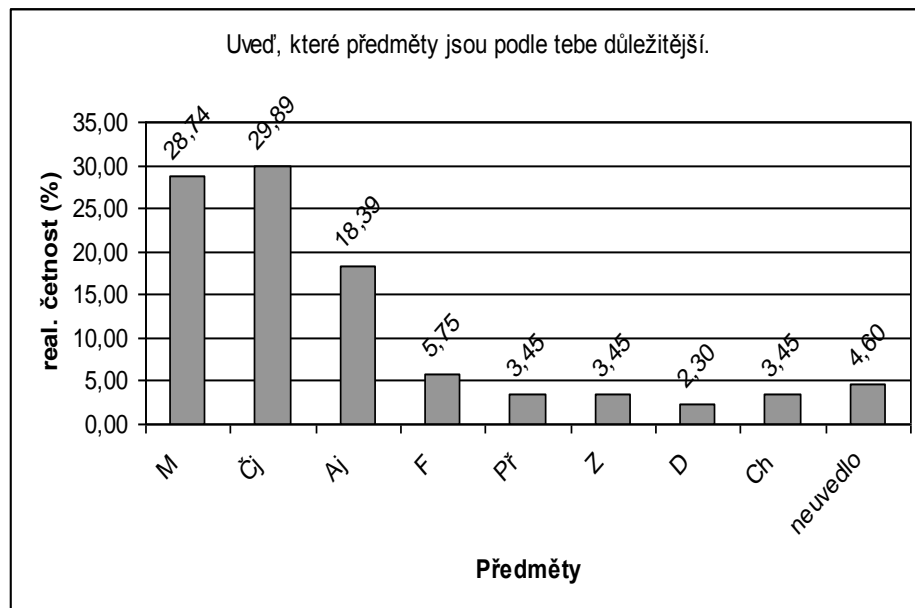
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
M	31	28,18
Čj	29	26,36
Aj	15	13,64
F	13	11,82
Př	3	2,73
Z	5	4,55
D	5	4,55
Ch	5	4,55
Tv	1	0,91
Šp	1	0,91
nevedlo	2	1,82
celkem	110	

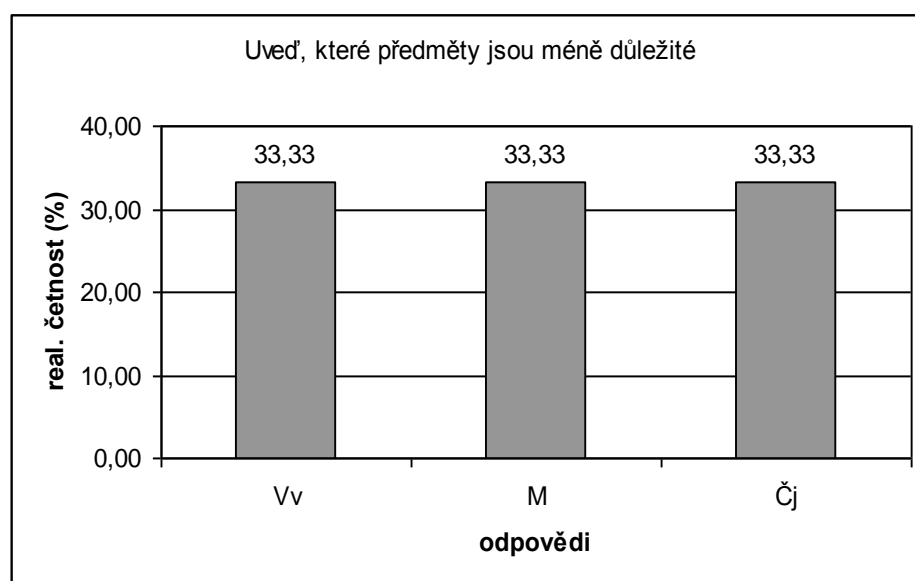
Základní škola bez zaměření:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
M	25	28,74
Čj	26	29,89
Aj	16	18,39
F	5	5,75
Př	3	3,45
Z	3	3,45
D	2	2,30
Ch	3	3,45
nevedlo	4	4,60
celkem	87	

Žáci základní školy bez zaměření zvolili možnost *d)* – pokud je HV důležitější než ostatní předměty, podotázka se ptala, které předměty jsou podle těchto žáků důležitější:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
Vv	1	33,33
M	1	33,33
Čj	1	33,33
celkem	3	

První otázka se zaměřila na pohled žáků na postavení hudební výchovy na jejich škole a na důležitost, kterou jí sami žáci přikládají.

Asi polovina žáků základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy (48,72 %) považuje HV za předmět stejně důležitý jako ostatní předměty. Oproti tomu 38,46 % si myslí, že HV je méně důležitá než ostatní předměty. Mezi důležitější předměty nejčastěji považovali český jazyk, matematiku a anglický jazyk.

Z průzkumu základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy je zřejmé, že 48,72% považuje HV za méně důležitou než ostatní předměty. Mezi důležitějšími předměty se nejvíce objevily matematika, český jazyk a anglický jazyk. Žáci se ale nevyhnuli i předmětům jako chemie, tělesná výchova nebo španělský jazyk jako důležitější předměty. Naproti tomu si 1,28% myslí, že HV je důležitější než ostatní předměty.

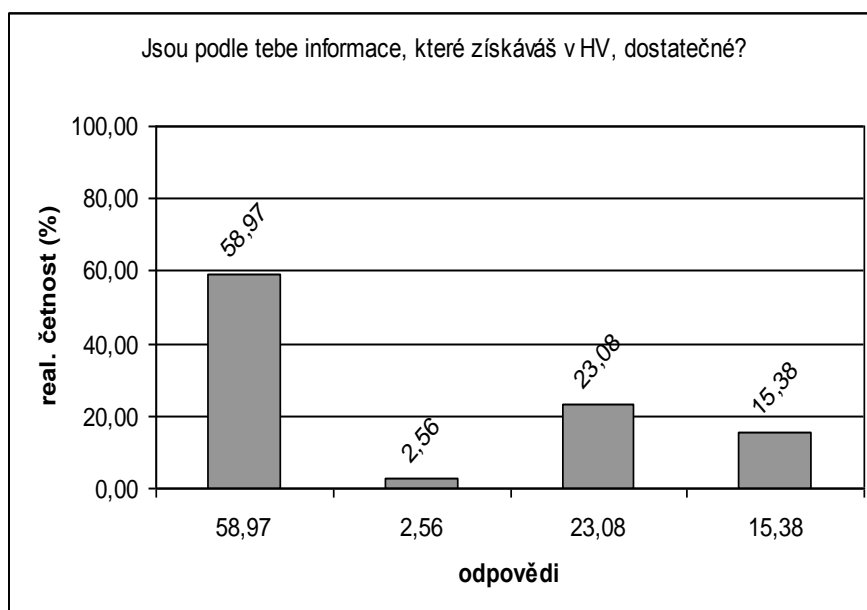
Na základní škole bez zaměření si 38,55% myslí, že HV je méně důležitá než ostatní předměty. Mezi důležitější předměty žáci zařadili matematiku, český a anglický jazyk. Naproti tomu 2,41% vybralo možnost, že HV je důležitější než jiné předměty – a to výtvarná výchova, ale objevila se i matematika a český jazyk. A konečně 1,20% se domnívá, že každý předmět je důležitější než HV.

2. Jsou podle tebe informace, které získáváš v HV, dostatečné?

- a) informace, které se tam dozvím, jsou dostatečné
- b) informace, které se tam dozvím, jsou nedostatečné, chtěl/a bych vědět víc
- c) informací je příliš mnoho, více než je potřebné
- d) nedokážu posoudit

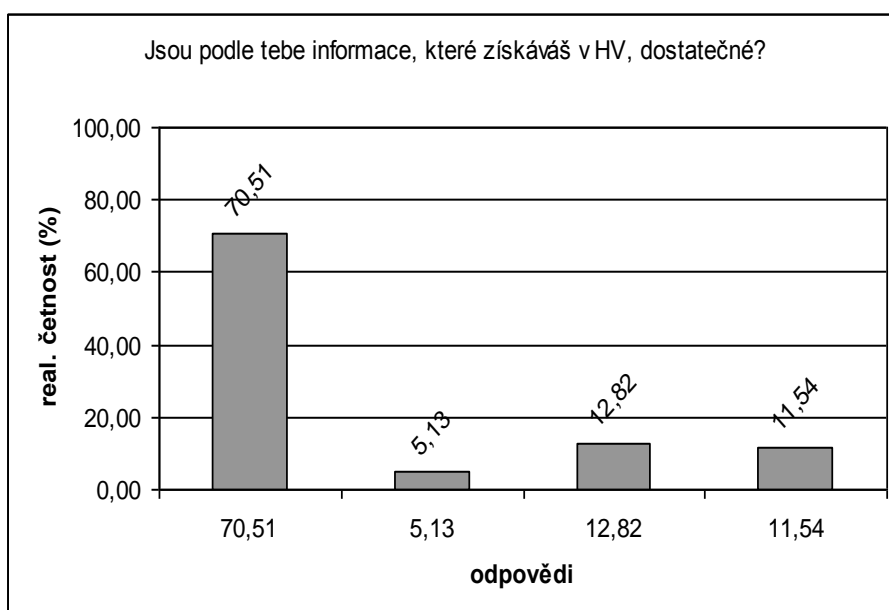
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

2)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	23	58,97
b	1	2,56
c	9	23,08
d	6	15,38
celkem	39	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

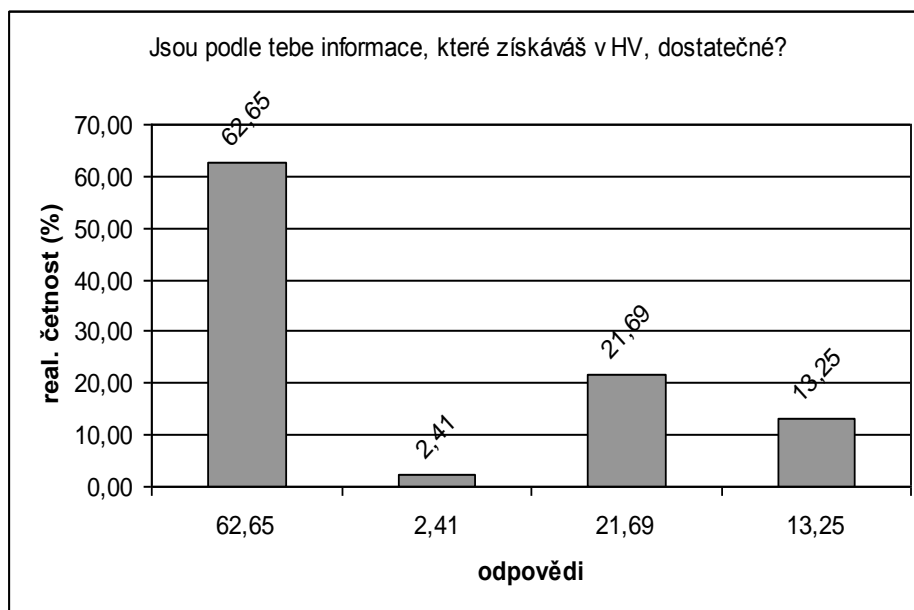
2)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	55	70,51
b	4	5,13
c	10	12,82
d	9	11,54
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

2)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	52	62,65
b	2	2,41
c	18	21,69
d	11	13,25
celkem	83	

Podle odpovědí respondentů ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy je 58,97% přesvědčeno, že v HV získává dostatečné informace. Opačný názor na této škole sdílí pouze 2,56%. 23,08% žáků má pocit, že informací, které získávají v HV je více než je potřeba.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy má dostatečné informace v HV 70,51%. Více informací by uvítalo 5,13% a 12,81% se domnívá, že informací je příliš mnoho.

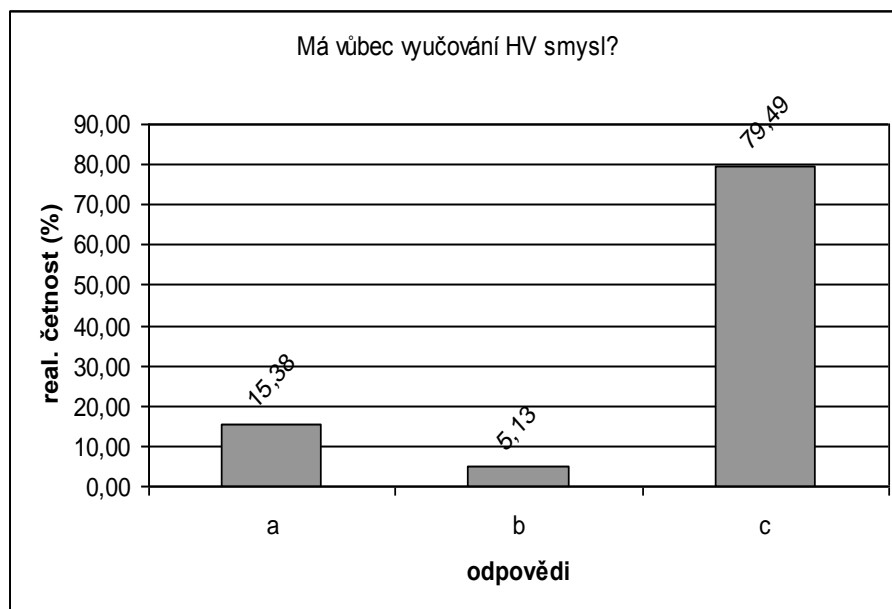
Z výzkumu na základní škole bez zaměření je patrné, že dostatečné informace v HV dostává 62,65%. Dále 2,41% zastává názor, že informace jsou nedostatečné a chtěl by se dozvědět více. Že je informací příliš mnoho, si myslí 21,69%.

3. Má vůbec vyučování HV smysl?

- a) ne
- b) nedokážu posoudit
- c) ano

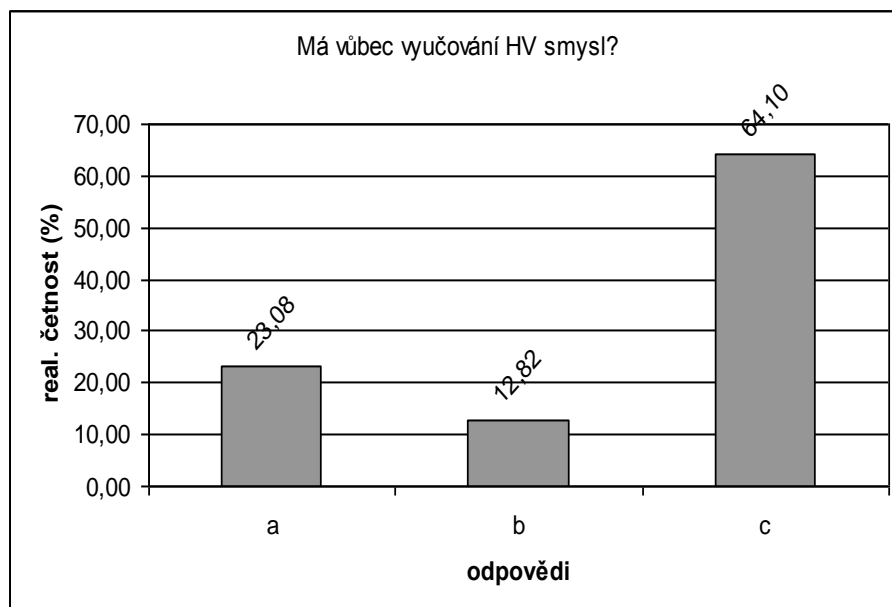
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

3)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	6	15,38
b	2	5,13
c	31	79,49
celkem	39	

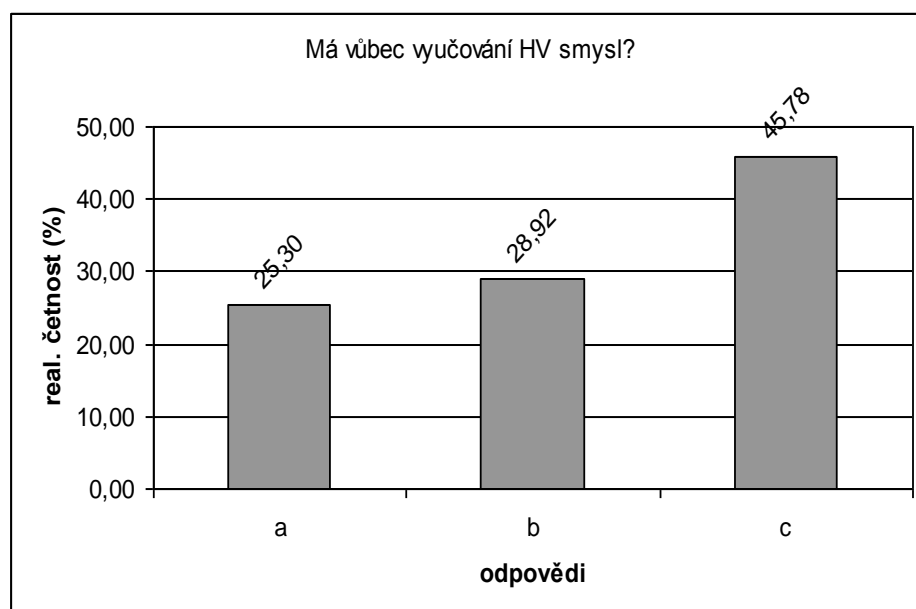
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

3)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	18	23,08
b	10	12,82
c	50	64,10
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

3)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	21	25,30
b	24	28,92
c	38	45,78
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je více jak tři čtvrtiny respondentů (79,49%) přesvědčeno o tom, že vyučování HV má

smysl. Ti žáci, kteří si myslí, že vyučování HV nemá smysl, byli vyzváni, aby napsali předmět, který by místo HV zařadili.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy 64,10% zastává názor, že vyučování HV má smysl. Naopak 23,08% je přesvědčeno, že vyučování HV smysl nemá. Ti, kteří tento názor zastávají, byli vyzváni, aby vybrali předmět, kterým by HV nahradili.

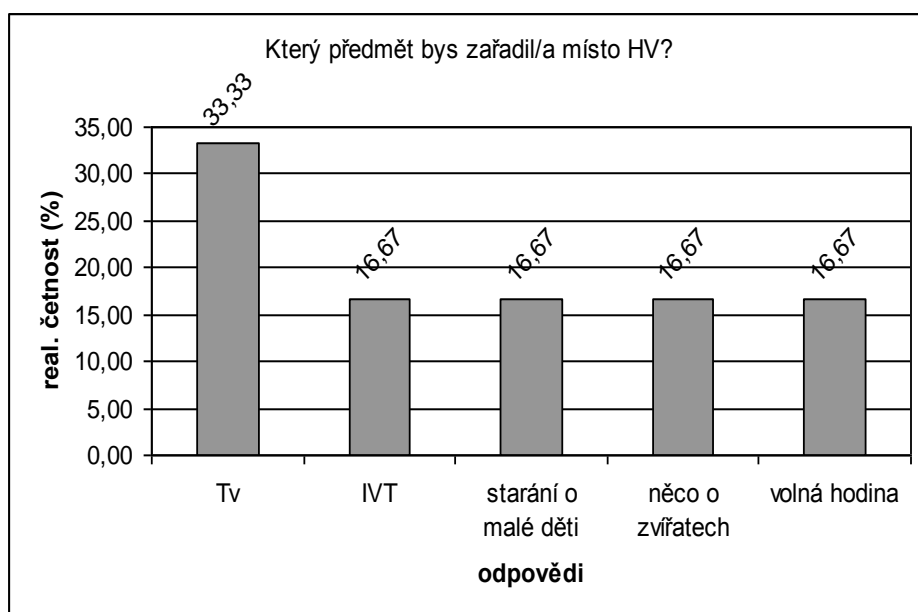
Z výzkumu na základní škole bez zaměření vyplývá, že necelá polovina respondentů (45,78%) se domnívá, že vyučování HV má smysl. Žáci, kteří mají opačné mínění (25,30%), byli vyzváni, aby zvolili předmět, který by místo HV do vyučování zařadili.

Pokud **NE**:

3a. Který předmět bys zařadil/a místo HV?

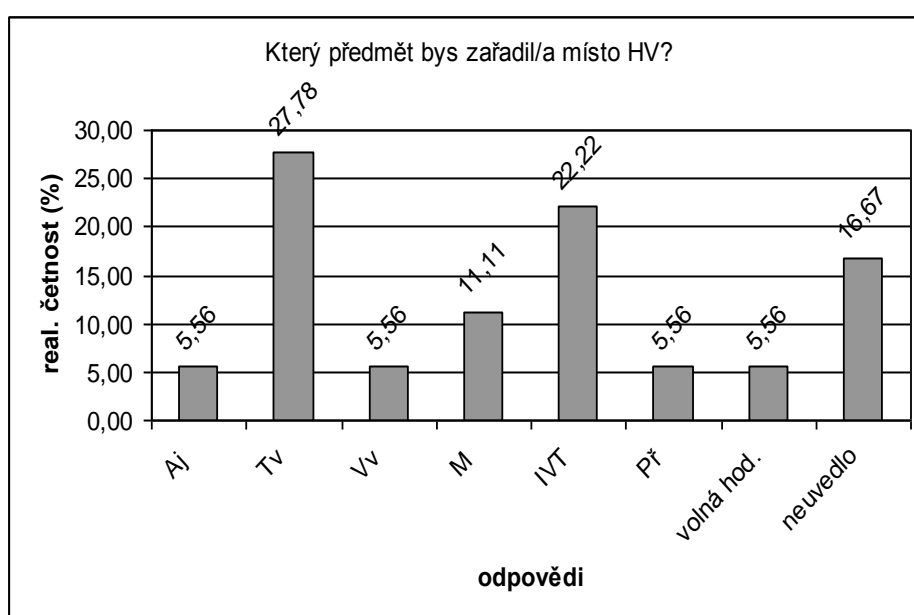
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

3a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Tv	2	33,33
IVT	1	16,67
starání o malé děti	1	16,67
něco o zvířatech	1	16,67
volná hodina	1	16,67
celkem	6	

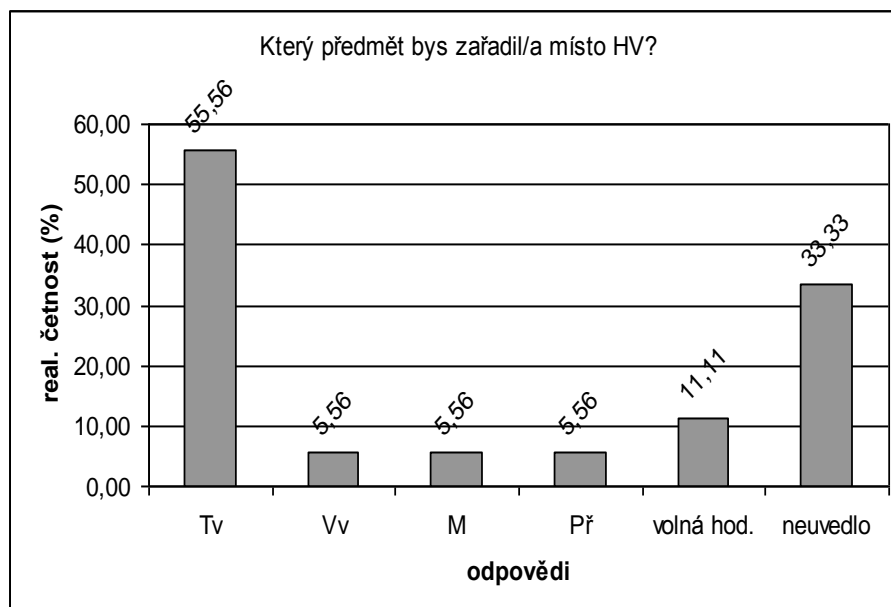
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

3a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Aj	1	5,56
Tv	5	27,78
Vv	1	5,56
M	2	11,11
IVT	4	22,22
Př	1	5,56
volná hod.	1	5,56
nevedlo	3	16,67
celkem	18	

Základní škola bez zaměření:

3a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Tv	10	55,56
Vv	1	5,56
M	1	5,56
Př	1	5,56
volná hod.	2	11,11
nevedlo	6	33,33
celkem	21	

Žáci, kteří na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy zastávají názor, že vyučování HV nemá smysl, by tento předmět nejvíce nahradili tělesnou výchovou (33,33%), dále se objevily předměty jako informační a výpočetní technika, „starání o malé děti“, „něco o zvířatech“ a volná hodina.

HV by žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy nejvíce nahradili tělesnou výchovou (27,78%) a informační a výpočetní technikou (22,22%). Dále zařadili do dotazníku předměty jako anglický jazyk, výtvarná výchova, matematika a další.

Na základní škole s bez zaměření by žáci HV nahradili nejvíce tělesnou výchovou (55,56%), dále výtvarnou výchovou, matematikou a přírodopisem.

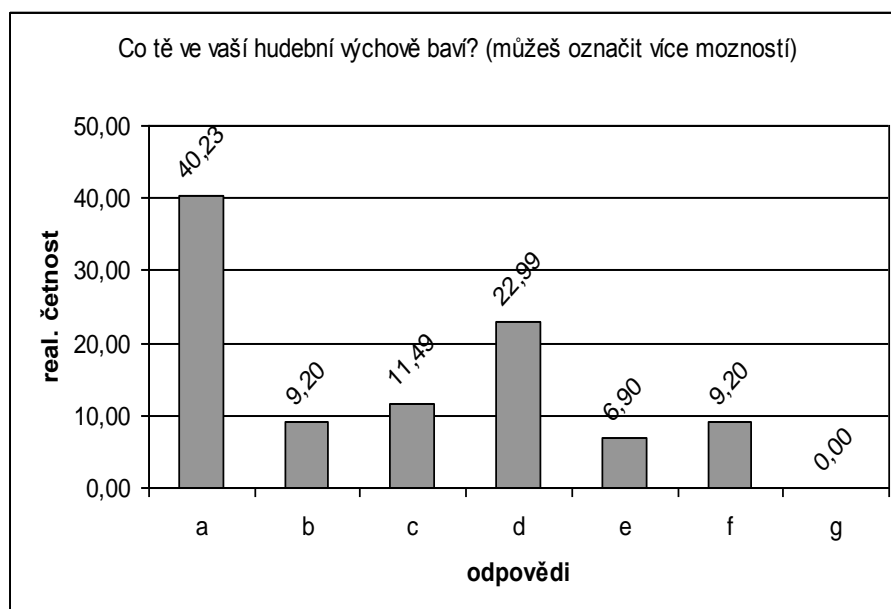
8. 4. 2. Náplň a průběh hodin HV

4. Co tě ve vaší hudební výchově baví? (můžeš označit více možností)

- a) zpěv
- b) hra na hudební nástroje
- c) rád/a se dozvídám nové informace o hudbě
- d) poslech hudebních skladeb
- e) pohyb
- f) práce s počítačem
- g) něco jiného (upřesni)

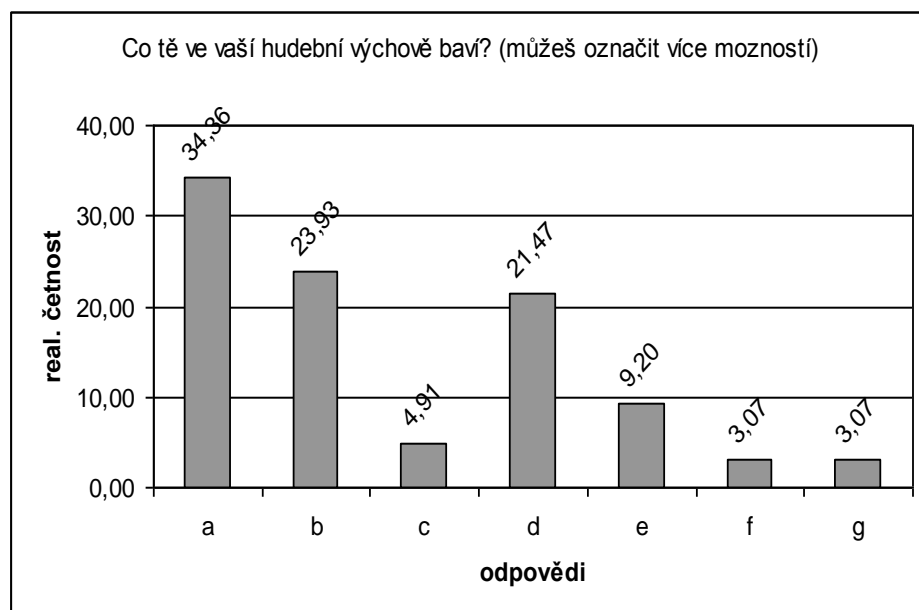
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

4)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	35	40,23
b	8	9,20
c	10	11,49
d	20	22,99
e	6	6,90
f	8	9,20
g	0	0,00
celkem	87	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

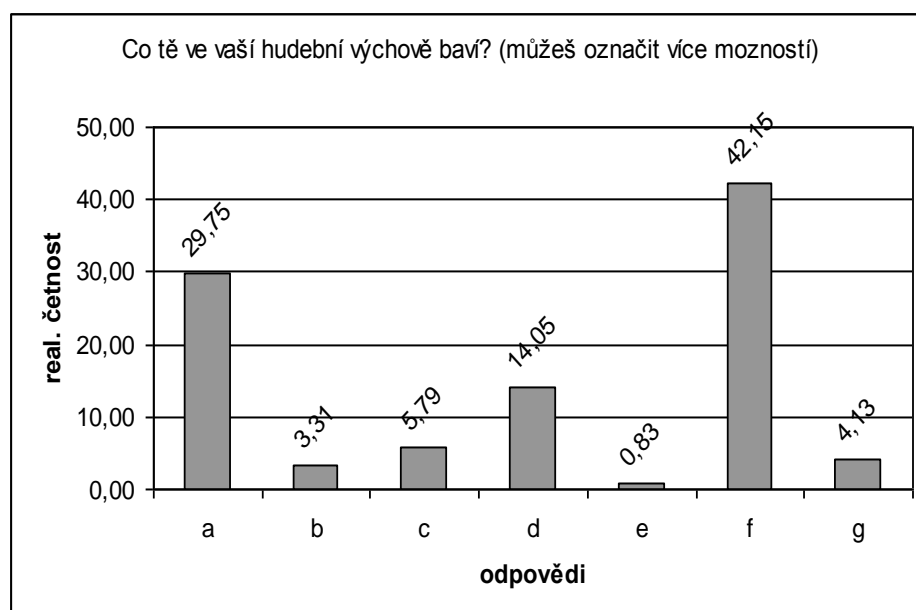
4)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	56	34,36
b	39	23,93
c	8	4,91
d	35	21,47
e	15	9,20
f	5	3,07
g	5	3,07
celkem	163	

Základní škola bez zaměření:

4)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	36	29,75
b	4	3,31
c	7	5,79
d	17	14,05
e	1	0,83
f	51	42,15
g	5	4,13
celkem	121	

Respondenti zde mohli označit více možností.

Žáky na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy nejvíce baví zpěv (40,23%), dále poslech hudebních skladeb (22,99%) a přijímání nových informací o hudbě (11,49%).

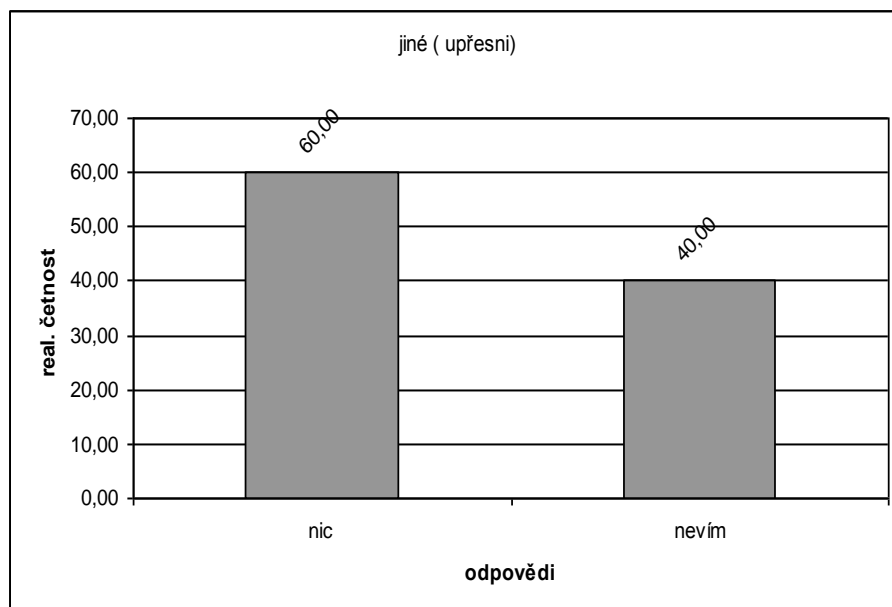
Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy byl mezi žáky na prvním místě také zpěv (34,36%), následovala hra na hudební nástroje (23,93%) a nakonec poslech hudebních skladeb (21,47%).

Žáci na základní škole bez zaměření na první místo zařadili práci s počítačem (42,15%), na druhé místo zpěv (29,75%) a na třetí místo poslech hudebních skladeb (14,05%).

Žáci základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy a základní školy bez zaměření zvolili možnost g) – jiné, podotázka požadovala upřesnění:

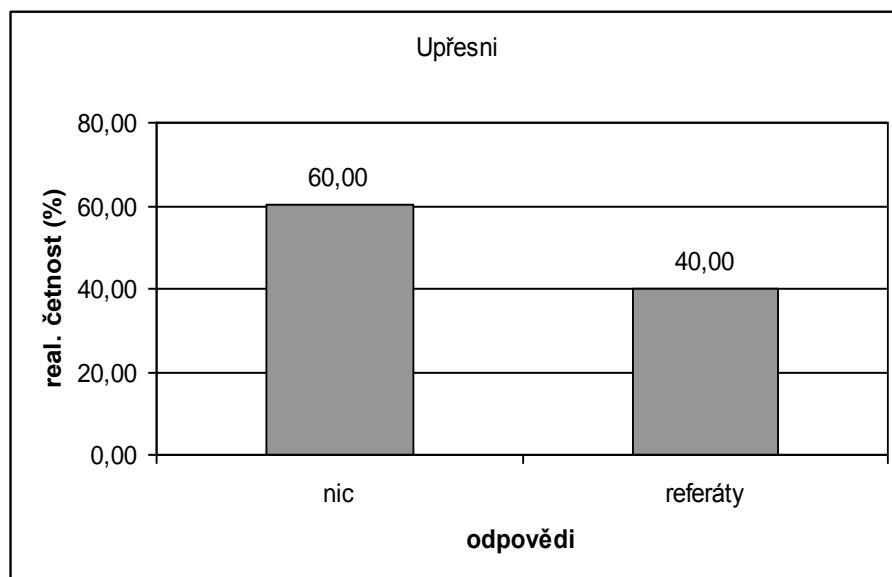
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

4)	abs. četnost	real. četnost (%)
nic	3	60,00
nevím	2	40,00
celkem	5	

Základní škola bez zaměření:

g)	abs. četnost	real. četnost (%)
nic	3	60,00
referáty	2	40,00
celkem	5	

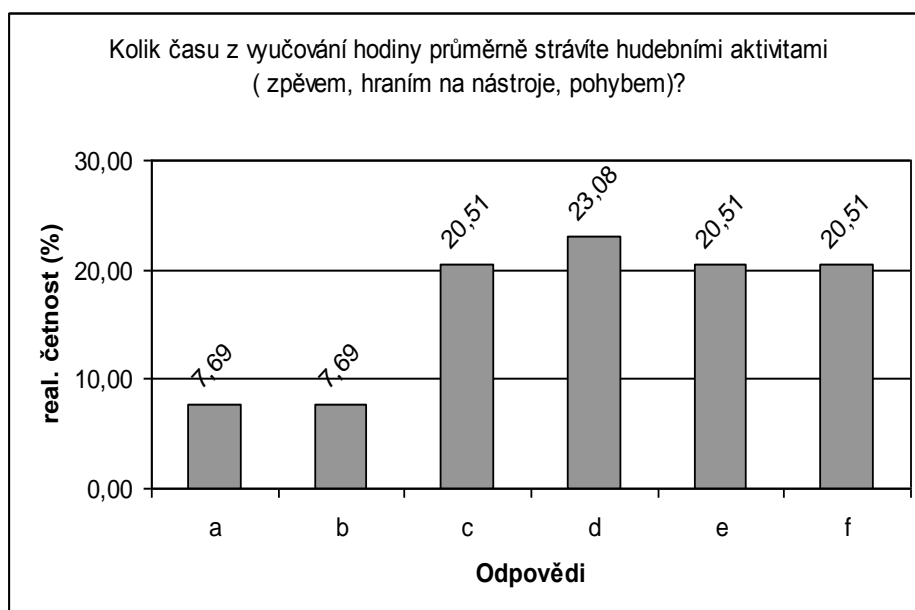
Otázky 5 – 8 jsou zaměřeny na rozložení jednotlivých činností ve vyučovací hodině HV.

5. Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte hudebními aktivitami (zpěvem, hraním na nástroje, pohybem)?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

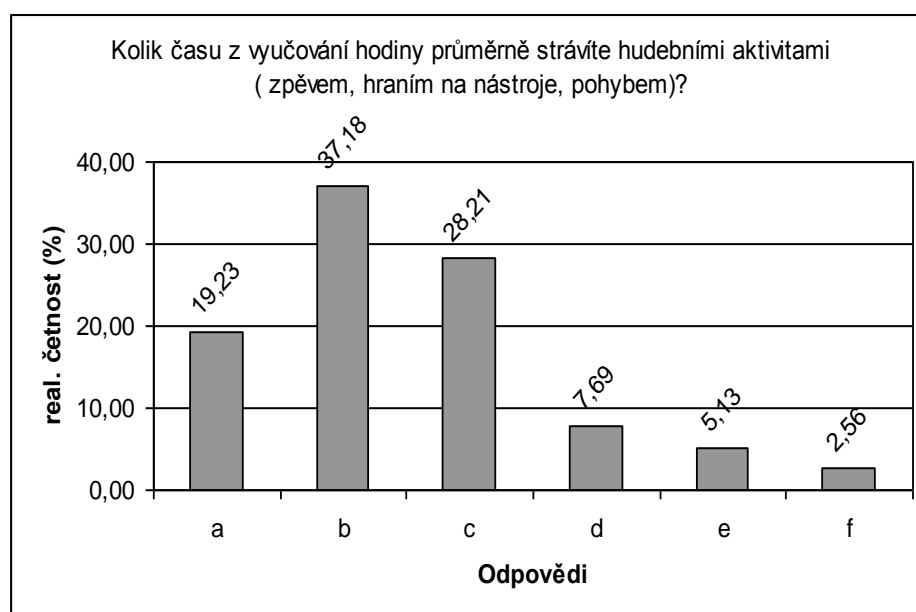
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

5)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	3	7,69
b	3	7,69
c	8	20,51
d	9	23,08
e	8	20,51
f	8	20,51
celkem	39	

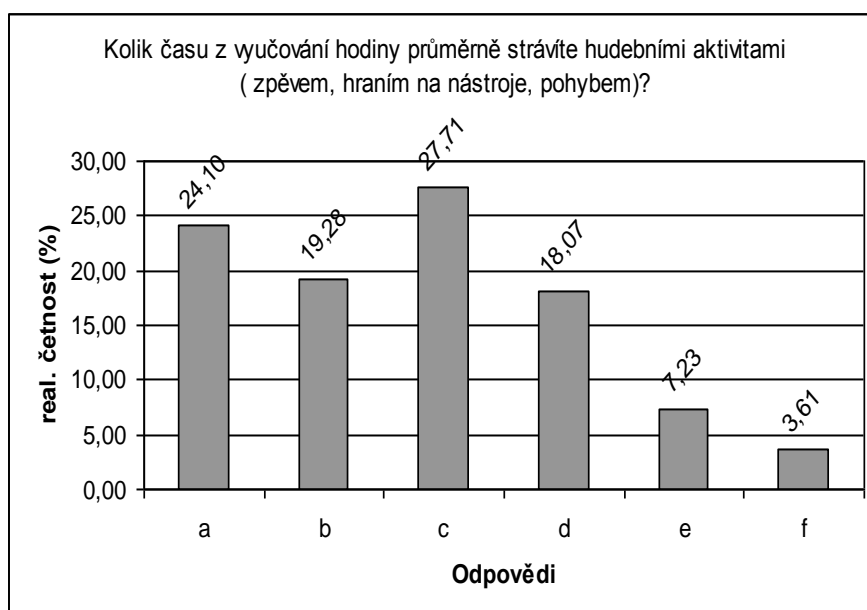
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

5)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	15	19,23
b	29	37,18
c	22	28,21
d	6	7,69
e	4	5,13
f	2	2,56
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

5)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	20	24,10
b	16	19,28
c	23	27,71
d	15	18,07
e	6	7,23
f	3	3,61
celkem	83	

Ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy uvedlo 23,08%, že hudebním aktivitám (zpěvem, hraním na nástroje a pohybem) věnují 15 – 20 minut, tzn. zhruba polovinu vyučovací hodiny. Ostatní žáci na této škole odpovídali podobně, většina z nich se na délce hudebních aktivit shodla na rozmezí mezi 10 – 30 minutami.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy se 37,18% domnívá, že hudebními aktivitami zaberou v hodině 5 – 10 minut. Ostatní respondenti se nevíce shodli na rozmezí mezi 0 – 15 minutami.

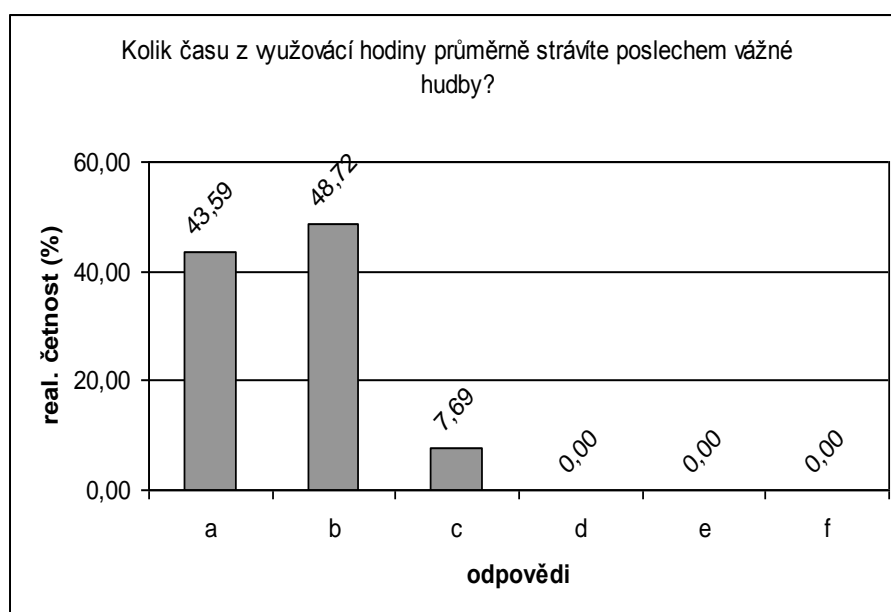
Nejvíce žáků ze základní školy bez zaměření (27,71%) uvedlo, že hudebními aktivitami zaberou 10 – 15 minut. Zbylí respondenti se nevíce klonili k rozmezí 0 – 20 minut.

6. Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte poslechem vážné hudby?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

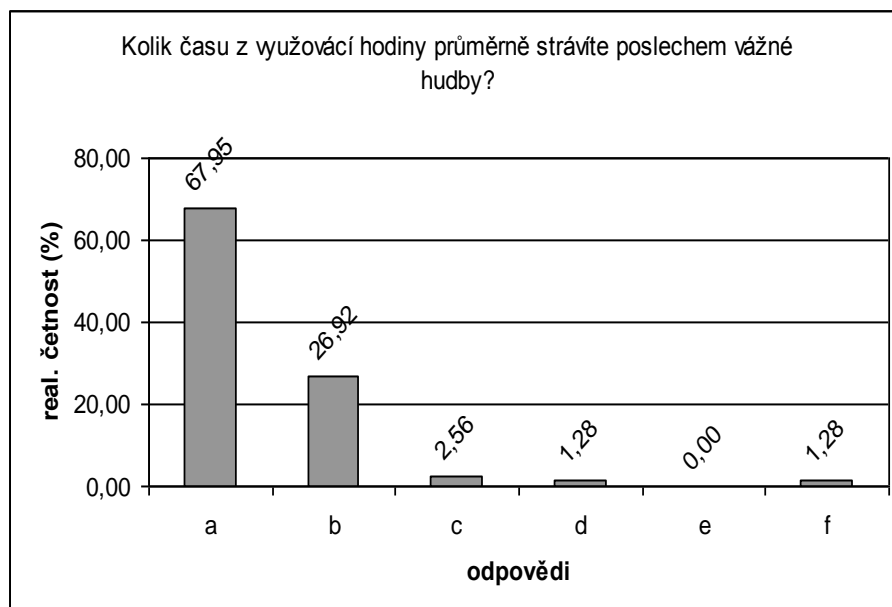
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

6)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	17	43,59
b	19	48,72
c	3	7,69
d	0	0,00
e	0	0,00
f	0	0,00
celkem	39	

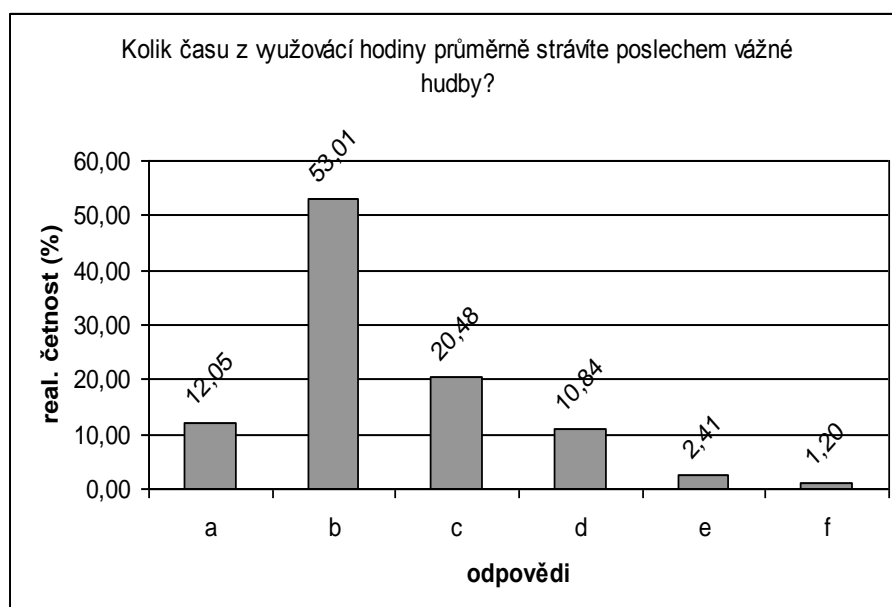
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

6)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	53	67,95
b	21	26,92
c	2	2,56
d	1	1,28
e	0	0,00
f	1	1,28
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

6)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	10	12,05
b	44	53,01
c	17	20,48
d	9	10,84
e	2	2,41
f	1	1,20
celkem	83	100,00

Necelá polovina žáků ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy (48,72%) uvedla, že poslechu vážné hudby věnuje 5 – 10 minut. Zbytek respondentů se shodlo na rozmezí mezi 0 – 10 minutami.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy uvedla více jak polovina žáků (67,95%), že poslechem vážné hudby zabere 0 – 5 minut. Ostatní uvedli, že poslechu vážné hudby věnují 0 – 10 minut, tzn. čtvrtinu vyučovací hodiny.

Polovina žáků na základní škole bez zaměření (53,01%) si myslí, že poslechu vážné hudby věnuje průměrně 5 – 10 minut. Celkově se respondenti v poslechu vážné hudby v hodině HV shodli na rozmezí mezi 0 – 15 minutami.

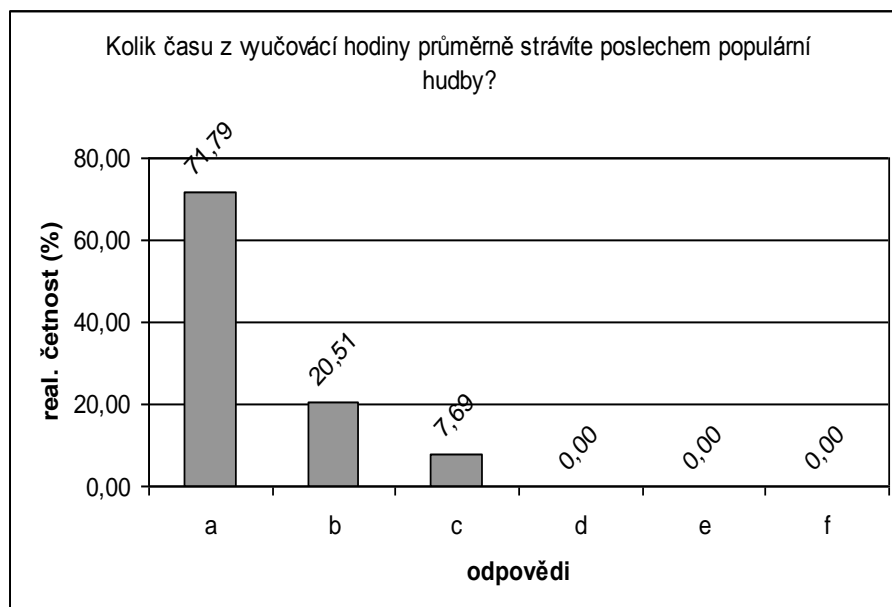
7. Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte poslechem populární hudby?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

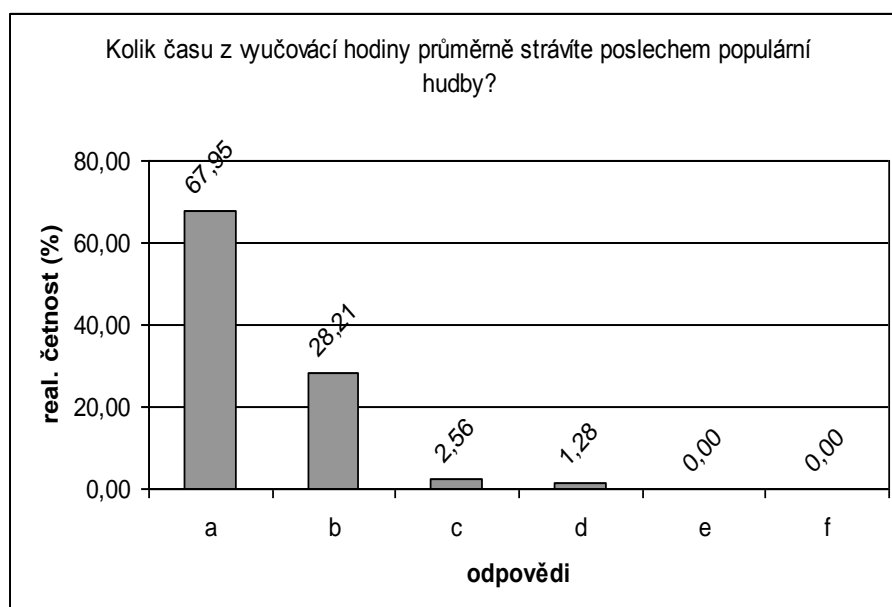
7)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	28	71,79
b	8	20,51
c	3	7,69
d	0	0,00
e	0	0,00
f	0	0,00
celkem	39	

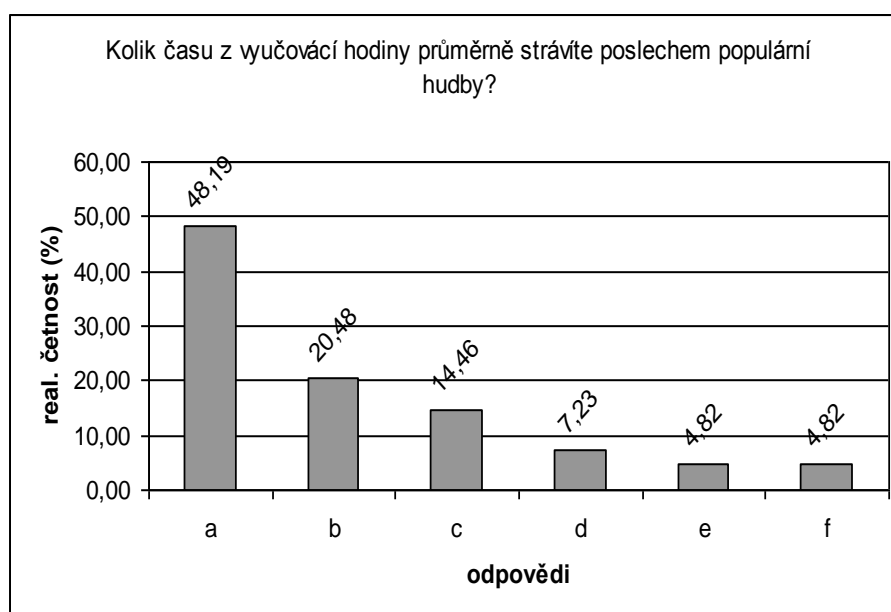
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

7)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	53	67,95
b	22	28,21
c	2	2,56
d	1	1,28
e	0	0,00
f	0	0,00
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

7)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	40	48,19
b	17	20,48
c	12	14,46
d	6	7,23
e	4	4,82
f	4	4,82
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy téměř tři čtvrtě žáků (71,79%) uvedlo, že populární hudbu poslouchají 0 – 5 minut z vyučovací hodiny. Celkově žáci na této škole uvedli, že více jak 15 minut poslechu populární hudby nevěnují.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy věnují poslechu populární hudby podobnou dobu jako na škole s rozšířenou výukou hudební výchovy. 0 – 5 minut poslechu uvádí 67,95%. Celkově žáci v hodině také nevěnují poslechu populární hudby více jak 15 minut.

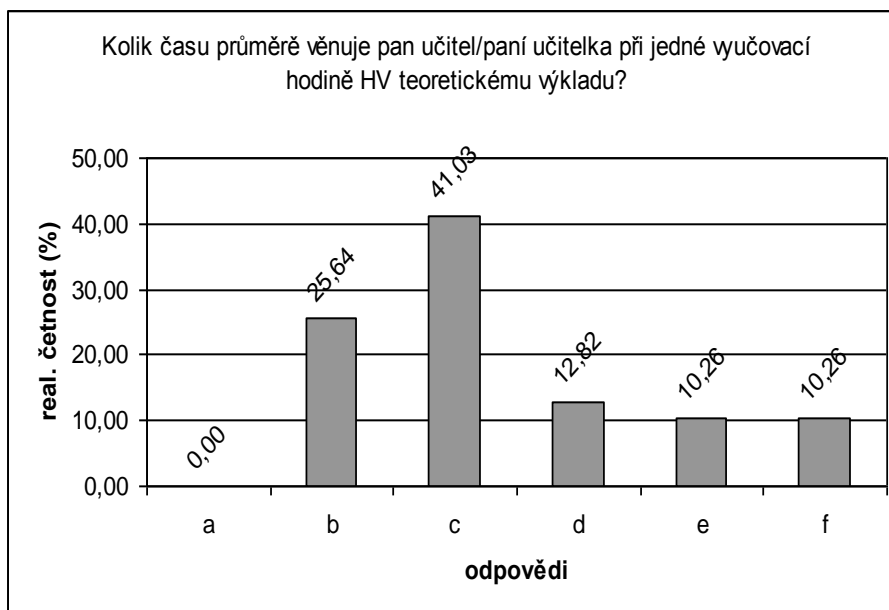
Jiné nejsou ani podmínky na základní škole bez zaměření. 48,19% uvedlo dobu poslechu populární hudby 0 – 5 minut. Ani na této škole se populární hudba déle jak 15 minut neposlouchá.

8. Kolik času průměrně věnuje pan učitel/paní učitelka při jedné vyučovací hodině HV teoretickému výkladu?

- a) 0 – 5 minut
- b) 5 – 10 minut
- c) 10 – 15 minut
- d) 15 – 20 minut
- e) 20 – 30 minut
- f) více jak 30 minut

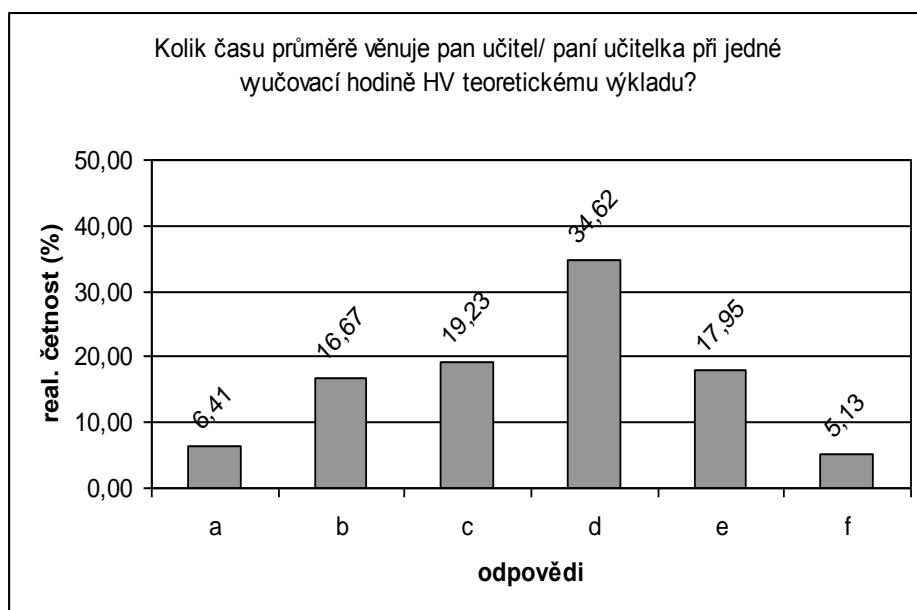
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

8)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	0	0,00
b	10	25,64
c	16	41,03
d	5	12,82
e	4	10,26
f	4	10,26
celkem	39	

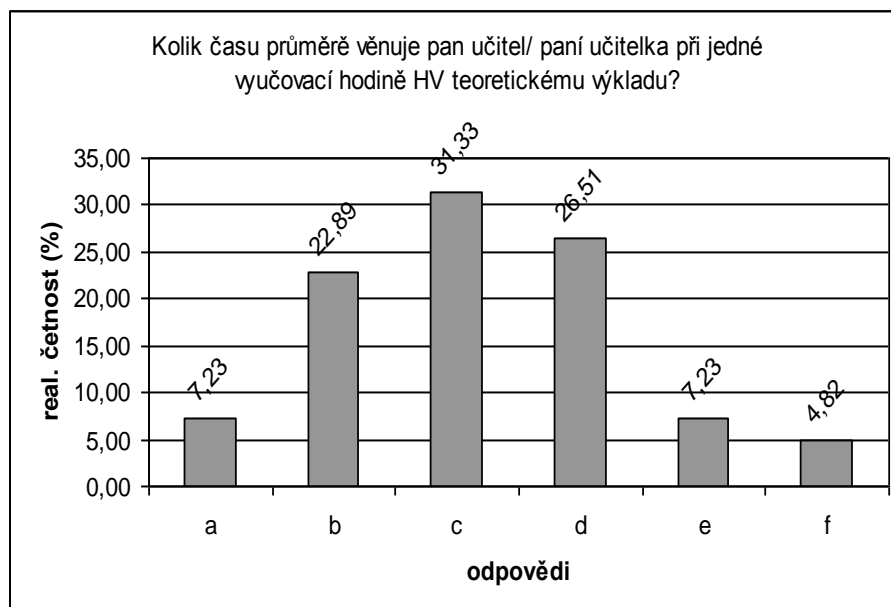
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

7)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	5	6,41
b	13	16,67
c	15	19,23
d	27	34,62
e	14	17,95
f	4	5,13
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

8)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	6	7,23
b	19	22,89
c	26	31,33
d	22	26,51
e	6	7,23
f	4	4,82
celkem	83	

Na všech základních školách stále ještě v hodině HV převládá teoretický výklad učitele.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy nejvíce žáků (41,03%) odpovědělo, že pan učitel věnuje teoretickému výkladu 10 – 15 minut, což je asi třetina vyučovací hodiny. Celkově se vyjádřili, že pan učitel v hodině věnuje teoretickému výkladu i 30 minut.

Nevíce žáků na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy (34,62%) uvedlo, že paní učitelka věnuje v hodině teoretickému výkladu 15 – 20 minut. Na této škole se žáci jednomyslně neshodli na určitém časovém rozmezí teoretického výkladu.

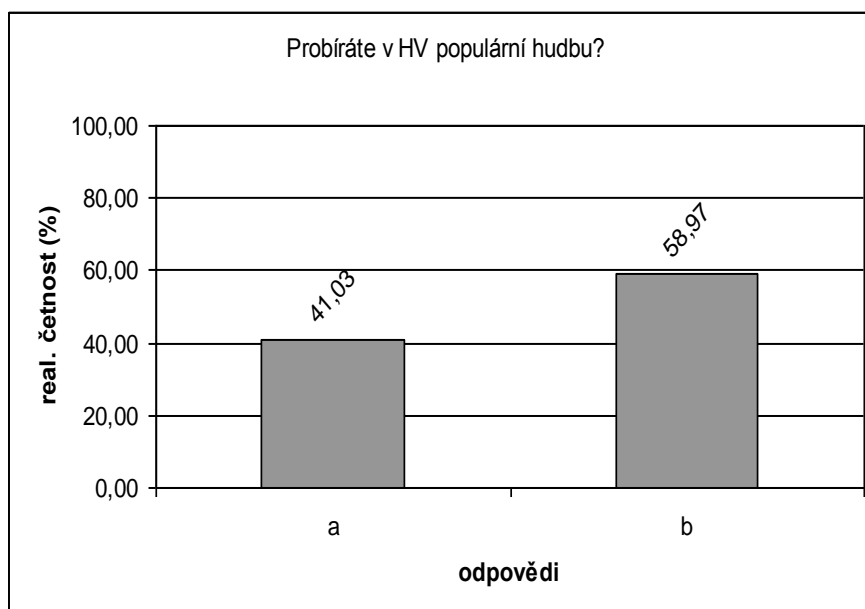
Na základní škole bez zaměření nejvíce žáků (31,33) uvedlo, že paní učitelka věnuje teoretickému výkladu v hodině 10 – 15 minut. I na této škole se respondenti na určitém časovém rozmezí teoretického výkladu v hodině HV neshodli.

9. Probíráte v HV populární hudbu?

- a) ano
- b) ne

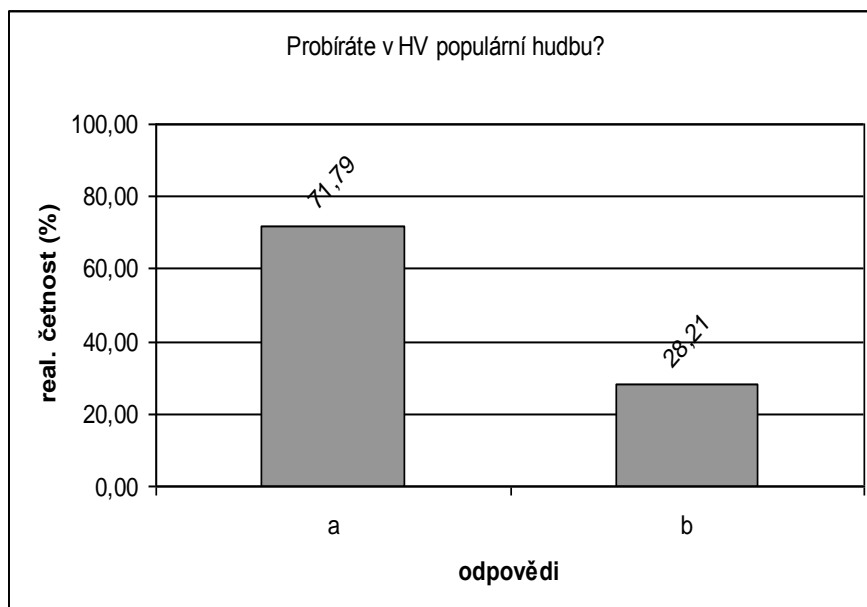
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

9)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	16	41,03
b	23	58,97
celkem	39	

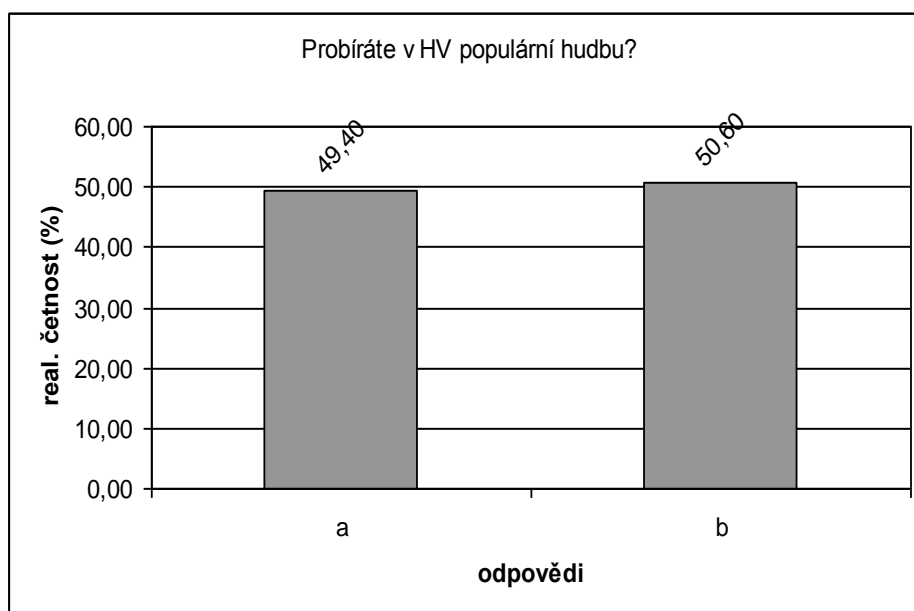
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

9)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	56	71,79
b	22	28,21
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

9)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	41	49,40
b	42	50,60
celkem	83	

Více jak polovina žáků na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy (58,97%) uvedla, že populární hudbu neprobírají. V osnovách šestých a sedmých ročníků ale populární hudba není uvedena, proto

nemůžeme na výsledky spoléhat jako na relevantní. V těchto dvou ročnících záleží především na učitelích HV, zda do výuky populární hudby zařadí.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy téměř tři čtvrtiny všech respondentů (71,79%) uvedly, že populární hudbu v hodině HV probírají.

Polovina žáků na základní škole bez zaměření (50,60%) si myslí, že v jejich hodinách HV není populární hudba vyučována.

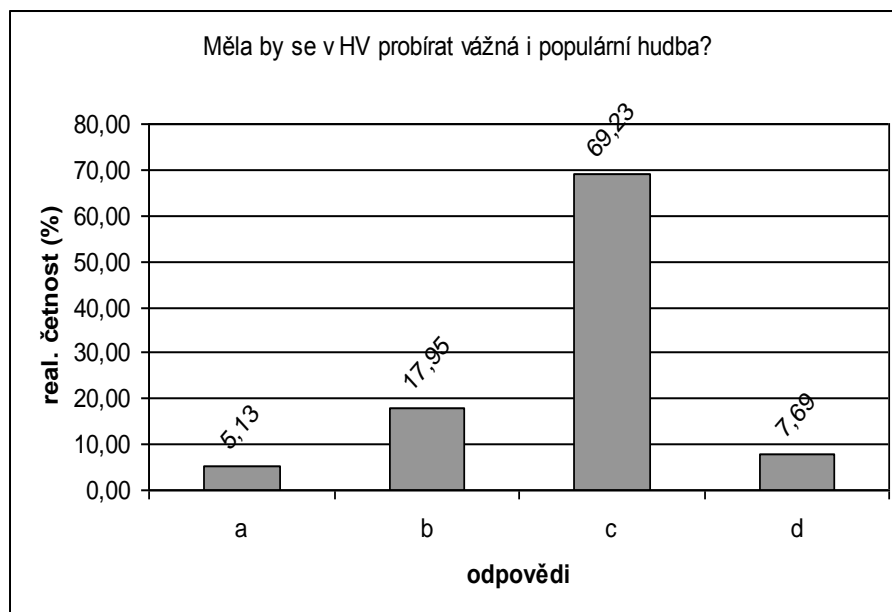
10. Měla by se v HV probírat vážná i populární hudba?

- a) v hudební výchově bychom měli probírat pouze vážnou hudbu (*proč?*)
- b) v hudební výchově bychom měli probírat pouze populární hudbu (*proč?*)
- c) v hudební výchově bychom se měli věnovat vážné i populární hudbě (*proč?*)
- d) jiné (*upřesni*)

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

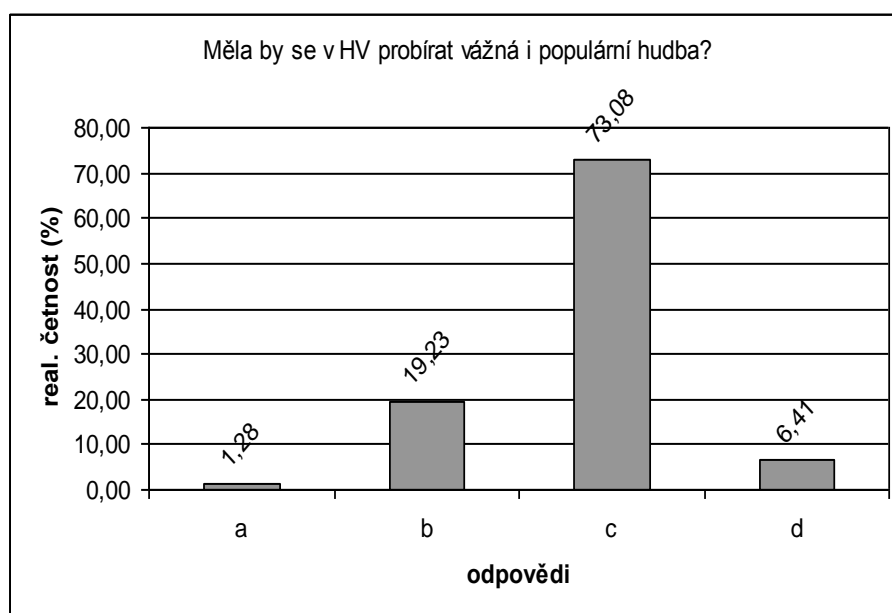
10)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	2	5,13
b	7	17,95
c	27	69,23
d	3	7,69
celkem	39	

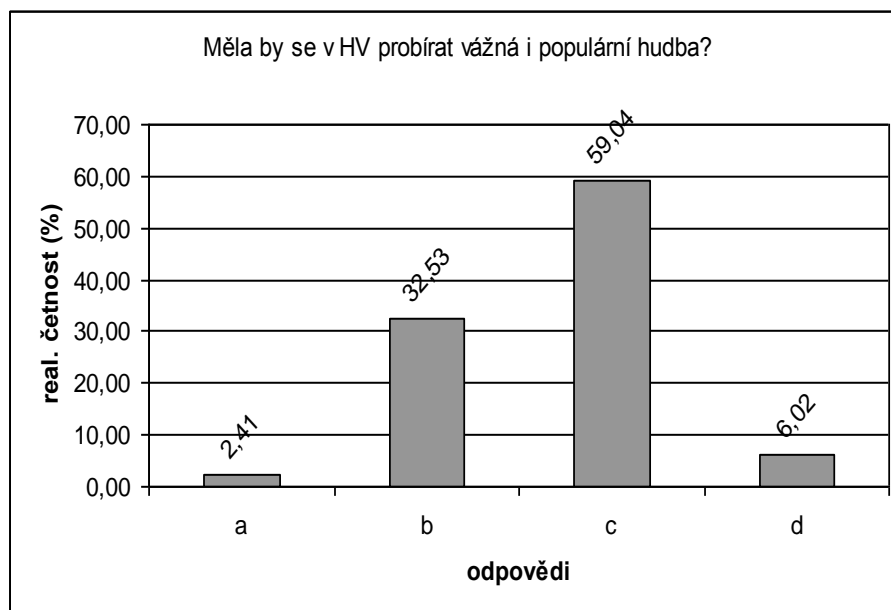
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

10)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	1	1,28
b	15	19,23
c	57	73,08
d	5	6,41
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

10)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	2	2,41
b	27	32,53
c	49	59,04
d	5	6,02
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je 69,23% přesvědčeno, že v HV by se měla probírat jak vážná tak populární hudba. Pouze pro vážnou hudbu bylo 5,13% respondentů a jen populární by v HV nejraději probíralo 17,95%.

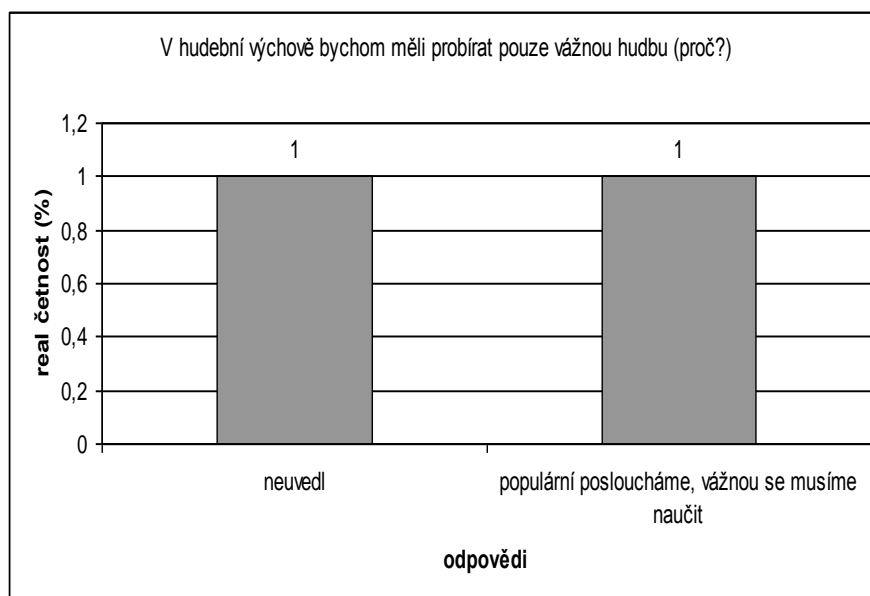
Největší část respondentů na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy (73,08%) zastává názor, že v HV by se měla probírat i vážná i populární hudba. Jenom vážnou hudbu by probíralo 1,28% a pouze populární 19,23%.

Z žáků základní školy bez zaměření by pro vážnou i populární hudbu bylo 59,04%. Pouze vážnou by nejraději probíralo 2,41% a pouze populární hudbu by nejraději probíralo 32,53%.

Žáci, kteří zvolili odpověď a) – v hudební výchově bychom měli probírat pouze vážnou hudbu, doplňují své vysvětlení této možnosti:

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevedl	1	50
populární posloucháme, vážnou se musíme naučit	1	50
celkem	2	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevedl	1	100
celkem	1	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevedl	2	100
celkem	2	

Ke své volbě probírat pouze vážnou hudbu se vyjádřil jen jeden žák ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy. Zastává názor, že

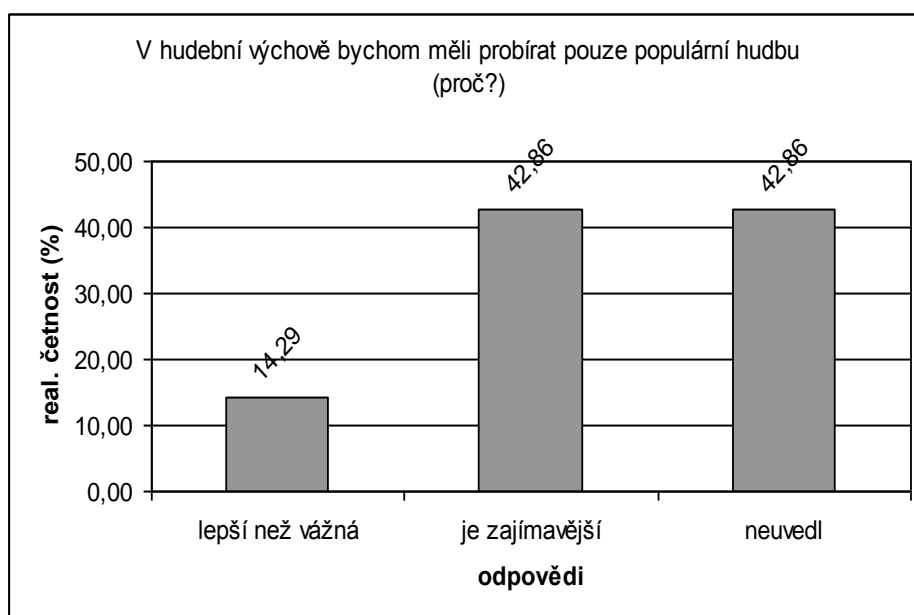
populární hudbu všichni poslouchají, ale informace o vážné hudbě se musí naučit.

Z ostatních respondentů všech ostatních škol, kteří zvolili tuto možnost a je možno je počítat na jednotlivce, se již nikdo s konkrétním názorem nesevěřil.

Žáci, kteří zvolili odpověď *b)* – v hudební výchově bychom měli probírat pouze populární hudbu, doplňují své vysvětlení této možnosti:

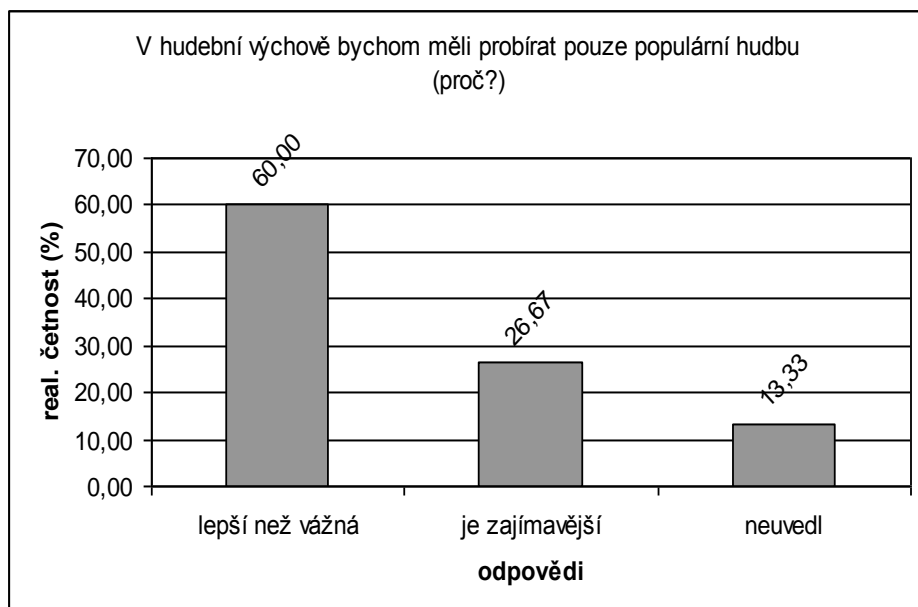
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
lepší než vážná	1	14,29
je zajímavější	3	42,86
nevedl	3	42,86
celkem	7	

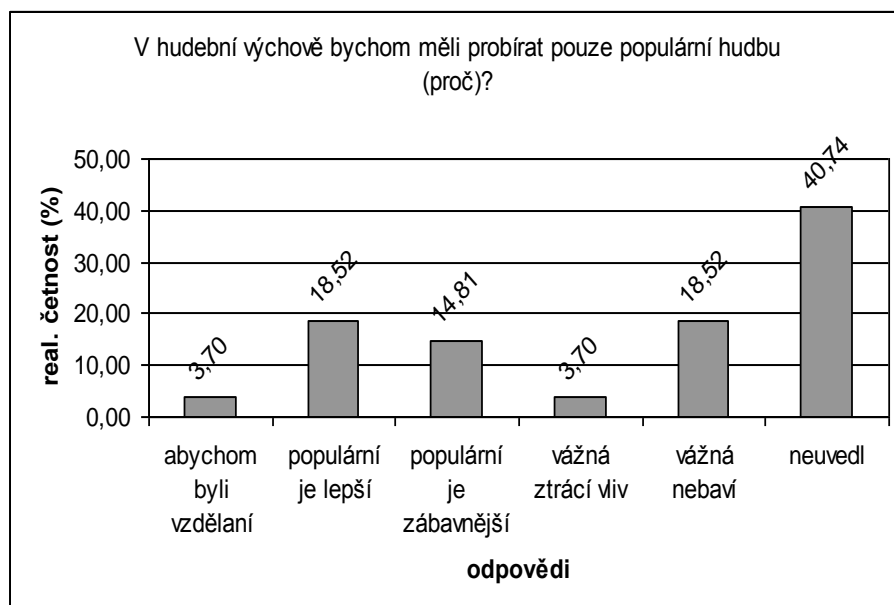
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
lepší než vážná	9	60,00
je zajímavější	4	26,67
nevedl	2	13,33
celkem	15	

Základní škola bez zaměření:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
abychom byli vzdělaní	1	3,70
populární je lepší	5	18,52
populární je zábavnější	4	14,81
vážná ztrácí vliv	1	3,70
vážná nebaví	5	18,52
nevedl	11	40,74
celkem	27	

Žáci ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy, kteří se chtějí věnovat pouze populární hudbě, si myslí, že populární hudba je zajímavější a lepší než vážná.

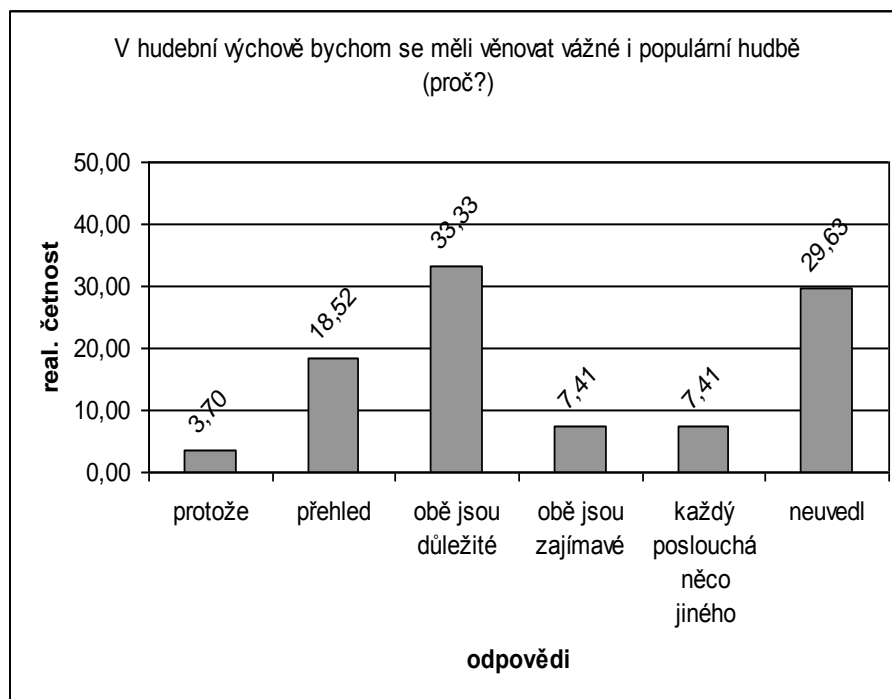
Ti respondenti ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy, kteří chtějí probírat jen populární hudbu napsali argumenty stejné, jako na předchozí škole (populární hudba je zajímavější a delší než vážná).

Ze základní školy bez zaměření si příznivci populární hudby myslí, že populární hudba je lepší a zábavnější. K dalším argumentům patří, že vážná hudba žáky nebaví a ztrácí v dnešní době vliv. Další napsali, že populární hudbu by měli probírat proto, aby byli vzdělaní.

Žáci, kteří zvolili odpověď c) – v hudební výchově bychom měli probírat vážnou i populární hudbu, doplňují své vysvětlení této možnosti:

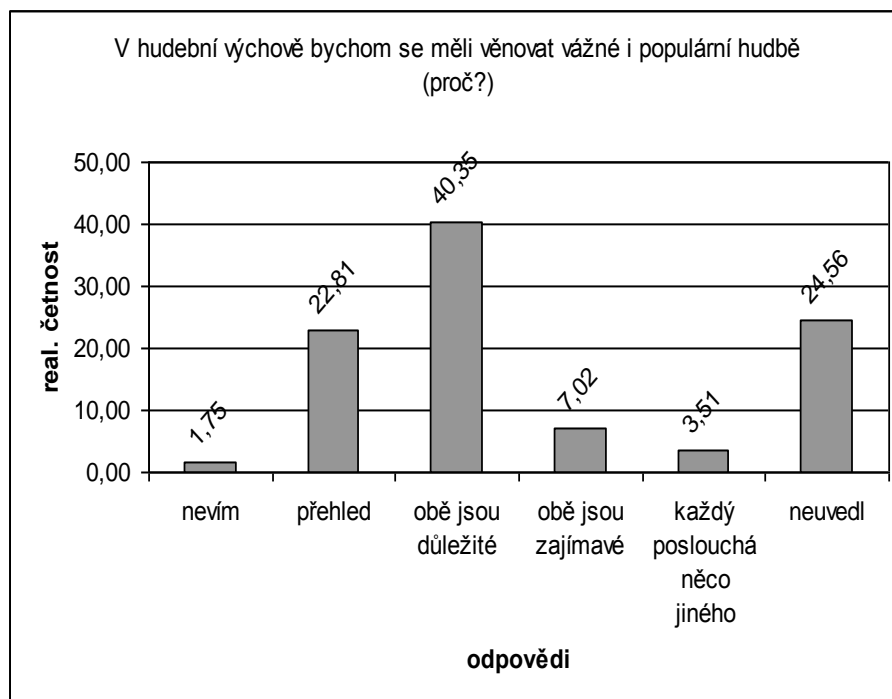
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
protože	1	3,70
přehled	5	18,52
obě jsou důležité	9	33,33
obě jsou zajímavé	2	7,41
každý poslouchá něco jiného	2	7,41
neuvedl	8	29,63
celkem	27	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

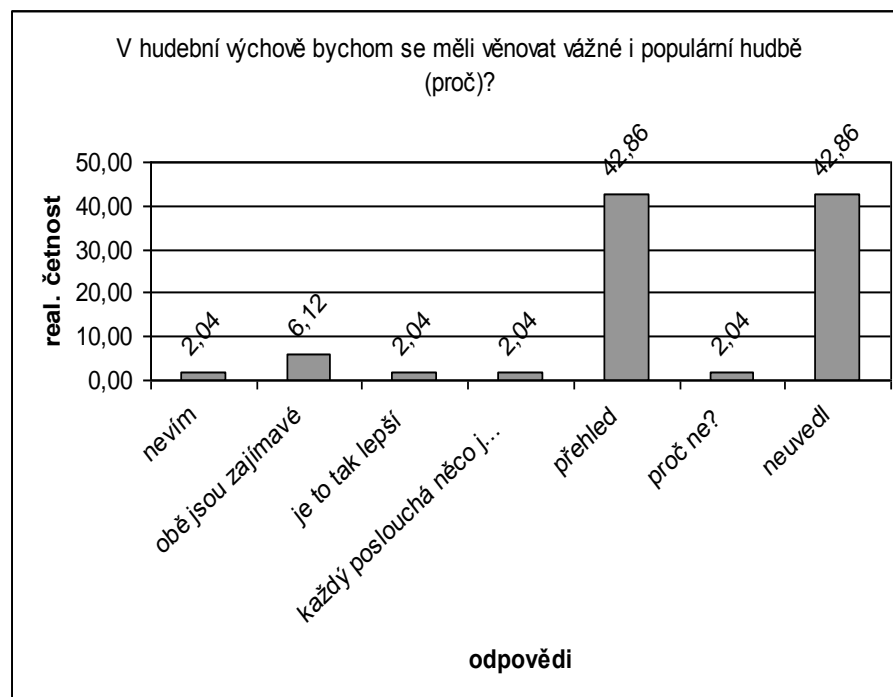
c)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevím	1	1,75
přehled	13	22,81
obě jsou důležité	23	40,35
obě jsou zajímavé	4	7,02
každý poslouchá něco jiného	2	3,51
nevedl	14	24,56
celkem	57	

Základní škola bez zaměření:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevím	1	2,04
obě jsou zajímavé	3	6,12
je to tak lepší	1	2,04
každý poslouchá něco jiného	1	2,04
přehled	21	42,86
proč ne?	1	2,04
nevedl	21	42,86
celkem	49	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy bylo nevíce respondentů pro probírání vážné i populární hudby. Nejvíce argumentů bylo takových, že vážná i populární hudba jsou stejně důležité. Dále se objevily názory jako mít přehled a každý poslouchá něco jiného. Také 3,70% odpovědělo „protože“ a 29,63% svůj názor neuvědlo.

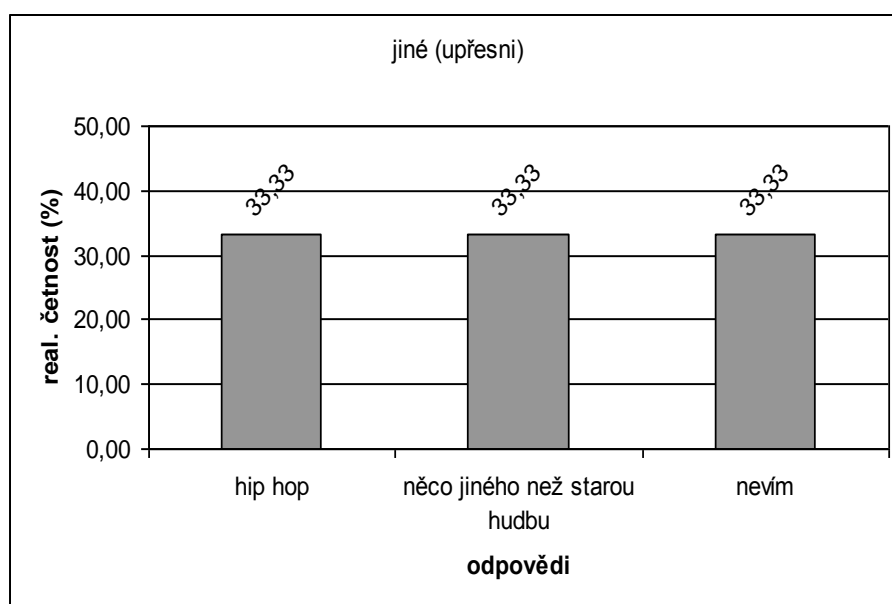
Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy byly také ve většině pro probírání vážné i populární hudby. Naprostá většina (40,35%) odpověděla „obě jsou důležité“, ostatní argumenty byly v podstatě úplně stejné jako na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy.

Z respondentů na základní škole bez zaměření, kteří vybrali možnost, že v HV by se měla probírat jak vážná, tak populární hudba, v nejvíce případech tuto svoji odpověď odůvodňovali tím, že budou mít v hudbě přehled. Stejný počet respondentů (42,86%) však svou odpověď nezdůvodnilo.

Žáci, kteří zvolili odpověď *d)* – jiné, doplňují své vysvětlení této možnosti:

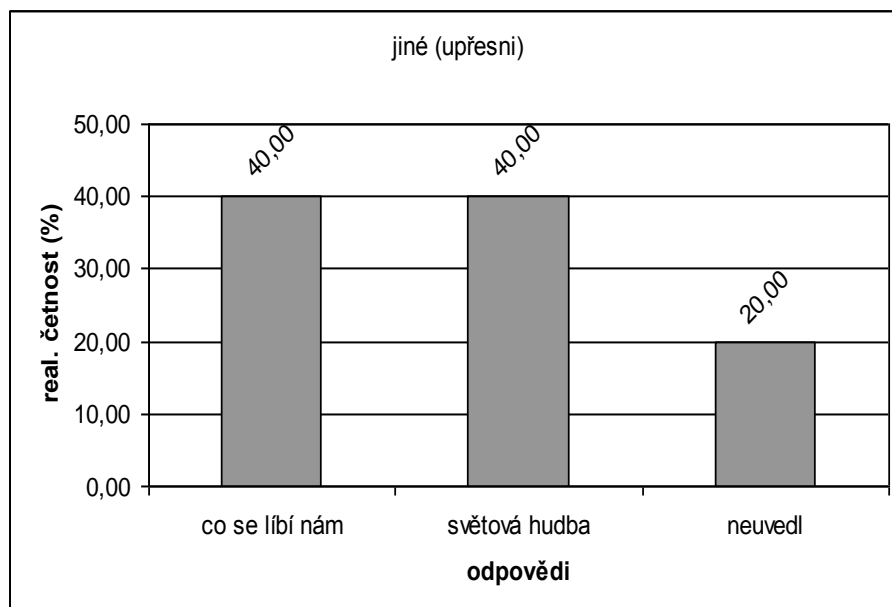
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
hip hop	1	33,33
něco jiného než starou hudbu	1	33,33
nevím	1	33,33
celkem	3	

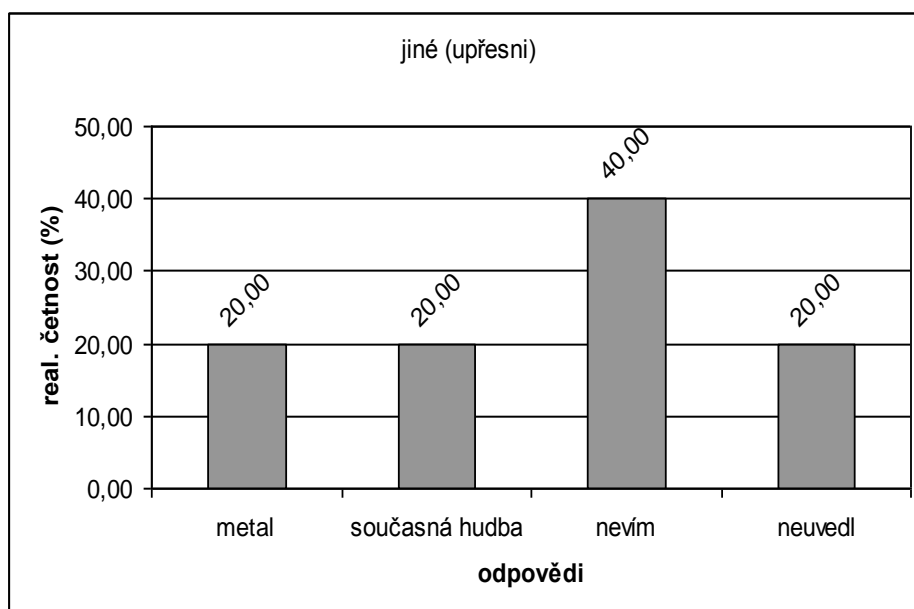
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
co se líbí nám	2	40,00
světová hudba	2	40,00
neuveďl	1	20,00
celkem	5	

Základní škola bez zaměření:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
metal	1	20,00
současná hudba	1	20,00
nevím	2	40,00
nevedl	1	20,00
celkem	5	

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy, kteří ztrhli možnost jiné, si myslí, že by se v HV měl probírat hip hop, dále

„něco jiného než starou hudbu“ a 33,33% sice tuto možnost vyplnilo, ale napsalo, že neví, co by se tedy v HV mělo probírat.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy žáci, kteří zvolili tuto možnost, uvedli, že chtějí probírat něco, co zajímá především je a světovou hudbu.

Na základní škole bez zaměření chtějí žáci probírat současnou populární hudbu, například metal. 40,00% ale napsalo něco jiného, ale že neví, co.

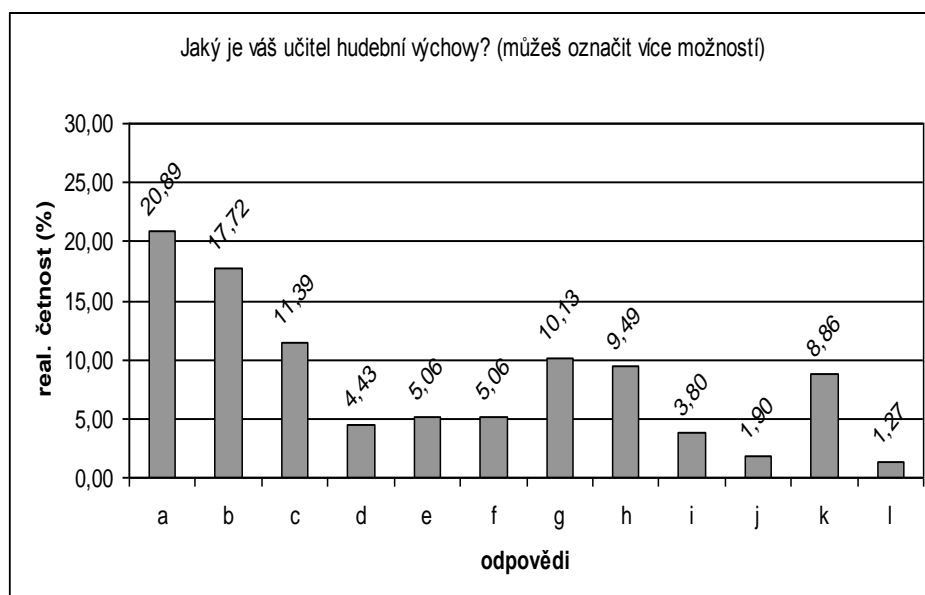
8. 4. 3. Žákovo hodnocení učitele

11. Jaký je váš učitel hudební výchovy? (*můžeš označit více možností*)

- a) dobře hraje
- b) dobře zpívá
- c) vyzná se ve vážné hudbě
- d) vyzná se v populární hudbě
- e) používá ve výuce počítače
- f) má dobré nápady a vymýšlí stále něco nového
- g) zajímavě povídá o hudbě
- h) používá v HV různé přístroje a média (např. televizi atd.)
- i) používá v HV často různé pomůcky
- j) používá ve výuce hodně hudebních nástrojů
- k) zkouší
- l) jiné (*upřesni*)

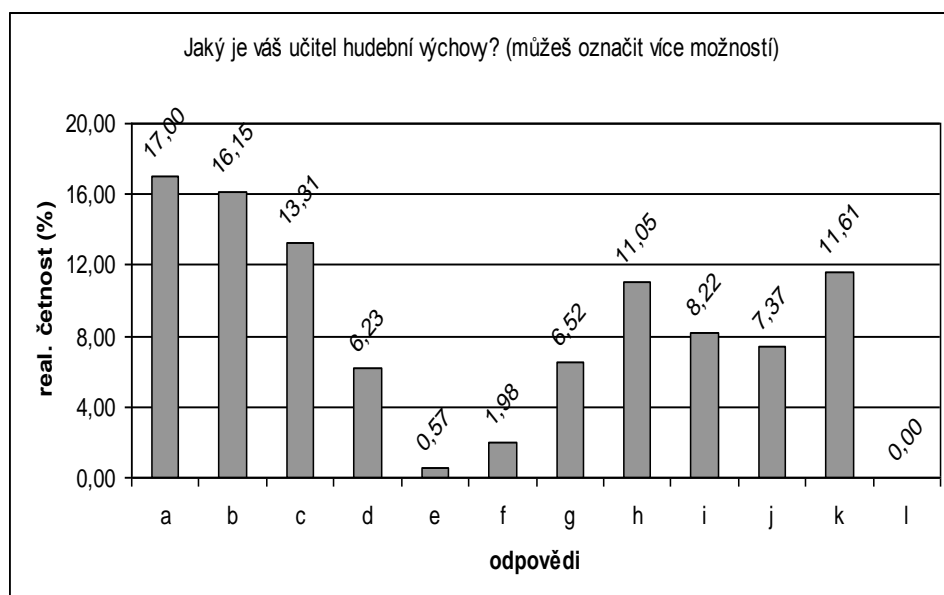
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

11)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	33	20,89
b	28	17,72
c	18	11,39
d	7	4,43
e	8	5,06
f	8	5,06
g	16	10,13
h	15	9,49
i	6	3,80
j	3	1,90
k	14	8,86
l	2	1,27
celkem	158	

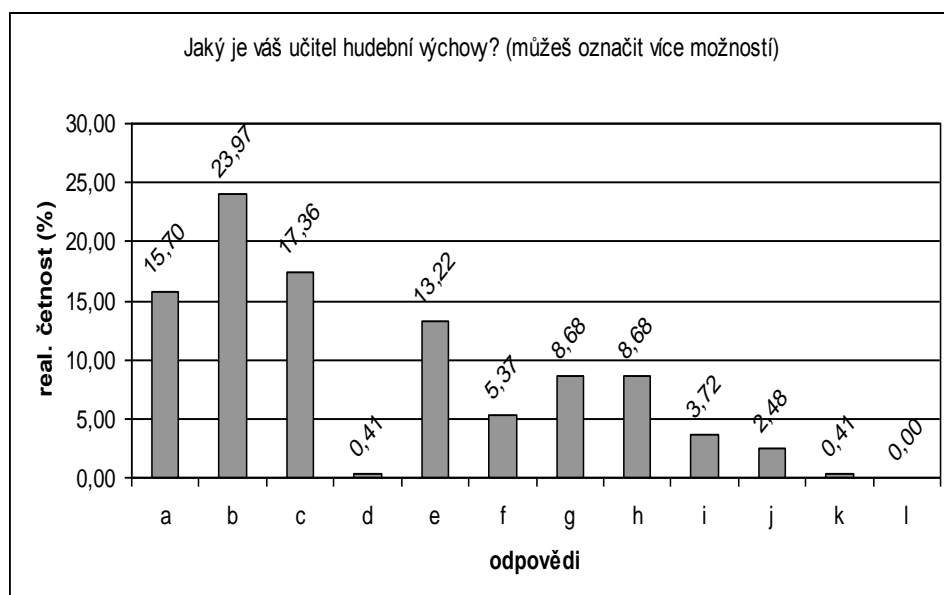
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

11)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	60	17,00
b	57	16,15
c	47	13,31
d	22	6,23
e	2	0,57
f	7	1,98
g	23	6,52
h	39	11,05
i	29	8,22
j	26	7,37
k	41	11,61
l	0	0,00
celkem	353	

Základní škola bez zaměření:

11)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	38	15,70
b	58	23,97
c	42	17,36
d	1	0,41
e	32	13,22
f	13	5,37
g	21	8,68
h	21	8,68
i	9	3,72
j	6	2,48
k	1	0,41
l	0	0,00
celkem	242	

Na tuto otázku mohli respondenti označit i více odpovědí.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy si žáci u pana učitele nejvíce cení jeho hudebních schopností a znalostí především vážné hudby. Také oceňují jeho kreativitu. Řada žáků vytýká svému panu učiteli zkoušení.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy na paní učitelce nejvíce oceňují pěvecké a instrumentální dovednosti, znalosti z vážné i populární hudby a také kreativitu a stále nové nápady. Mezi častými odpověďmi se objevilo také zkoušení.

Žákům na základní škole bez zaměření se na jejich paní učitelce líbí, že dobře zpívá, dobře hraje a vyzná se ve vážné hudbě. Naopak jen 0,41% si myslí, že se paní učitelka vyzná i v populární hudbě. Ale na paní učitelce si velice cení práce s počítačem (13,22%).

Žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy také zvolili možnost *l)* a podotázka požadovala vysvětlení pro volbu této možnosti:

l)	abs. četnost	real. četnost (%)
není mi sympatický	1	50,00
sem tam řve	1	50,00
celkem	2	

Tato vysvětlení ale bohužel nebyla pro pana učitele nijak pochvalná. Objevily se zde na názory, že „pan učitel není sympatický“ a „sem tam řve“.

8. 4. 4. Vybavení

12. Je ve vaší škole hudebna?

- a) ano
- b) ne

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

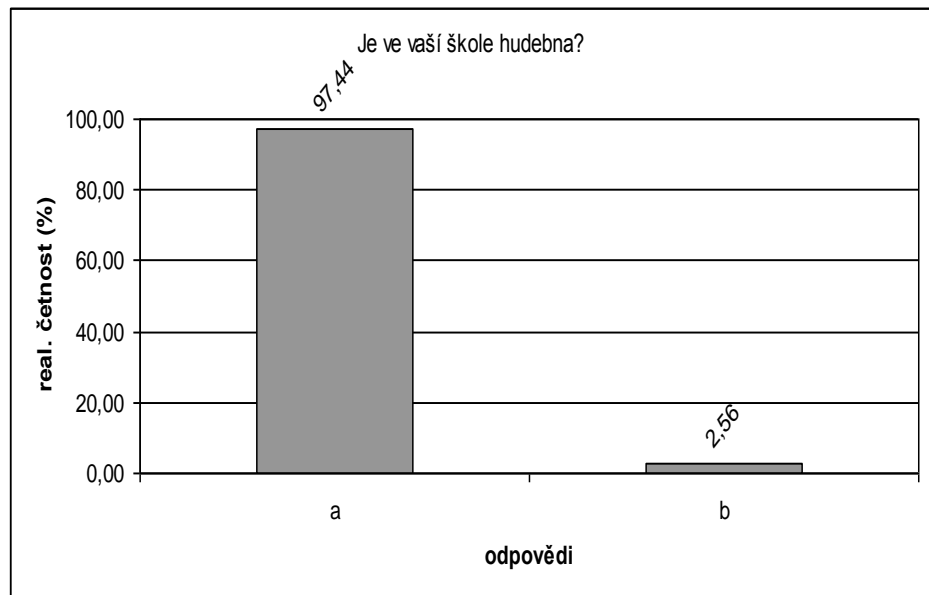
12)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	39	100,00
b	0	0,00
celkem	39	

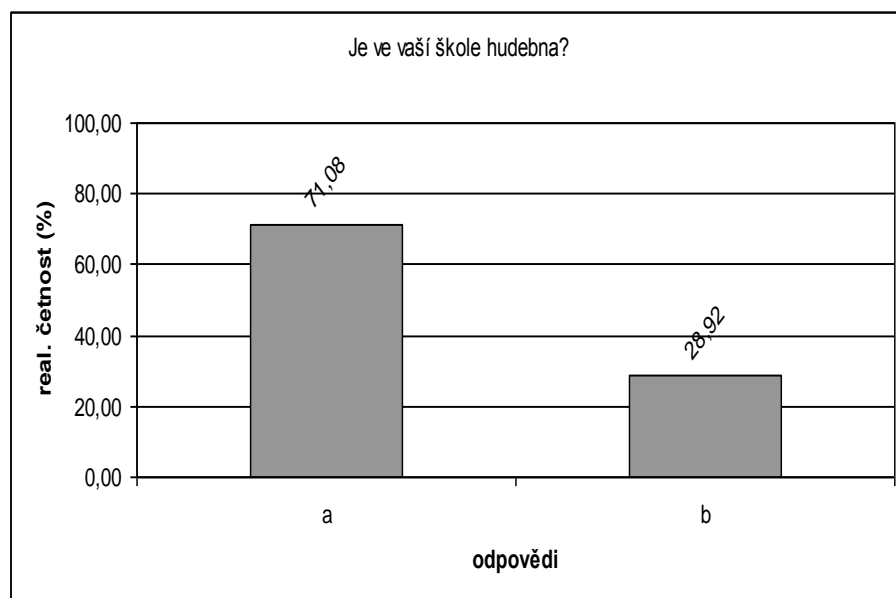
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

12)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	76	97,44
b	2	2,56
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

12)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	59	71,08
b	24	28,92
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy naprosto všichni odsouhlasili, že na škole hudebnu mají. Na škole, kde je rozšířená výuka hudební výchovy, se to musí čekat. Tato škola má dokonce hudeben více.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy si 97,44% myslí, že ve škole je hudebna. Naopak 2,56% si myslí, že při hodině HV nejsou v hudebně, ale obyčejné kmenové učebně.

Na základní škole bez zaměření si je hudebnou jisto 71,08%. Zbytek (28,92%) si myslí, že takto specializovanou učebnu na škole nemají.

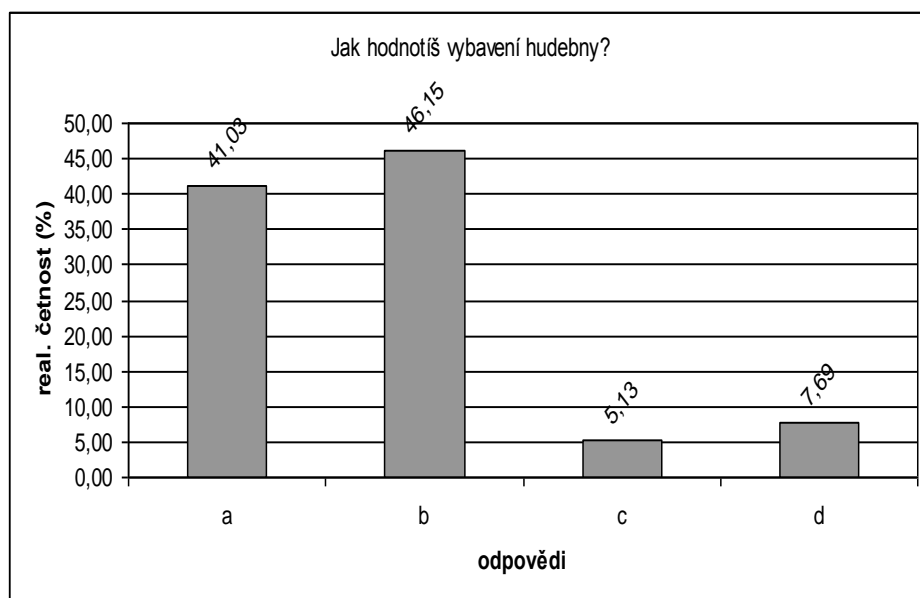
Pokud ANO:

12a. Jak hodnotíš vybavení hudebny?

- a) myslím, že je průměrné
- b) myslím, že je lepší než na jiných školách
- c) myslím, že je horší než na jiných školách
- d) nevím

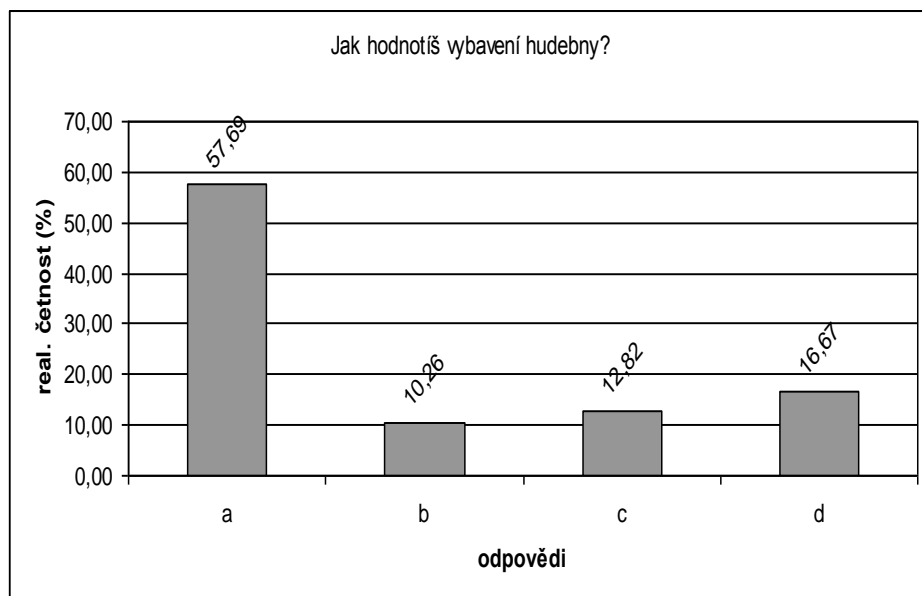
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

12a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	16	41,03
b	18	46,15
c	2	5,13
d	3	7,69
celkem	39	

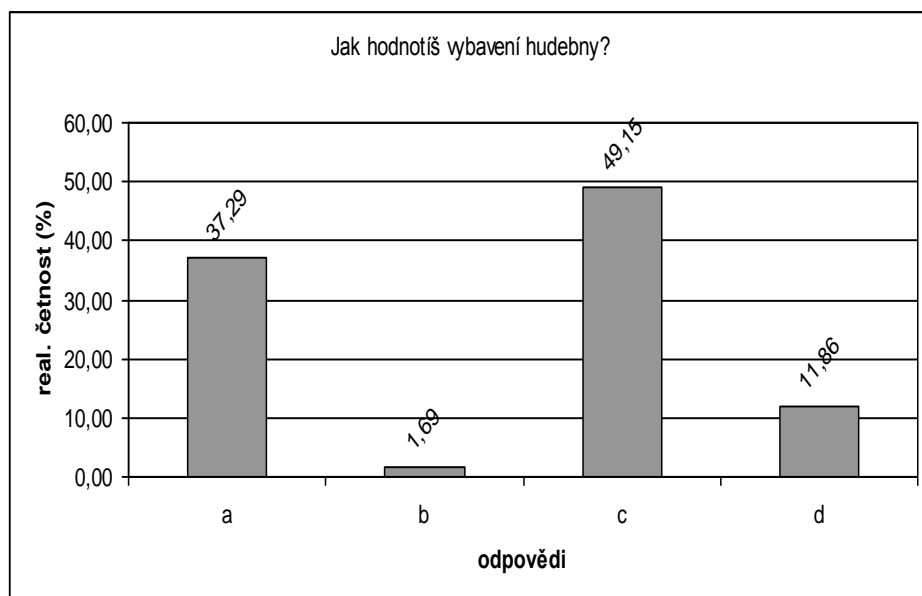
Základní škola rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

12a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	45	57,69
b	8	10,26
c	10	12,82
d	13	16,67
celkem	76	

Základní škola bez zaměření:

12a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	22	37,29
b	1	1,69
c	29	49,15
d	7	11,86
celkem	59	

Žáci, kteří označili odpověď, že na své základní škole mají specializovanou třídu na HV, hodnotili vybavení takové třídy.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy si 46,15% myslí, že jejich hudebna je lepší než na jiných školách. 41,03% se domnívá, že jejich hudebna je průměrná. Naopak pouze 5,13% míní, že hudebna na jejich škole je horší než na jiných školách.

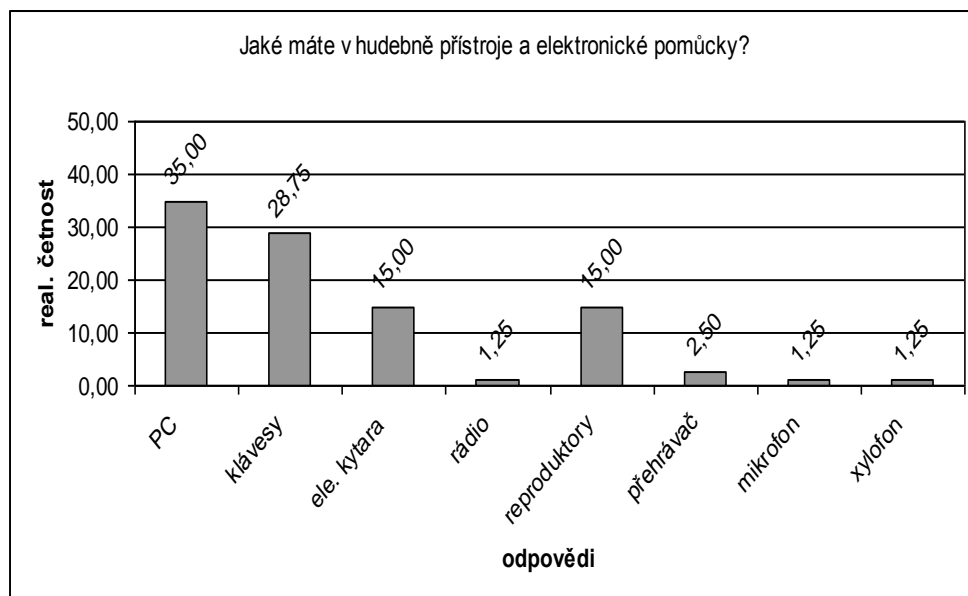
Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy zastávají z 57,69% názor, že jejich hudebna je průměrná. Dokonce 12,82% si myslí, že hudebna na jejich škole je horší než na jiných školách.

Na základní škole si respondenti z 49,15% myslí, že jejich hudebna je horší než na jiných školách. 37,29% zastává názor, že hudebna na této škole je průměrná.

12b. Jaké máte v hudebně přístroje a elektronické pomůcky?

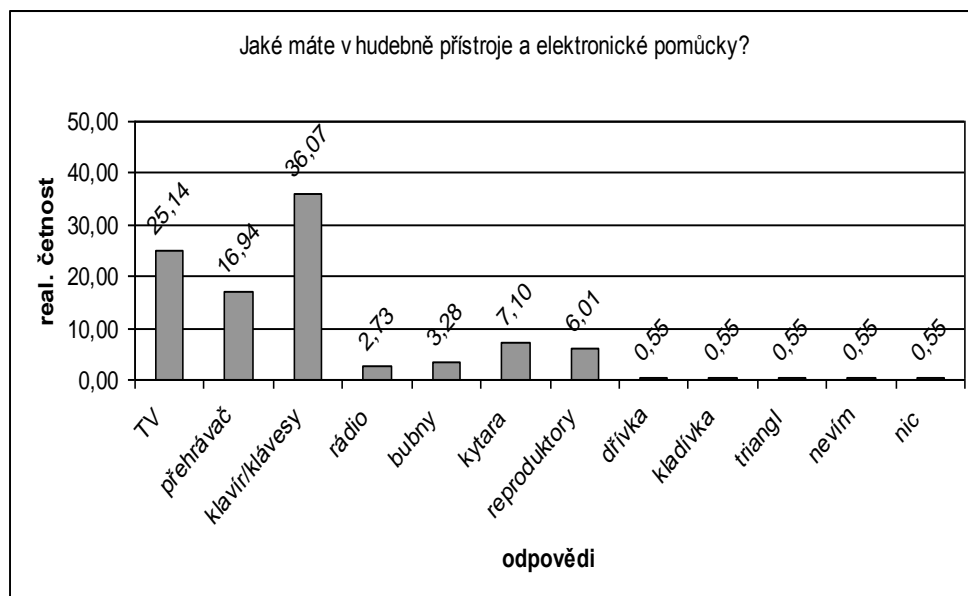
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

12b)	abs. četnost	real. četnost (%)
PC	28	35,00
klávesy	23	28,75
ele. kytara	12	15,00
rádio	1	1,25
reproduktory	12	15,00
přehrávač	2	2,50
mikrofon	1	1,25
xylofon	1	1,25
celkem	80	

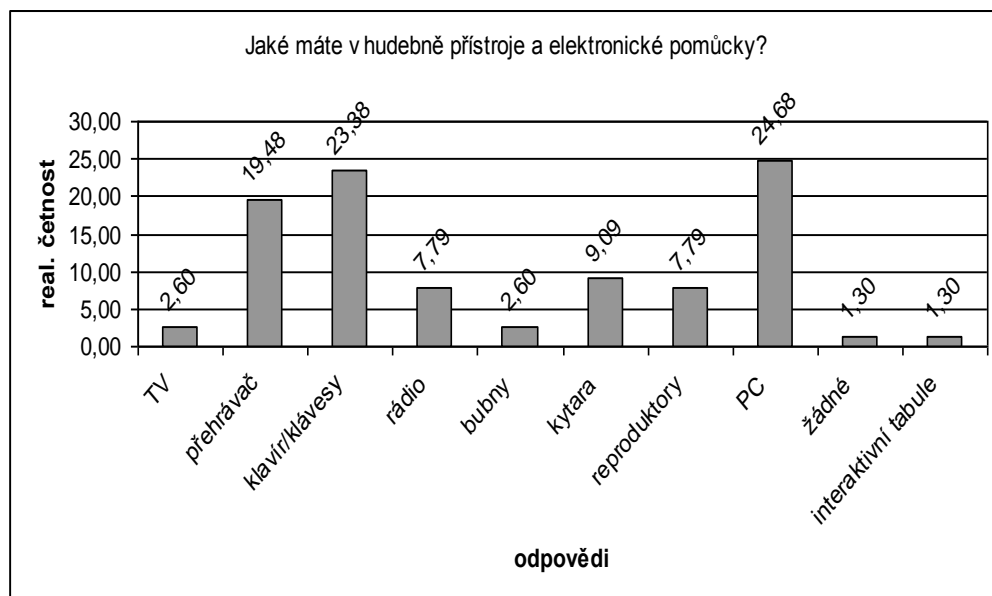
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

12b)	abs. četnost	real. četnost (%)
TV	46	25,14
přehrávač	31	16,94
klavír/klávesy	66	36,07
rádio	5	2,73
bubny	6	3,28
kytara	13	7,10
reproduktory	11	6,01
dřívka	1	0,55
kladívka	1	0,55
triangl	1	0,55
nevím	1	0,55
nic	1	0,55
celkem	183	

Základní škola bez zaměření:

12b)	abs. četnost	real. četnost (%)
TV	2	2,60
přehrávač	15	19,48
klavír/klávesy	18	23,38
rádio	6	7,79
bubny	2	2,60
kytara	7	9,09
reproduktory	6	7,79
PC	19	24,68
žádné	1	1,30
interaktivní tabule	1	1,30
celkem	77	

Žáci ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy mezi elektronické pomůcky nejvíce zařazovali počítač (35,00%), klávesy (28,75%) a elektrickou kytaru a reproduktory (15,00%). Mezi nesprávné odpovědi se v 1,25% zařadil xylofon.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy žáci nejvíce jmenovali elektrický klavír (36,07%), televizi (25,14%) a přehrávač (16,94%). Z chybných odpovědí se objevily dřívka, triangl a „kladívka“.

Respondenti na základní škole bez zaměření nejčastěji označovali počítač (24,69%), elektrický klavír (23,38%) a přehrávač (19,48%). Jako na jediné škole se zde objevila interaktivní tabule. Mezi nesprávnými odpověďmi se objevily bubny.

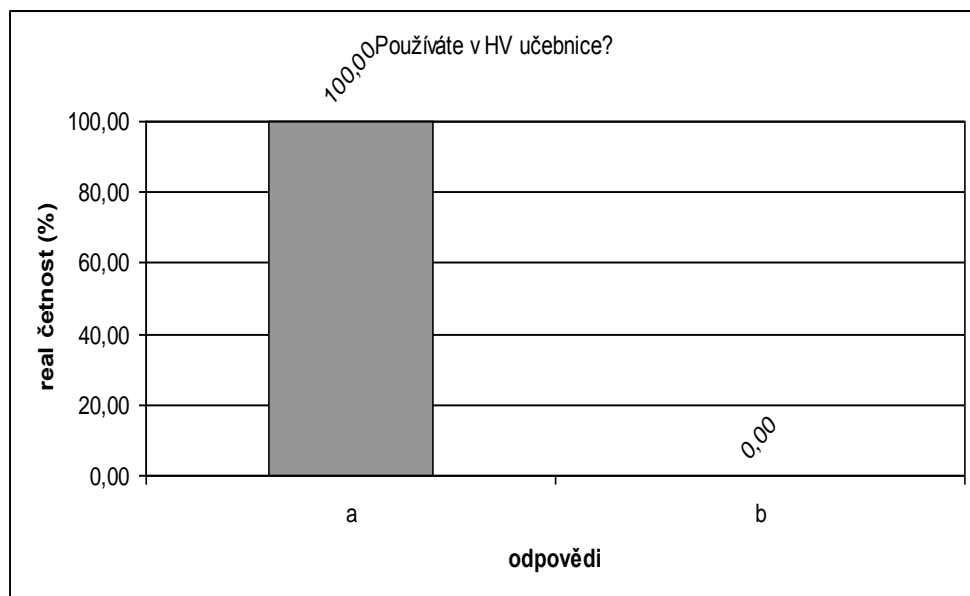
13. Používáte v HV učebnice?

- a) ano
- b) ne

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

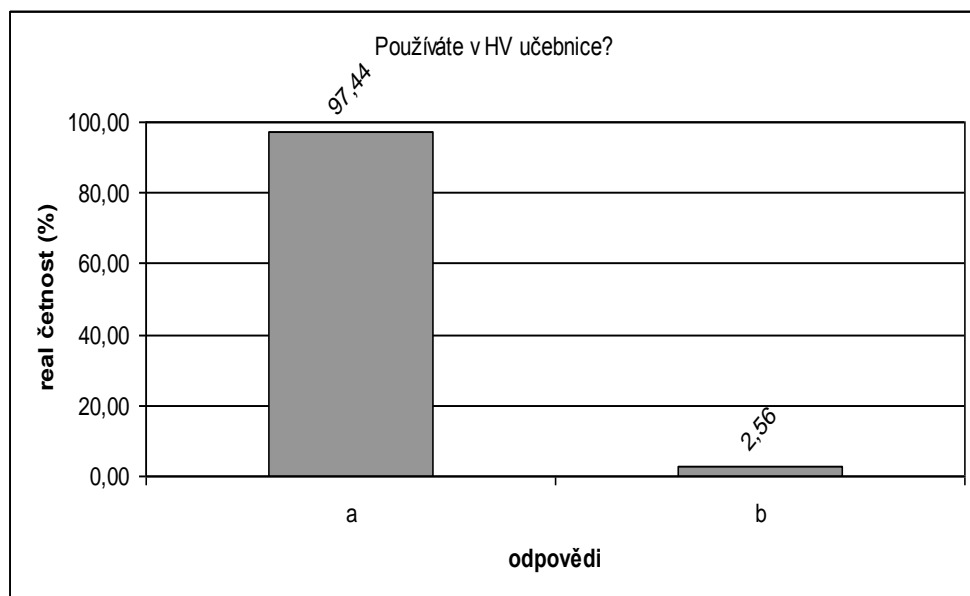
13)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	39	100,00
b	0	0,00
celkem	39	

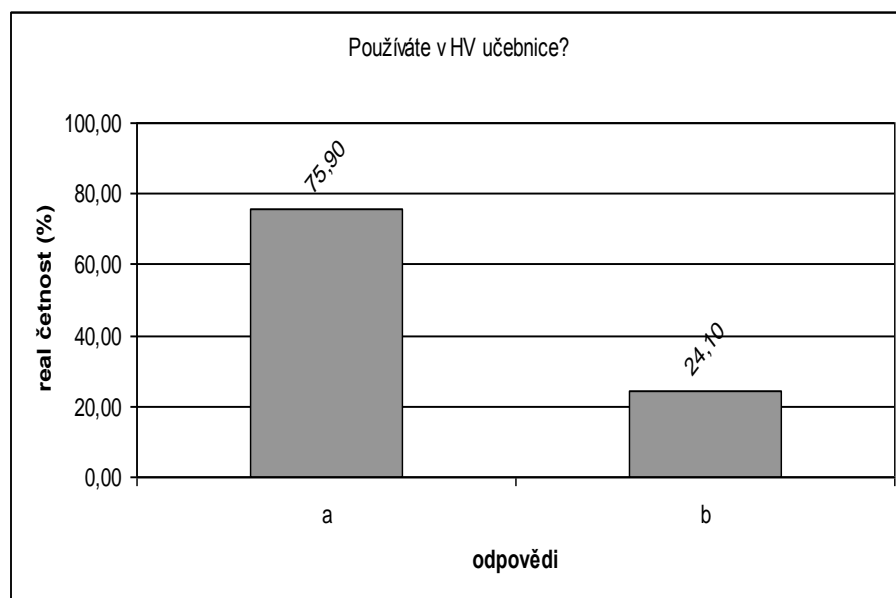
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

13)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	76	97,44
b	2	2,56
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

13)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	63	75,90
b	20	24,10
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy 100,00% respondentů potvrdilo, že učebnice v HV používají.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy v téměř naprosté většině (97,44%) souhlasili, že učebnice používají. Pouze 2,56% si myslí, že v hodinách HV učebnice nepotřebují.

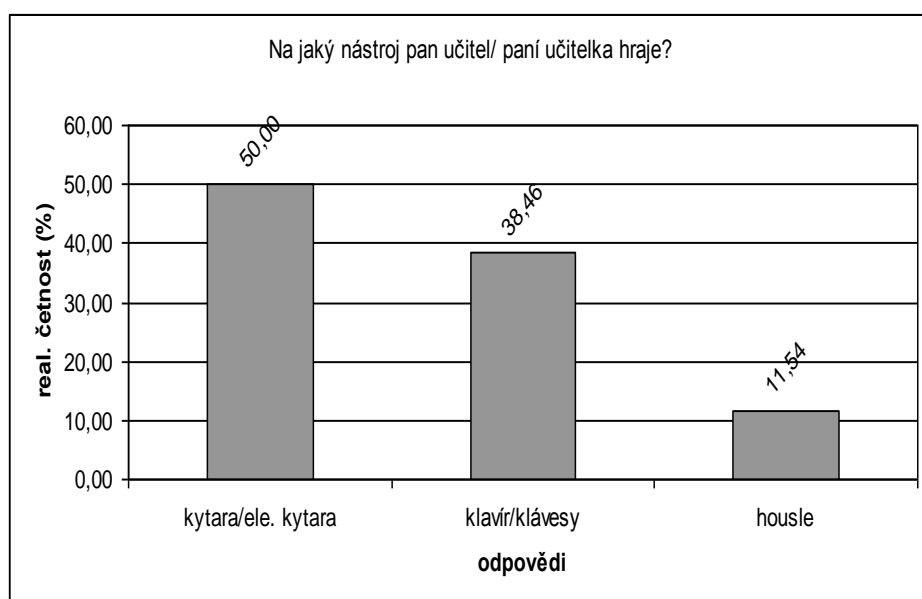
Na základní škole bez zaměření se k používání učebnic v hodinách HV přihlásilo 75,90%. Zde je možno se dohadovat, zda některá z tříd v ročníku vůbec učebnici nepoužívá, tudíž se procento užívání učebnice mohlo snížit.

8. 4. 5. Žákovo hodnocení učitele

14. Na jaký nástroj pan učitel/paní učitelka hraje?

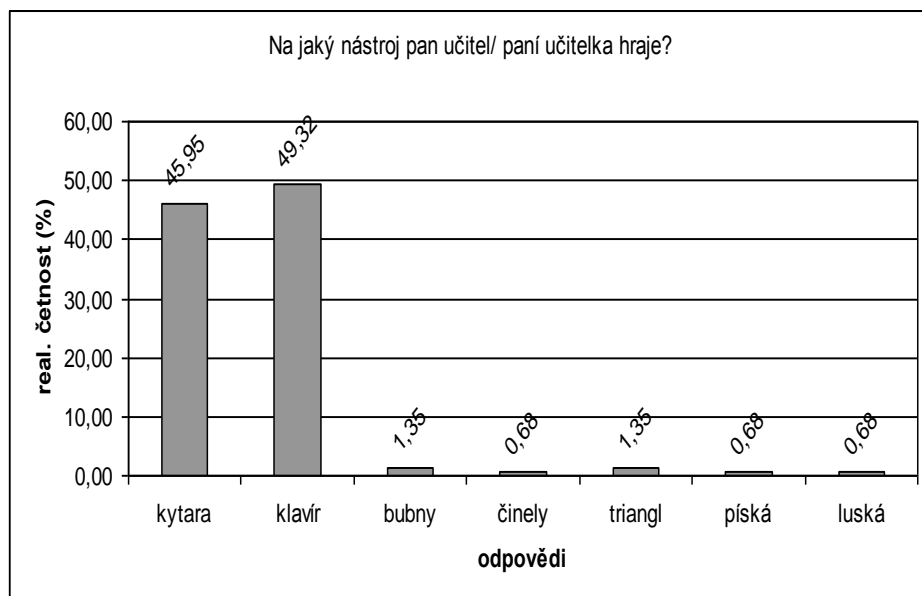
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

14)	abs. četnost	real. četnost (%)
kytara/ele. kytara	39	50,00
klavír/klávesy	30	38,46
housle	9	11,54
celkem	78	

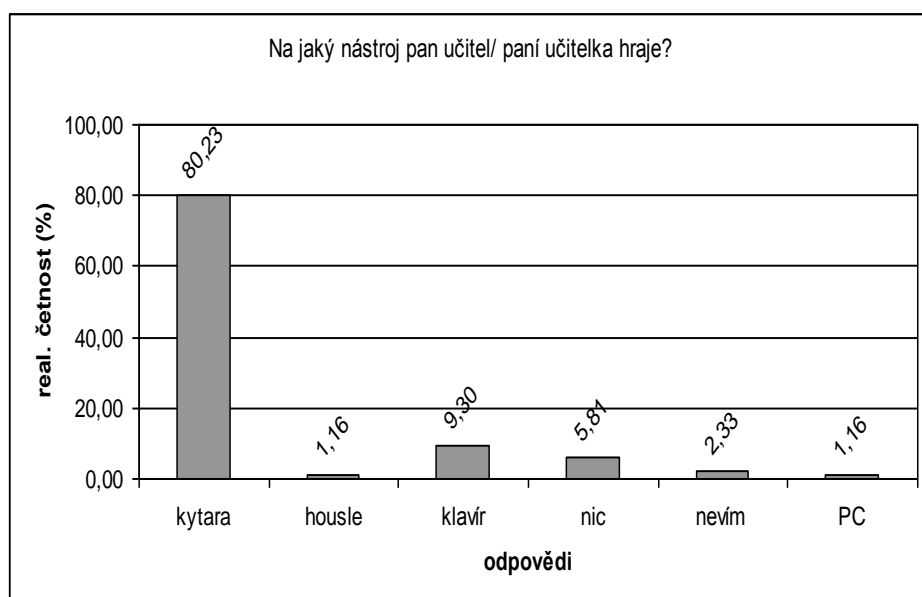
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

14)	abs. četnost	real. četnost (%)
kytara	68	45,95
klavír	73	49,32
bubny	2	1,35
činely	1	0,68
triangl	2	1,35
píská	1	0,68
luská	1	0,68
celkem	148	

Základní škola bez zaměření:

14)	abs. četnost	real. četnost (%)
kytara	69	80,23
housle	1	1,16
klavír	8	9,30
nic	5	5,81
nevím	2	2,33
PC	1	1,16
celkem	86	

Podle žáků na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy jejich pan učitel nejčastěji hraje na akustickou nebo elektrickou kytaru (50,00%), dále na klavír (38,46%) a housle (11,54%).

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy žáci nejčastěji uvádějí klavír (49,32%) a kytaru (45,95%). Mezi méně častými odpověďmi se objevily bubny, činely a triangel. 0,68% uvedlo, že „paní učitelka píská a luská“.

Žáci na základní škole bez zaměření ve většině případů uváděli kytaru (80,23%). Dále uvedli klavír a „PC“.

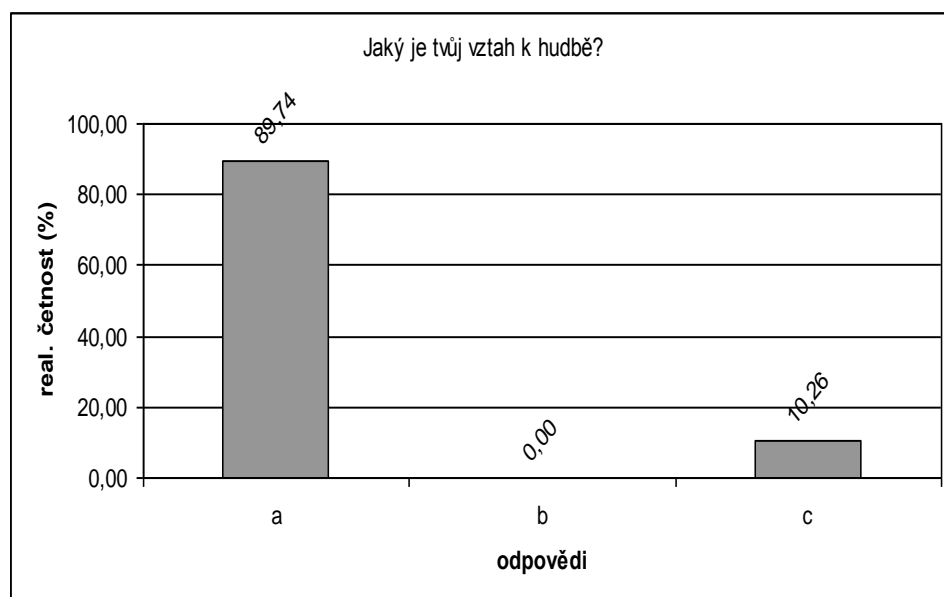
8. 4. 6. Vztah k hudbě

15. Jaký je tvůj vztah k hudbě?

- a) hudbu mám rád
- b) hudbu nemám rád
- c) nedokážu posoudit

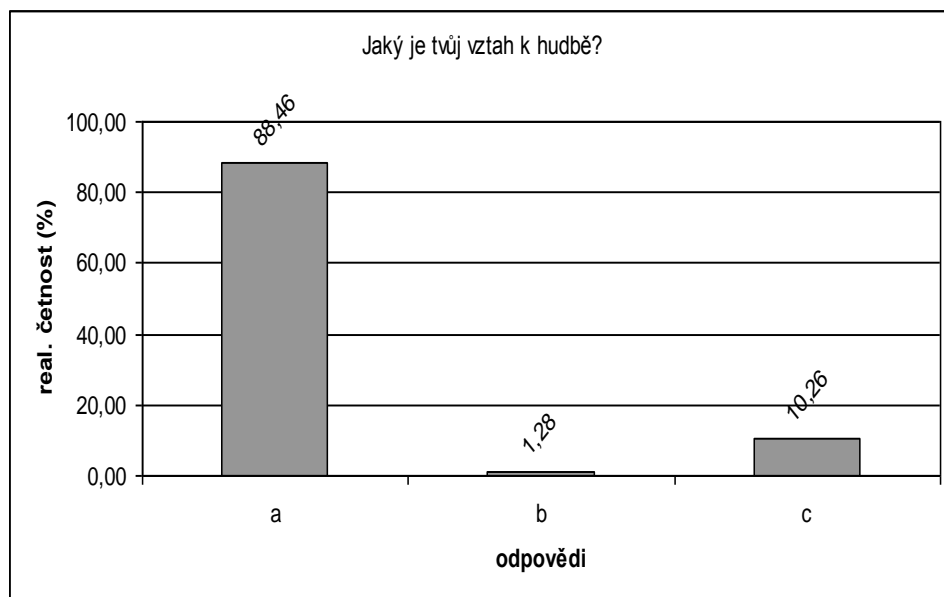
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

15)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	35	89,74
b	0	0,00
c	4	10,26
celkem	39	

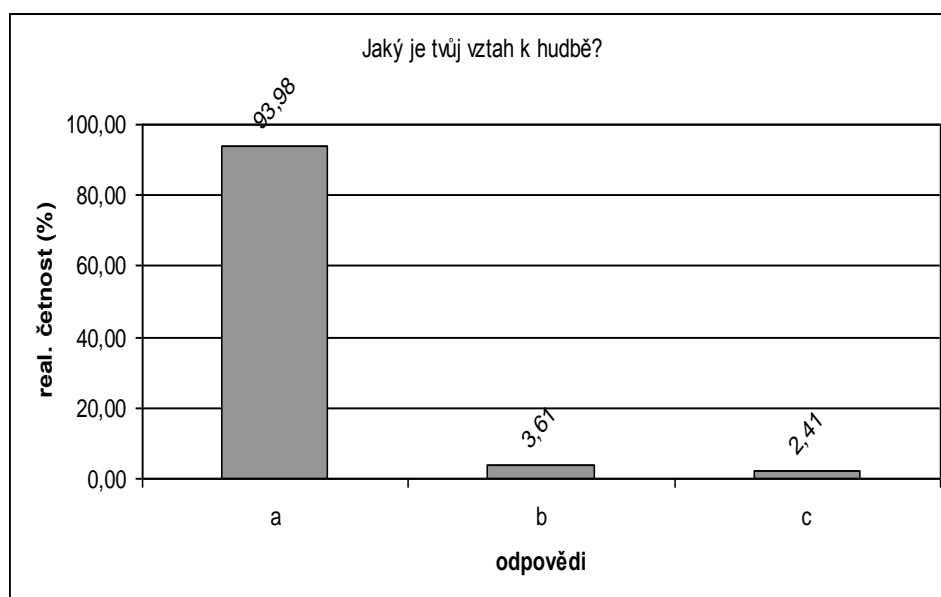
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

15)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	69	88,46
b	1	1,28
c	8	10,26
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

15)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	78	93,98
b	3	3,61
c	2	2,41
celkem	83	

Většina dotazovaných na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy uvedla, že hudbu má ráda (89,74%). Naopak 10,26%, což je překvapivé číslo, se nedokázalo rozhodnout, zda hudbu má nebo nemá rádo.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy má hudbu rádo 88,46%. Bohužel, zde se objevilo několik jedinců, kteří uvedli, že hudbu rádi nemají.

Žáci na základní škole bez zaměření mají hudbu rádi z 93,98%. Záporný vztah k hudbě mají 3,61% a rozhodnou se nemohlo 2,41%.

16. Kdo (nebo co) ovlivnil tvůj vztah k hudbě? (u zvolené možnosti na stupnici zakroužkuj, jak byl pro tebe tento vliv důležitý – čím vyšší číslo, tím větší vliv)

- a) rodina   1 2 3 4 5
- b) škola   1 2 3 4 5
- c) kamarádi   1 2 3 4 5
- d) ZUŠ   1 2 3 4 5
- e) hudební výchova   1 2 3 4 5
- f) rádio   1 2 3 4 5
- g) televize   1 2 3 4 5
- h) internet   1 2 3 4 5
- i) jiné (upřesni)

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

16)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	39	100,00
b	39	100,00
c	39	100,00
d	29	74,36
e	39	100,00
f	39	100,00
g	39	100,00
h	1	2,56

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

16)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	78	100,00
b	78	100,00
c	78	100,00
d	22	28,21
e	78	100,00
f	78	100,00
g	78	100,00
h	2	2,56

Základní škola bez zaměření:

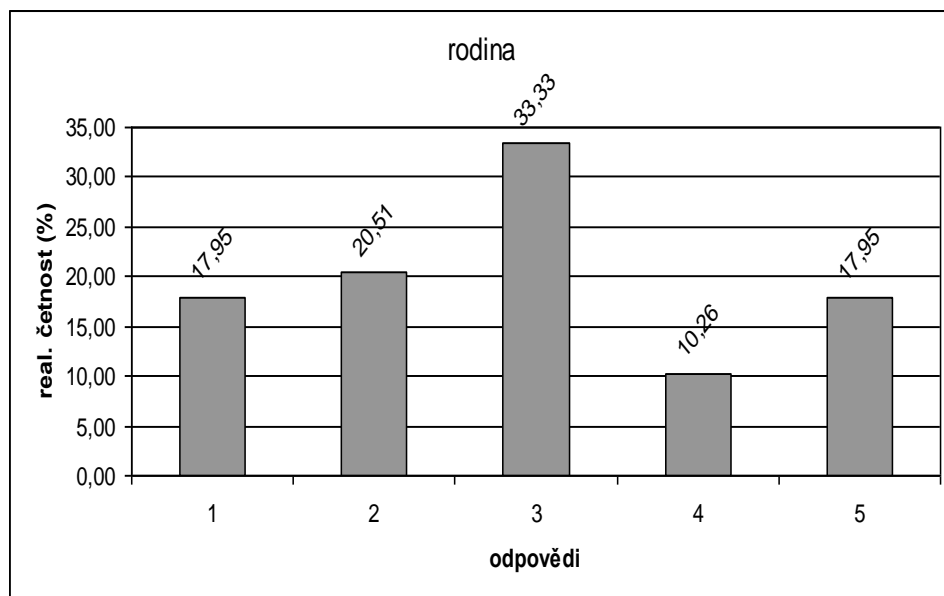
16)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	83	100,00
b	83	100,00
c	83	100,00
d	19	22,89
e	83	100,00
f	83	100,00
g	83	100,00
h	0	0,00

a) rodina

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

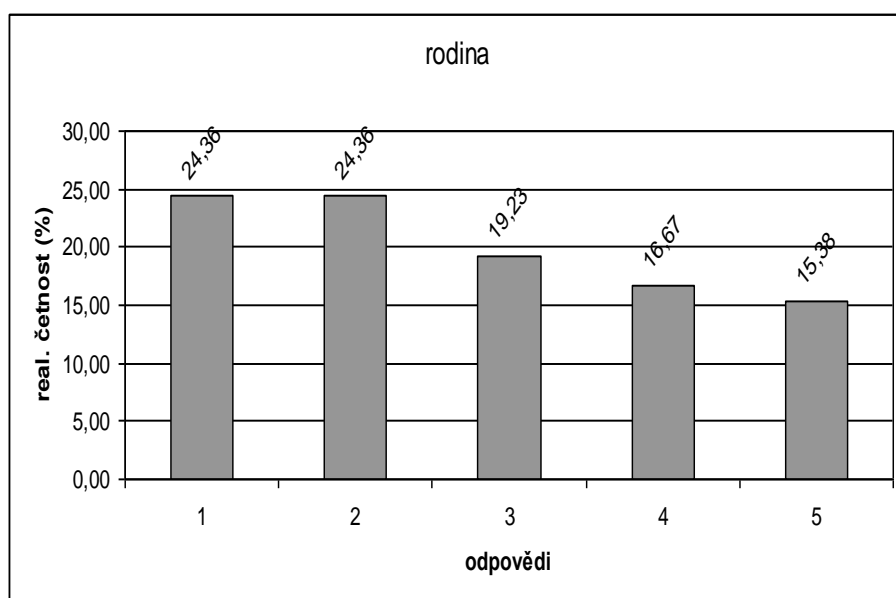
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	7	17,95
2	8	20,51
3	13	33,33
4	4	10,26
5	7	17,95
celkem	39	

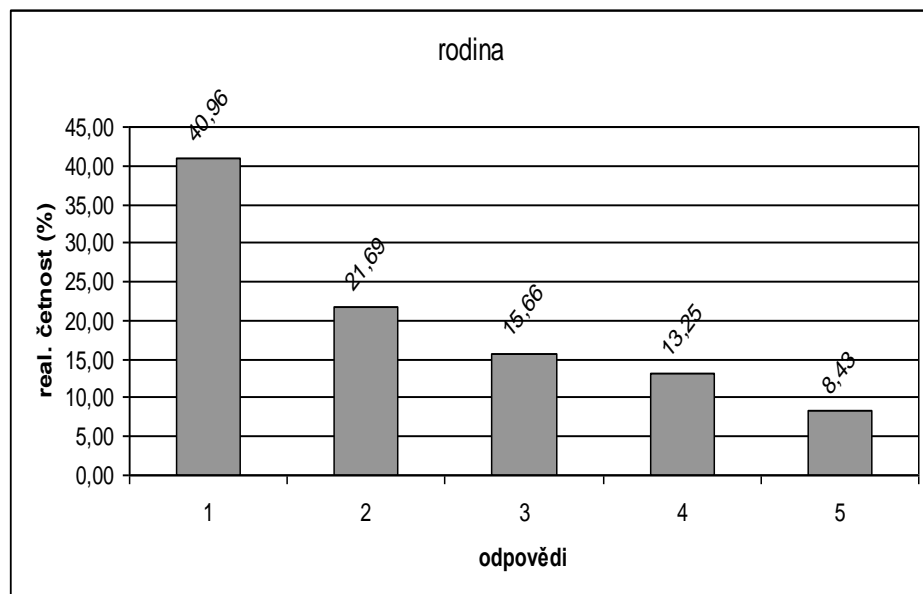
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	19	24,36
2	19	24,36
3	15	19,23
4	13	16,67
5	12	15,38
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

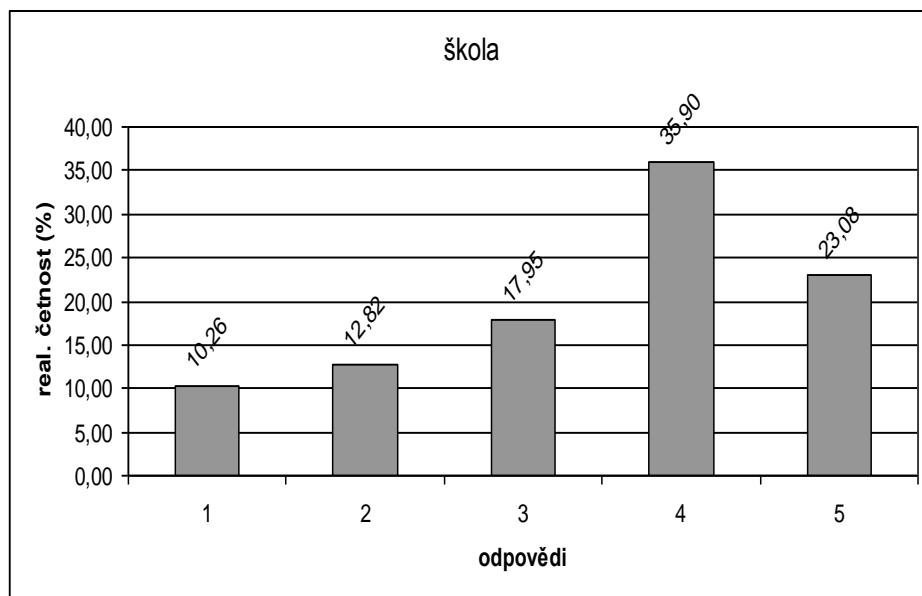
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	34	40,96
2	18	21,69
3	13	15,66
4	11	13,25
5	7	8,43
celkem	83	

b) škola

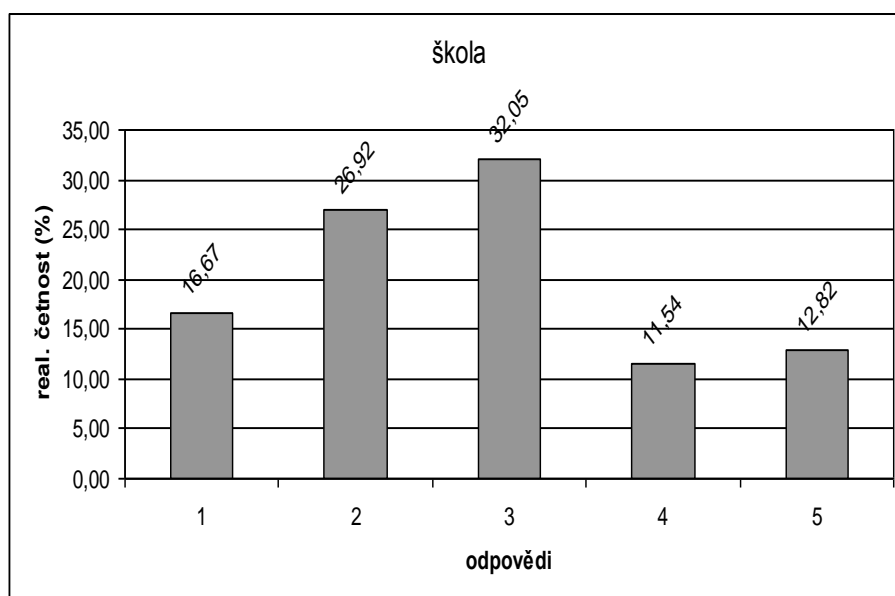
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	4	10,26
2	5	12,82
3	7	17,95
4	14	35,90
5	9	23,08
celkem	39	

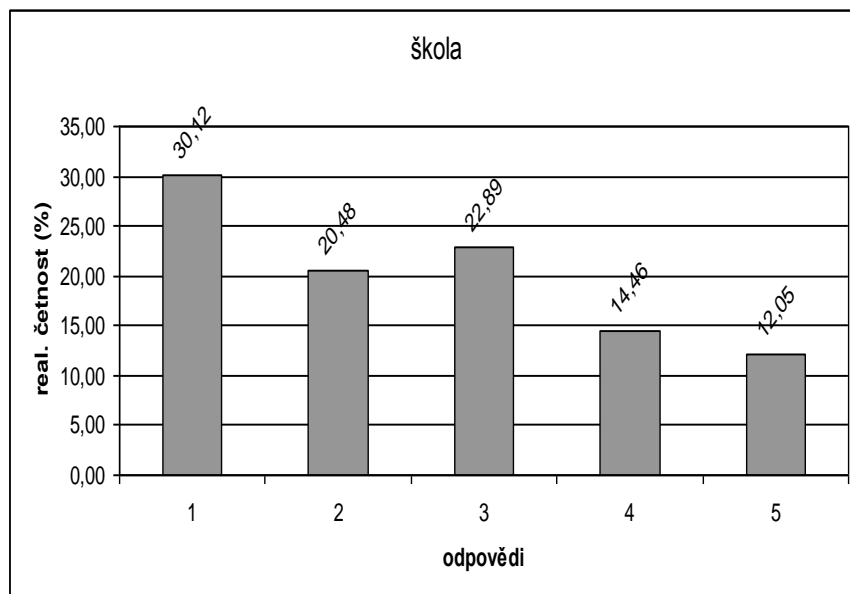
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	13	16,67
2	21	26,92
3	25	32,05
4	9	11,54
5	10	12,82
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

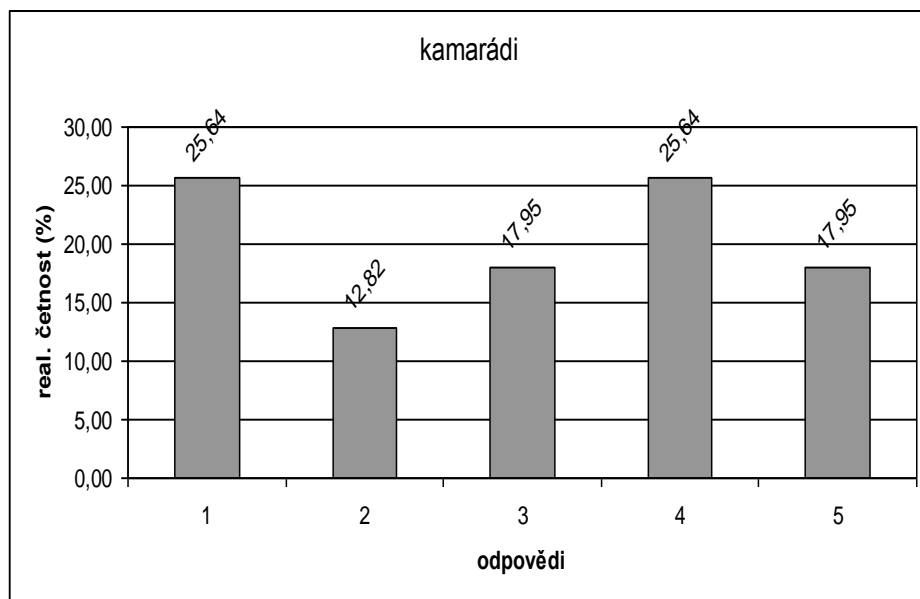
b)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	25	30,12
2	17	20,48
3	19	22,89
4	12	14,46
5	10	12,05
celkem	83	

c) kamarádi

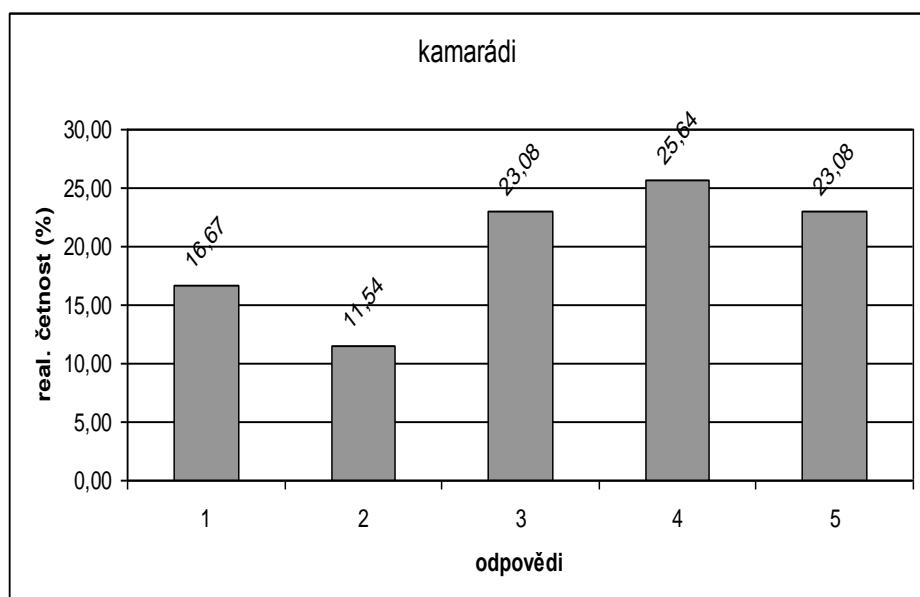
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	10	25,64
2	5	12,82
3	7	17,95
4	10	25,64
5	7	17,95
celkem	39	

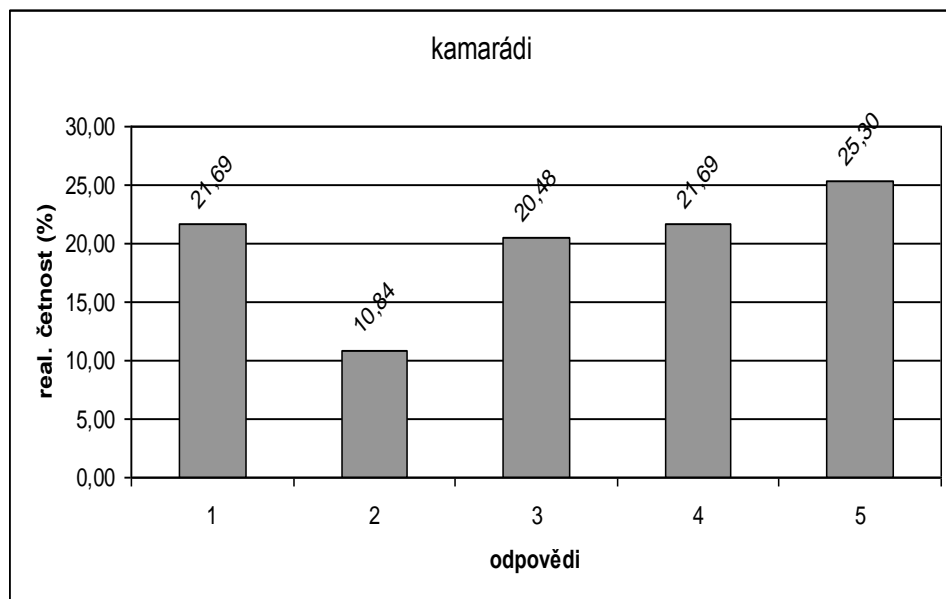
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	13	16,67
2	9	11,54
3	18	23,08
4	20	25,64
5	18	23,08
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

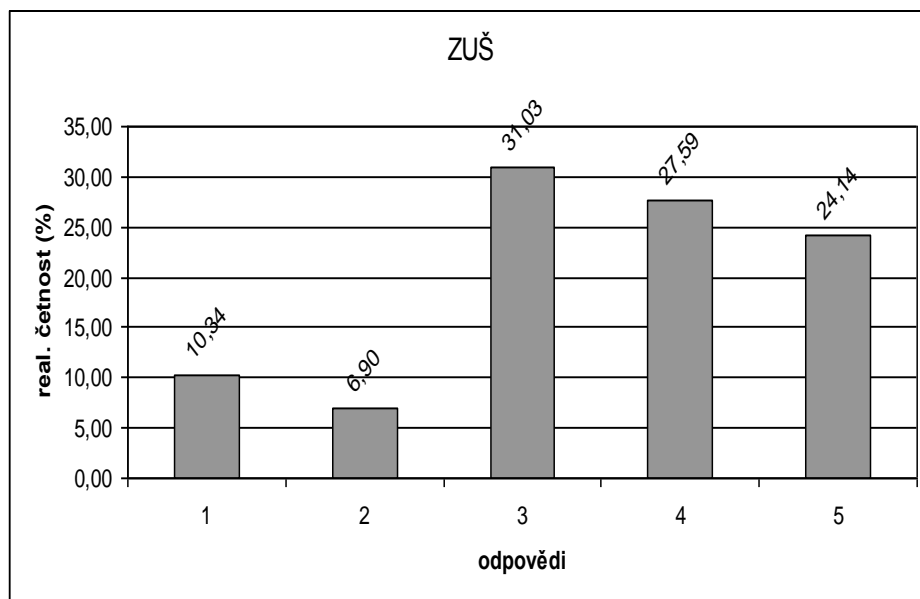
c)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	18	21,69
2	9	10,84
3	17	20,48
4	18	21,69
5	21	25,30
celkem	83	

d) ZUŠ

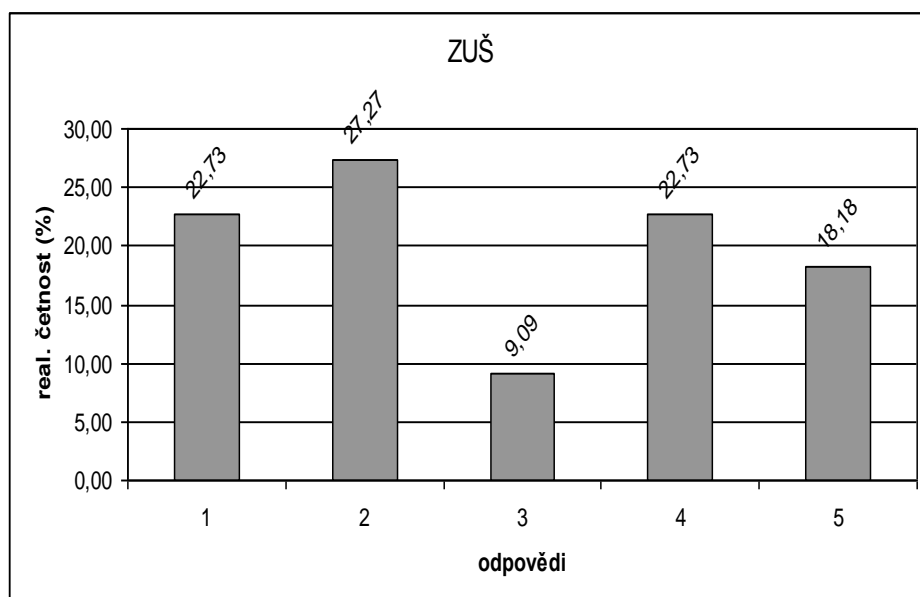
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	3	10,34
2	2	6,90
3	9	31,03
4	8	27,59
5	7	24,14
celkem	29	

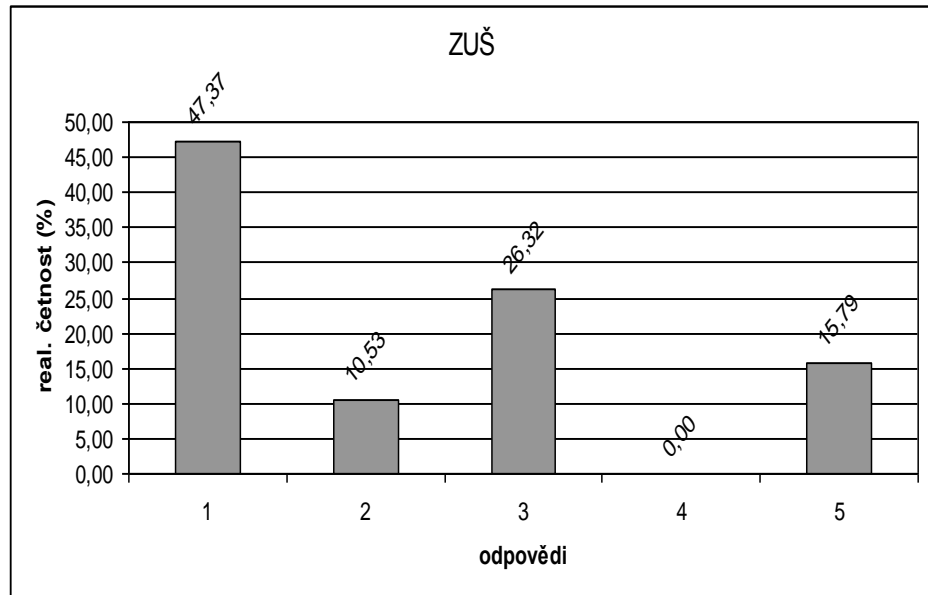
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	5	22,73
2	6	27,27
3	2	9,09
4	5	22,73
5	4	18,18
celkem	22	

Základní škola bez zaměření:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	9	47,37
2	2	10,53
3	5	26,32
4	0	0,00
5	3	15,79
celkem	19	

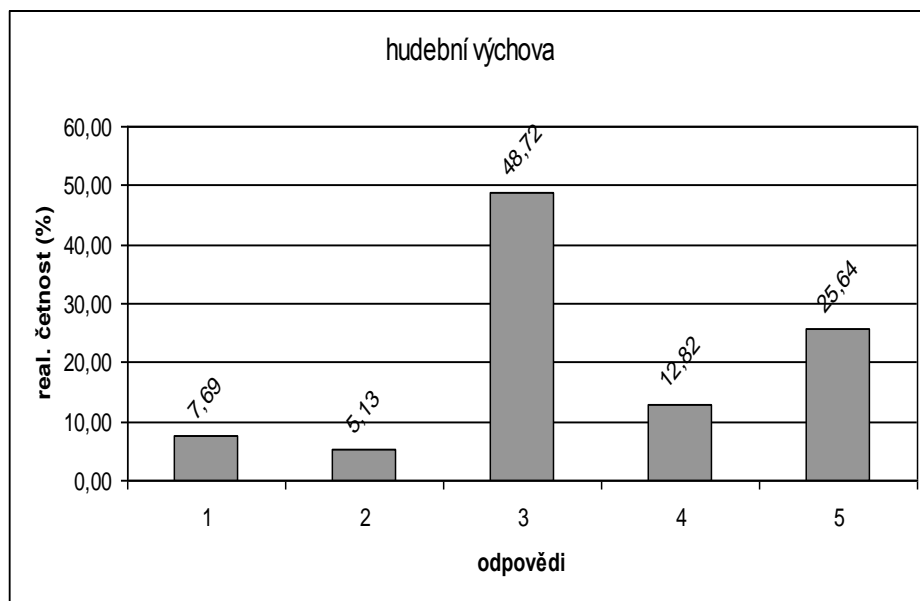

e) hudební výchova

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

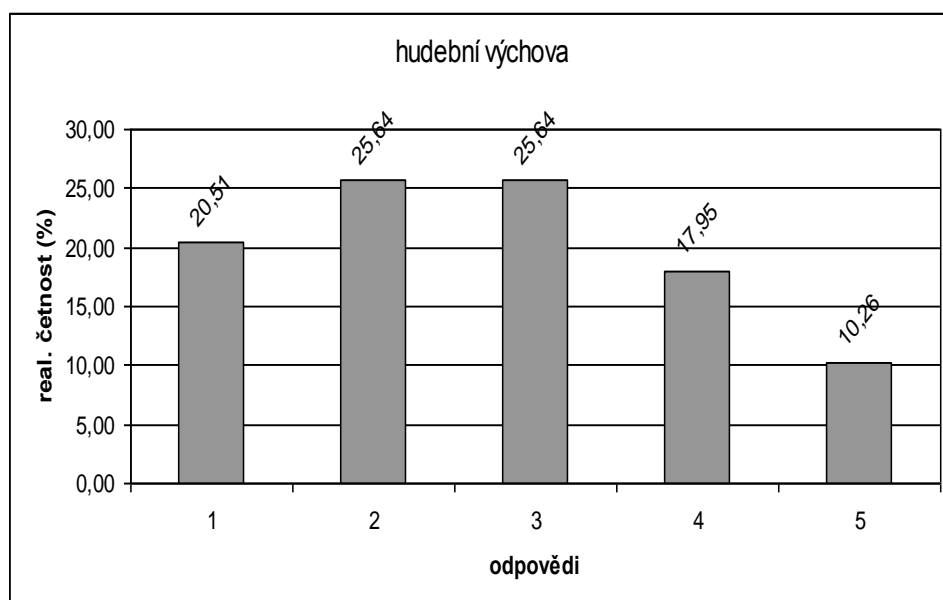
e)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	3	7,69
2	2	5,13
3	19	48,72
4	5	12,82
5	10	25,64
celkem	39	

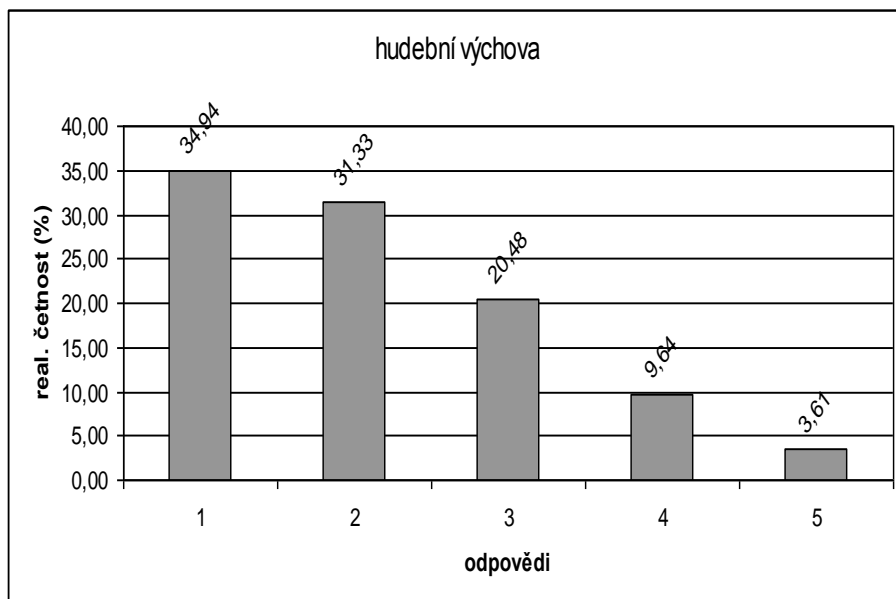
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

e)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	16	20,51
2	20	25,64
3	20	25,64
4	14	17,95
5	8	10,26
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

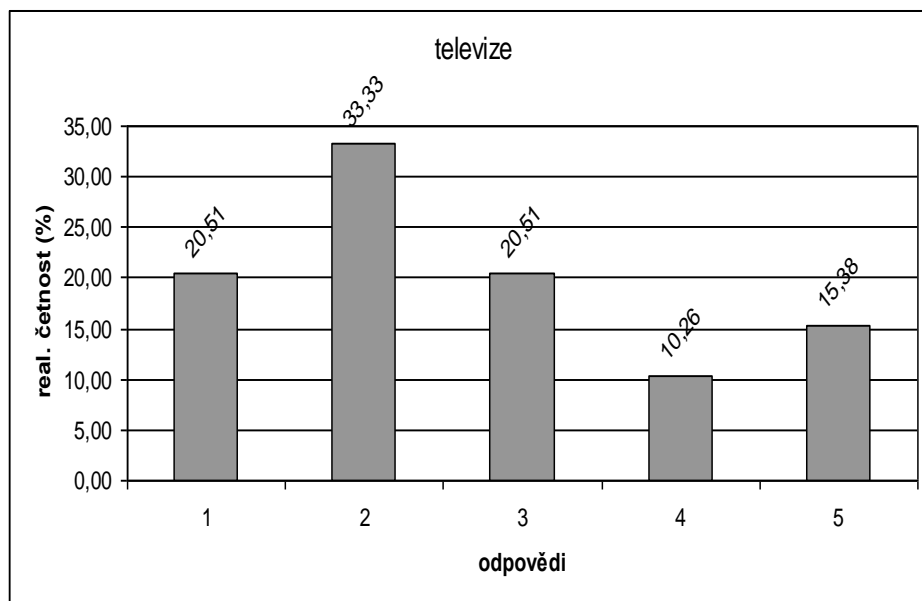
e)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	29	34,94
2	26	31,33
3	17	20,48
4	8	9,64
5	3	3,61
celkem	83	

f) televize

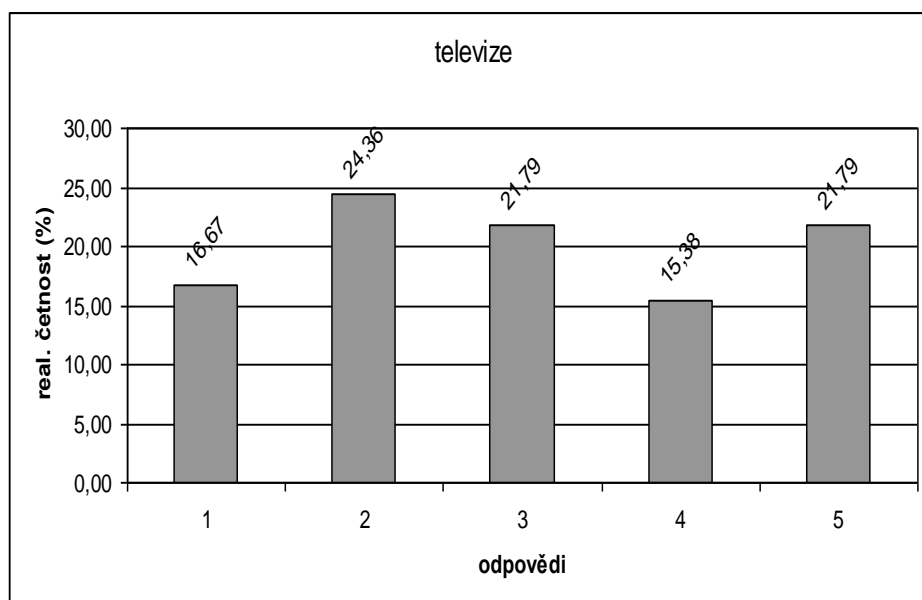
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

f)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	8	20,51
2	13	33,33
3	8	20,51
4	4	10,26
5	6	15,38
celkem	39	

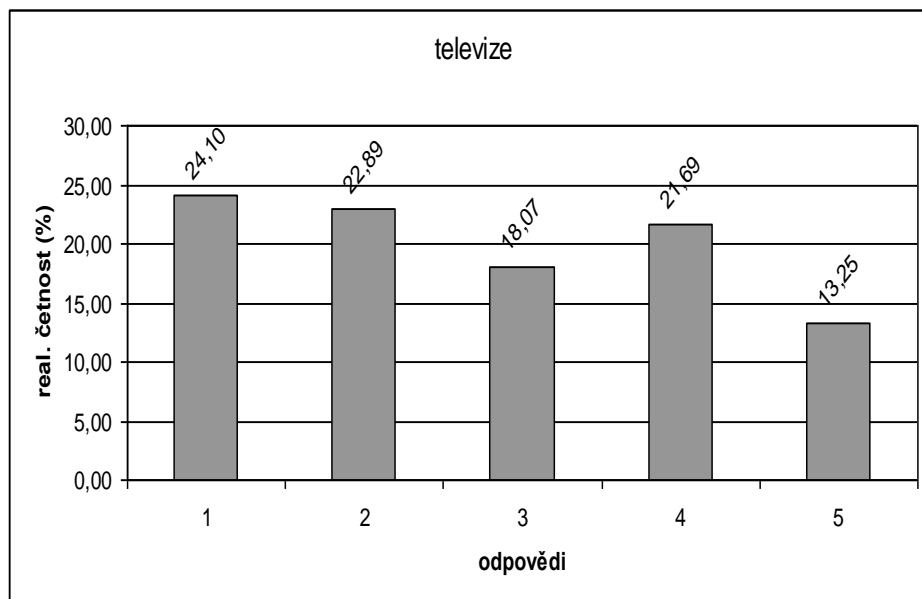
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

f)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	13	16,67
2	19	24,36
3	17	21,79
4	12	15,38
5	17	21,79
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

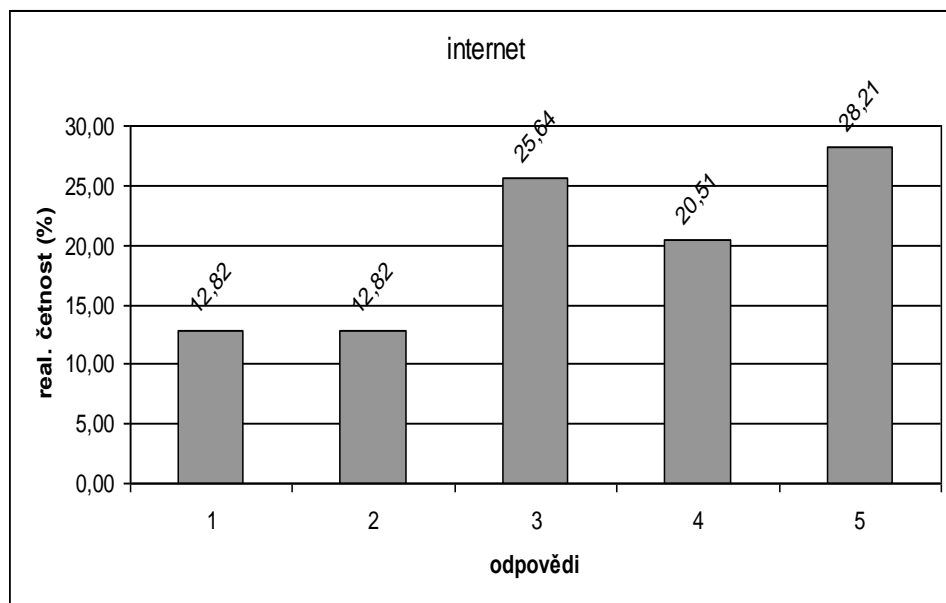
f)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	20	24,10
2	19	22,89
3	15	18,07
4	18	21,69
5	11	13,25
celkem	83	

g) internet

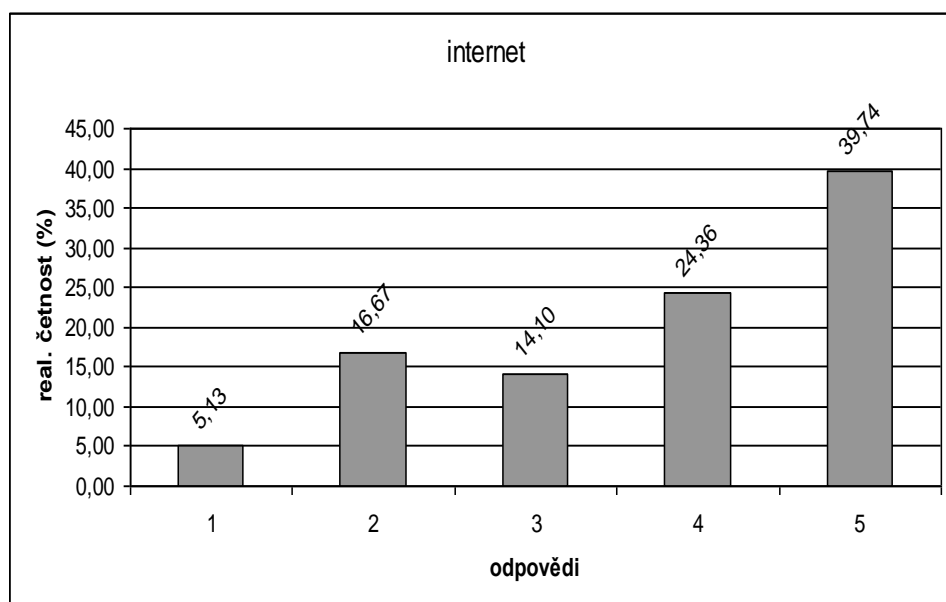
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

g)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	5	12,82
2	5	12,82
3	10	25,64
4	8	20,51
5	11	28,21
celkem	39	

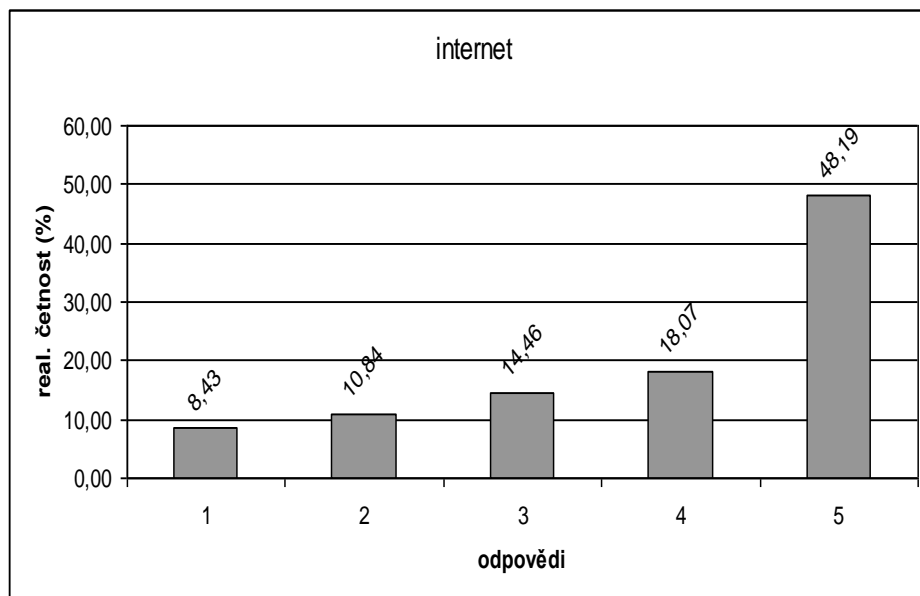
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

g)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	4	5,13
2	13	16,67
3	11	14,10
4	19	24,36
5	31	39,74
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

g)	abs. četnost	real. četnost (%)
1	7	8,43
2	9	10,84
3	12	14,46
4	15	18,07
5	40	48,19
celkem	83	

Z výzkumu na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy vyplývá, že vliv rodiny na vztah k hudbě u žáků můžeme považovat za průměrný (stupeň 3 označilo 33,33%). Ostatní stupně byly rovnoměrně rozloženy. Výrazný vliv rodiny nebyl zjištěn. Vliv školy můžeme označit jako nadprůměrný (stupeň 4 označilo 35,90%). Ostatní stupně byly rovnoměrně zastoupeny. Větší vliv školy na vztah žáků k hudbě je odvíjen od rozšířené výuky hudební výchovy. Vliv kamarádů na vztah k hudbě můžeme rozdělit na dvě poloviny. Je zřejmé, že část žáků si hudbu vybírá sama nebo se nechá ovlivnit mediálními prostředky (stupeň 1 označilo 25,64%). Další část žáků na vliv kamarádů dá (stupeň 4 označilo 25,64%). Ostatní stupně byly rovnoměrně zastoupeny. ZUŠ navštěvuje 74,36% a pro tuto skupinu je vliv ZUŠ na vztah k hudbě průměrný až nadprůměrný (stupeň 3 označilo 31,03%, stupeň 4 27,59% a stupeň 5 24,14%). Hudební výchova na základní škole žáky ovlivňuje průměrně

(stupeň 3 označilo 48,72%). Vliv televize pro tyto žáky není příliš výrazný (stupeň 2 označilo 33,33% a stupně 1 a 2 20,51%). Největší vliv na vztah k hudbě má internet. Žáci mají možnost stahovat hudbu z českých i světových serverů. Mají také možnost poslouchat na internetu rádio i hudební alba. Stupeň 3 označilo 25,64%, stupeň 4 20,51% a stupeň 5 28,21%.

Z výzkumu na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy je patrné, že vliv rodiny pro tyto žáky není směrodatný (stupeň 1 a 2 označilo 24,36%). Ostatní stupně byly také zastoupeny vysokými procenty, ale je jasné, že respondenti na názor rodiny moc nedají. Ani škola nemá na žáky této základní školy nemá výrazný vliv (stupeň 3 označilo 35,05% a stupeň 2 26,92%). Vyšší stupně nebyly tak hojně zastoupeny. Na této škole můžeme u žáků pozorovat velmi výrazný vliv kamarádů na vztah k hudbě (stupeň 3 označilo 23,08%, stupeň 4 25,64% a stupeň 5 23,08%). Z této školy navštěvuje ZUŠ pouze 28,21%. Pro tyto respondenty je vliv ZUŠ rozporuplný. Pro některé je ZUŠ zdrojem inspirací pro vztah k hudbě (stupeň 4 označilo 22,73% a stupeň 5 18,18%). Pro druhou skupinu je zřejmě ZUŠ nutným zlem a jako taková jim neposkytuje dostatečný vliv na jejich vztah k hudbě (stupeň 1 označilo 22,73% a stupeň 2 27,27%). Hudební výchova ve své podstatě má na žáky této základní školy vliv průměrný (stupeň 1 označilo 20,51%, stupeň 2 a 3 25,64%). Co se týče televize, nemůžeme říci, že by měla na žáky nějaký zvláštní vliv. Zjevně velký vliv má jako na předchozí škole internet (stupeň 5 označilo 39,17%).

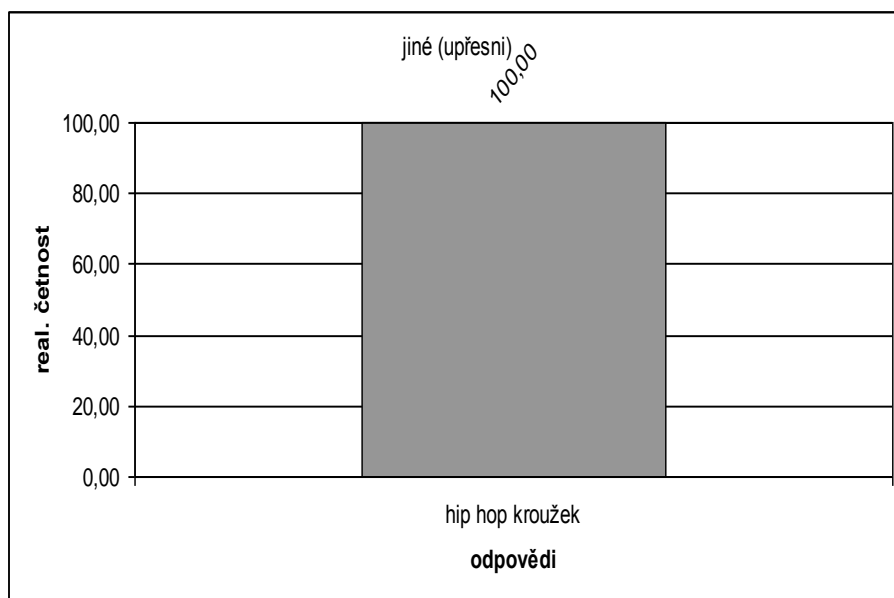
Podle hodnocení výzkumu na základní škole bez zaměření má rodina na žáky pramalý vliv (stupeň 1 označilo 40,96%), což je zajímavé. Na vesnické škole by se očekávalo, že odchylka mezi rodiči a dětmi nebude tak velká. Podobné je to i s vlivem školy, nemá na žáky velký vliv (stupeň 1 označilo 30,12%, stupeň 2 20,48% a stupeň 3 22,89%). Velmi výrazný je vliv kamarádů (stupeň 3 označilo 20,48%, stupeň 4 21,69% a stupeň 5 25,30%). Je zřejmé, že žáci zde k sobě mají blíže než v městských školách, a proto si mohou navzájem sdělovat, jakou hudbu poslouchají. Ale i tak se objevila skupina žáků, kteří na vliv kamarádů moc nedají (20,48%). Přestože na tuto vesnickou školu dojíždějí učitelé ze ZUŠ Litovel a vedou zde pobočku, tuto možnost využívá jen 22,89%, někteří dojíždějí na hru na

nástroj nebo zpěv do Olomouce. Bohužel vliv ZUŠ na vztah těchto žáků k hudbě není moc výrazný (stupeň 1 označilo 47,37%). Podobné je to s hudební výchovou. Žáci se nenechají HV příliš inspirovat (stupeň 1 označilo 34,94%, stupeň 2 31,33% a stupeň 3 20,48%). Vliv televize nelze dostatečně specifikovat, všechny stupně jsou téměř rovnoměrně zastoupeny. Je zřejmé, že žáci TV sledují a nechají se jí i inspirovat, ale jednoznačný vliv nemá. Naopak internet ovlivňuje vztah k hudbě u téměř poloviny respondentů (stupeň 5 označilo 49,19%).

Možnost *h*) – jiné (upřesni) – vybrali jen žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební a výtvarné výchovy. Žáci základní školy bez zaměření tuto možnost ne zvolili.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

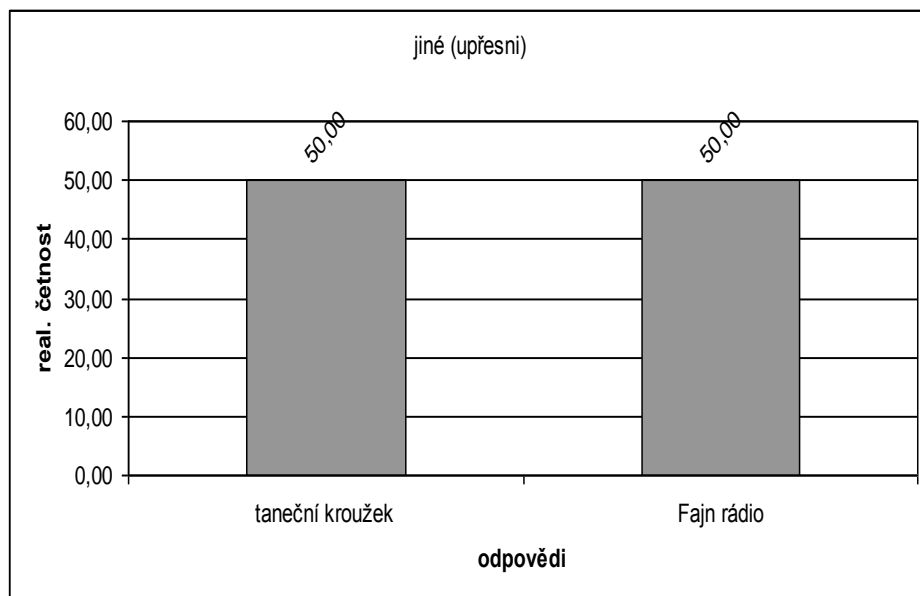
h)	abs. četnost	real. četnost (%)
hip hop kroužek	1	100,00
celkem	1	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

b	abs. četnost	real. četnost (%)
taneční kroužek	1	50,00
Fajn rádio	1	50,00
Celkem	2	

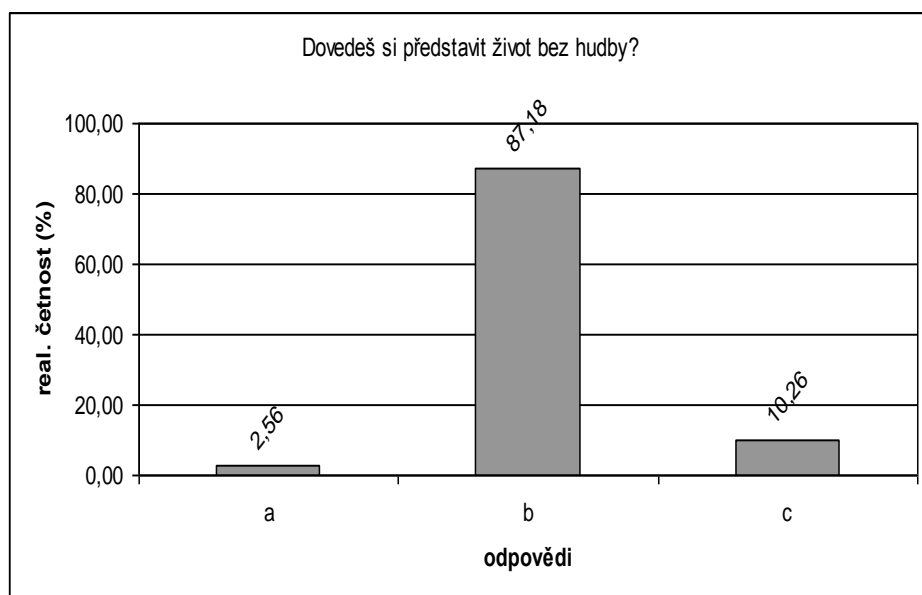
Žáci, kteří zvolili možnost „jiné“, na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy uvádějí jako silný vliv návštěvu hip hopového kroužku. Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy uvádějí vlivy tanečního kroužku a také konkrétního Fajn rádia.

17. Dovedeš si představit život bez hudby?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

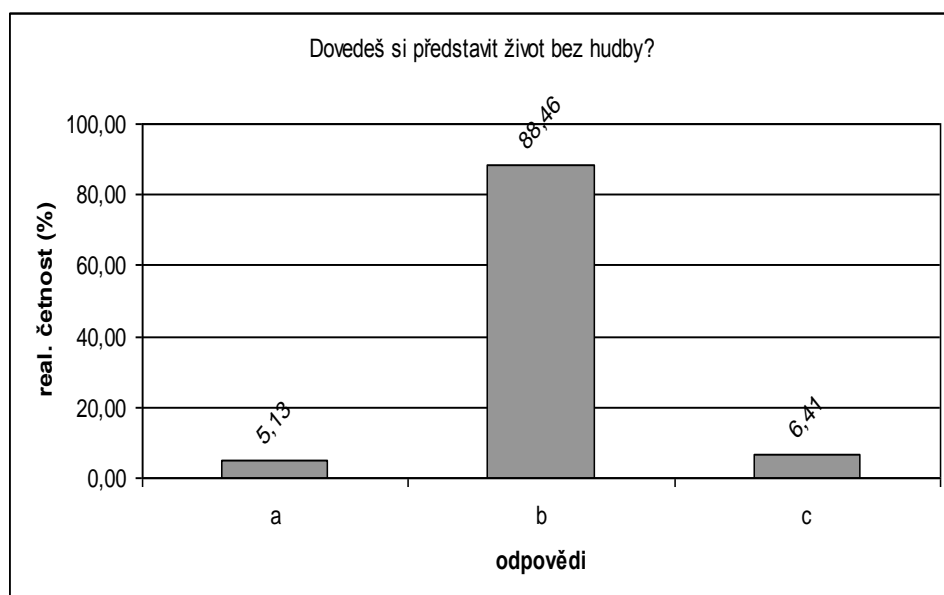
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

17)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	1	2,56
b	34	87,18
c	4	10,26
celkem	39	

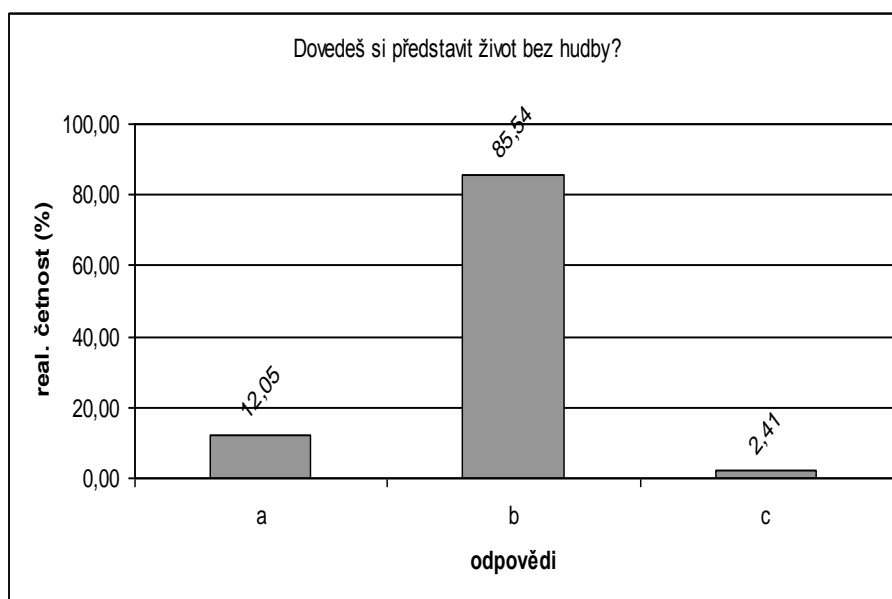
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

17)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	4	5,13
b	69	88,46
c	5	6,41
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

17)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	10	12,05
b	71	85,54
c	2	2,41
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy si žáci z více jak tří čtvrtin (87,18%) nedokážou představit. I když na tuto školu chodí žáci s předpokládaným kladným vztahem k hudbě a předpokládanou hudební aktivitou, objevila se část respondentů (2,56%), kteří si život bez hudby představit dokážou. Někteří respondenti na tuto otázku neuměli odpovědět.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy si z 88,46% život bez hudby představit nedokážou. Opačný názor vyjádřilo 5,13%. Opět se zde objevili respondenti, kteří na tuto otázku neuměli odpovědět.

Na základní škole bez zaměření si život bez hudby nedovede představit 85,54%. Ovšem na této škole existuje vyšší procento respondentů, kteří by se v životě bez hudby obešli (12,05%).

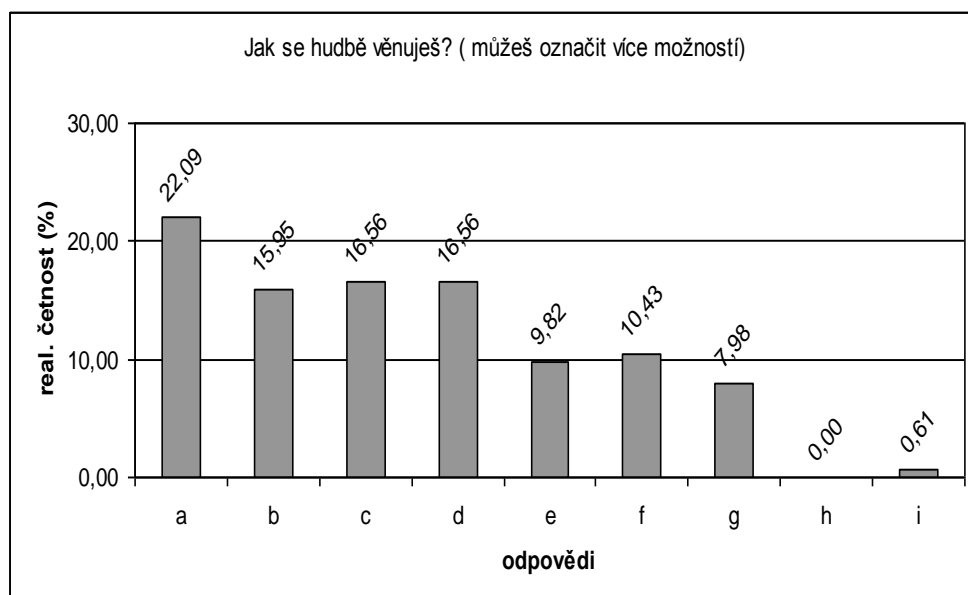
8. 4. 7. Vlastní hudební aktivity

18. Jak se hudbě věnuješ? (můžeš označit více možností)

- a) poslouchám hudbu
- b) hraji na hudební nástroj
- c) zpívám sólově nebo ve sboru
- d) zpívám si při práci
- e) chodím na koncerty
- f) tančím
- g) zjišťuji si informace o oblíbených interpretech
- apod.
- h) hudbě se vůbec nevěnuji
- i) jiné (upřesni)

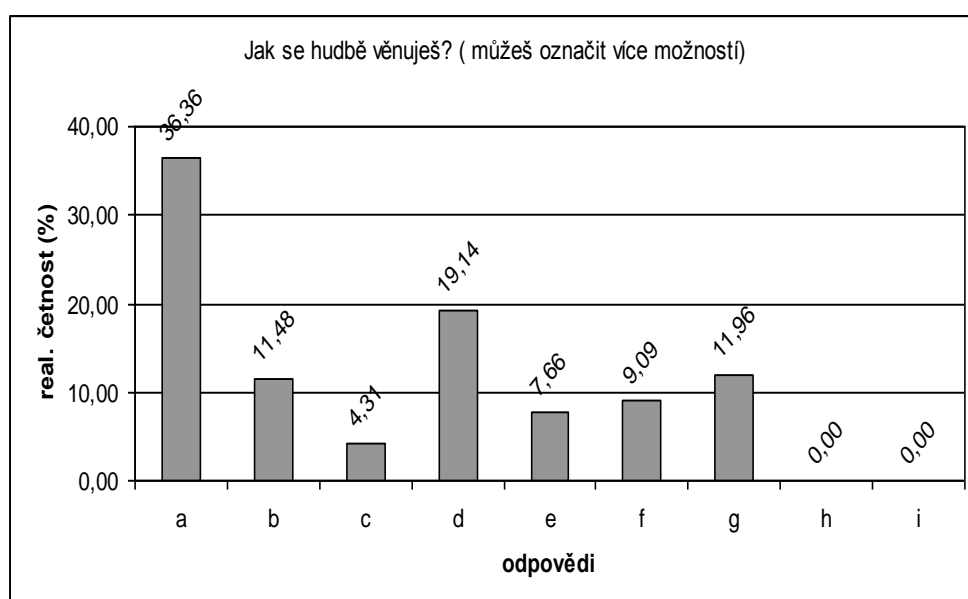
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

18	abs. četnost	real. četnost (%)
a	36	22,09
b	26	15,95
c	27	16,56
d	27	16,56
e	16	9,82
f	17	10,43
g	13	7,98
h	0	0,00
i	1	0,61
celkem	163	

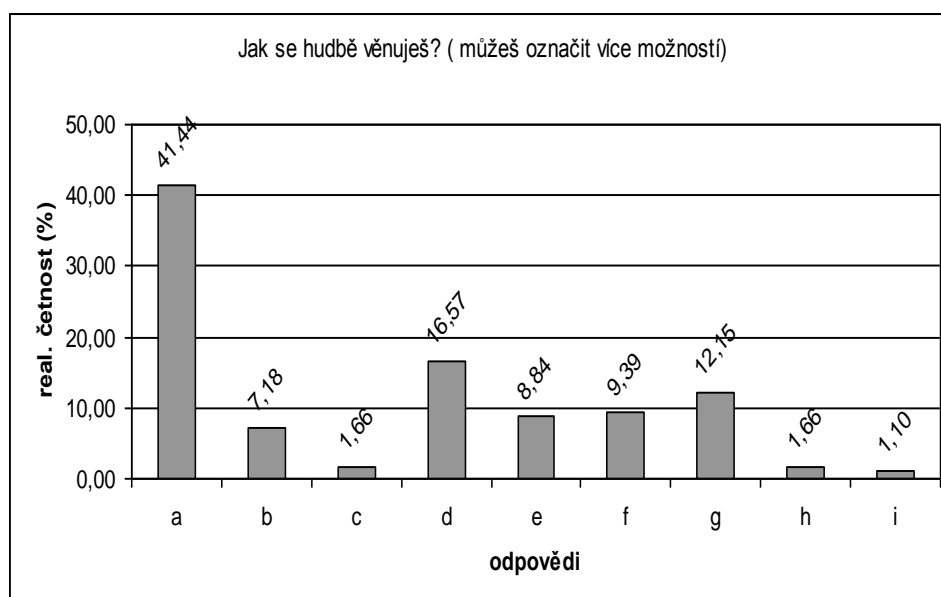
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

18	abs. četnost	real. četnost (%)
a	76	36,36
b	24	11,48
c	9	4,31
d	40	19,14
e	16	7,66
f	19	9,09
g	25	11,96
h	0	0,00
i	0	0,00
celkem	209	

Základní škola bez zaměření:

18	abs. četnost	real. četnost (%)
a	75	41,44
b	13	7,18
c	3	1,66
d	30	16,57
e	16	8,84
f	17	9,39
g	22	12,15
h	3	1,66
i	2	1,10
celkem	181	

Téměř čtvrtina žáků (22,09%) na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy hudbu především poslouchá. Na druhém místě se umístil zpěv sólový nebo ve sboru (na škole je vyhlášený pěvecký sbor) a zpěv při práci (16,56%). Hojně zastoupení měla i hra na nějaký hudební nástroj (15,95%).

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy poslouchá hudbu 36,36%. Na druhém místě se umístil opět zpěv při práci (19,14%).

Téměř polovina žáků (41,44%) na základní škole bez zaměření hlavně poslouchá hudbu. Dále byl umístěn již zmíněný zpěv při práci a zjišťování informací o hudbě. Na této škole se ovšem jako na jediné objevila možnost „hudbě se vůbec nevěnuji“, a to v 1,66%.

Možnost *i*) – jiné (upřesni) si vybrali žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy a základní školy bez zaměření. Žáci základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy tuto možnost nezvolili.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

i)	abs. četnost	real. četnost (%)
vymýšlím si slova a pohyb	1	100,00
celkem	1	

Základní škola bez zaměření:

i)	abs. četnost	real. četnost (%)
mixování	1	50,00
nevím	1	50,00
celkem	2	

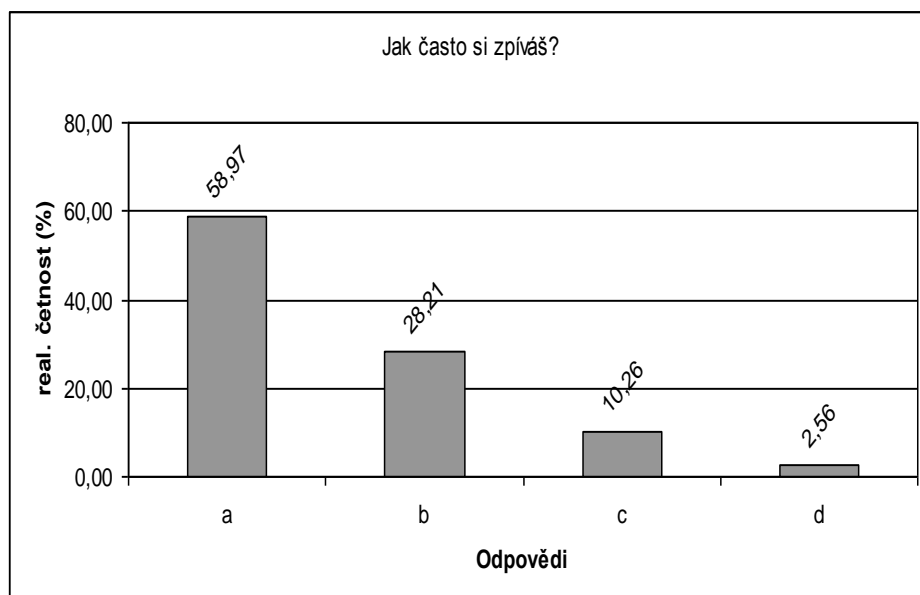
Mezi odpověďmi, které se objevily v možnosti „jiné“, se na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy vyskytla odpověď „vymyslím si slova a pohyb“ a na základní škole bez zaměření odpovědi „mixování“ a „nevím“.

19. Jak často si zpíváš?

- a) denně
- b) často
- c) občas
- d) vůbec ne

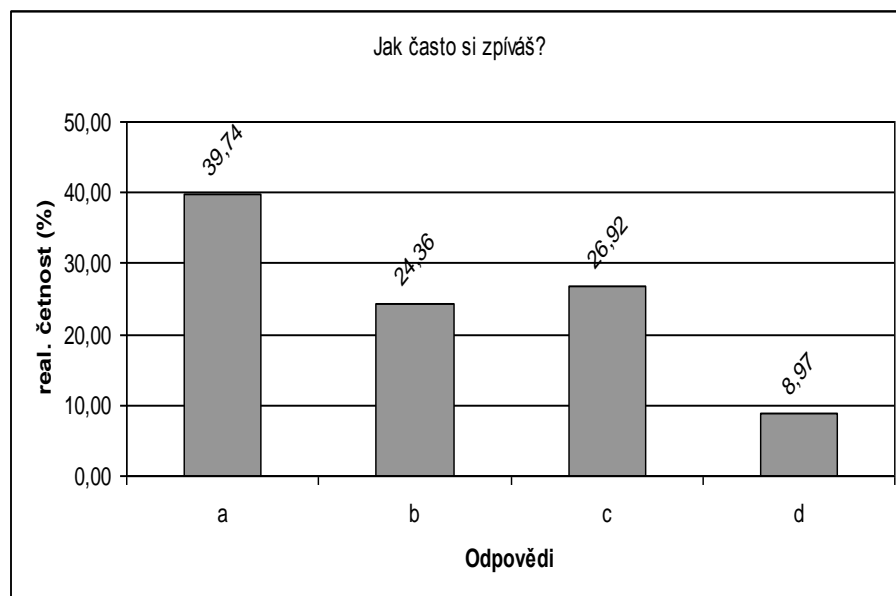
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

19)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	23	58,97
b	11	28,21
c	4	10,26
d	1	2,56
celkem	39	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

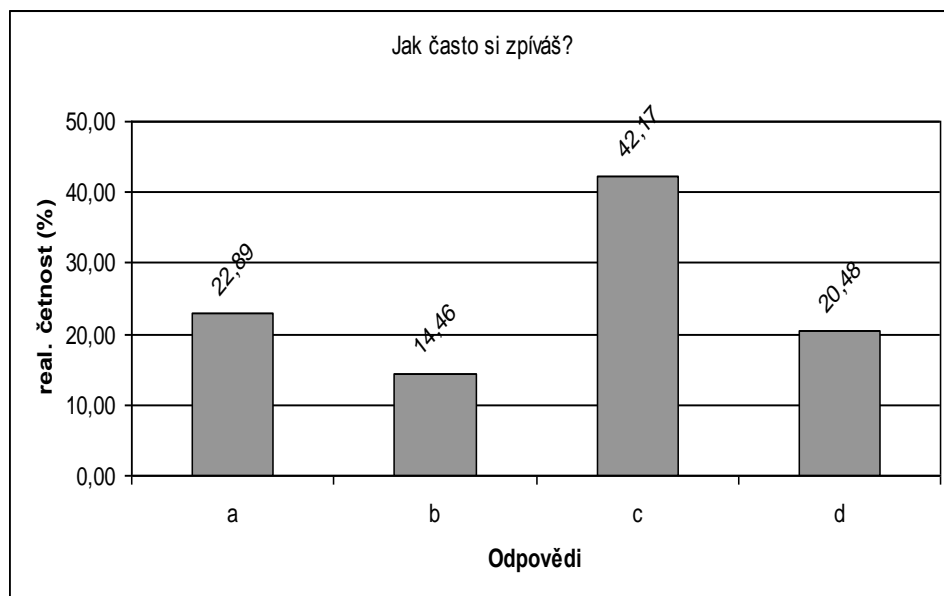
19)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	31	39,74
b	19	24,36
c	21	26,92
d	7	8,97
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

19)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	19	22,89
b	12	14,46
c	35	42,17
d	17	20,48
celkem	83	

Podle odpovědí dotazovaných na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy si denně zpívá více jak polovina respondentů (58,97%). Často si zpívá 28,21%. Bohužel i na této škole se objevují žáci, kteří si vůbec nezpívají (2,56%).

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy si denně zpívá 39,74%. Vůbec si nezpívá 8,97%.

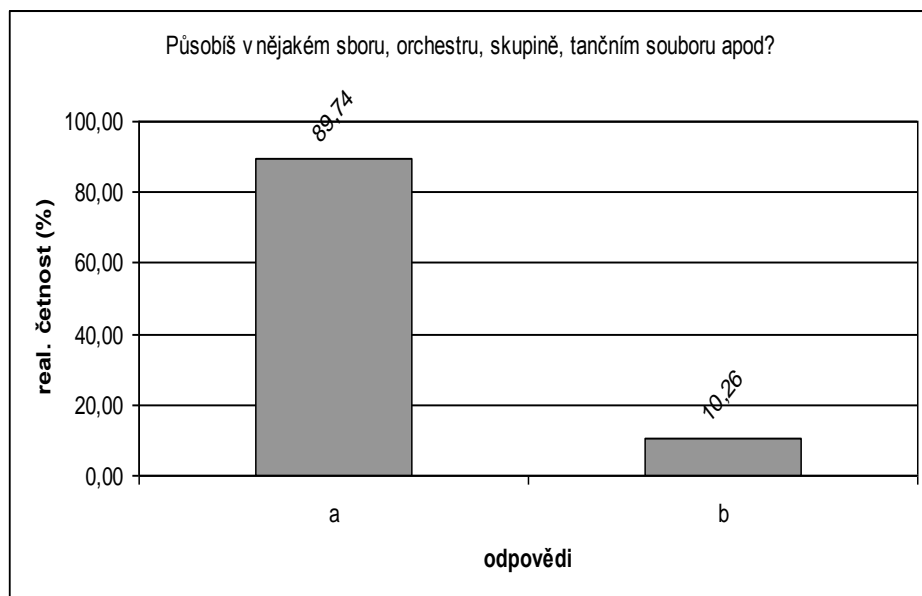
Na základní škole bez zaměření si většina respondentů (42,17%) zpívá pouze občas. Denně si zpívá jen 22,89%. Vůbec si nezpívá 20,48%, což je skoro čtvrtina respondentů školy.

20. Působíš v nějakém sboru, orchestru, skupině, tanečním souboru apod.?

- a) ano (*uved', o jaký typ souboru se jedná*)
- b) ne

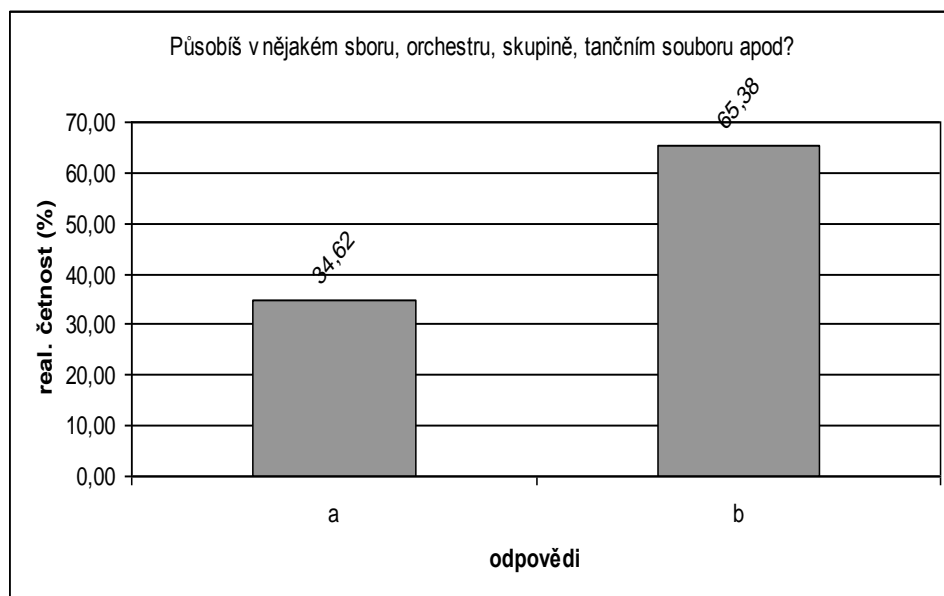
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

20)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	35	89,74
b	4	10,26
celkem	39	

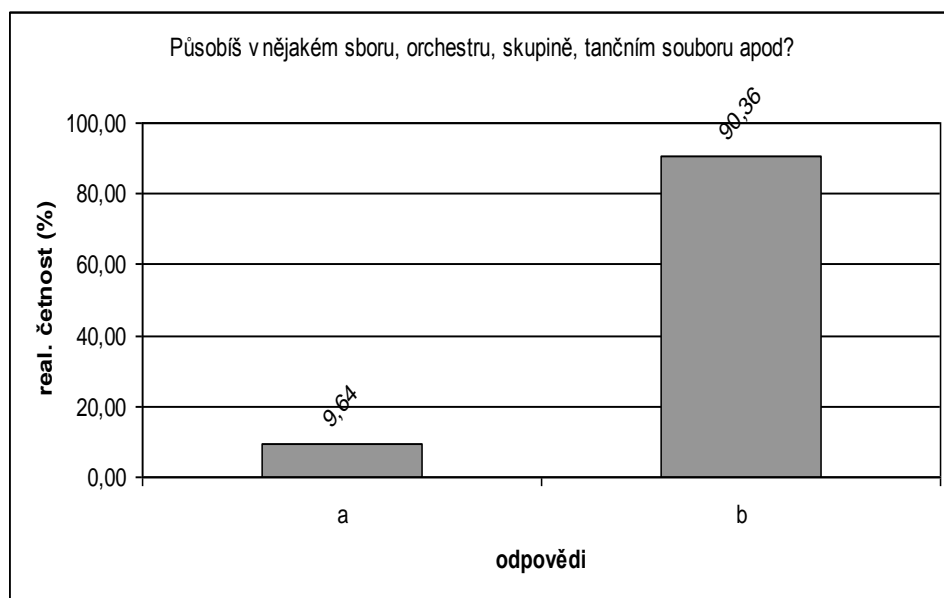
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

20)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	27	34,62
b	51	65,38
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

20)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	8	9,64
b	75	90,36
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy působí v nějakém hudebním tělese naprostá většina respondentů (89,74%).

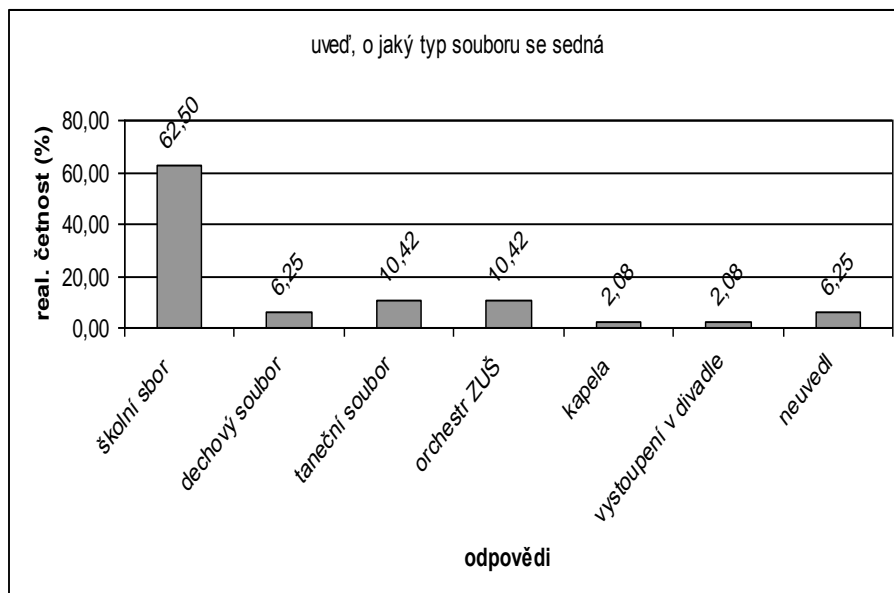
Žáci na základní škole v hudebních tělesech působí pouze z 34,62%. Je to ovlivněno především nízkou návštěvností ZUŠ.

Podle odpovědí dotazovaných na základní škole bez zaměření působí v nějakém hudebním tělese pouze 9,64%. Naprostá většina (90,36%) v žádném orchestru ani sboru nepůsobí.

Žáci, kteří zvolili možnost a) – ano, upřesňují, v jakém souboru působí.

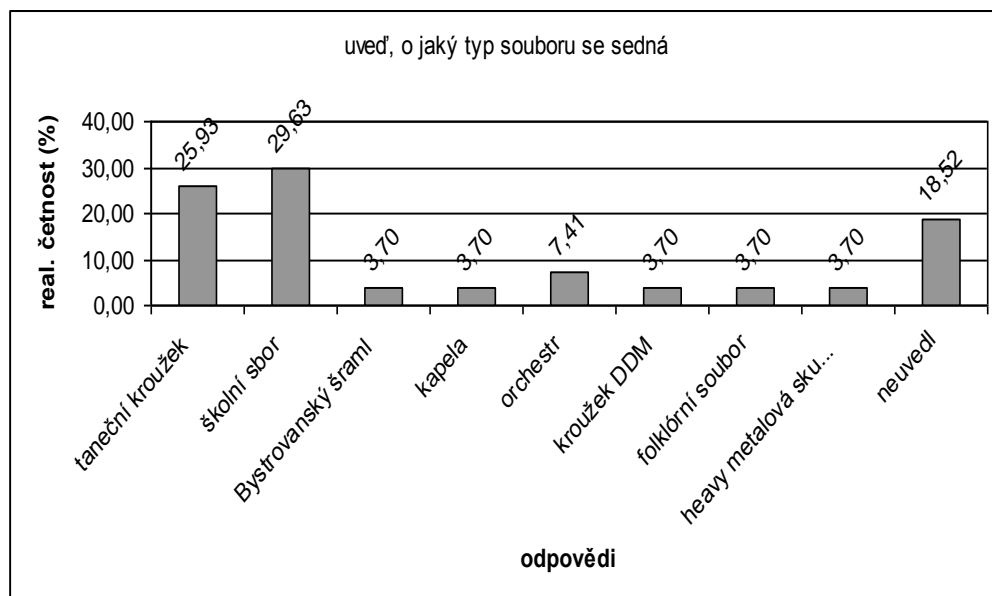
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
školní sbor	30	62,50
dechový soubor	3	6,25
taneční soubor	5	10,42
orchestr ZUŠ	5	10,42
kapela	1	2,08
vystoupení v divadle	1	2,08
nevedl	3	6,25
celkem	48	

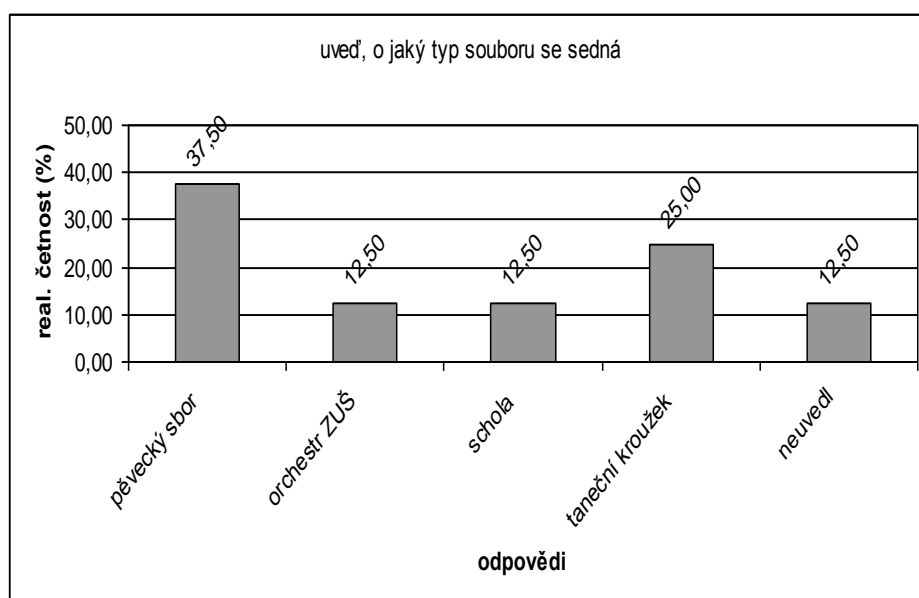
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
taneční kroužek	7	25,93
školní sbor	8	29,63
Bystrovanský šraml	1	3,70
kapela	1	3,70
orchestr	2	7,41
kroužek DDM	1	3,70
folklórní soubor	1	3,70
heavy metalová skupina	1	3,70
nevedl	5	18,52
celkem	27	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
pěvecký sbor	3	37,50
orchestr ZUŠ	1	12,50
schola	1	12,50
taneční kroužek	2	25,00
neuvědl	1	12,50
celkem	8	

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy z více jak poloviny nejčastěji navštěvují školní pěvecký sbor (62,50%). Na dalších

místech se objevily taneční soubory, orchestry v ZUŠ a dechové soubory. Další odpovědi byly procentuálně málo zastoupeny.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy žáci také nejčastěji navštěvují školní sbor (29,63%), na dalších místech se umístily taneční kroužky a orchestry. Velké procento také zajímají respondenti, kteří nevedli, v jakém hudebním tělese působí (18,52%).

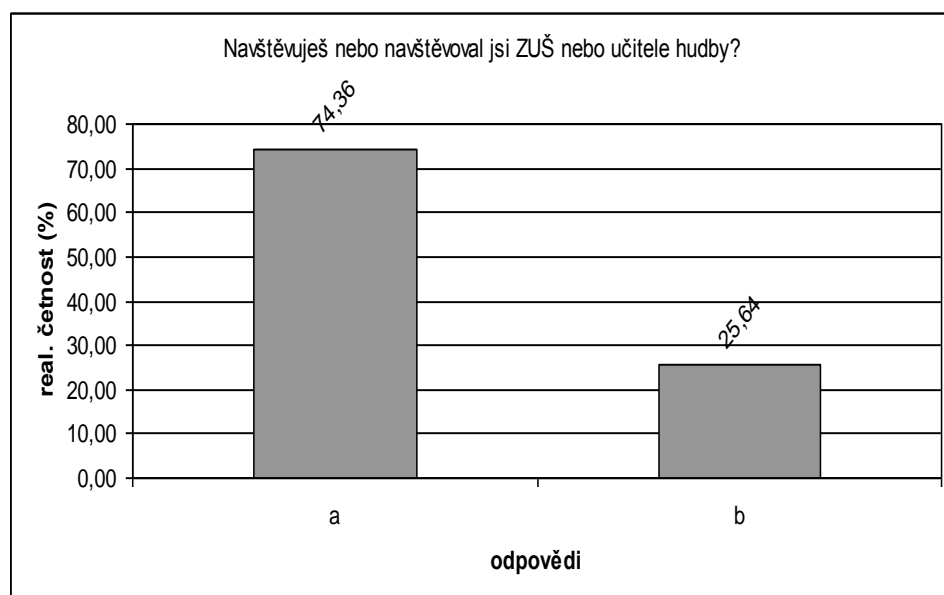
Dotazování na základní škole bez zaměření nejčastěji také navštěvují pěvecký sbor (37,50%), dále taneční kroužek, orchestr ZUŠ a scholu, která se mezi odpověďmi na předchozích dvou školách nevyskytla.

21. Navštěvuješ nebo navštěvoval/a jsi ZUŠ nebo učitele hudby?

- a) ano (*upřesni, na jaký nástroj hraješ nebo zda tam studuješ zpěv*)
- b) ne

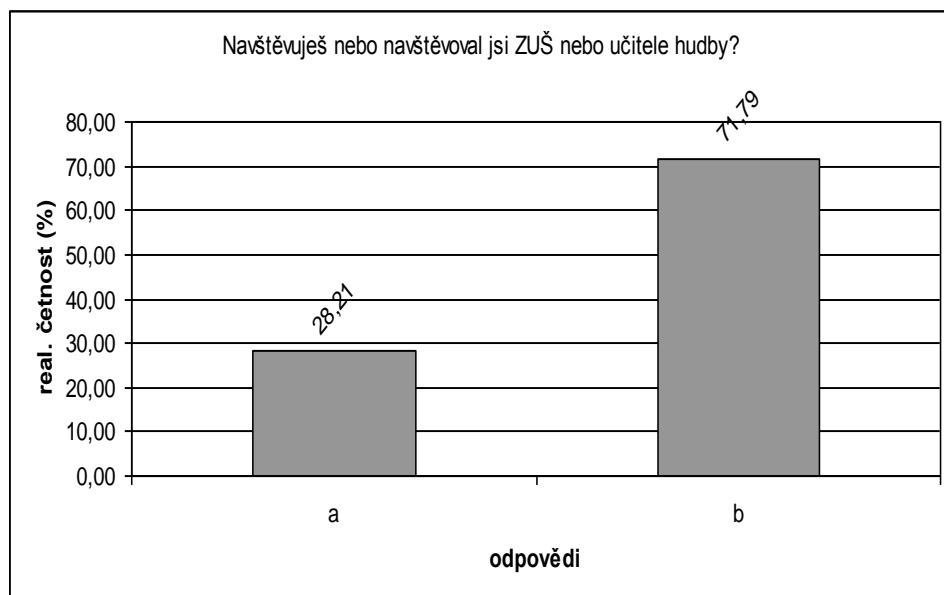
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

21)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	29	74,36
b	10	25,64
celkem	39	

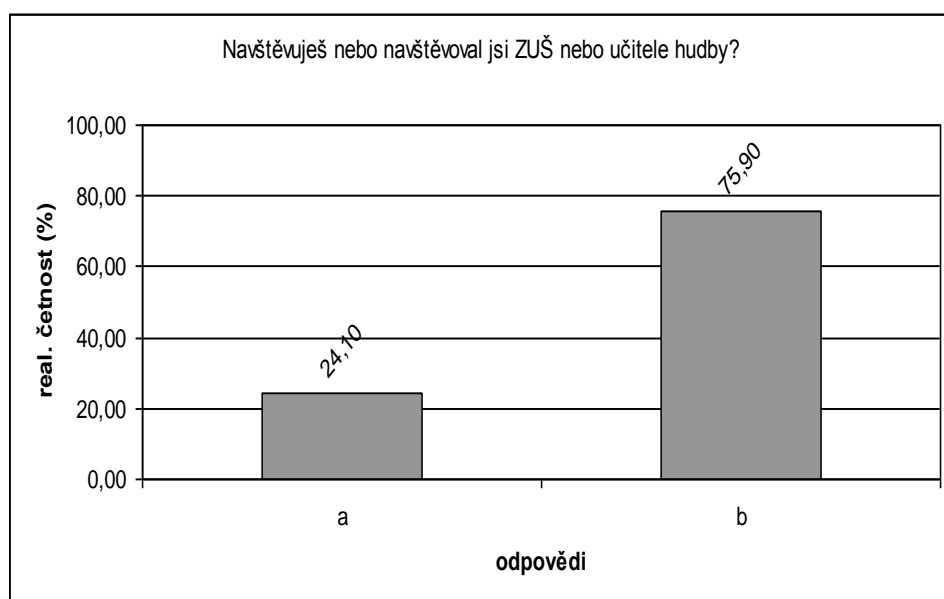
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

21)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	22	28,21
b	56	71,79
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

21)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	20	24,10
b	63	75,90
celkem	83	

Podle odpovědí dotazovaných na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy se hudebně v ZUŠ nebo u učitele hudby vzdělávají téměř tři čtvrtiny žáků (74,36%). Vzhledem k tomu, že na tuto školu jsou přijímáni žáci s určitým hudebním talentem, se další hudební vzdělávání předpokládá.

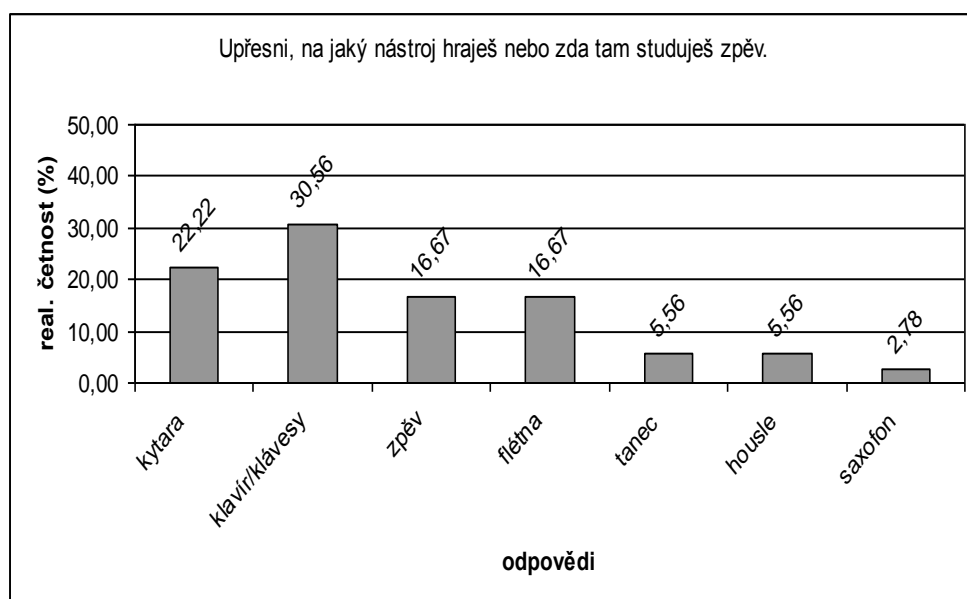
Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy navštěvuje ZUŠ nebo učitele hudby pouze 28,21%.

Žáci na základní škole bez zaměření navštěvují ZUŠ nebo učitele hudby podobné procento respondentů (24,10%).

Žáci, kteří zvolili, možnost *a)* – upřesni, na jaký hraješ nástroj nebo zda tam studuješ zpěv, doplňují své odpovědi o konkrétní hudební nástroje nebo zpěv.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

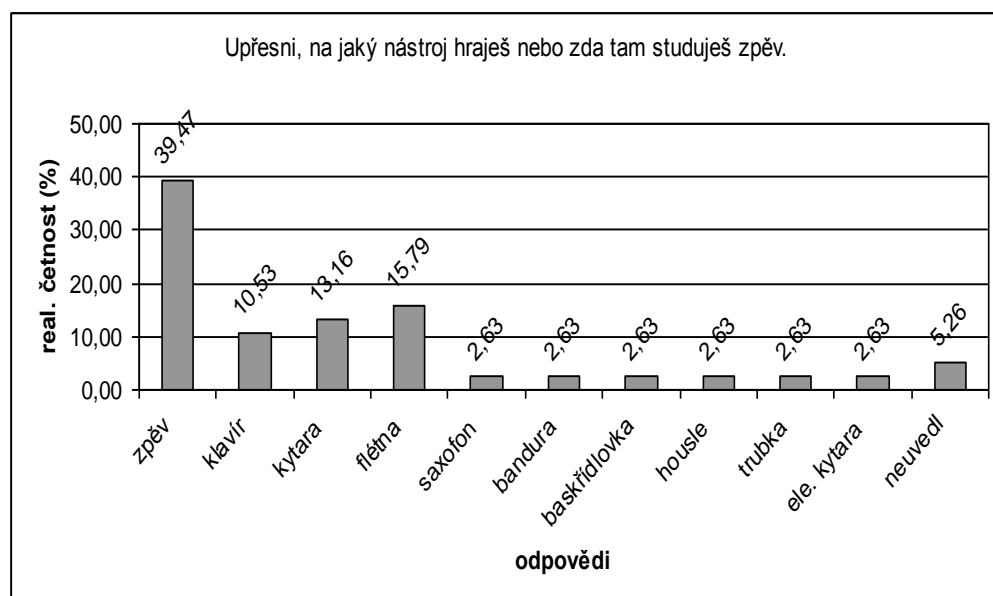
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
kytara	8	22,22
klavír/klávesy	11	30,56
zpěv	6	16,67
flétna	6	16,67
tanec	2	5,56
housle	2	5,56
saxofon	1	2,78
celkem	36	

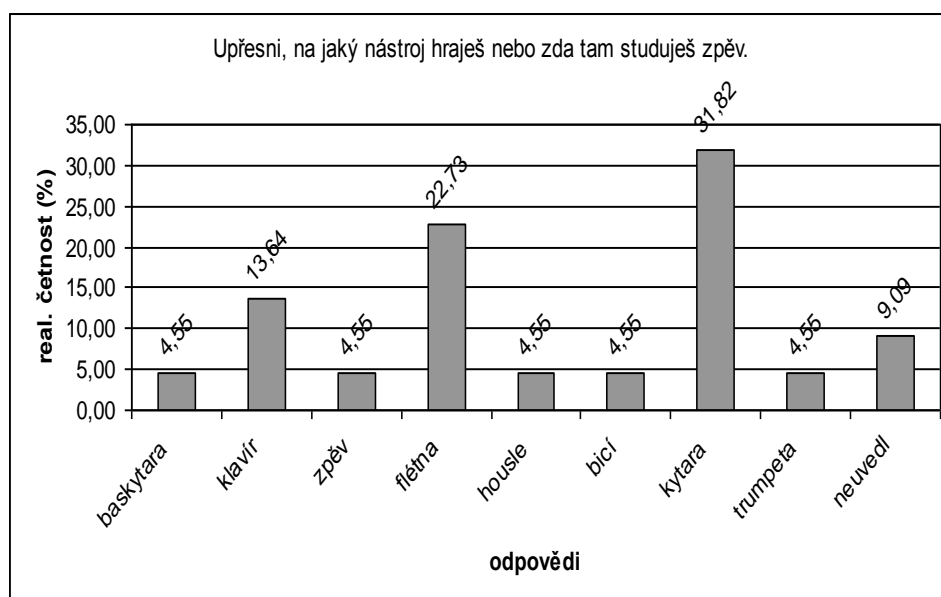
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
zpěv	15	39,47
klavír	4	10,53
kytara	5	13,16
flétna	6	15,79
saxofon	1	2,63
bandura	1	2,63
baskřídlovka	1	2,63
housle	1	2,63
trubka	1	2,63
ele. kytara	1	2,63
nevedl	2	5,26
celkem	38	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
baskytara	1	4,55
klavír	3	13,64
zpěv	1	4,55
flétna	5	22,73
housle	1	4,55
bicí	1	4,55
kytara	7	31,82
trumpeta	1	4,55
nevedl	2	9,09
celkem	22	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je mezi žáky navštěvujícími ZUŠ neoblíbenějším nástrojem klavír, případně klávesy (na tento nástroj hraje 30,56%), na druhém místě se umístila kytara (22,22%) a dále zpěv a flétna (16,67%). Mezi dalšími odpověďmi se objevily housle, saxofon a několik žáků navštěvuje na ZUŠ hodiny tance.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy, kteří navštěvují ZUŠ nebo učitele hudby, nejčastěji studují zpěv (39,47%). Mezi dalšími oblíbenými nástroji se objevila flétna (15,79%). Z dalších odpovědí byly zmíněny kytara, klavír, housle, saxofon, trubka a další.

Z odpovědí žáků na základní škole bez zaměření vyplývá, že nejoblíbenějším hudebním nástrojem je kytara (31,82%). Na dalším místě je objevila flétna (22,73%). Z dalších odpovědí můžeme jmenovat klavír, bicí, housle. Někteří žáci také na ZUŠ studují zpěv.

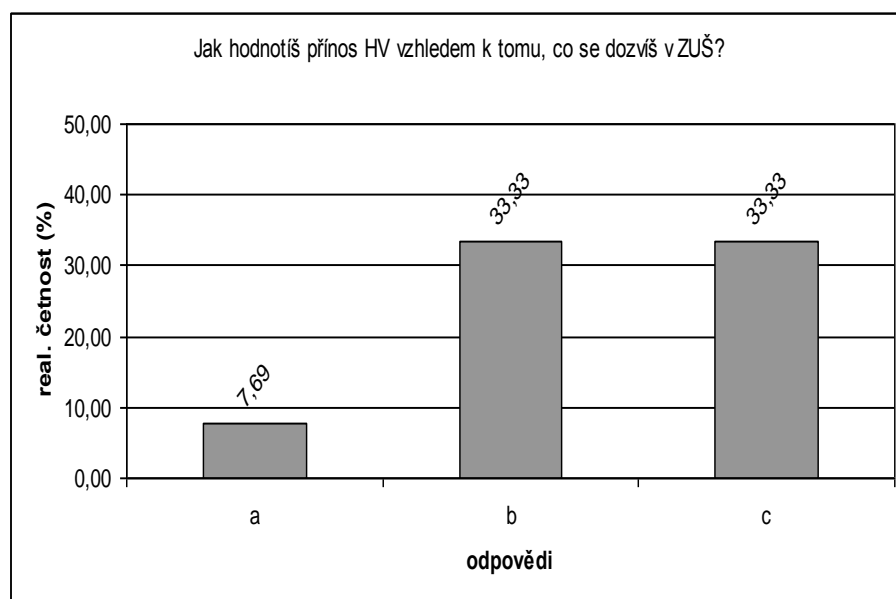
Pokud ANO:

21a. Jak hodnotíš přínos HV vzhledem k tomu, co se dozvíš v ZUŠ?

- HV je zbytečná, vše se dozvím v ZUŠ
- ve školní HV se dozvídám věci, které se v ZUŠ nedozvím
- nevím

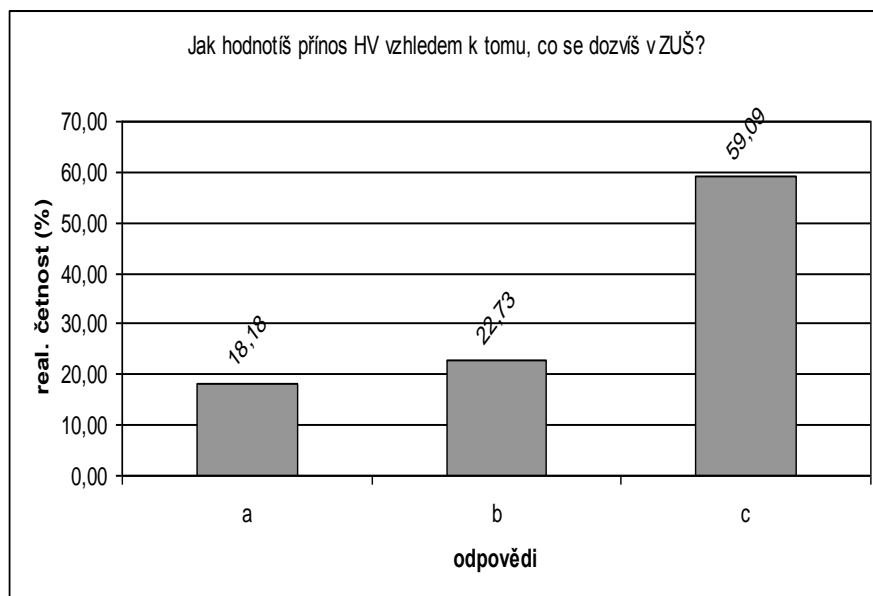
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

21a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	3	7,69
b	13	33,33
c	13	33,33
celkem	29	

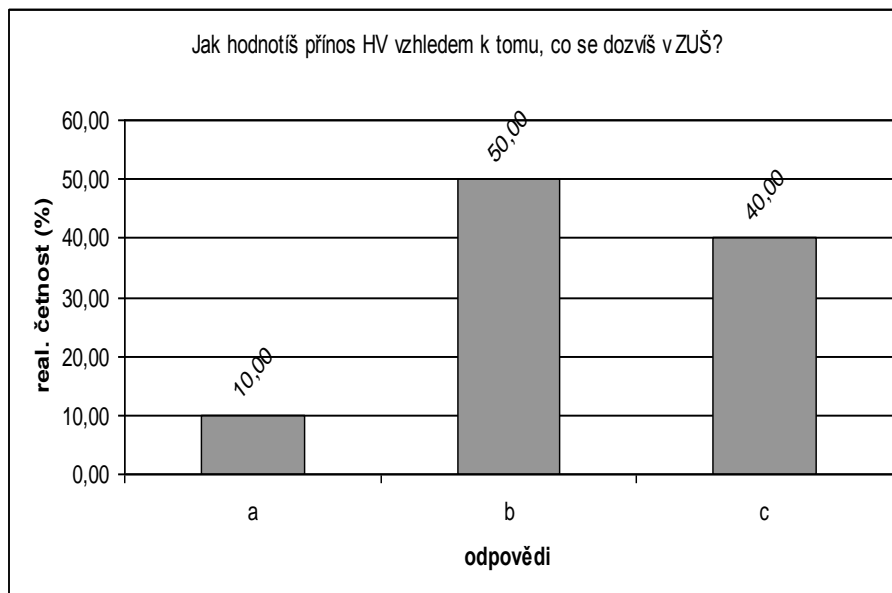
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

21a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	4	18,18
b	5	22,73
c	13	59,09
celkem	22	

Základní škola bez zaměření:

21a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	2	10,00
b	10	50,00
c	8	40,00
celkem	20	

Velmi zajímavé je sledovat, jak žáci, kteří navštěvují ZUŠ, hodnotí přínos toho, co se naučí v HV na své základní škole a toho, k čemu jsou vedeni na ZUŠ.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy si žáci z 33,33% myslí, že ve školní HV se dozví informace, které je v ZUŠ nenaučí. Stejně procento respondentů se domnívá, že na tuto otázku nedokáže odpovědět. Naopak 7,69% zastává názor, že HV na základní škole je zbytečná, protože se vše dozví v ZUŠ.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy, kteří navštěvují ZUŠ, se z více jak poloviny neumí k této otázce vyjádřit (59,09%). Ostatní odpovědi jsou celkem rovnoměrně zastoupeny – 18,18% si myslí, že HV na základní škole je zbytečná a 22,73% zastává názor, že v HV na základní škole se dozví informace, které se v ZUŠ nedozví.

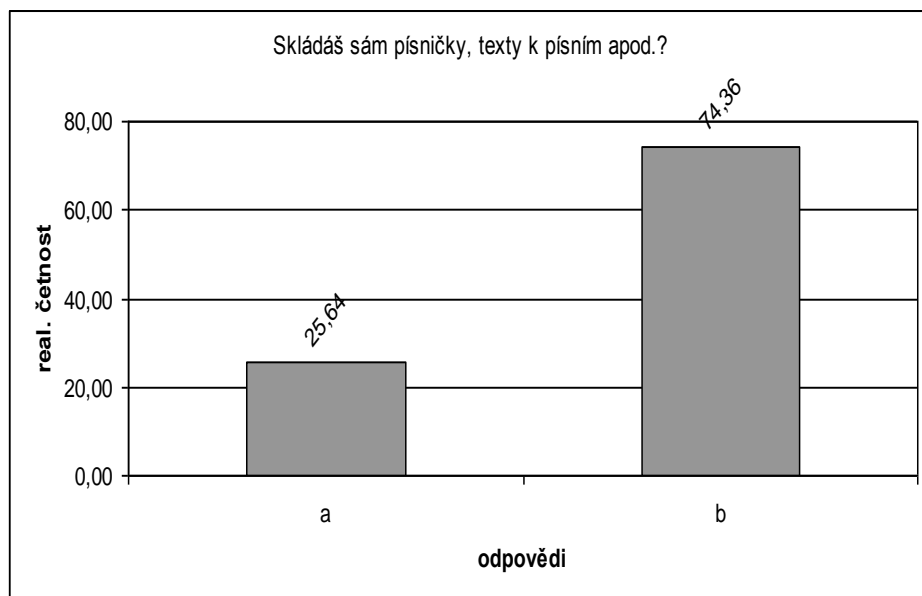
Polovina respondentů na základní škole bez zaměření (50,00%) si myslí, že ve školní HV se dozví více informací než v ZUŠ a 40,00% se neumí k otázce vyjádřit.

22. Skládáš sám/sama písničky, texty k písním apod.?

- a) ano (*upřesni, co konkrétně vytváříš*)
- b) ne

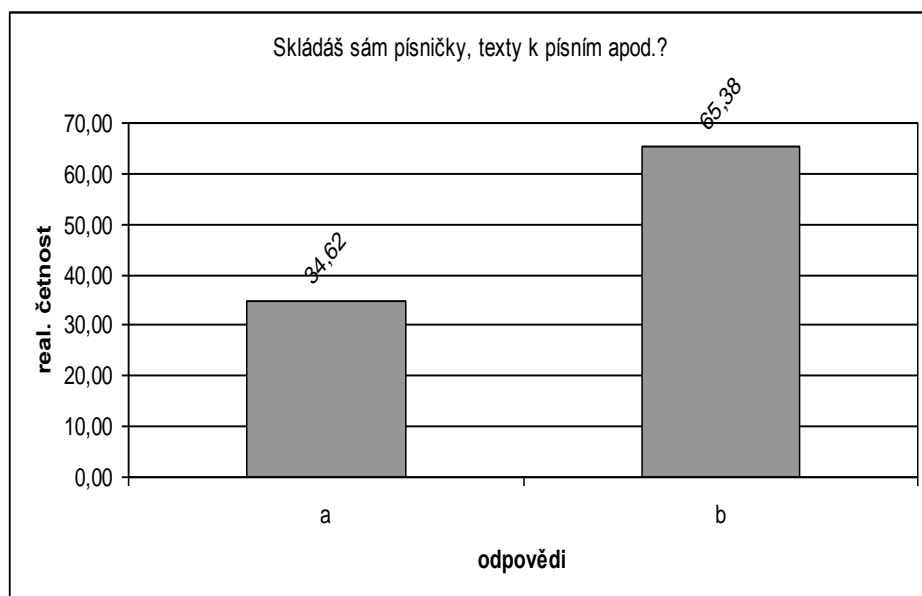
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

22)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	10	25,64
b	29	74,36
celkem	39	

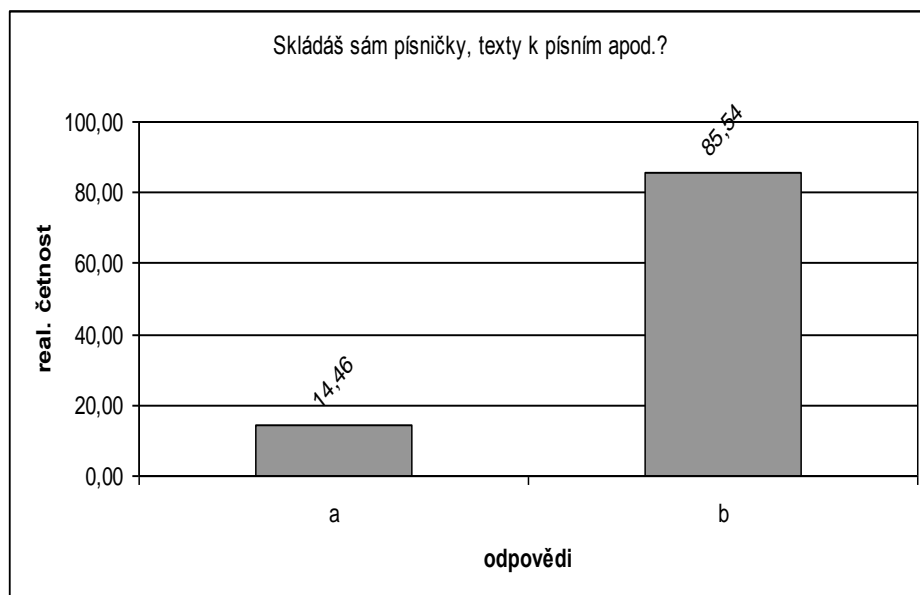
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

22)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	27	34,62
b	51	65,38
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

22)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	12	14,46
b	71	85,54
celkem	83	

Většina respondentů na všech školách samozřejmě neskládá hudbu ani nepíše texty, ale na každé škole se objevila část dotazovaných, kteří si trůfnou na vlastní tvorbu.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy 25,64% uvedlo, že skládají.

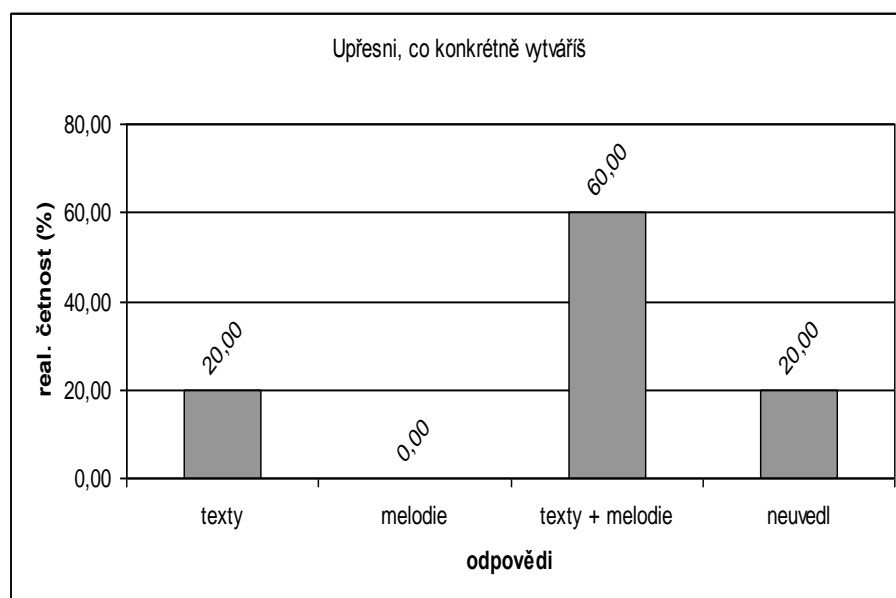
Z dotazovaných na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy skládá 34,62%.

Na základní škole bez zaměření skládá pouze 14,46%.

Žáci, kteří zvolili možnost a) – ano, upřesňují, co konkrétně vytváří.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

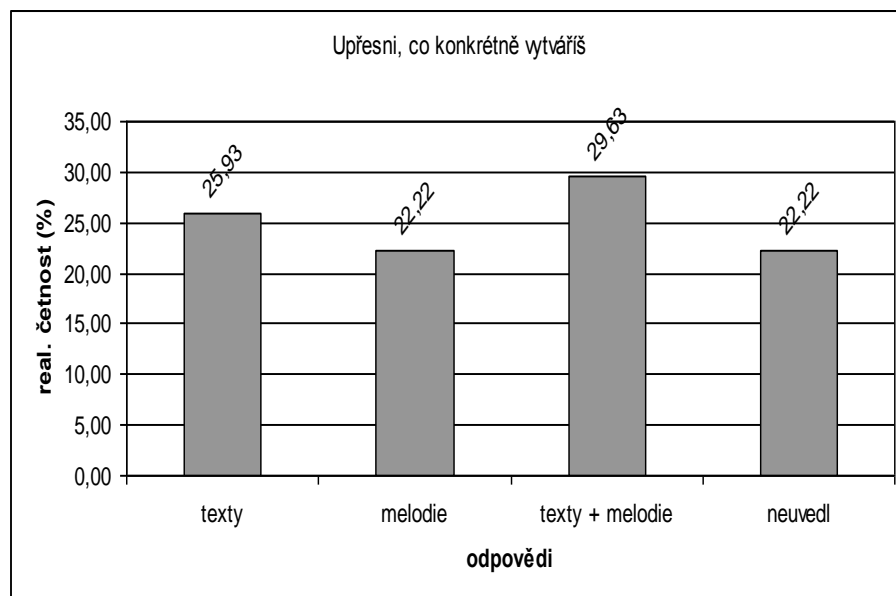
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
texty	2	20,00
melodie	0	0,00
texty + melodie	6	60,00
nevedl	2	20,00
celkem	10	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

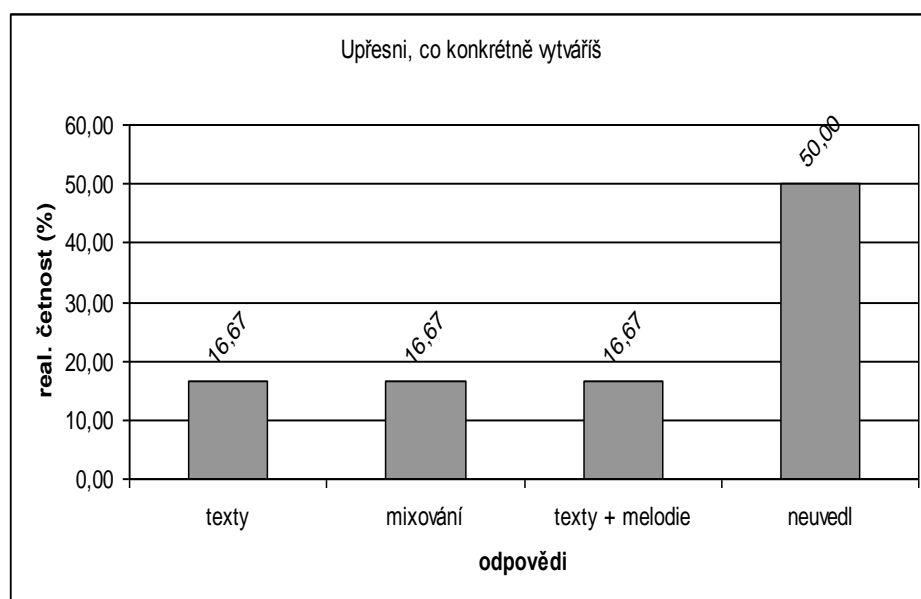
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
texty	7	25,93
melodie	6	22,22
texty + melodie	8	29,63
nevedl	6	22,22
celkem	27	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
texty	2	16,67
mixování	2	16,67
texty + melodie	2	16,67
nevedl	6	50,00
celkem	12	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy největší část dotazovaných (60,00%) skládá i melodii i texty. Tato skutečnost může souviset s citlivým věkem žáků na druhém stupni základní školy, kdy lidé mají potřebu vyjadřovat svoje názory. A vzhledem k tomu, že jde o školu, kde se předpokládá hudební aktivita, je jasné, že nejvíce žáků bude zkoušet vytvářet celé vlastní písně. 20,00% skládá pouze texty, ale jen o melodii se zatím nepokouší nikdo. Nakonec 20,00% nevedlo, co konkrétně vytváří.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy, kteří uvedli, že se pokouší o vlastní tvorbu, rovnoměrně odpověděli, že skládají jak pouze texty (25,93%), tak pouze melodii (22,22%). Celé písně s textem i melodií vytváří 29,63% a konkrétní podobu své tvorby nevedlo 22,22%.

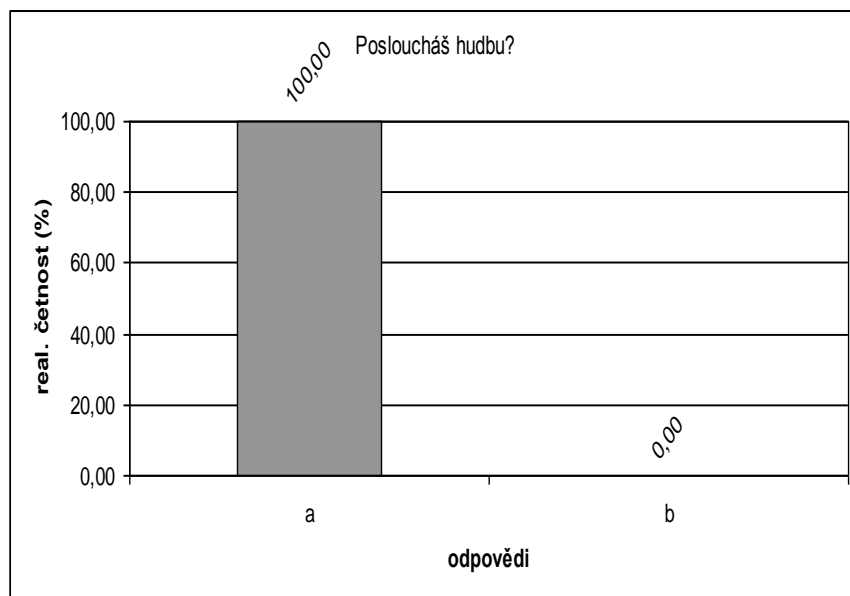
Polovina respondentů na základní škole bez zaměření vůbec nevedla, co konkrétně vytváří. Naopak pouze texty skládá 16,67%, texty i melodii také 16,67% a navíc stejné procento uvedlo, že samo mixuje hudbu.

23. Posloucháš hudbu?

- a) ano (*upřesni, jak často*)
- b) ne

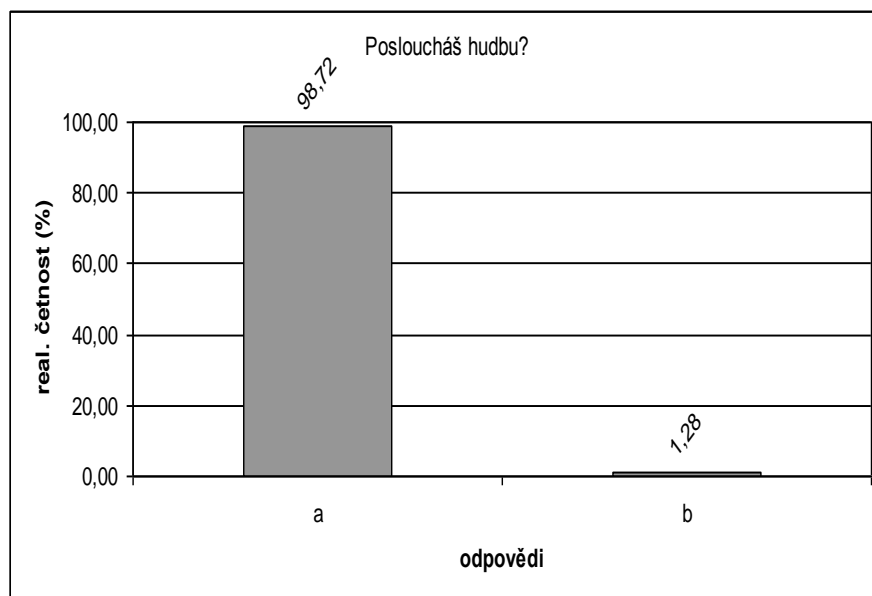
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

23)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	39	100,00
b	0	0,00
celkem	39	

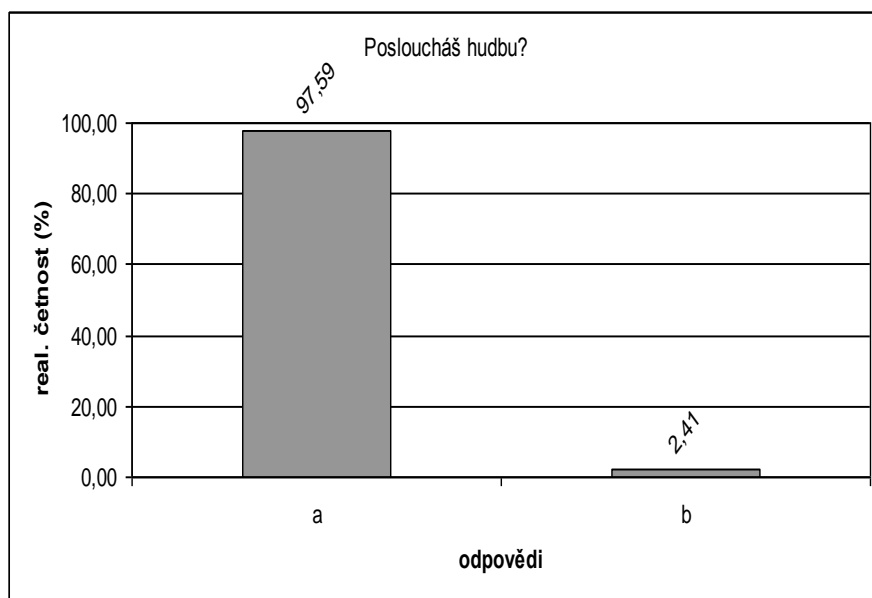
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

23)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	77	98,72
b	1	1,28
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

23)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	81	97,59
b	2	2,41
celkem	83	

Na všech školách téměř všichni respondenti poslouchají hudbu. Ale najdou se i žáci, kteří hudbu neposlouchají, tzn. nepočítají z nezáměrným poslechem, kdy se hudba pouští v prostředí, ve kterém se zrovna nachází a tuto produkci sami nemůžou ovlivnit. Takoví žáci se zřejmě domnívají, že hudba je určena pouze k cílenému poslechu.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy ale poslouchají hudbu úplně všichni a nikdo se nevyjádřil, že by hudbu neposlouchal.

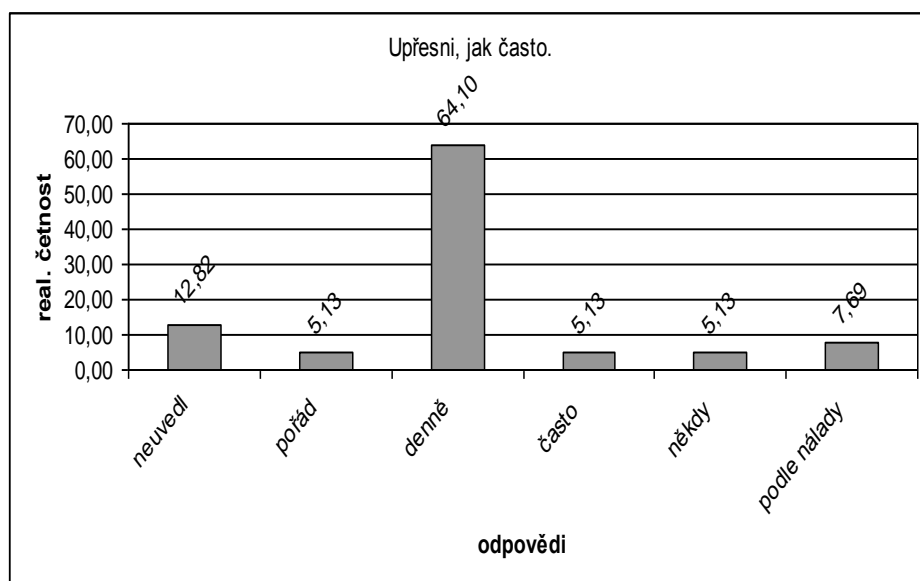
Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy se ale již objevilo 1,28%, kteří hudbu neposlouchá.

Podle odpovědí žáků na základní škole bez zaměření vyplývá, že hudbu neposlouchá 2,41%.

Žáci, kteří zvolili odpověď a) – ano, upřesňují, jak často hudbu poslouchají.

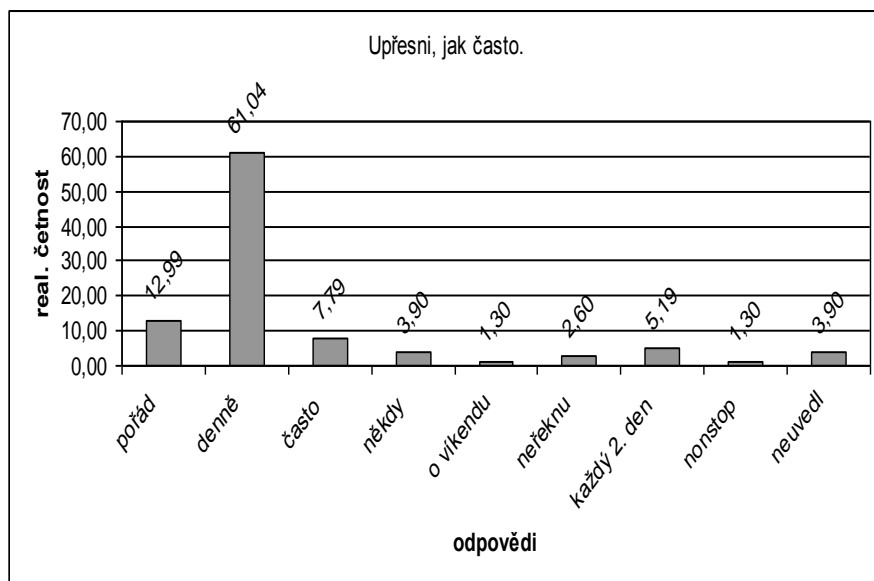
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevedl	5	12,82
pořád	2	5,13
denně	25	64,10
často	2	5,13
někdy	2	5,13
podle nálady	3	7,69
celkem	39	

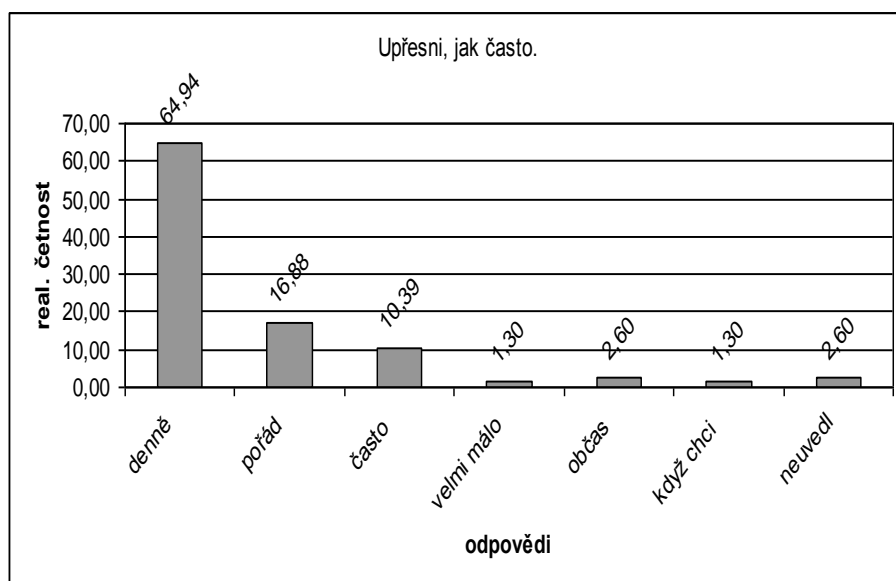
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
pořád	10	12,99
denně	47	61,04
často	6	7,79
někdy	3	3,90
o víkendu	1	1,30
neřeknu	2	2,60
každý 2. den	4	5,19
nonstop	1	1,30
nevedl	3	3,90
celkem	77	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
denně	50	64,94
pořád	13	16,88
často	8	10,39
velmi málo	1	1,30
občas	2	2,60
když chci	1	1,30
nevedl	2	2,60
celkem	77	

Na všech základních školách nejvíce žáků poslouchá hudbu denně. Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je to 64,10%, na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy 61,04% a na základní škole bez zaměření poslouchá hudbu denně 64,94%.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy dále uváděli odpovědi typu „pořád“, „stále“, „často“, „někdy“ a „podle nálady“. Tyto odpovědi byly poměrně rovnoměrně procentuelně zastoupeny.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy respondenti dále uváděli odpovědi jako „pořád“, „často“, „někdy“, „o víkendu“, „každý druhý den“ a „nonstop“. Tyto odpovědi byly poměrně rovnoměrně procentuelně zastoupeny. Navíc 2,60% uvedlo jako odpověď „neřeknu“.

Podle odpovědí dotazovaných na základní škole bez zaměření lze uvést další odpovědi „pořád“, „často“, „velmi málo“, „občas“ a „když chci“. Tyto odpovědi byly také rovnoměrně procentuelně zastoupeny.

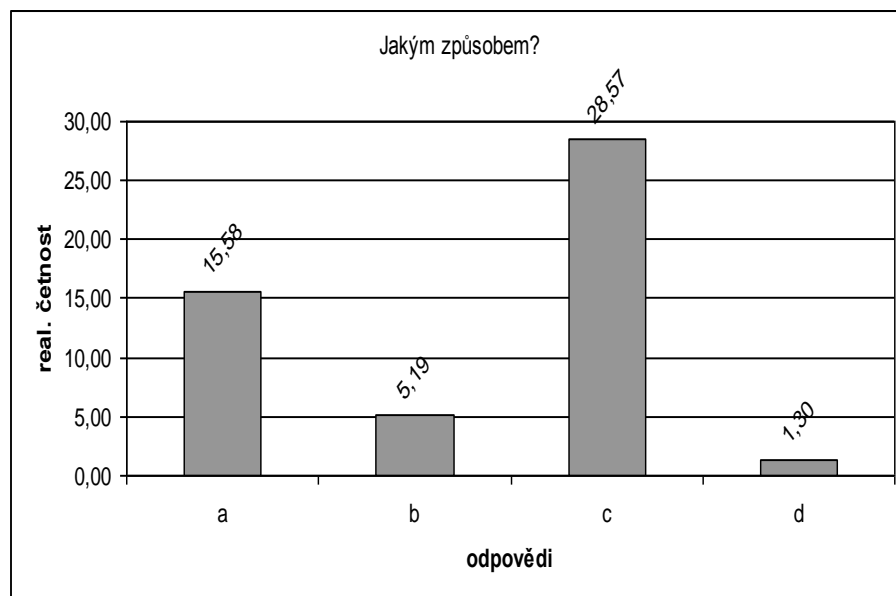
Pokud ANO:

23a. Jakým způsobem?

- a) hudbu používám POUZE jako zvukovou kulisu (hudbu si pouštím při učení, při domácích pracích apod.)
- b) hudbu poslouchám POUZE záměrně a soustředím se výhradně na ni
- c) hudbu poslouchám záměrně, ale jako zvukovou kulisu ji užívám také
- d) jiné (*upřesni*)

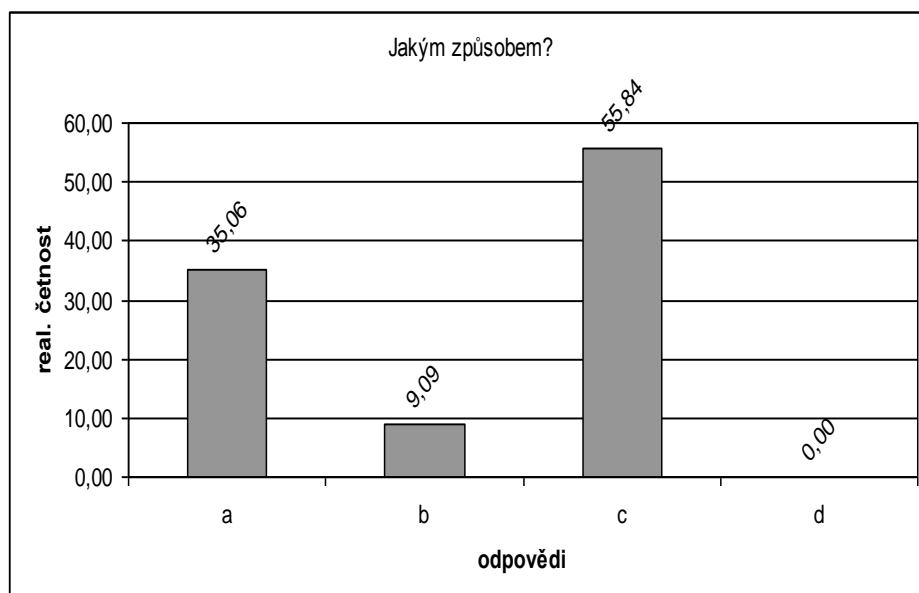
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

23a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	12	15,58
b	4	5,19
c	22	28,57
d	1	1,30
celkem	39	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

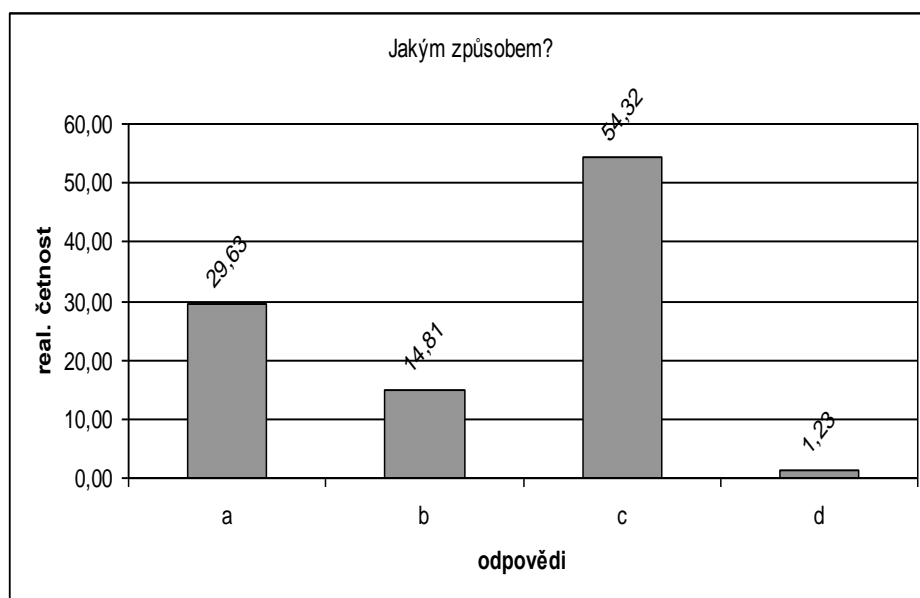
23a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	27	35,06
b	7	9,09
c	43	55,84
d	0	0,00
celkem	77	

Základní škola bez zaměření:

23a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	24	29,63
b	12	14,81
c	44	54,32
d	1	1,23
celkem	81	

Nejvíce žáků na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy (28,57%) přiznává, že hudbu poslouchá záměrně, ale užívá ji i jako zvukovou kulisu. Pouze jako zvukovou kulisu hudbu poslouchá 15,58%. Pouze záměrně hudbu poslouchá 5,19%.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy žáci nejvíce poslouchají hudbu i jako zvukovou kulisu i záměrně (55,84%). Pouze jako kulisu poslouchá hudbu 35,06% a pouze záměrně 9,09%.

Žáci na základní škole bez zaměření v nejvíce případech (54,32%) také poslouchají hudbu záměrně i jako kulisu. 29,63% poslouchá hudbu pouze jako kulisu a největší procento ze všech škol zde zaujímá možnost záměrného poslechu hudby (14,81%).

Žáci ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy a základní školy bez zaměření zvolili možnost *d)* – jiné. Zde upřesňují svoji volbu.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
při tančení	1	100,00
celkem	1	

Základní škola bez zaměření:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
nevím	1	100,00
celkem	1	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy poslouchají žáci hudbu také při tančení.

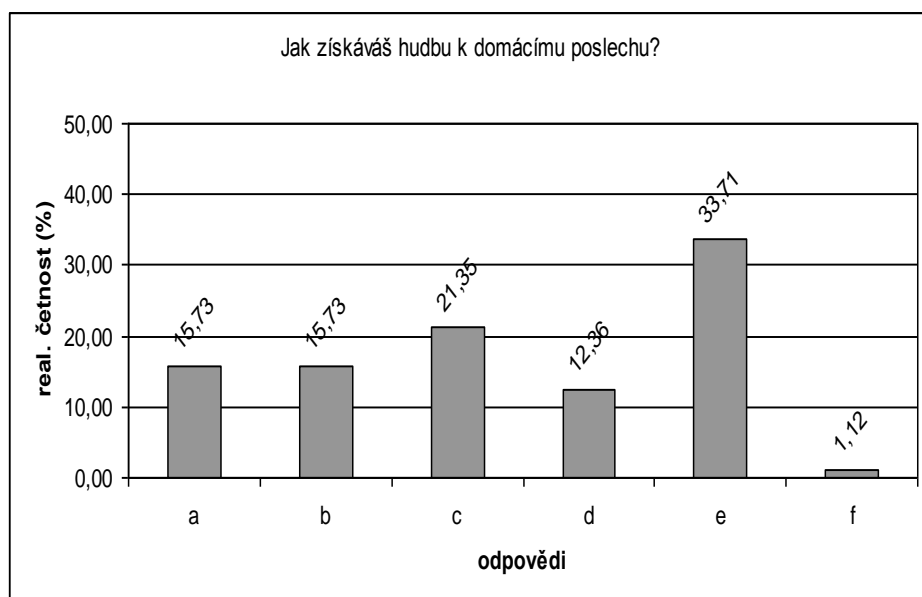
Jeden žák na základní škole bez zaměření neví, jakým způsobem hudbu poslouchá.

23b. Jak získáváš hudbu k domácímu poslechu?

- a) poslouchám rádio
- b) sleduji televizi
- c) poslouchám hudbu z CD
- d) hudbu si pouštím na DVD
- e) hudbu si stahuji z internetu
- f) hudbu získávám jiným způsobem (*upřesni*)

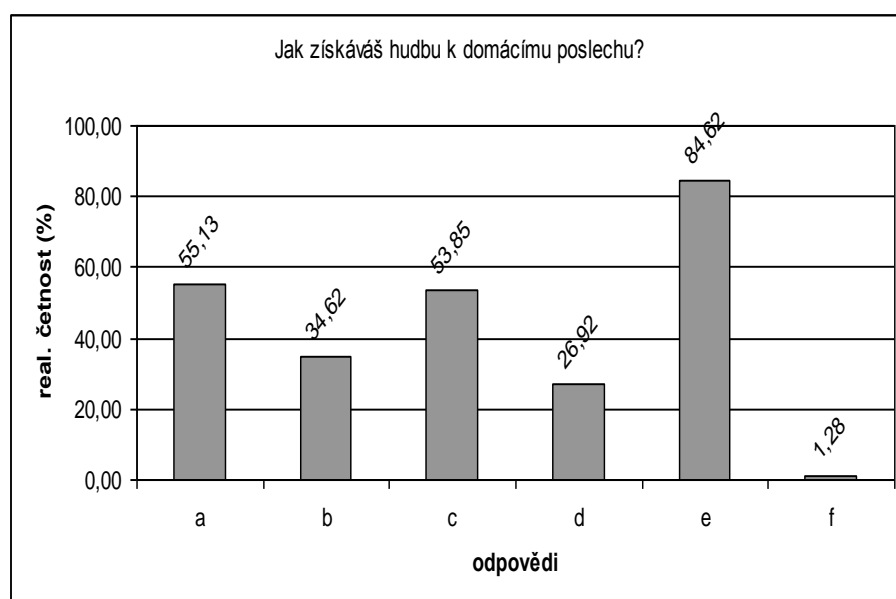
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

23b)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	14	15,73
b	14	15,73
c	19	21,35
d	11	12,36
e	30	33,71
f	1	1,12
celkem	89	

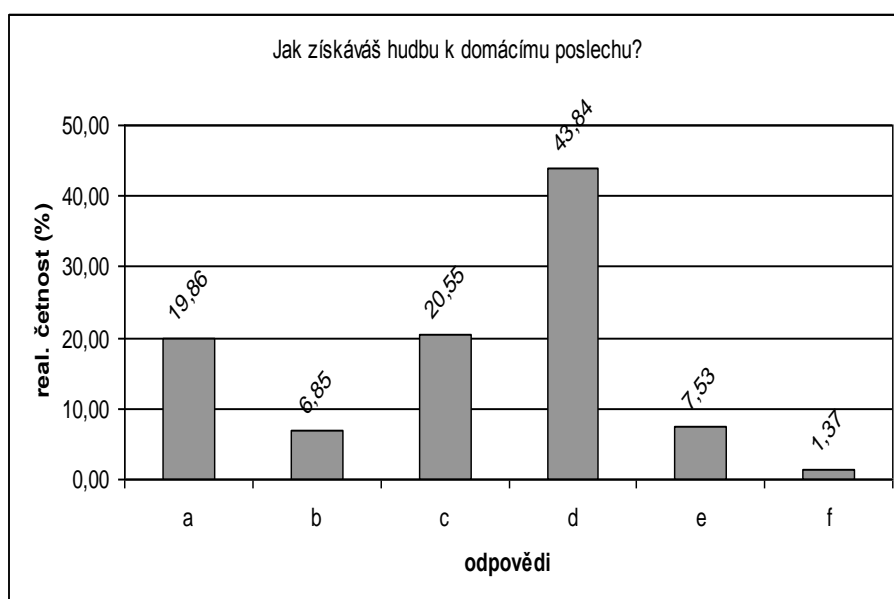
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

23b)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	43	55,13
b	27	34,62
c	42	53,85
d	21	26,92
e	66	84,62
f	1	1,28
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

23b)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	29	19,86
b	10	6,85
c	30	20,55
d	64	43,84
e	11	7,53
f	2	1,37
celkem	146	

V této otázce mohli žáci zatrhnout více odpovědí.

Nejčastějším způsobem získávání hudby k domácímu poslechu u žáků na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy je stahování z internetu (33,71%). Ostatní způsoby jsou u žáků na této škole rovnoměrně procentuelně zastoupeny.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy nejčastěji získávají hudbu také z internetu (84,62%). Na dalších místech se poměrně rovnocenně umístilo rádio a nosič CD (55,13% a 53,85%).

Na základní škole bez zaměření nejvíce žáků zatrhlo odpověď, kdy si hudbu pouští z nosiče DVD (43,84%). Internet jako zdroj je zde poměrně málo zastoupen (pouze 7,53%). Rádio a nosič CD jsou rovnoměrně procentuelně zastoupeny (19,86% a 20,55%).

Žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy a základní školy bez zaměření, kteří zvolili možnost *f*) – hudbu k poslechu získávají jiným způsobem, upřesňují, jakým.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

f)	abs. četnost	real. četnost (%)
od známých	1	100,00
celkem	1	

Základní škola bez zaměření:

f)	abs. četnost	real. četnost (%)
gramofon	1	50,00
od kamarádů	1	50,00
celkem	2	

Jeden žák na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy získává hudbu také od známých.

Na základní škole bez zaměření žáci kromě kamarádů shánění hudbu poslechem gramofonu. To je v dnešní době velmi zajímavé zjištění.

8. 4. 8. Oblíbené žánry, interpreti, skladatelé

24. Máš nějaký oblíbený žánr?

- a) ano (*upřesni, můžeš uvést i více žánrů*)
- b) ne

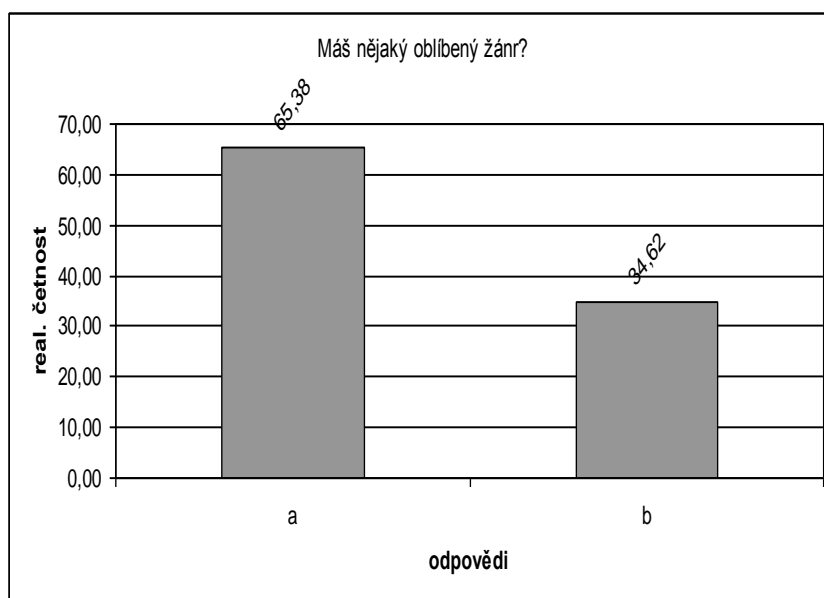
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

24)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	25	64,10
b	14	35,90
celkem	39	

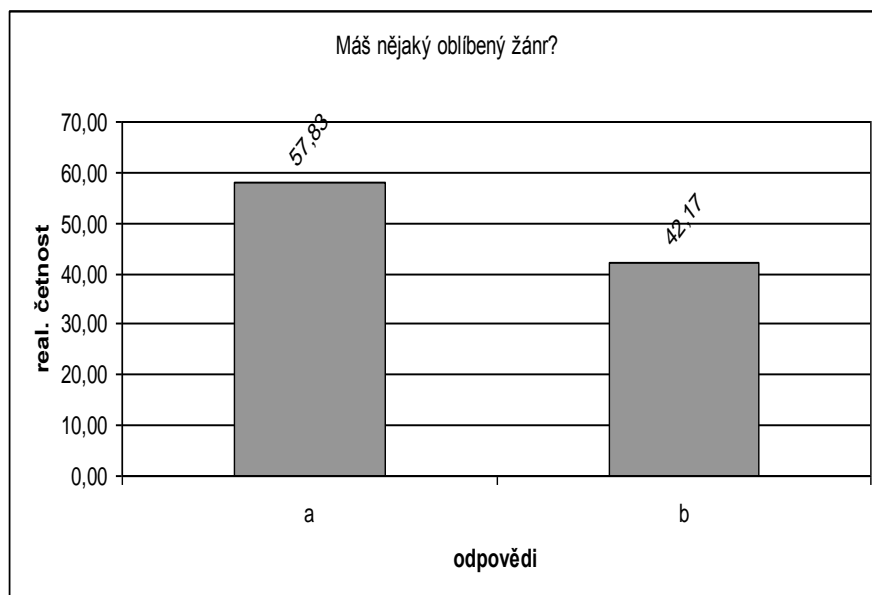
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

24)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	51	65,38
b	27	34,62
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

24)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	48	57,83
b	35	42,17
celkem	83	

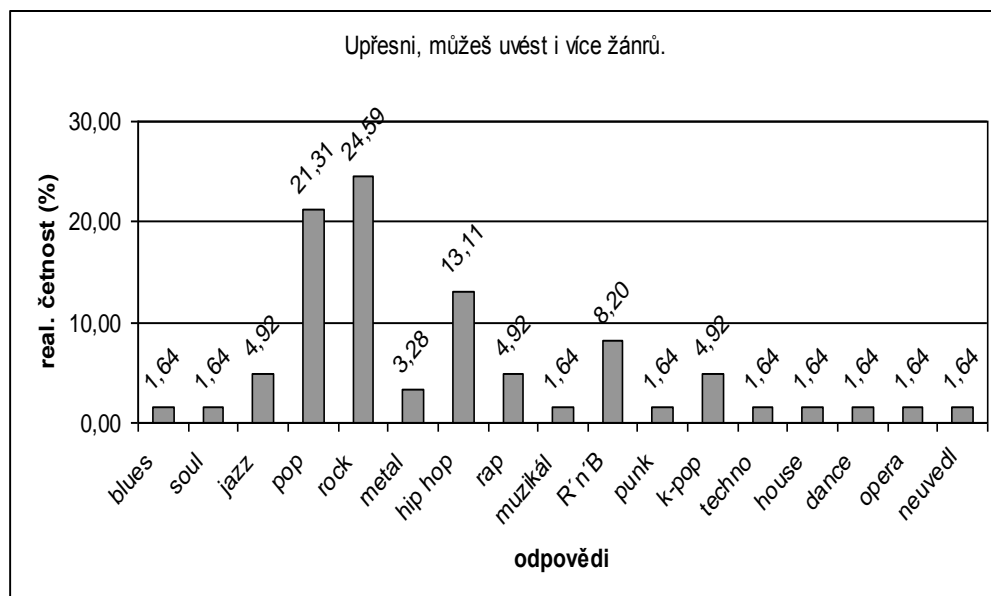

Na všech třech základních školách má většina respondentů nějaký oblíbený žánr nebo žánry.

Žáci, kteří zvolili možnost a) – ano, upřesňují, který žánr mají oblíbený. Mohou uvést i více žánrů.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

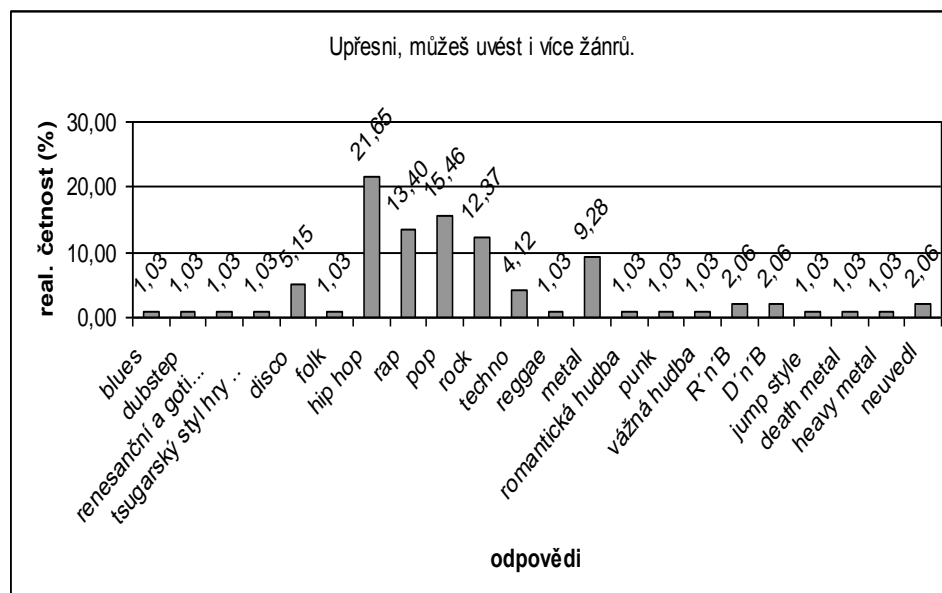
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
blues	1	1,64
soul	1	1,64
jazz	3	4,92
pop	13	21,31
rock	15	24,59
metal	2	3,28
hip hop	8	13,11
rap	3	4,92
muzikál	1	1,64
R'n'B	5	8,20
punk	1	1,64
k-pop	3	4,92
techno	1	1,64
house	1	1,64
dance	1	1,64
opera	1	1,64
neuveďl	1	1,64
celkem	61	

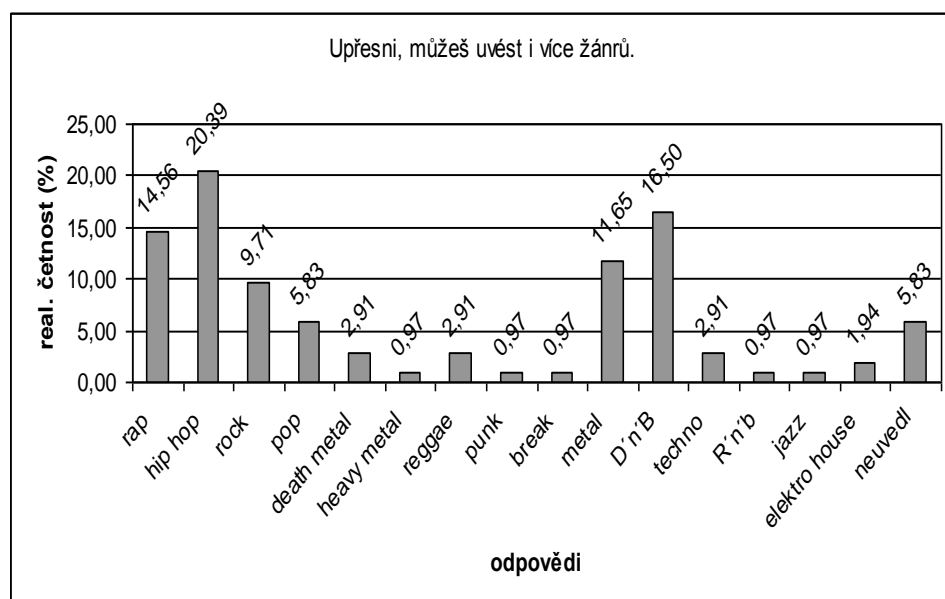
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
blues	1	1,03
dubstep	1	1,03
renesanční a gotická hudba	1	1,03
tsugarský styl hry na shamisen	1	1,03
disco	5	5,15
folk	1	1,03
hip hop	21	21,65
rap	13	13,40
pop	15	15,46
rock	12	12,37
techno	4	4,12
reggae	1	1,03
metal	9	9,28
romantická hudba	1	1,03
punk	1	1,03
vážná hudba	1	1,03
R'n'B	2	2,06
D'n'B	2	2,06
jump style	1	1,03
death metal	1	1,03
heavy metal	1	1,03
neuveď	2	2,06
celkem	97	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
rap	15	14,56
hip hop	21	20,39
rock	10	9,71
pop	6	5,83
death metal	3	2,91
heavy metal	1	0,97
reggae	3	2,91
punk	1	0,97
break	1	0,97
metal	12	11,65
D'n'B	17	16,50
techno	3	2,91
R'n'b	1	0,97
jazz	1	0,97
elektro house	2	1,94
neuveďl	6	5,83
celkem	103	

Podle odpovědí žáků na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy jsou nejoblíbenějšími žánry rock (24,59%) a pop (21,31%). Za těmito žánry následuje hip hop (13,11%). Z dalších zajímavých odpovědí lze jmenovat R'n'B, K-pop, rap, jazz, ale i muzikál, blues, soul, opera a další.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy mají nejraději hip hop (21,65%). Za ním následují pop (15,46%), rap (13,40%), rock (12,37%) a metal (9,28%). Mezi další zajímavé odpovědi lze zařadit disko, folk, reggae, techno, heavy metal, death metal a další.

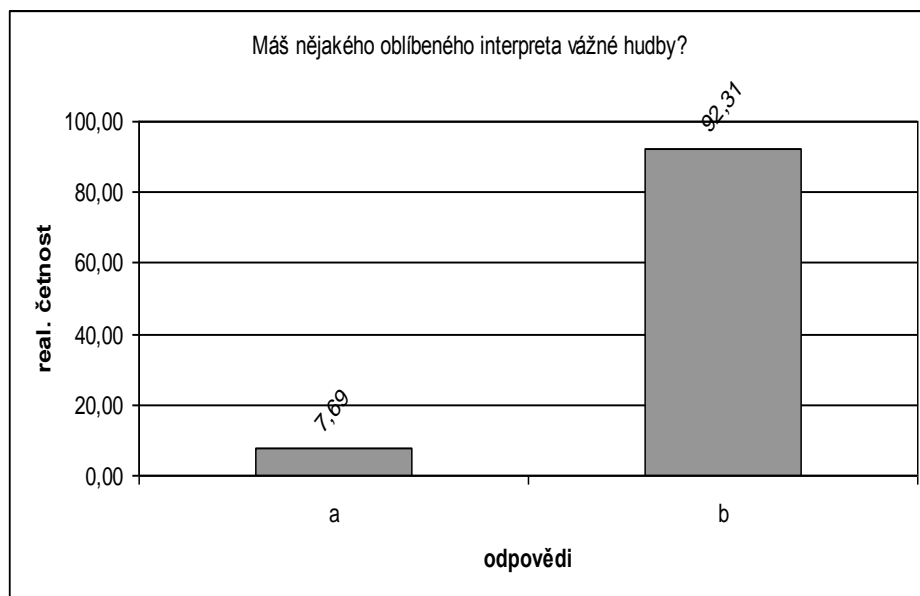
Na základní škole bez zaměření je mezi žáky neoblíbenějším žánrem hip hop (20,39%), na dalších místech se objevily D'n'B (16,50%), rap (14,56%) a metal (11,65%). Z dalších zajímavých odpovědí lze uvést punk, break, jazz, elektro house a další.

25. Máš nějakého oblíbeného interpreta vážné hudby?

- a) ano (*upřesni, můžeš uvést i více interpretů*)
- b) ne

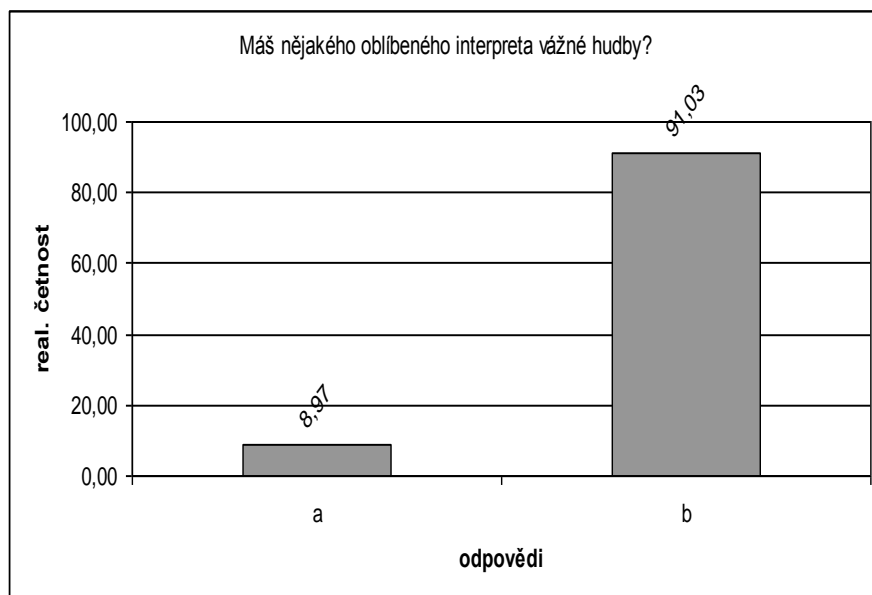
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

25)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	3	7,69
b	36	92,31
celkem	39	

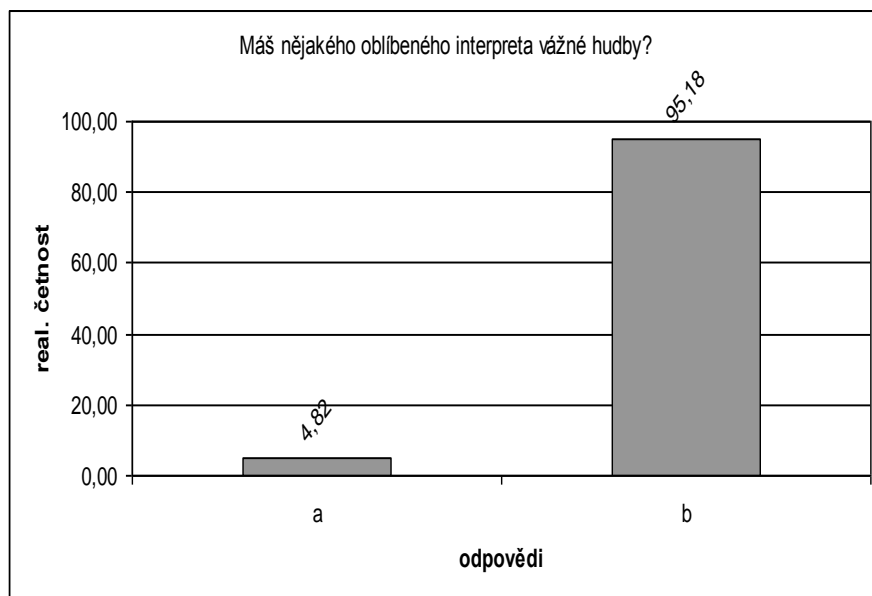
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

25)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	7	8,97
b	71	91,03
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

25)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	4	4,82
b	79	95,18
celkem	83	

Oblíbeného interpreta vážné hudby většina respondentů nemá, zřejmě to souvisí se skutečností, že vážná hudba často stojí na okraji zájmu žáků, proto se v ní zcela neorientují.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy oblíbeného interpreta vážné hudby nemá 92,31%

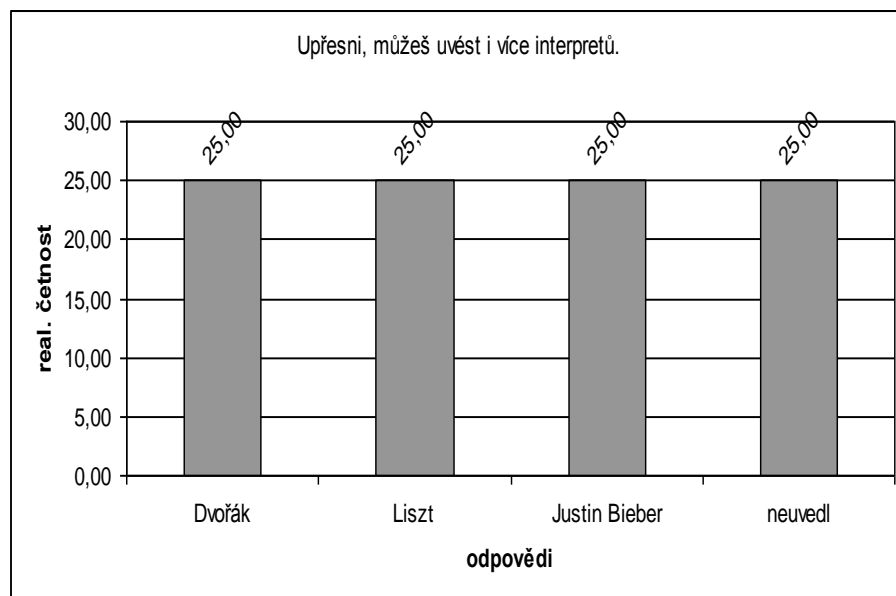
Z odpovědí žáků na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy vyplývá, že oblíbeného interpreta vážné hudby nemá 91,03%.

Žáci na základní škole bez zaměření nemají oblíbeného interpreta vážné hudby z 95,18%.

Žáci, kteří zvolili možnost *a*) – ano, upřesňují, které interprety vážné hudby mají oblíbené. Mohli uvést i více interpretů.

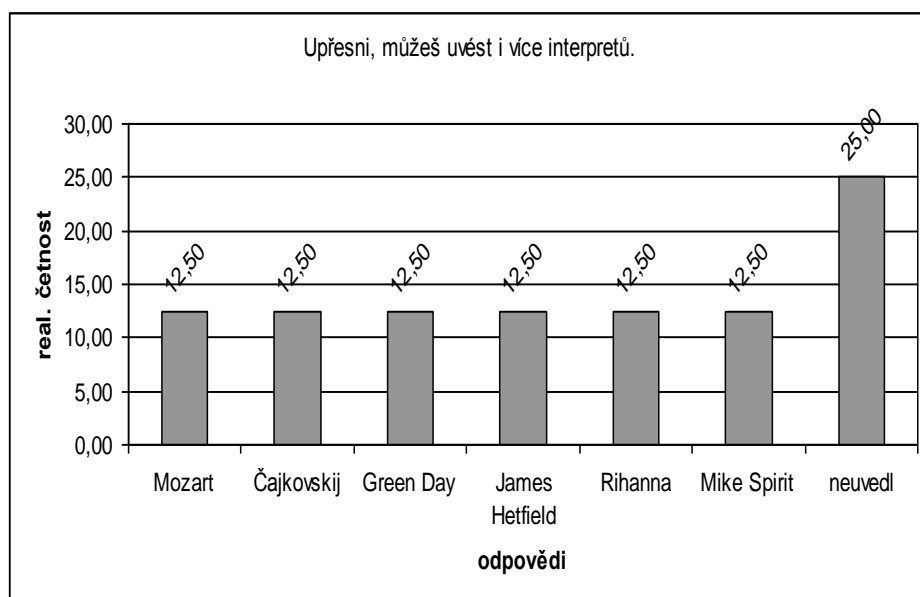
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy.

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Dvořák	1	25,00
Liszt	1	25,00
Justin Bieber	1	25,00
neuveďl	1	25,00
celkem	4	

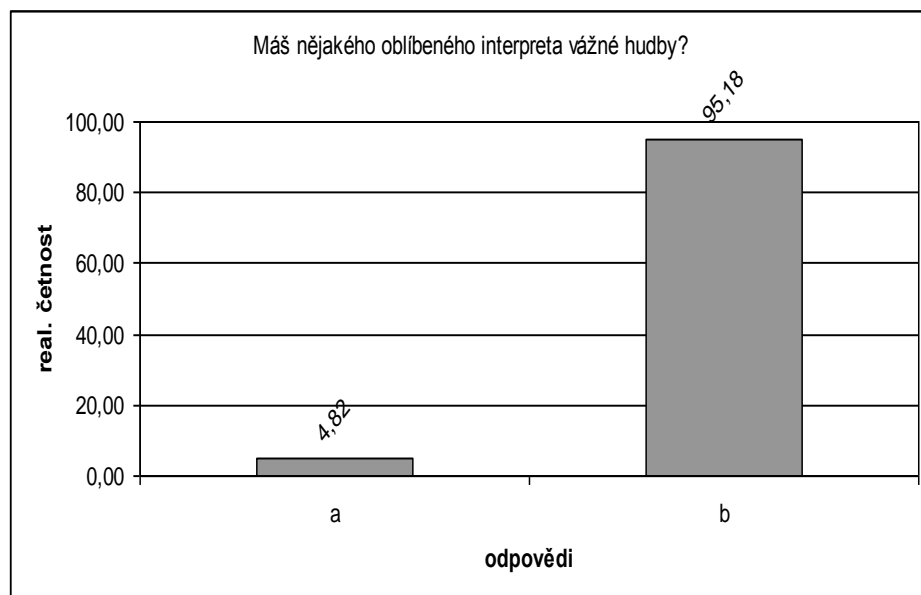
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Mozart	1	12,50
Čajkovskij	1	12,50
Green Day	1	12,50
James Hetfield	1	12,50
Rihanna	1	12,50
Mike Spirit	1	12,50
nevedl	2	25,00
celkem	8	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Beethoven	1	25,00
nevedl	3	75,00
celkem	4	50,00

Ti žáci, kteří uvedli, že oblíbeného interpreta vážné hudby mají, se pokusili o nějakou konkretizaci. Ani v jednom případě ale nemůžeme mluvit o interpretech. Žáci často uváděli hudební skladatele vážné hudby, případně interprety populární hudby. Často se vyskytovaly odpovědi jako Antonín Dvořák, Ferenc Liszt, Wolfgang Amadeus Mozart, Petr Iljič Čajkovskij a Ludwig van Beethoven.

Z nesprávných odpovědí se nejvíce vyskytovala jména Justin Bieber, Rihanna, Mike Spirit.

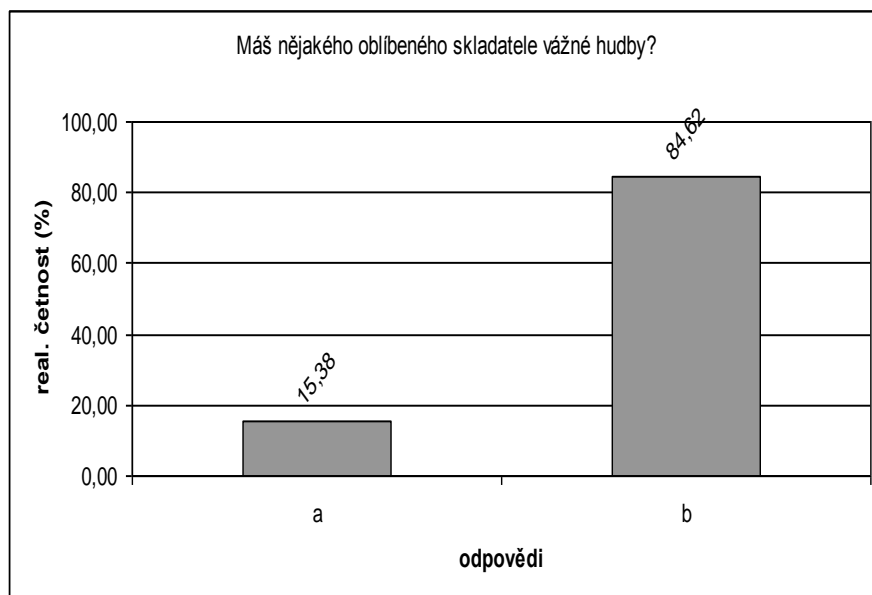
Velmi mnoho žáků natrhlo kladnou odpověď, ale konkretizaci již nedoplnilo.

26. Máš nějakého oblíbeného skladatele vážné hudby?

- a) ano (*upřesni, můžeš uvést i více skladatelů*)
- b) ne

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

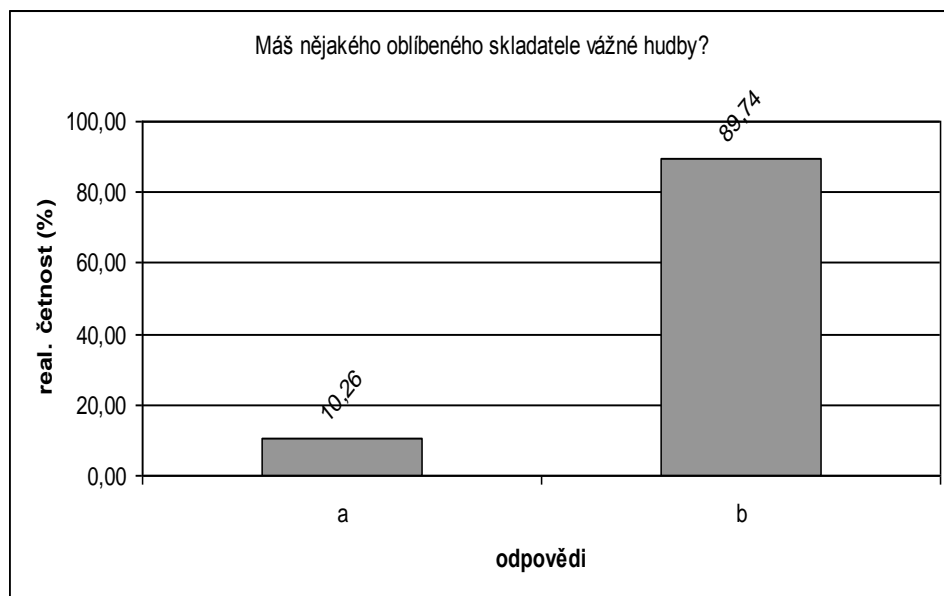
26)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	6	15,38
b	33	84,62
celkem	39	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

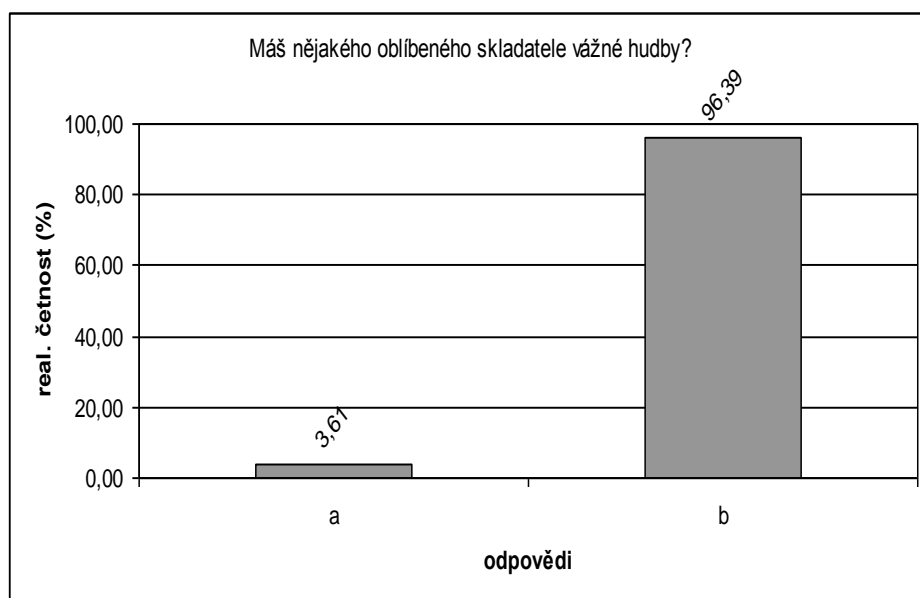
26)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	8	10,26
b	70	89,74
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

26)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	3	3,61
b	80	96,39
celkem	83	

Stejně jako žáci druhého stupně nemají oblíbené interprety vážné hudby, tak nemají ani oblíbené skladatele vážné hudby. I tato skutečnost pramení z nedostatku zájmu a informací o vážné hudbě.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy nemá oblíbeného skladatele vážné hudby 84,62, což je více jak tři čtvrtiny žáků na druhém stupni.

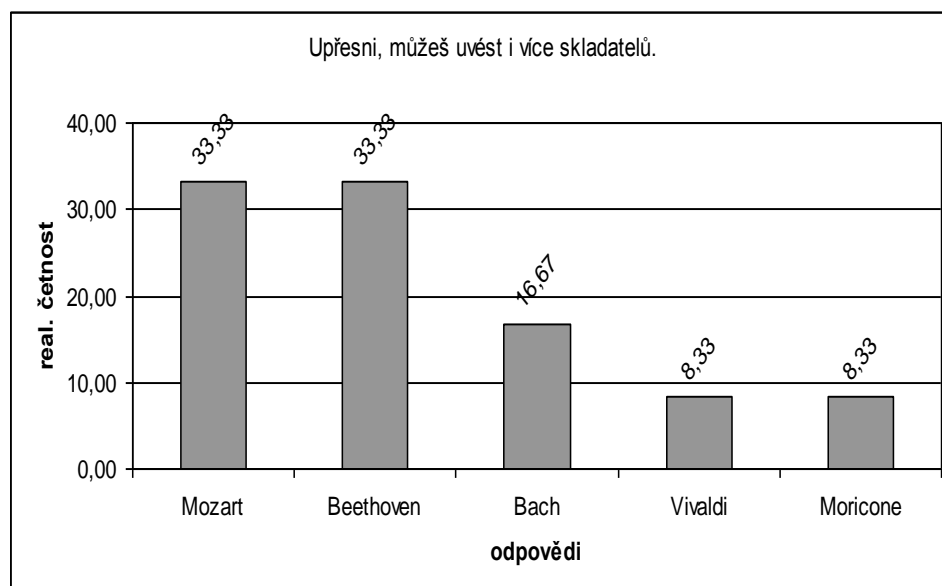
Ani žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy nemají oblíbeného skladatele vážné hudby (89,74%).

Žáci na základní škole bez zaměření nemají oblíbeného skladatele vážné hudby z 96,39%.

Žáci, kteří zvolili možnost a) – ano, upřesňují, které skladatele vážné hudby mají oblíbené. Mohli uvést i více skladatelů.

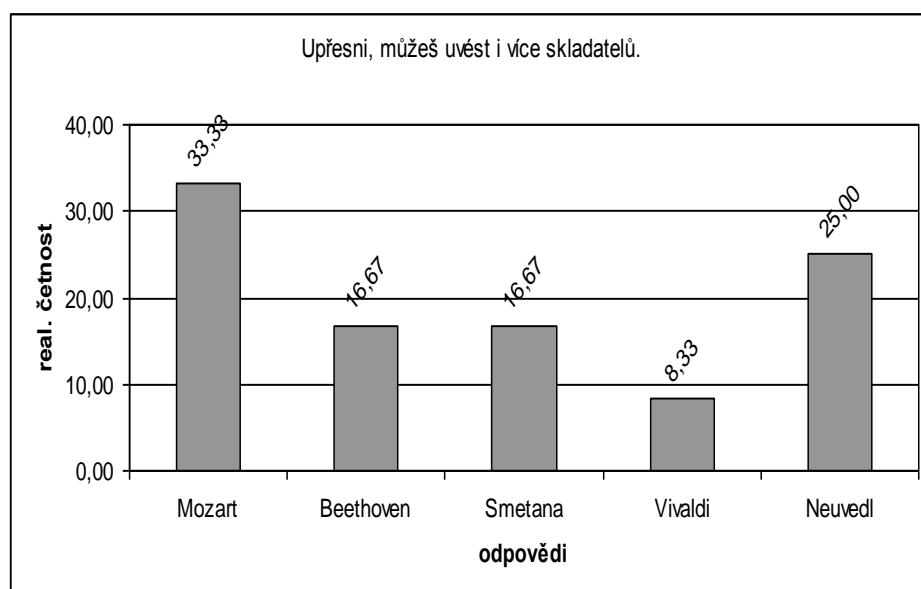
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Mozart	4	33,33
Beethoven	4	33,33
Bach	2	16,67
Vivaldi	1	8,33
Moricone	1	8,33
celkem	12	

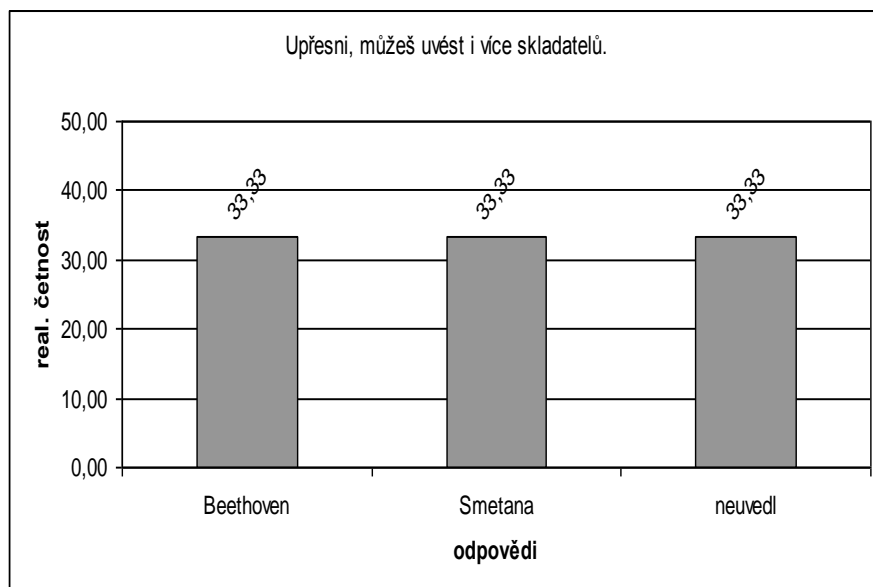
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Mozart	4	33,33
Beethoven	2	16,67
Smetana	2	16,67
Vivaldi	1	8,33
Neuvedl	3	25,00
celkem	12	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Beethoven	1	33,33
Smetana	1	33,33
neuvedl	1	33,33
celkem	3	

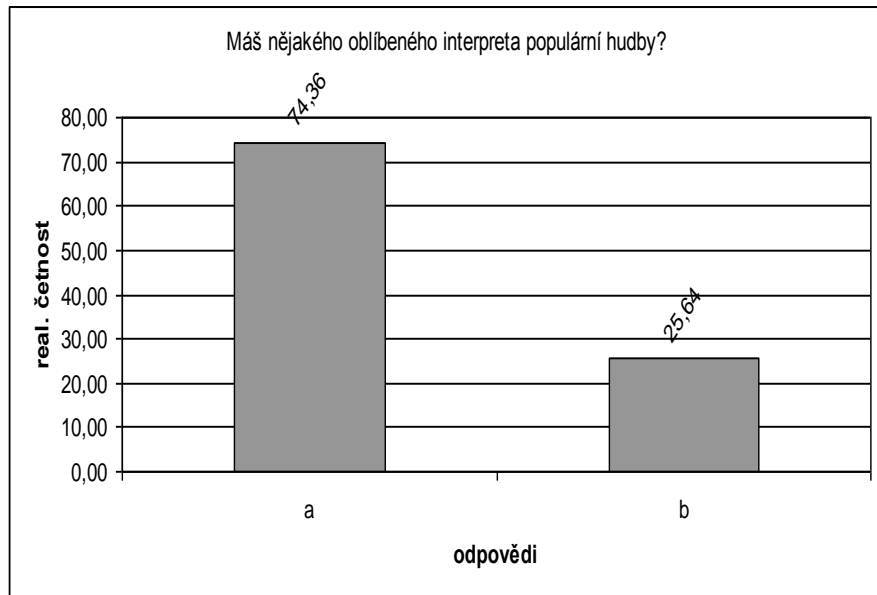
Rozložení odpovědí je podobné jako u minulé otázky. Někteří skladatelé se objevili i mezi interprety, proto zde může vznikat jistá pochybnost, zda se skutečně jedná o oblíbené skladatele nebo pouze skladatele, kteří jsou žákům nejznámější. To potvrzuje i skutečnost, že nejčastěji byli voleni právě nejznámější skladatelé jako Wolfgang Amadeus Mozart či Ludwig van Beethoven nebo Bedřich Smetana.

27. Máš nějakého oblíbeného interpreta populární hudby?

- a) ano (*upřesni, můžeš uvést i více interpretů*)
- b) ne

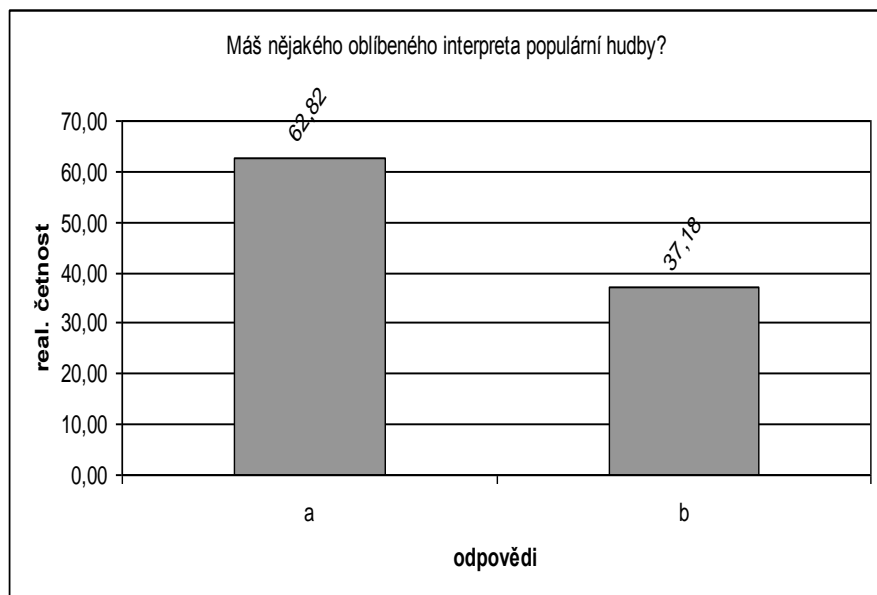
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

	abs. četnost	real. četnost (%)
27)		
a	29	74,36
b	10	25,64
celkem	39	

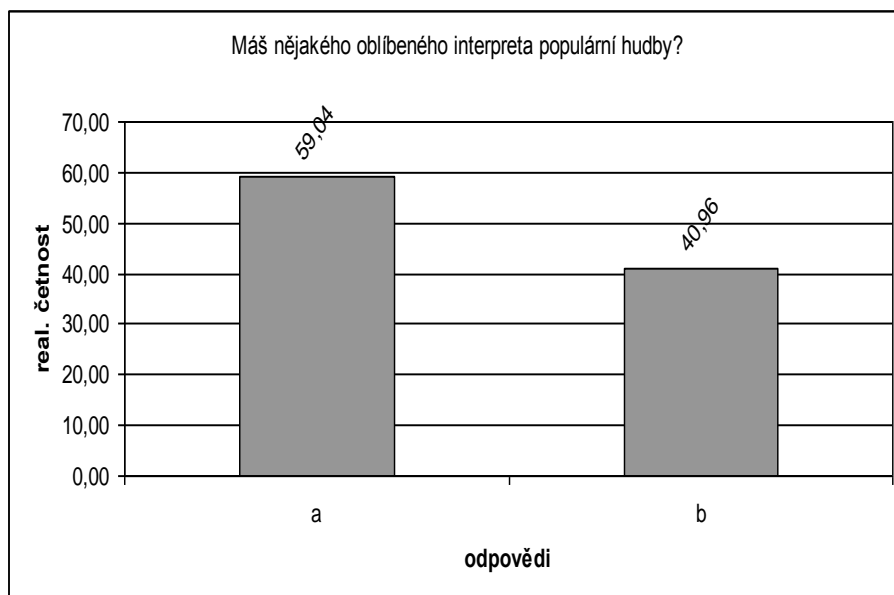
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

27)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	49	62,82
b	29	37,18
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

27)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	49	59,04
b	34	40,96
celkem	83	

Na všech základních školách má většina respondentů svého oblíbeného interpreta populární hudby.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy má oblíbeného interpreta populární hudby 74,36%.

Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy má oblíbeného interpreta populární hudby 62,82%.

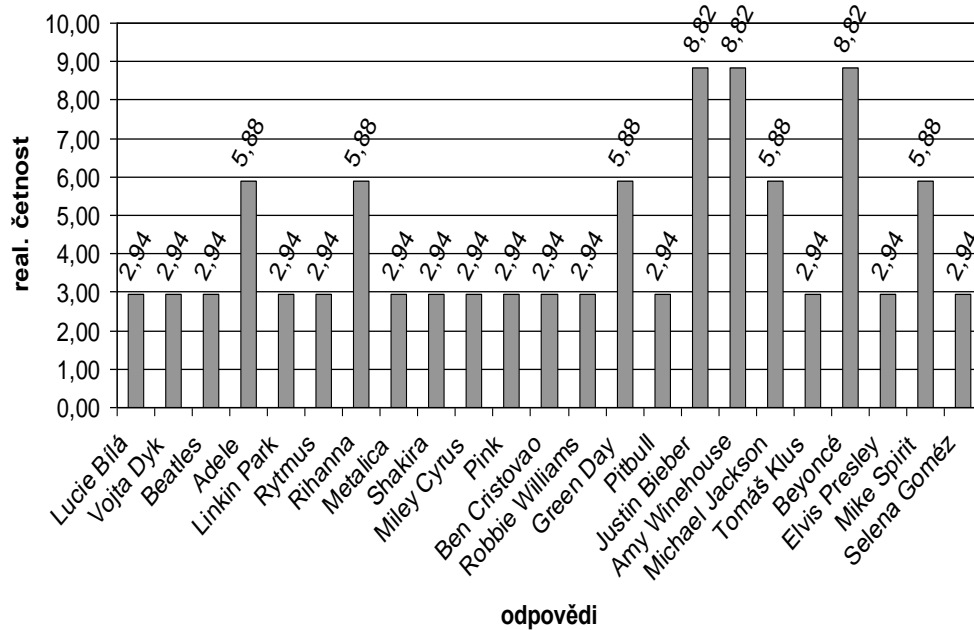
Žáci na základní škole bez zaměření mají oblíbeného interpreta populární hudby z 59,04%.

Žáci, kteří zvolili možnost a) – ano, upřesňují, kterého interpreta mají oblíbeného. Mohli uvést i více interpretů.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Lucie Bílá	1	2,94
Vojta Dyk	1	2,94
Beatles	1	2,94
Adele	2	5,88
Linkin Park	1	2,94
Rytmus	1	2,94
Rihanna	2	5,88
Metalica	1	2,94
Shakira	1	2,94
Miley Cyrus	1	2,94
Pink	1	2,94
Ben Cristovao	1	2,94
Robbie Williams	1	2,94
Green Day	2	5,88
Pitbull	1	2,94
Justin Bieber	3	8,82
Amy Winehouse	3	8,82
Michael Jackson	2	5,88
Tomáš Klus	1	2,94
Beyoncé	3	8,82
Elvis Presley	1	2,94
Mike Spirit	2	5,88
Selena Gómez	1	2,94
celkem	34	

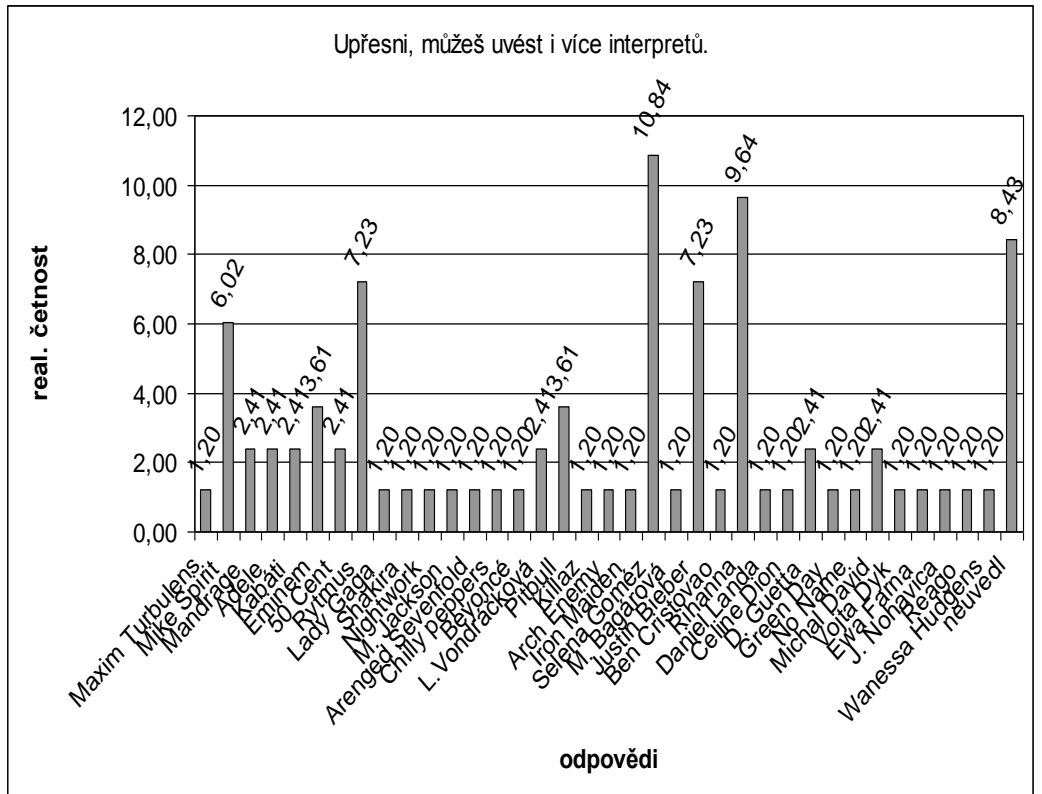
Upřesni, můžeš uvést i více interpretů.

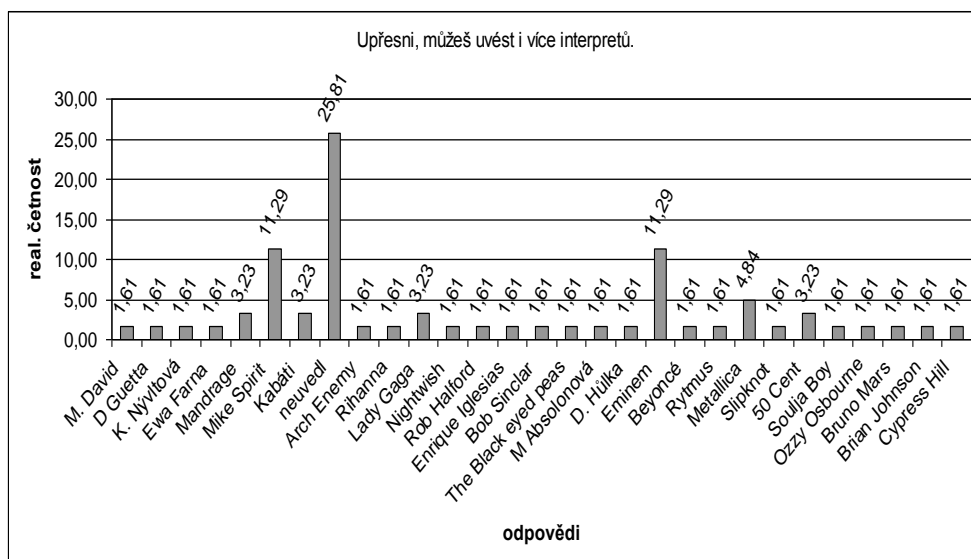
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Maxim Turbulens	1	1,20
Mike Spirit	5	6,02
Mandrage	2	2,41
Adele	2	2,41
Kabáti	2	2,41
Eminem	3	3,61
50 Cent	2	2,41
Rytmus	6	7,23
Lady Gaga	1	1,20
Shakira	1	1,20
Nightwork	1	1,20
M. Jackson	1	1,20
Arenged Sevenfold	1	1,20
Chilly peppers	1	1,20
Beyoncé	1	1,20
L.Vondráčková	2	2,41
Pitbull	3	3,61
Killaz	1	1,20
Arch Enemy	1	1,20
Iron Maiden	1	1,20
Selena Góméz	9	10,84
M. Bagárová	1	1,20
Justin Bieber	6	7,23
Ben Cristovao	1	1,20
Rihanna	8	9,64
Daniel Landa	1	1,20
Celine Dion	1	1,20
D. Guetta	2	2,41
Green Day	1	1,20
No Name	1	1,20
Michal David	2	2,41
Vojta Dyk	1	1,20
Ewa Farna	1	1,20
J. Nohavica	1	1,20
Reago	1	1,20
Wanessa Hudgens	1	1,20
neuedl	7	8,43
celkem	83	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
M. David	1	1,61
D Guetta	1	1,61
K. Nývltová	1	1,61
Ewa Farna	1	1,61
Mandrage	2	3,23
Mike Spirit	7	11,29
Kabáti	2	3,23
neuedl	16	25,81
Arch Enemy	1	1,61
Rihanna	1	1,61
Lady Gaga	2	3,23
Nightwish	1	1,61
Rob Halford	1	1,61
Enrique Iglesias	1	1,61
Bob Sinclar	1	1,61
The Black eyed peas	1	1,61
M Absolonová	1	1,61
D. Hůlka	1	1,61
Eminem	7	11,29
Beyoncé	1	1,61
Rytmus	1	1,61
Metallica	3	4,84
Slipknot	1	1,61
50 Cent	2	3,23
Soulja Boy	1	1,61
Ozzy Osbourne	1	1,61
Bruno Mars	1	1,61
Brian Johnson	1	1,61
Cypress Hill	1	1,61
Celkem	62	

Oblíbených interpretů populární hudby uvedli žáci všech základních škol skutečně velké množství. Někteří interpreti jsou ale zmíněni pouze jednou nebo dvakrát.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy patří mezi nejoblíbenější interprety populární hudby Justin Bieber, Amy Winehouse a Beyoncé.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy nejčastěji volili Selenu Goméz, dále Rihannu, Rytmuse a Justina Biebera.

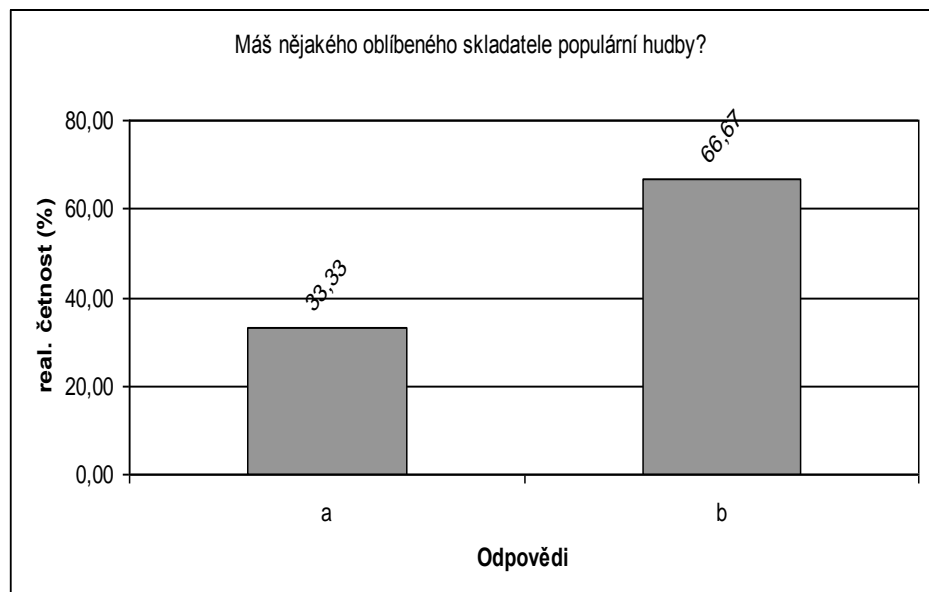
Mezi nejčastěji uváděné interprety populární hudby na základní škole bez zaměření lze zmínit Eminema. Na této škole velké množství respondentů sice oblíbeného interpreta má, ale žádné konkrétní jméno neuvědla.

28. Máš nějakého oblíbeného skladatele populární hudby?

- a) ano (*upřesni, můžeš uvést i více skladatelů*)
- b) ne

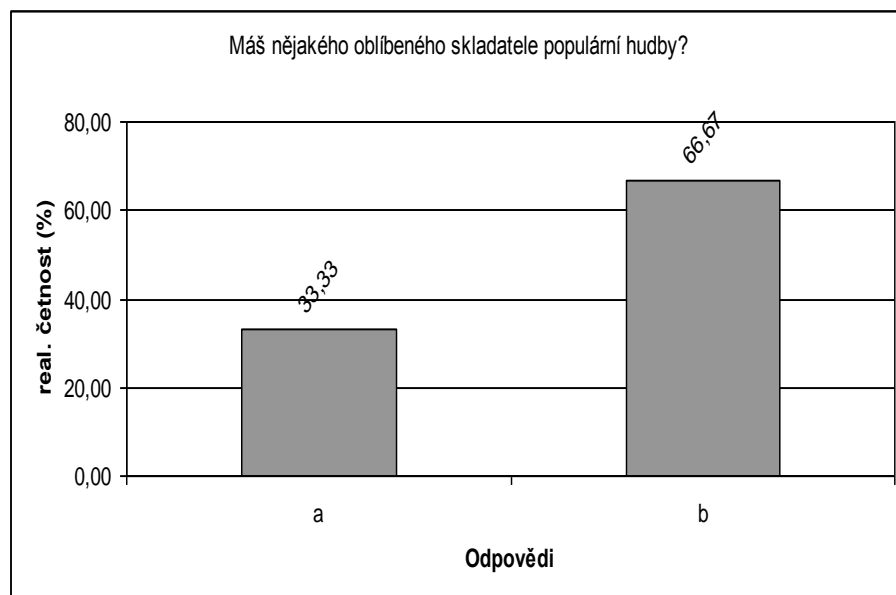
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

28)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	13	33,33
b	26	66,67
celkem	39	

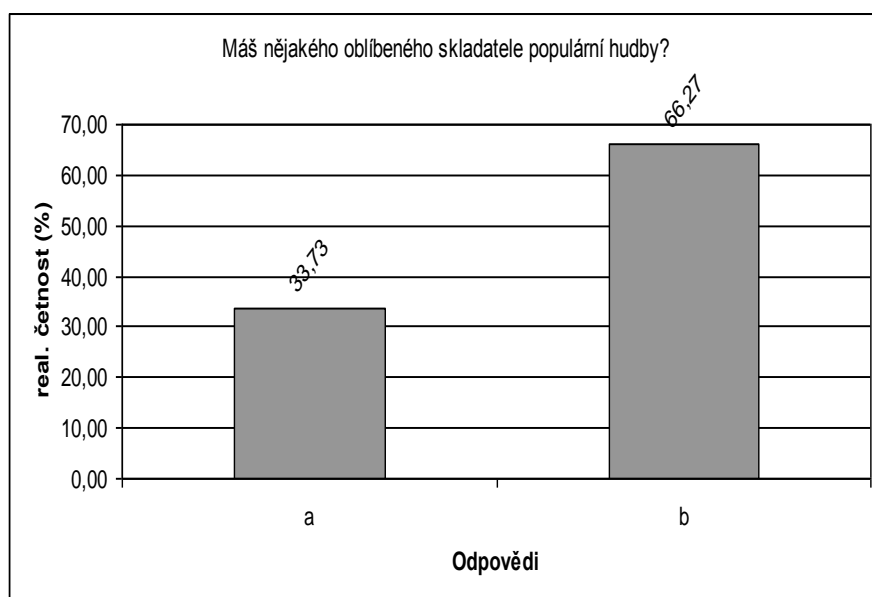
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

28)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	26	33,33
b	52	66,67
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

28)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	28	33,73
b	55	66,27
celkem	83	

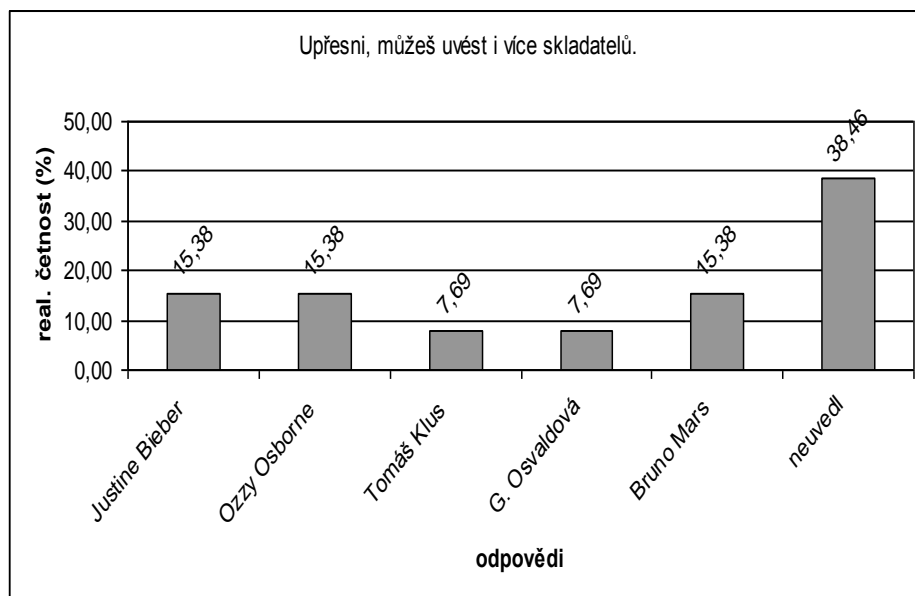

Většina žáků ze všech základních škol oblíbeného skladatele populární hudby nemá. Ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy oblíbeného skladatele uvedlo 33,33%, ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy oblíbeného skladatele má také 33,33% a na základní škole bez zaměření má oblíbeného skladatele populární hudby 33,73%.

Žáci, kteří zvolili možnost a) – ano, upřesňují, jaké skladatele populární hudby mají oblíbené. Mohli uvést i více skladatelů.

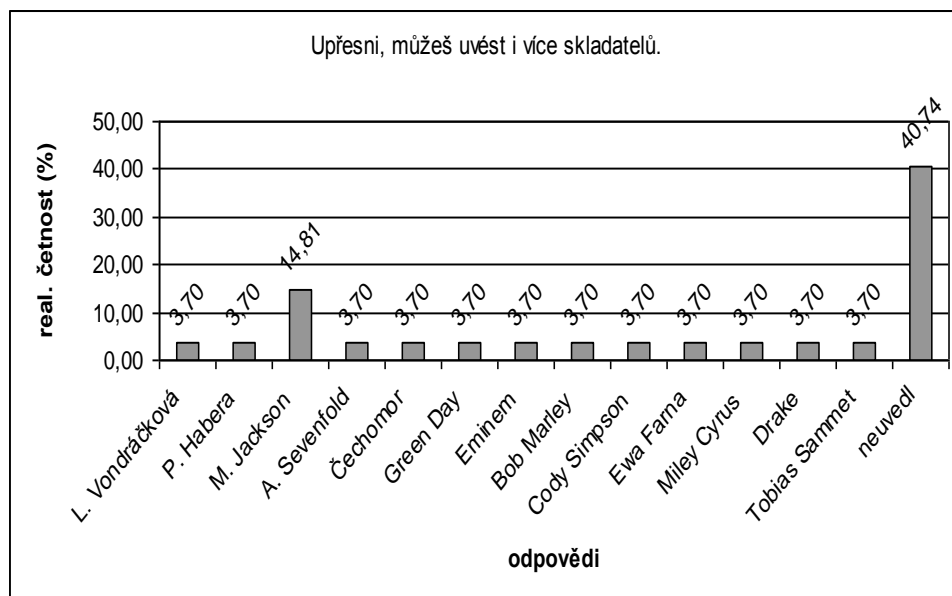
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
Justine Bieber	2	15,38
Ozzy Osborne	2	15,38
Tomáš Klus	1	7,69
G. Osvaldová	1	7,69
Bruno Mars	2	15,38
nevedl	5	38,46
celkem	13	

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

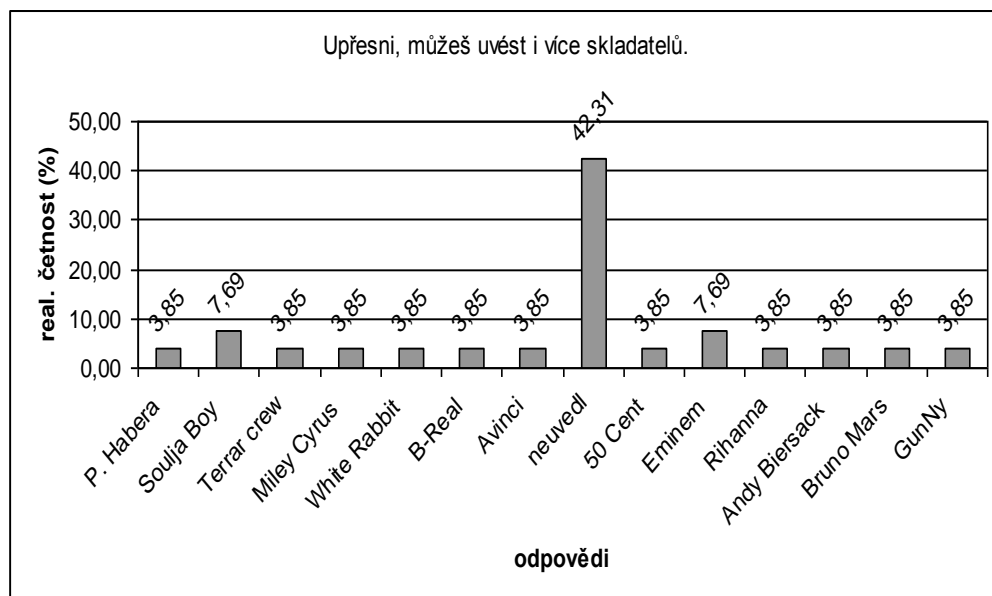
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
L. Vondráčková	1	3,70
P. Habera	1	3,70
M. Jackson	4	14,81
A. Sevenfold	1	3,70
Čechomor	1	3,70
Green Day	1	3,70
Eminem	1	3,70
Bob Marley	1	3,70
Cody Simpson	1	3,70
Ewa Farna	1	3,70
Miley Cyrus	1	3,70
Drake	1	3,70
Tobias Sammet	1	3,70
neuvědl	11	40,74
celkem	27	

Základní škola bez zaměření:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
P. Habera	1	3,85
Soulja Boy	2	7,69
Terrar crew	1	3,85
Miley Cyrus	1	3,85
White Rabbit	1	3,85
B-Real	1	3,85
Avinci	1	3,85
neuvědi	11	42,31
50 Cent	1	3,85
Eminem	2	7,69
Rihanna	1	3,85
Andy Biersack	1	3,85
Bruno Mars	1	3,85
GunNy	1	3,85
celkem	26	

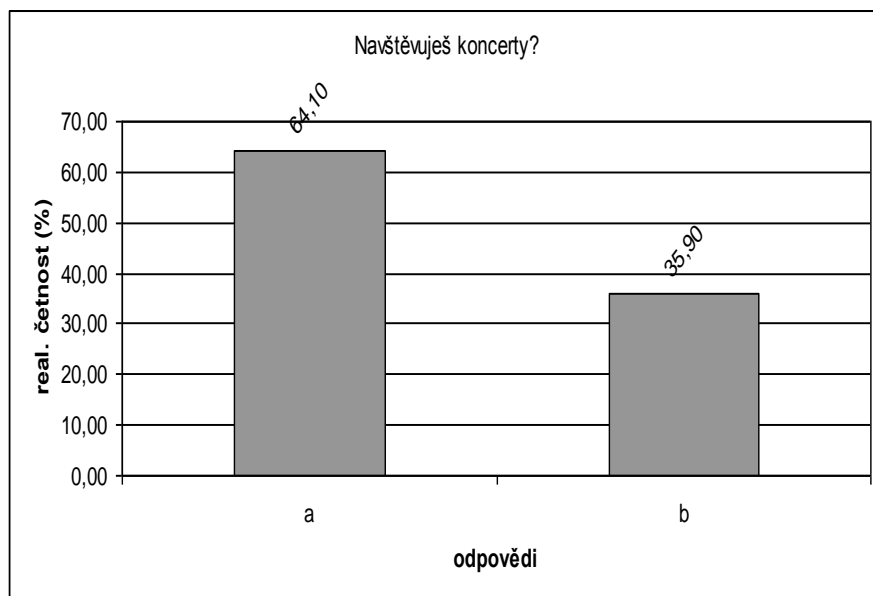
Žáci mnohdy uváděli jména zpěváků populární hudby. Tento fakt je pochopitelný především proto, že povědomí o autorech populární hudby je často malé a důležitější v očích a uších posluchačů je potom interpret, který mnohdy píseň dotváří přímo na podiu na koncertě nebo improvizací při nahrávání písně. Dalším důvodem může být fakt, že se lidé příliš nesetkávají s hudbou na pevných nosičích (např. CD), kde by si mohli na bookletu přečíst informace o autorovi. V dnešní době si lidé vyhledávají hudbu především na internetu, kde si hudbu vyhledávají podle názvu písně či jména interpreta a s informací o autorovi se nesetkají.

29. Navštěvuješ koncerty?

- a) ano
- b) ne

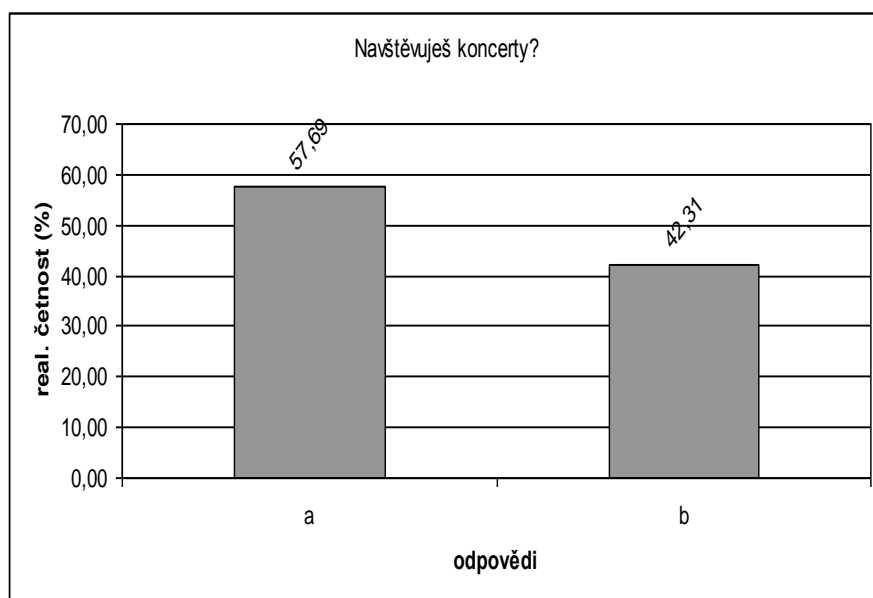
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

29)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	25	64,10
b	14	35,90
celkem	39	

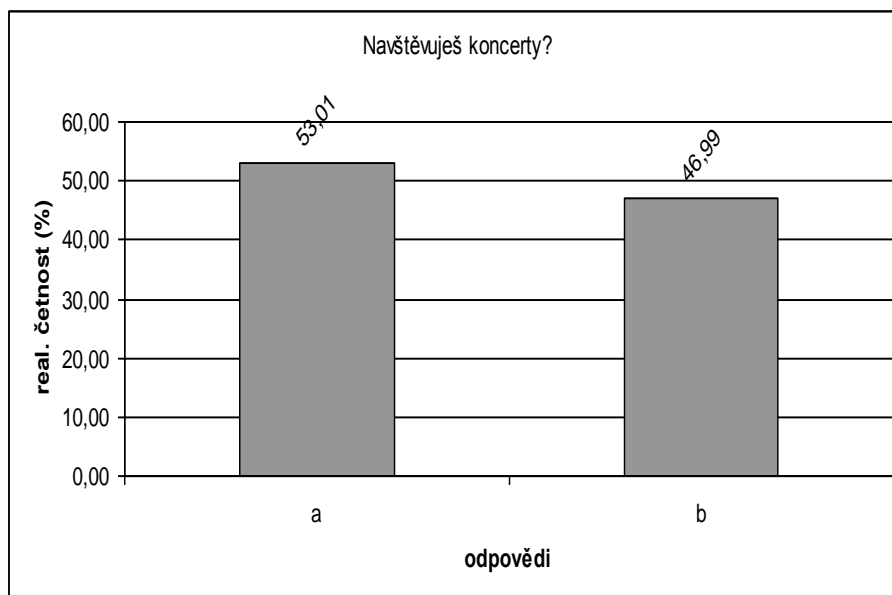
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

29)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	45	57,69
b	33	42,31
celkem	78	

Základní škola bez zaměření:

29)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	44	53,01
b	39	46,99
celkem	83	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy navštěvuje koncerty 64,10% žáků, což je více jak polovina dotazovaných.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy navštěvují koncerty z 57,60%.

Na základní škole bez zaměření není rozdíl mezi žáky, kteří navštěvují koncerty a žáky, kteří na koncerty nechodí, až tak velký jako na předchozích dvou školách. Koncerty na této škole navštěvuje 53,01%.

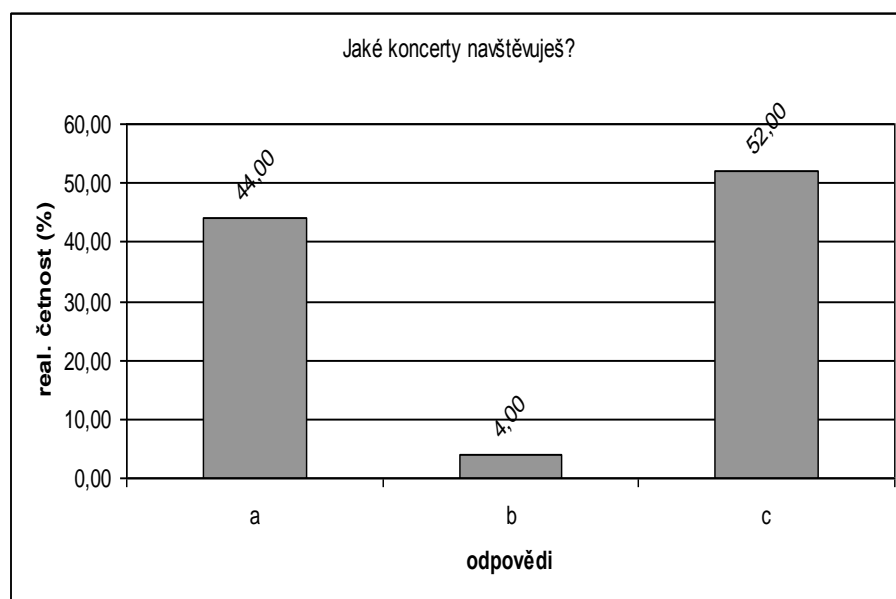
Pokud ANO:

29a. Jaké koncerty navštěvuješ?

- a) navštěvují POUZE koncerty populární hudby (*jak často?*)
- b) navštěvují POUZE koncerty vážné hudby (*jak často?*)
- c) navštěvují jakékoli koncerty (*jak často?*)

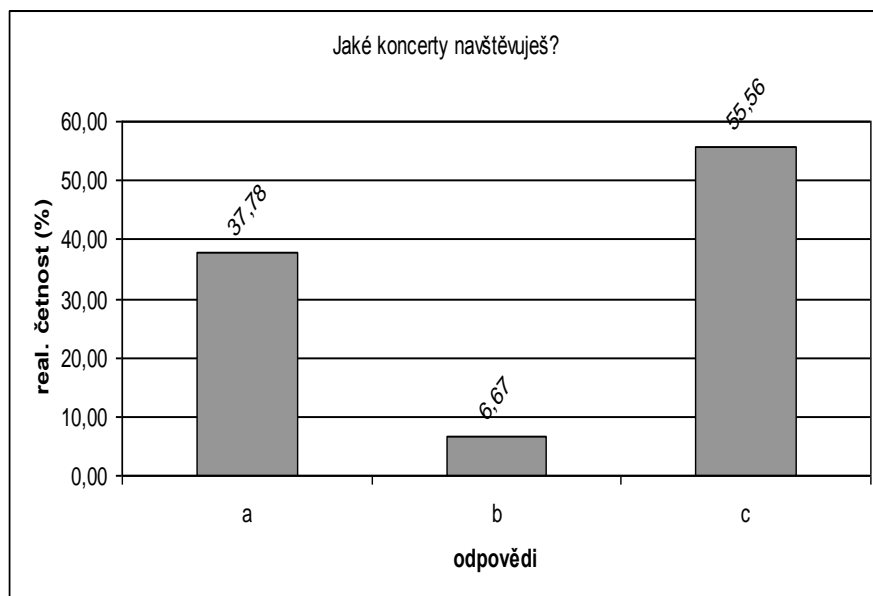
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

29a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	11	44,00
b	1	4,00
c	13	52,00
celkem	25	

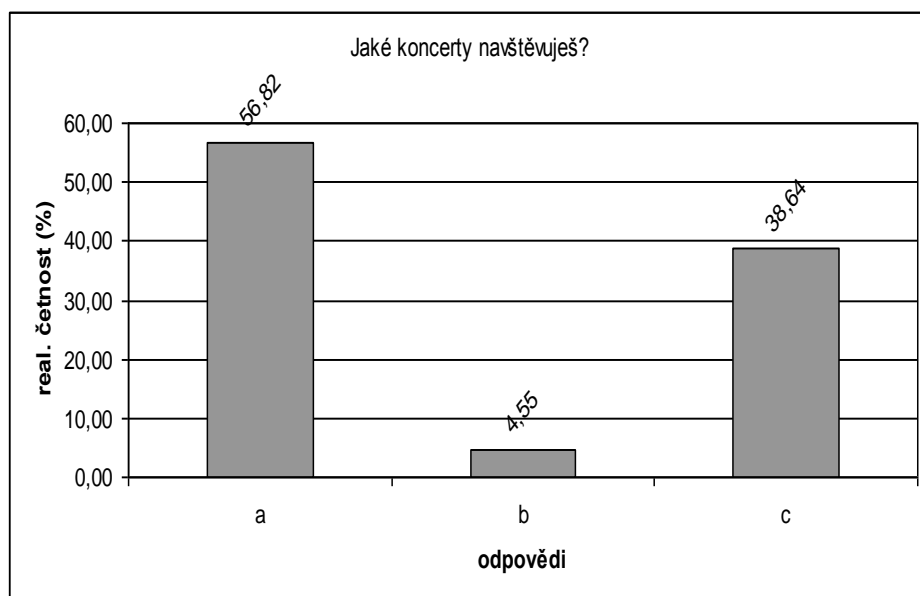
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

29a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	17	37,78
b	3	6,67
c	25	55,56
celkem	45	

Základní škola bez zaměření:

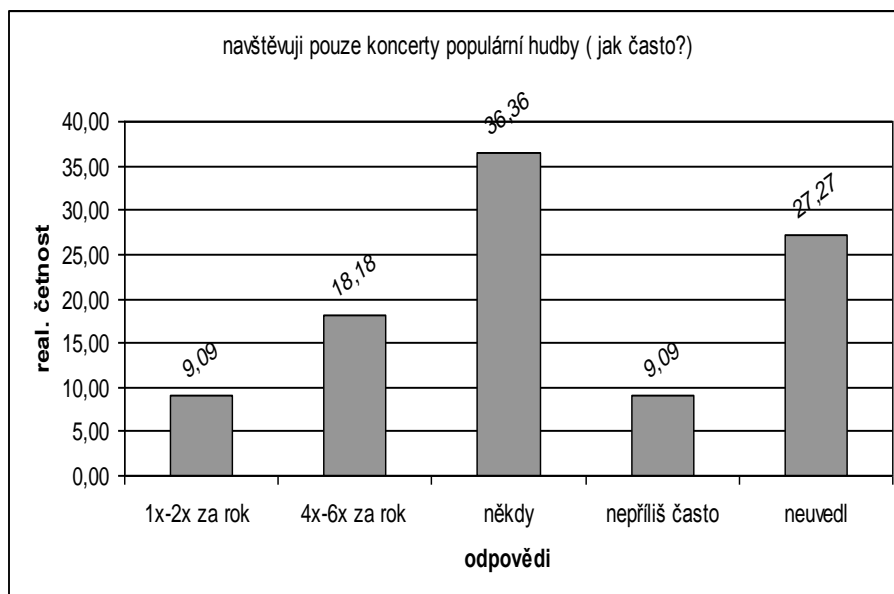
29a)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	25	56,82
b	2	4,55
c	17	38,64
celkem	44	

Žáci, kteří vybrali možnost a) – pouze koncerty populární hudby, upřesňují, jak často je navštěvují.

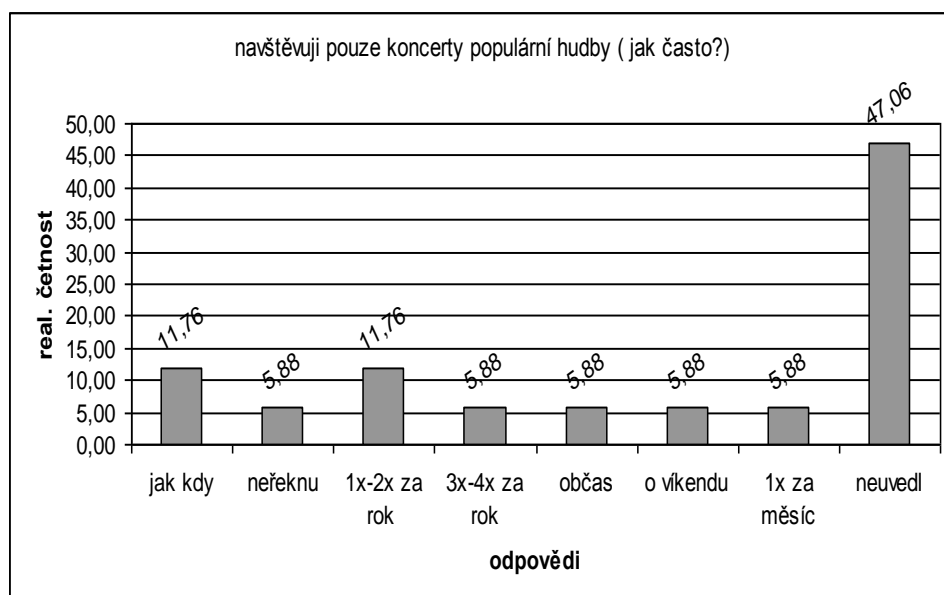
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
1x-2x za rok	1	9,09
4x-6x za rok	2	18,18
někdy	4	36,36
nepříliš často	1	9,09
nevedl	3	27,27
celkem	11	

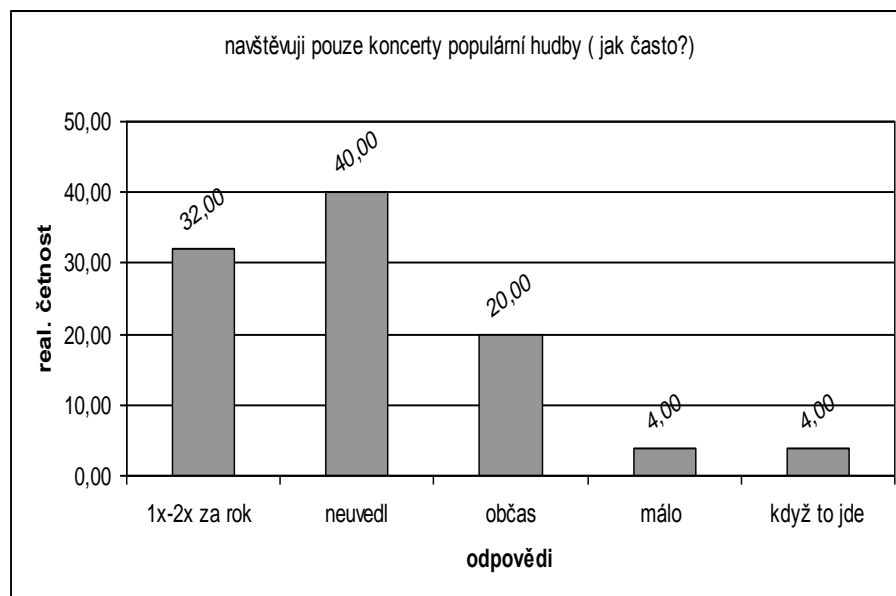
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

a)	abs. četnost	real. četnost (%)
jak kdy	2	11,76
neřeknu	1	5,88
1x-2x za rok	2	11,76
3x-4x za rok	1	5,88
občas	1	5,88
o víkendu	1	5,88
1x za měsíc	1	5,88
nevedl	8	47,06
celkem	17	

Základní škola bez zaměření:

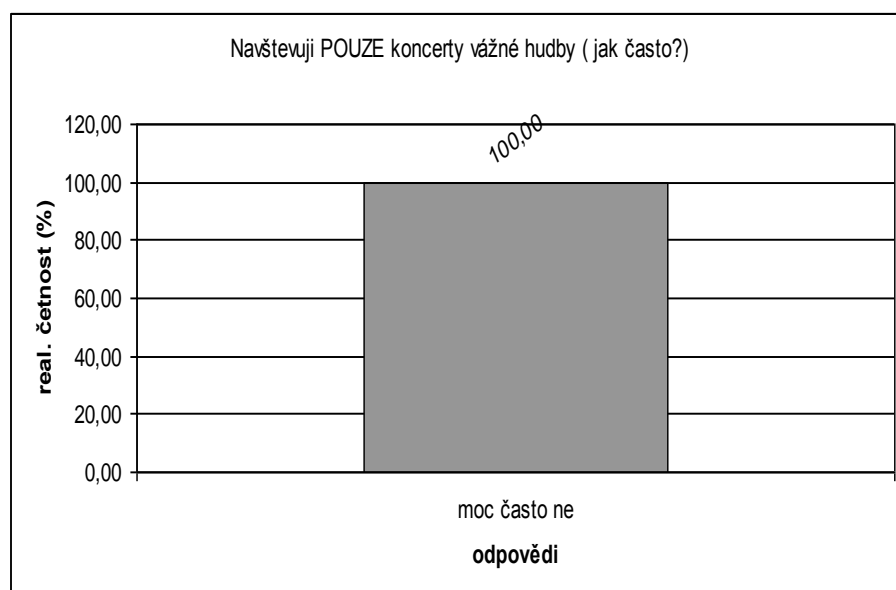
a)	abs. četnost	real. četnost (%)
1x-2x za rok	8	32,00
nevedl	10	40,00
občas	5	20,00
málo	1	4,00
když to jde	1	4,00
celkem	25	

Žáci, kteří vybrali možnost *b)* – pouze koncerty vážné hudby, upřesňují, jak často je navštěvují.

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

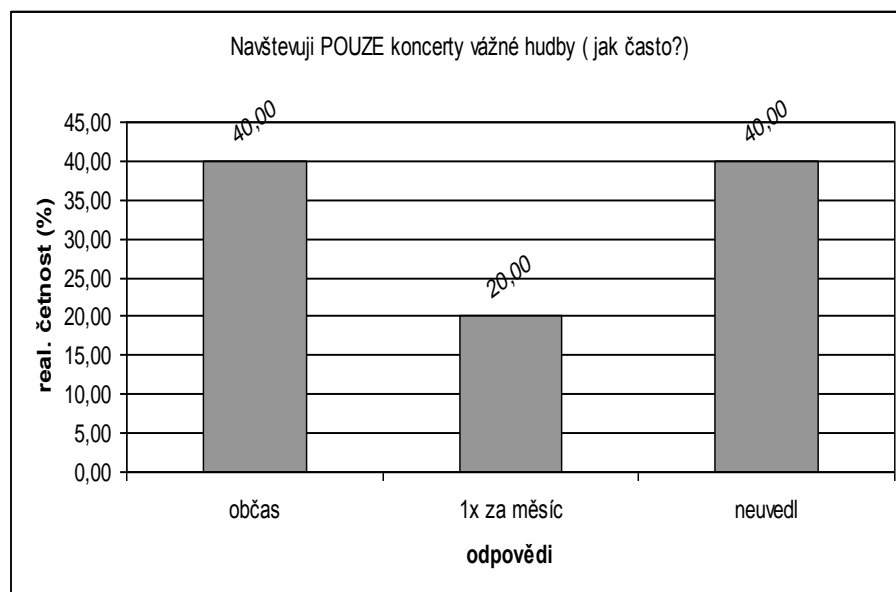
b)	abs. četnost	real. četnost (%)
moc často ne	1	100,00
celkem	1	

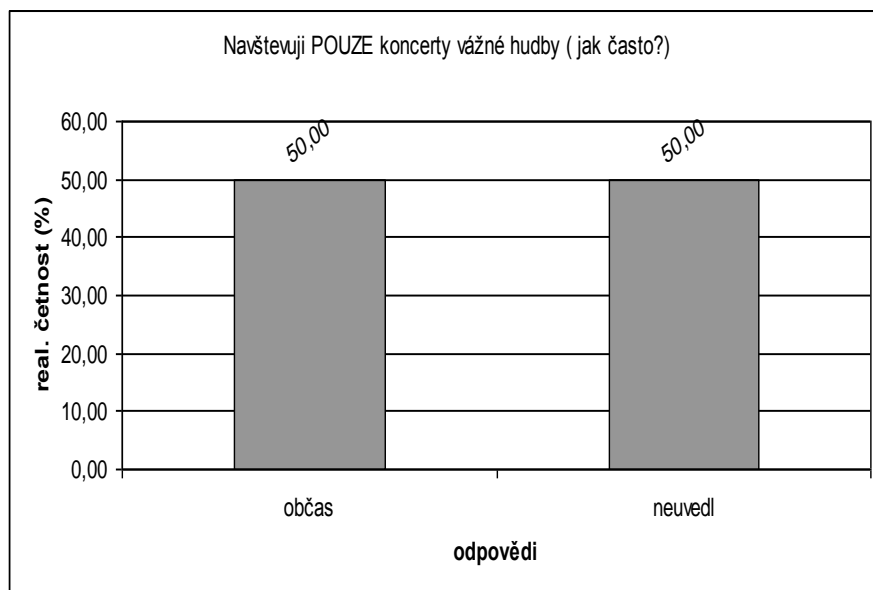
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

b)	abs. četnost	real. četnost (%)
občas	2	40,00
1x za měsíc	1	20,00
nevedl	2	40,00
celkem	5	

Základní škola bez zaměření:

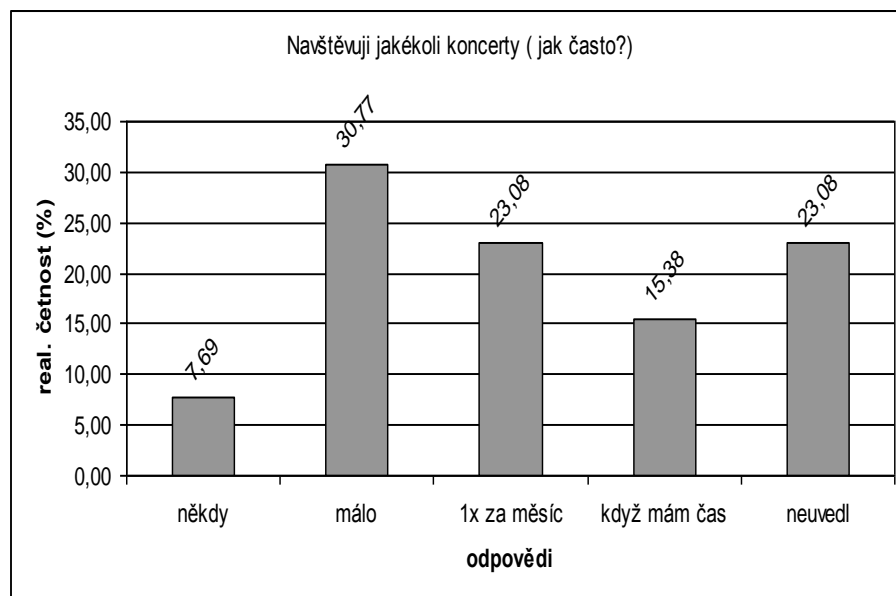
b)	abs. četnost	real. četnost (%)
občas	1	50,00
nevedl	1	50,00
celkem	2	

Žáci, kteří vybrali možnost c) – jakékoli koncerty, upřesňují, jak často je navštěvují.

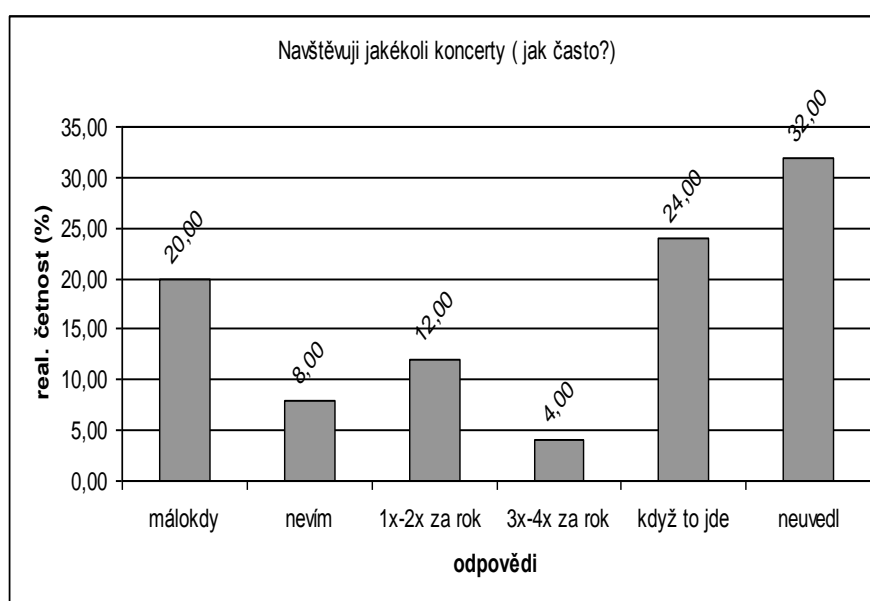
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
někdy	1	7,69
málo	4	30,77
1x za měsíc	3	23,08
když mám čas	2	15,38
nevedl	3	23,08
celkem	13	

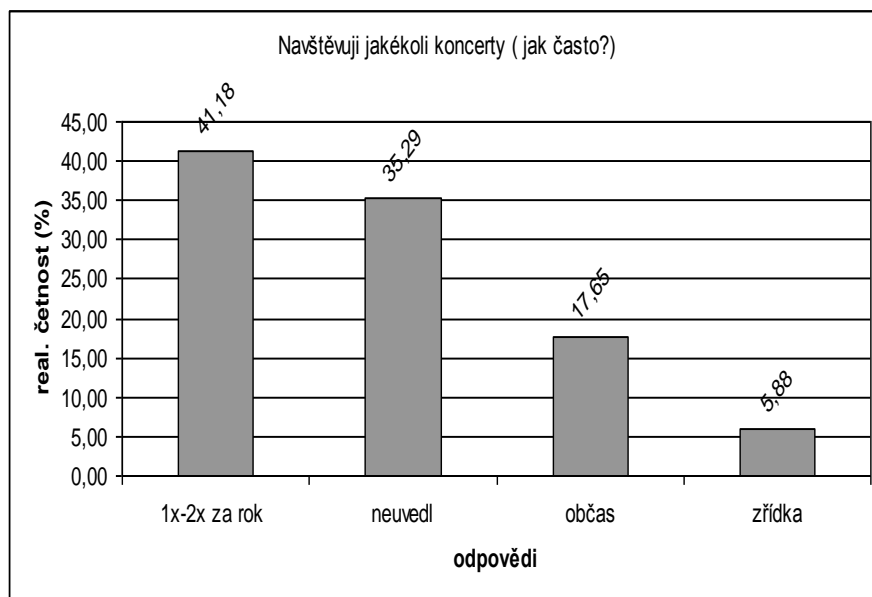
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
málokdy	5	20,00
nevím	2	8,00
1x-2x za rok	3	12,00
3x-4x za rok	1	4,00
když to jde	6	24,00
neuveďl	8	32,00
celkem	25	

Základní škola bez zaměření:

c)	abs. četnost	real. četnost (%)
1x-2x za rok	7	41,18
nevedl	6	35,29
občas	3	17,65
zřídka	1	5,88
celkem	17	

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy nejvíce navštěvuji jakékoli koncerty (52,00%), tzn. jak vážné tak populární hudby. Takové koncerty ale žáci nenavštěvuji moc často, nejčastěji jednou za měsíc, spíše ale uvedli „když mám čas“. Dále žáci navštěvuji koncerty populární hudby (44,00%). Na tyto koncerty chodí „někdy“ a „4x – 6x za rok“. Nejméně žáci navštěvuji pouze koncerty vážné hudby (4,00%) a frekvencí „moc často ne“.

Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy navštěvuji nejvíce také jakékoli koncerty (55,56%). Takové koncerty ale také nenavštěvuji moc často. Nejvíce zmiňovaná odpověď byla „málokdy“ a „když to jde“. Mnoho dotazovaných nevedlo, jak často takové koncerty navštěvuji. Dále žáci navštěvuji koncerty populární hudby (37,78%). Nejvíce se objevovala odpověď „jak kdy“ a „1x – 2x za rok“. Mezi jinými odpověďmi lze zmínit „neřeknu“. Mnoho dotazovaných nevedlo, jak

často na tyto koncerty chodí. Vyskytli se i respondenti, kteří navštěvují pouze koncerty vážné hudby (6,67%) „občas“ a „1x za měsíc“.

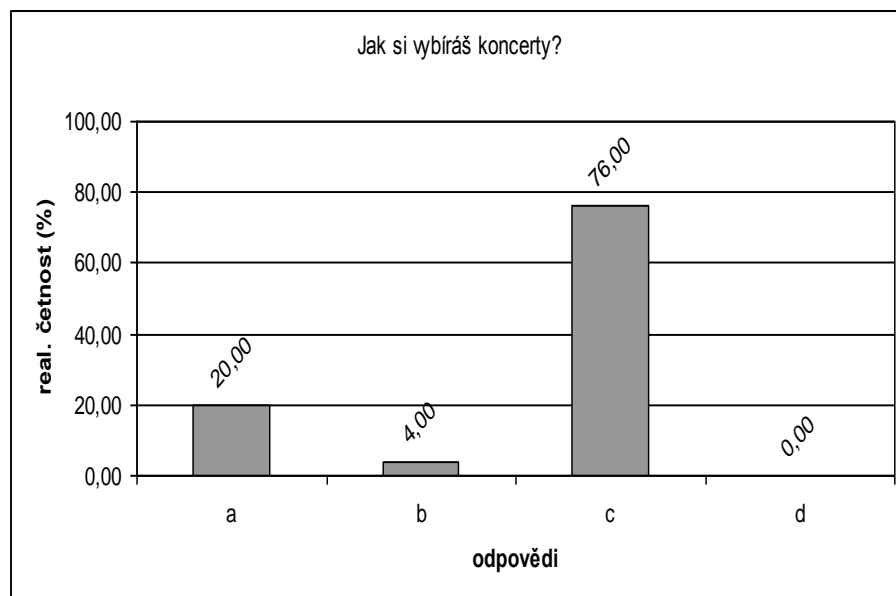
Na základní škole bez zaměření navštěvují žáci nejvíce pouze koncerty populární hudby (56,82%). Podle odpovědí dotazovaní tyto koncerty navštěvují „1x – 2x za rok“ a „občas“. Největší část těchto respondentů však nevedla, jak často na tyto koncerty chodí. Dále žáci chodí na jakékoli koncerty (38,64%) a to „1x – 2x za rok“ a „občas“. Velká část respondentů opět nevedla, jak často chodí na takové koncerty. I na této škole se najdou dotazovaní, kteří navštěvují pouze koncerty vážné hudby (4,55%). Na otázku, jak často koncerty navštěvují, odpověděli „občas“.

29b. Jak si vybíráš koncerty?

- a) vybírají je rodiče
- b) radí mi kamarádi
- c) rozhoduji se podle svého vkusu
- d) jiné (*upřesni*)

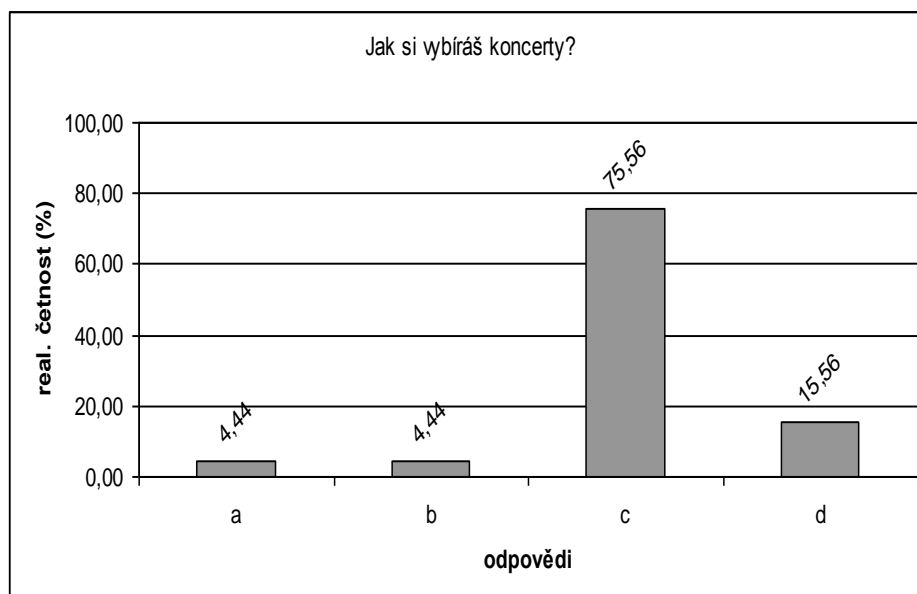
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

29b)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	5	20,00
b	1	4,00
c	19	76,00
d	0	0,00
celkem	25	

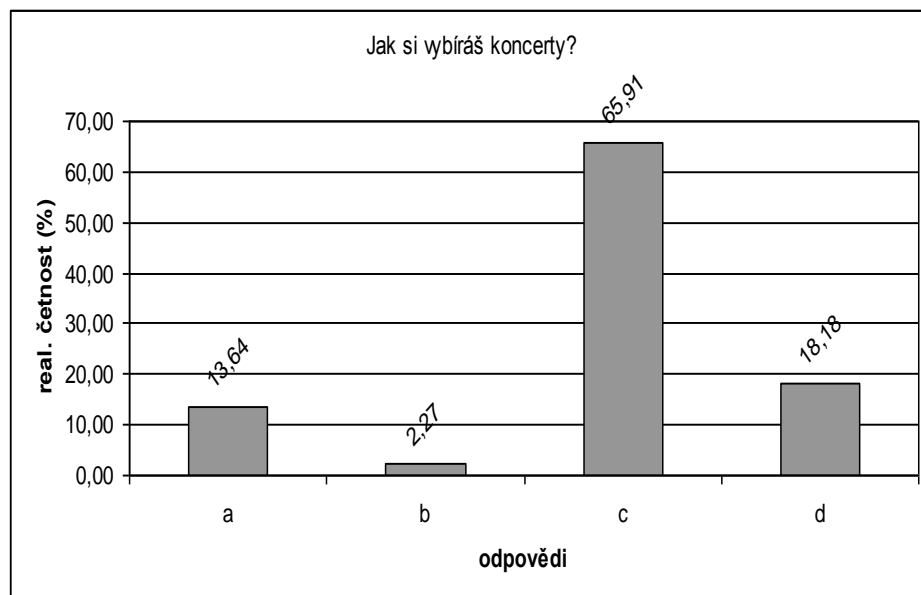
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

29b)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	2	4,44
b	2	4,44
c	34	75,56
d	7	15,56
celkem	45	

Základní škola bez zaměření:

29b)	abs. četnost	real. četnost (%)
a	6	13,64
b	1	2,27
c	29	65,91
d	8	18,18
celkem	44	

Více než tři čtvrtiny žáků na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy (76,00%) uvedlo, že ve výběru koncertů se rozhoduje podle svého vkusu. 20,00% vybralo možnost, že koncerty vybírají rodiče, tím je patrně myšleno, že tito žáci chodí na koncerty především s rodiči. Malé procento (4,00%) se ve výběru koncertu nechá ovlivnit názorem kamarádů.

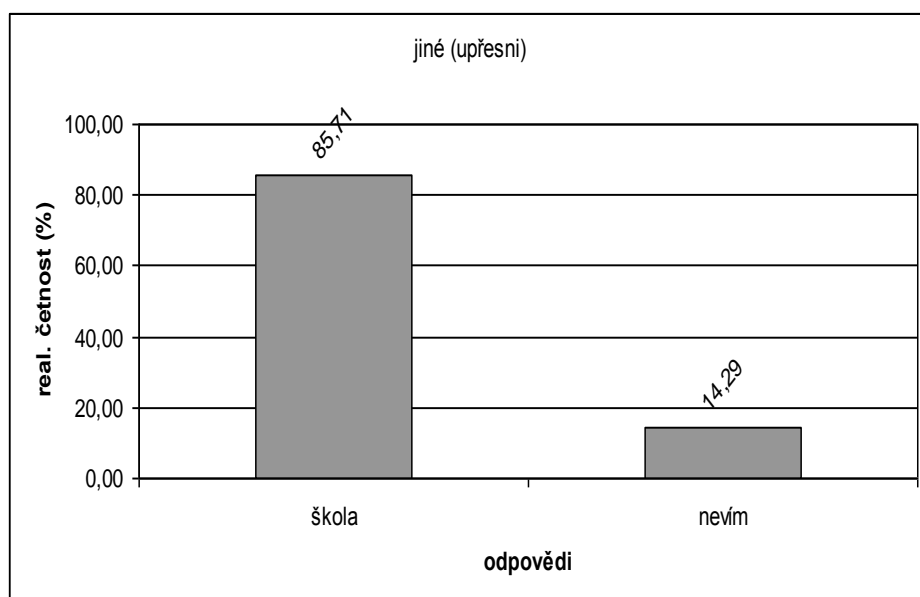
Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy se svým vkusem při výběru koncertů nechají ovlivnit také tři čtvrtiny žáků (75,56%). 15,56% zadrželo odpověď „jiné“.

Žáci na základní škole bez zaměření se z 65,91% při výběru koncertu rozhodují podle svého vkusu. Na radu rodičů dá jen 2,27%. Ostatní odpovědi jsou rovnoměrně procentuelně zastoupeny.

Žáci základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy a základní školy bez zaměření, kteří vybrali možnost *d)* – jiné, upřesňují svoji volbu.

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

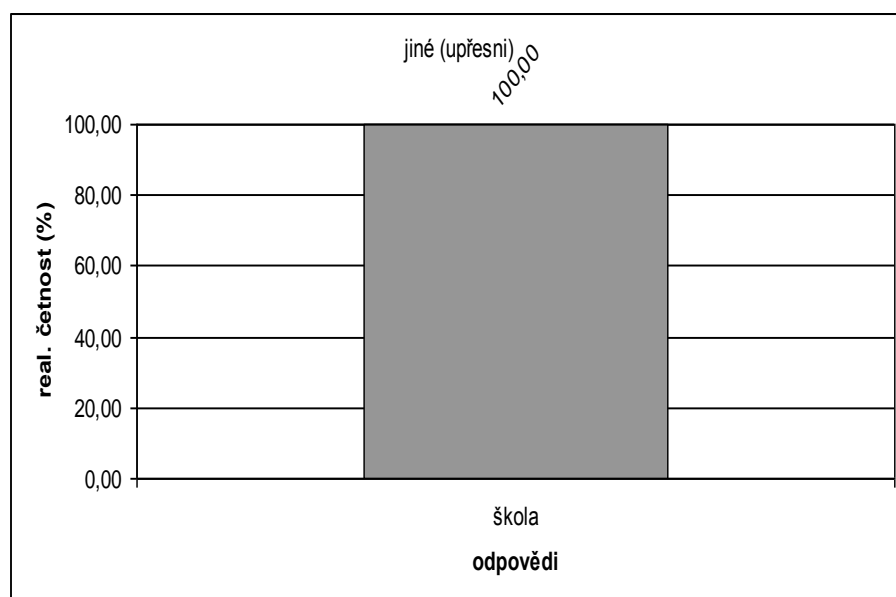
d)	abs. četnost	real. četnost (%)
škola	6	85,71
nevím	1	14,29
celkem	7	

Základní škola bez zaměření:

d)	abs. četnost	real. četnost (%)
škola	8	100,00
celkem	8	

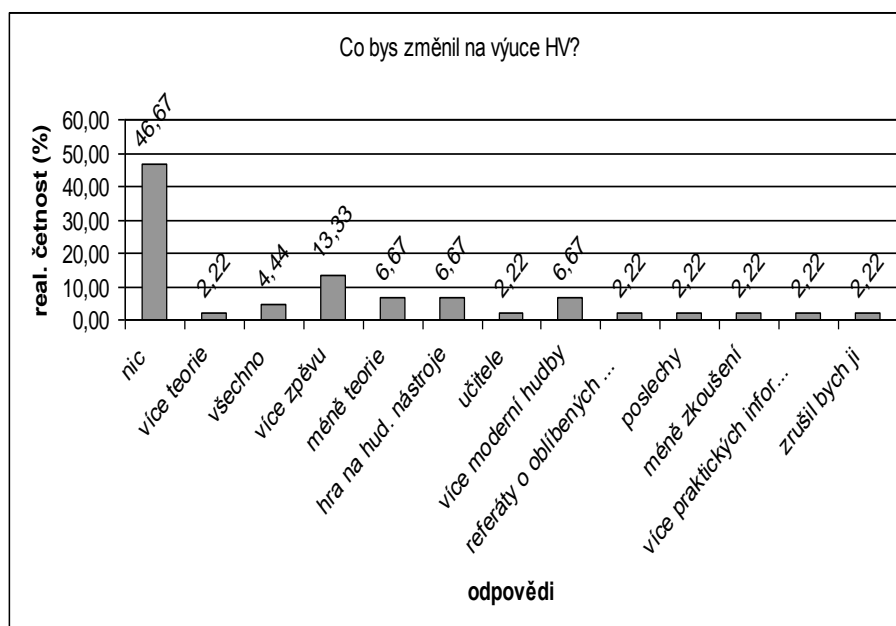
Ve většině případů žáci, kteří zatrhli odpověď „jiné“, uvedli, že výběr jejich koncertů řídí škola. Znamená to, že tito respondenti se na koncert dostanou pouze v případě výchovného koncertu nebo jiné hudební akce organizované školou. 14,95% tuto podotázku neumělo konkretizovat.

8. 4. 9. Co změnit na výuce HV

30. Co bys změnil/a na výuce HV?

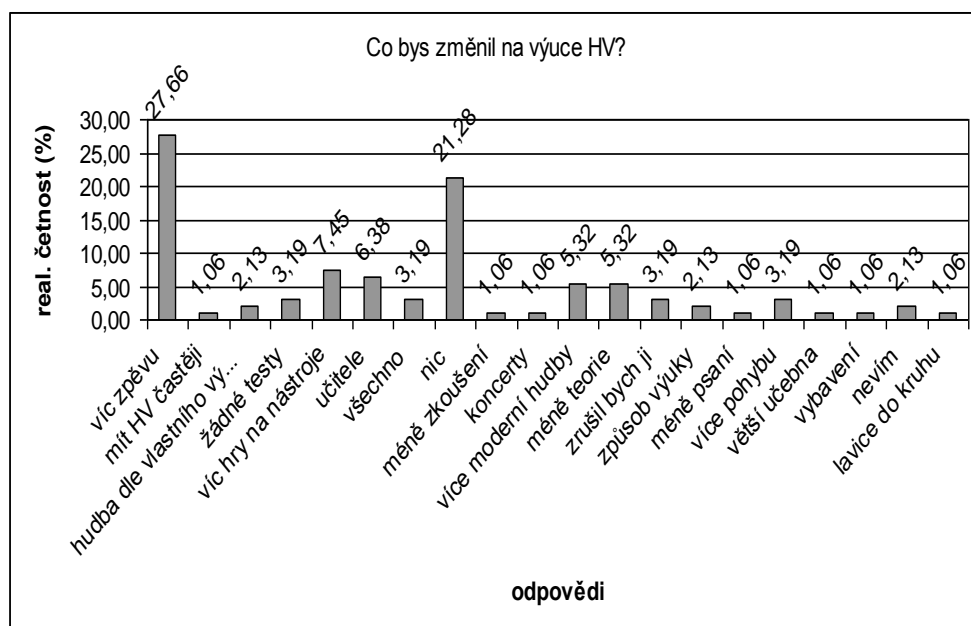
Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

30)	abs. četnost	real. četnost (%)
nic	21	46,67
více teorie	1	2,22
všechno	2	4,44
více zpěvu	6	13,33
méně teorie	3	6,67
hra na hud. nástroje	3	6,67
učitele	1	2,22
více moderní hudby	3	6,67
referáty o oblíbených zpěvácích	1	2,22
poslechy	1	2,22
méně zkoušení	1	2,22
více praktických informací	1	2,22
zrušil bych ji	1	2,22
celkem	45	

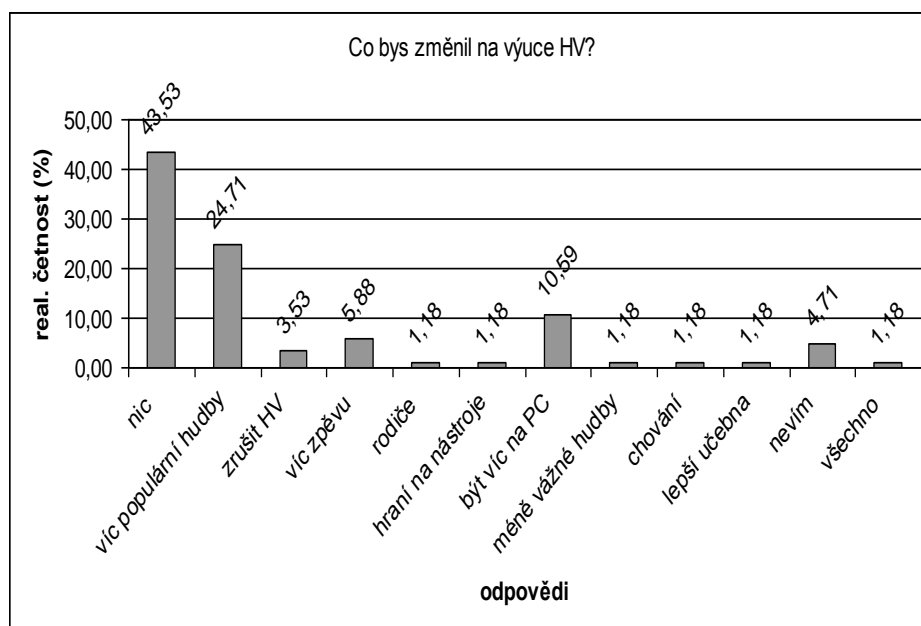
Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

30)	abs. četnost	real. četnost (%)
víc zpěvu	26	27,66
mít HV častěji	1	1,06
hudba dle vlastního výběru	2	2,13
žádné testy	3	3,19
víc hry na nástroje	7	7,45
učitele	6	6,38
všechno	3	3,19
nic	20	21,28
méně zkoušení	1	1,06
koncerty	1	1,06
více moderní hudby	5	5,32
méně teorie	5	5,32
zrušil bych ji	3	3,19
způsob výuky	2	2,13
méně psaní	1	1,06
více pohybu	3	3,19
větší učebna	1	1,06
vybavení	1	1,06
nevím	2	2,13
lavice do kruhu	1	1,06
celkem	94	

Základní škola bez zaměření:

30)	abs. četnost	real. četnost (%)
nic	37	43,53
víc populární hudby	21	24,71
zrušit HV	3	3,53
víc zpěvu	5	5,88
rodiče	1	1,18
hraní na nástroje	1	1,18
být víc na PC	9	10,59
méně vážné hudby	1	1,18
chování	1	1,18
lepší učebna	1	1,18
nevím	4	4,71
všechno	1	1,18
celkem	85	

Odpovědi všech žáků na tuto otázku můžeme rozdělit do několika kategorií: na odpovědi typu nevím, nic, vše, dále na kategorii ohledně vybavení, dále na hudební aktivity, poměr populární a vážné hudby, množství látky, zkoušení a hodnocení.

Na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy by v HV nic nechtělo měnit 46,67%. V této kategorii se dále objevily odpovědi jako „všechno“ a „učitele“. Vybavení se žákům líbí, zřejmě je nic v této kategorii ke změně nenapadlo. Z hudebních aktivit by žáci uvítali více zpěvu, více hry na hudební nástroje, více poslechnů a také referáty o oblíbených interpretech. Více populární hudby by v hodinách HV zavedlo 6,67%. Z další kategorie by někteří dotazovaní uvítali méně teorie, naopak se ale objevila 2,22%, která by chtěla v hodinách HV více teorie. Co se týče zkoušení, je jasné, že by se žákům líbilo méně zkoušení. Na této škole se také objevila odpověď typu „zrušil bych HV“.

Žáci ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy by ve většině případů uvítali více zpěvu (22,66%). Z dalších hudebních aktivit by se dotazovaným líbilo více hra na nástroje a více pohybu. Dále by vysoké procento dotazovaných (21,28%) neměnilo v hodinách HV nic. Z této kategorie se dále objevovaly odpovědi jako „učitele“, „všechno“ a „nevím“. Co se týče vybavení, byli žáci určitě modernizovali vybavení hudební, uvítali by větší učebnu a uspořádání lavic do kruhu. Větší potřeba

populární hudby je snad již samozřejmostí, případně by si žáci chtěli vybírat, jakou hudbu by chtěli probírat. V kategorii množství látky je jasné, že by žáci raději méně probírali a také by chtěli být méně zkoušeni. Odpověď „zrušil bych HV“ se objevila i na této škole.

Téměř polovina respondentů (43,53%) by na hodinách HV na základní škole bez zaměření neměnila nic. I na této škole žáci do odpovědí napsali „všechno“ a „nevím“. Z aktivit kromě zpěvu a hraní na nástroje by dotazovaní rádi trávili hodně času v hodině HV na počítači. Další dopovědi jsou téměř totožné s odpověďmi na předchozích dvou školách. Samozřejmostí je více populární hudby, více zpěvu a lepší učebna. Ze zajímavějších odpovědí zde lze uvést „chování“. Tuto odpověď lze interpretovat různými způsoby.

8. 5. Ověření hypotéz

Hypotéza č. 3: žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy mají lepší podmínky k rozvoji receptivní hudebnosti než žáci na ostatních základních školách

K ověření této hypotézy jsou vhodné výsledky otázek 5, 6, 7, 9, 12a.

V otázce č. 5 „Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte hudebními aktivitami (zpěvem, hraním na nástroje, pohybem)?“ odpověděli žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy průměrně „15 – 20 minut“. Žáci základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli průměrně „5 – 10 minut“. Žáci základní školy bez zaměření odpověděli průměrně „10 – 15 minut“. Z výsledků této otázky vyplývá, že **hypotéza byla potvrzena**.

V otázce č. 6 „Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte poslechem vážné hudby?“ odpověděli žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy průměrně „5 – 10 minut“. Žáci základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli průměrně „0 – 5 minut“. Žáci základní školy bez zaměření odpověděli „5 – 10“. Odpovědi žáků první a třetí školy jsou stejné, proto **hypotéza nebyla potvrzena**.

V otázce č. 7 „Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte poslechem populární hudby?“ odpověděli žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy průměrně „0 – 5 minut“. Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli průměrně „0 – 5 minut“. Žáci základní školy bez zaměření odpověděli „0 – 5 minut“. Odpovědi žáků všech typů základních škol jsou stejné, proto **hypotéza nebyla potvrzena**.

V otázce č. 9 „Probíráte v HV populární hudbu?“ odpověděli žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „ne“. Tentýž názor

sdílí i žáci základní školy bez zaměření. Pouze žáci základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli „ano“. **Hypotéza nebyla potvrzena.**

V otázce č. 12a „Jak hodnotíš vybavení hudebny?“ odpověděli žáci základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „myslím si, že je lepší než na jiných školách. Žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy si myslí, že jejich odborná učebna pro výuku hudební výchovy je vybavena lépe než na jiných školách. Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli, že jejich odborná učebna pro výuku hudební výchovy je vybavena průměrně. Žáci na základní škole bez zaměření odpověděli, že jejich odborná učebna pro výuku hudební výchovy je vybavena hůř než na jiných školách. Z výsledků vyplývá, že **hypotéza byla potvrzena.**

Hypotéza č. 3 nebyla potvrzena.

Hypotéza č. 4: žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy jsou více hudebně aktivní než žáci na ostatních základních školách

K ověření této hypotézy jsou vhodné výsledky otázek 20, 21, 22.

V otázce č. 20 „Působíš v nějakém sboru, orchestru, skupině, tanečním souboru apod.“ odpověděli žáci na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy „ano“ a nejčastěji působí ve školním pěveckém sboru, tanečním souboru a orchestru ZUŠ, kterou navštěvují. Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli „ne“. Žáci na základní škole bez zaměření odpověděli „ne“. Z výsledků jasně vyplývá, že **hypotéza byla potvrzena.**

V otázce č. 21 „Navštěvuješ nebo navštěvoval/a jsi ZUŠ nebo učitele hudby?“ odpověděli žáci ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „ano“. Nejčastěji se vzdělávají v oboru hra na klavír/klávesy,

kytaru, flétnu nebo zpěv. Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli „ne“. Žáci na základní škole bez zaměření odpověděli „ne“. **Tato otázka hypotézu potvrzuje.**

V otázce č. 22 „Skládáš sám/sama písničky, texty k písňím apod.“ odpověděli žáci ze základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy „ne“. Žáci ze základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy odpověděli „ne“. Žáci ze základní školy bez zaměření odpověděli „ne“. **Tato otázka hypotézu nepotvrzuje.**

Hypotéza č. 4 byla potvrzena.

Z výzkumu vyplývá, že podmínky pro rozvoj receptivní hudebnosti (posluchačská aktivita, vztah k hudbě) jsou na všech zmíněných základních školách podobné, náplně hodin hudební výchovy jsou různorodé, ale celkově zabírají stejnou průměrnou délku trvání ve vyučovací hodině, tudíž nelze jednoznačně říci, že na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy jsou podmínky pro rozvoj receptivní hudebnosti lepší.

Čtvrtá hypotéza byla potvrzena jednoznačně už jen proto, že na základní školu s rozšířenou výukou hudební výchovy jsou primárně vybíráni žáci, kteří jsou již odmala vedeni k hudbě, navštěvují ZUŠ a účastní se různých hudebních akcí.

8. 6. Typický žák základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy

8. 6. 1. Postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty

Typický žák základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy považuje hudební výchovu za předmět, který je stejně důležitý jako ostatní předměty. Informace, které se v hodinách hudební výchovy dozvídá, považuje za dostatečné. Je přesvědčen, že výuka hudební výchovy má smysl a je užitečná.

8. 6. 2. Náplň a průběh hodiny hudební výchovy

V hodinách hudební výchovy typického žáka základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy nejvíce baví zpěv a poslech hudebních skladeb. Zpěv a další hudební aktivity také zaujímají velkou část vyučovací hodiny (až 20 minut). Druhou nejčastější činností v hodinách hudební výchovy, které navštěvuje, je teoretická výklad učitele (až 15 minut). Poslech vážné hudby převažuje nad poslechem populární hudby, která není téměř vůbec zařazena do náplně předmětu.

Samotný žák je přesvědčen, že v hodinách hudební výchovy by měly být zastoupeny oba dva druhy hudby, jak populární, tak vážná. Jako důvod uvádí skutečnost, že oba druhy jsou stejně důležité a měl by mít přehled o všem.

8. 6. 3. Žákovo hodnocení učitele

Učitel hudební výchovy v očích žáka dobře hraje a zpívá, má dostatečné znalosti o vážné hudbě, bohužel to se už nedá říci o populární hudbě.

Nejčastěji učitel hraje na klavír, z dalších nástrojů užívá také kytaru.

8. 6. 4. Vybavení

Ve škole je k dispozici odborná učebna pro výuku hudební výchovy, jejíž vybavení považuje za lepší než na jiných školách. Hudebna je vybavena počítačem, dále přehrávačem a nahrávacím zařízením, všechny

elektronické pomůcky jsou ve výuce hudební výchovy využívány. Také jsou k dispozici elektrické klávesy a elektrická kytara. Žáci ve výuce používají učebnice.

8. 6. 5. Vztah k hudbě

Typický žák základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy má hudbu rád, nejvíce jeho vztah k hudbě nejvíce ovlivnili škola, kamarádi a internet. Velký vliv na hudební vkus žáka má také rodina a ZUŠ. Život bez hudby by si žák neuměl představit.

8. 6. 6. Vlastní hudební aktivity

Typický žák základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy poslouchá hudbu a ze všech možných hudebních aktivit se nejvíce věnuje právě poslechu. Hudbu poslouchá denně, často jako kulisu, ale odkáže ji poslouchat i záměrně. Hudbu k poslechu si nejčastěji stahuje z internetu nebo poslouchá hudbu z nosiče CD.

Žák si obvykle zpívá každý den. Sám pak působí v nějakém hudebním souboru, nejčastěji se jedná o pěvecký sbor na základní škole, kterou navštěvuje. Typický žák základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy navštěvuje ZUŠ, na které studuje hru na klavír. Přínos hudební výchovy vzhledem k tomu, jaké informace se dozví v ZUŠ, nedokáže posoudit.

Sám vlastní tvorbou nedisponuje, pokud by ale začal s vlastní tvorbou, pokoušel by se skládat celé písničky, tzn. jak melodii tak texty.

8. 6. 7. Oblíbené žánry, interpreti, skladatelé

Jednoznačně preferuje populární hudbu a jeho oblíbeným žánrem je rock a pop. Oblíbeného interpreta vážné hudby nemá, ale z populární hudby nejčastěji poslouchá Justina Biebera, Amy Winehouse a Beyoncé. Oblíbeného skladatele ani vážné ani populární hudby nemá.

Koncerty navštěvuje, nerozlišuje populární nebo vážnou hudbu, ale moc často na ně nechodí. Při vývěru koncertu se rozhoduje sám podle svého vkusu.

8. 6. 8. Co změnit na výuce HV

Na výuce hudební výchovy by nejraději nic neměnil, způsob vedení hodiny mu vyhovuje. Pokud by ovšem musel říci, co mu na hodinách hudební výchovy vadí nejvíc, bylo by to málo zpěvu a málo výuky populární hudby.

8. 7. Typický žák základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy

8. 7. 1. Postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty

Typický žák základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy považuje hudební výchovu za předmět, který je méně důležitý než některé jiné předměty. Za důležitější předměty považuje český jazyk, matematiku a anglický jazyk. Informace, které se v hudební výchově dozvídá, považuje za dostatečné. Zastává názor, že vyučování hudební výchovy má smysl.

8. 7. 2. Náplň a průběh hodiny hudební výchovy

V hodinách hudební výchovy typického žáka základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy nejvíce baví zpěv. Hudebními aktivitami, jako je zpěv, hra na hudební nástroje a pohybové aktivity, tráví průměrně pouze 5 – 10 minut z vyučovací hodiny. Největší část hodiny žáci tráví vstřebáváním látky v podobě teoretického výkladu učitele (15 – 20 minut). Poslechu vážné hudby věnují žáci průměrně 0 – 5 minut, stejný čas věnují také poslechu populární hudby.

Populární hudba je v hodinách hudební výchovy probírána.

Sám žák je přesvědčen, že v hudební výchově by se měla probírat jak vážná tak populární hudba a jako důvod uvádí, že oba druhy hudby jsou stejně důležité.

8. 7. 3. Žákovo hodnocení učitele

Učitel hudební výchovy v očích žáka dobře hraje a dobře zpívá a má dobré znalosti z vážné hudby. Bohužel mu vadí, že učitel zkouší.

Nejčastěji učitel v hodinách hraje na kytaru, případně na klavír.

8. 7. 4. Vybavení

Na základní škole, kterou žák navštěvuje, je k dispozici odborná učebna pro výuku hudební výchovy, kterou žák považuje za průměrně vybavenou. V hudebně je k dispozici elektrický klavír, televize a

přehrávač. Všechny tyto pomůcky jsou ve výuce pravidelně využívány. Žáci ve výuce používají učebnice.

8. 7. 5. Vztah k hudbě

Typický žák základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy má hudbu rád. Jeho vztah k hudbě byl nejvíce ovlivněn vkusem kamarádů, internetem, dále v menší míře rodinou a hudební výchovou. Život bez hudby si nedokáže představit.

8. 7. 6. Vlastní hudební aktivity

Typický žák základní školy s rozšířenou výukou výtvarné výchovy ze všech hudebních aktivit nejvíce poslouchá hudbu, a to denně. Hudbu používá jako zvukovou kulisu, ale dokáže ji poslouchat i záměrně. K domácímu poslechu si ji nejčastěji použije hudbu z nosiče DVD nebo CD.

Žák si zpívá téměř denně. Sám ale v žádném hudebním souboru nepůsobí ani nenavštěvuje ZUŠ.

Typický žák této školy netvoří. Pokud by se už rozhodl pro tvůrčí činnost, pokusil by se složit celou vlastní píseň, tzn. melodii i text.

8. 7. 7. Oblíbené žánry, interpreti, skladatelé

Jednoznačně preferuje populární hudbu a jeho oblíbeným žánrem je hip hop. Nemá oblíbeného interpreta vážné hudby, z interpretů populární hudby nejvíce poslouchá Selenu Gomez, případně Rihannu. Oblíbeného skladatele nemá ani ve vážné ani v populární hudbě.

Koncerty navštěvuje, nerozlišuje vážnou a populární hudbu. Frekvence návštěvnosti koncertu je podle času a nálady. Při výběru koncertu se rozhoduje sám podle vlastního vkusu.

8. 7. 8. Co změnit na výuce HV

V hodině hudební výchovy by uvítal více zpěvu, jinak by nic neměnil.

8. 8. Typický žák základní školy bez zaměření

8. 8. 1. Postavení hudební výchovy mezi ostatními předměty

Typický žák základní školy bez zaměření považuje hudební výchovu za předmět, který je méně důležitý než některé jiné předměty. Mezi důležitější předměty by zařadil český jazyk, matematiku a anglický jazyk. Informace, které se dozívá v hodinách hudební výchovy, považuje za dostatečné. Vyučování hudební výchovy podle něj má smysl a je užitečné.

8. 8. 2. Náplň a průběh hodiny hudební výchovy

V hodinách hudební výchovy typického žáka základní školy bez zaměření nejvíce baví práce s počítačem. Zpěvem, hrou na hudební nástroje a pohybovými aktivitami tráví průměrně 10 – 15 minut vyučovací hodiny. Poslechu ve vyučovací hodině věnuje velice málo času, ukázky vážné hudby poslouchá průměrně 5 – 10 minut, populární hudbu 0 – 5 minut. Teoretický výklad také zajímá velkou část vyučovací hodiny (10 – 15 minut).

V náplni hudební výchovy má populární hudba své místo. Podle žáka by se v hudební výchově měla probírat jak vážná tak populární hudba. Jako důvod uvádí přehled v dějinách hudby.

8. 8. 3. Žákovo hodnocení učitele

Učitel hudební výchovy v očích žáka dobře zpívá a vyzná se ve vážné hudbě. Nejčastějším hudebním nástrojem, který učitel v hudební výchově používá, je kytara

8. 8. 4. Vybavení

Ve škole, kterou žák navštěvuje, je k dispozici odborná učebna pro výuku hudební výchovy. Podle žáka je vybavení hudební horší než na jiných školách. Hudebna je vybavena počítačem, elektrickým klavírem a přehrávačem. Všechny tyto elektronické pomůcky jsou při výuce hudební výchovy k dispozici. V hodinách žáci používají učebnice.

8. 8. 5. Vztah k hudbě

Typický žák základní školy bez zaměření má hudbu rád. Jeho vztah k hudbě nejvíce ovlivnili kamarádi a internet. Život bez hudby by si žák neuměl představit.

8. 8. 6. Vlastní hudební aktivity

Typický žák základní školy bez zaměření hudbu především poslouchá. Pouští si ji denně a používá ji jako kulisu. Dokáže ale i poslouchat hudbu záměrně. Nejčastěji si hudbu k poslechu pouští z nosičů DVD a CD, případně poslouchá rádio.

Žák si obvykle nezpívá každý den, ale pouze podle nálady. Sám v žádném hudebním souboru nepůsobí ani nenavštěvuje ZUŠ nebo soukromého učitele hudby.

Nedisponuje vlastní tvůrčí činností, ale pokud by se pro ni rozhodl, zřejmě by se pokusil pouze o jakési náznaky melodie nebo textu.

8. 8. 7. Oblíbené žánry, interpreti, skladatelé

Zásadně preferuje moderní populární hudbu a jeho oblíbeným žánrem je hip hop. Oblíbeného interpreta vážné hudby nemá, ale v populární hudbě by si uměl najít své oblíbence. Nejčastěji poslouchá Mike Spirita a Eminýma. Oblíbeného skladatele nemá ani mezi představiteli vážné hudby ani mezi představiteli populární hudby.

Navštěvuje pouze koncerty populární hudby, a to podle času a nálady. Při výběru koncertů se řídí svým vkusem.

8. 8. 8. Co změnit ve výuce HV?

Na výuce hudební výchovy by nejraději neměnil nic, ale pokud by si mohl vybrat, uvítal by více populární hudby.

9. KOMPARACE VÝSLEDKŮ UČITELŮ A ŽÁKŮ

V dotaznících určených pro učitele a pro žáky bylo zmíněno mnoho styčných bodů, díky tomu lze porovnávat výsledky mezi učiteli a žáky. Některé otázky k této oblasti byly záměrně formulovány k tomuto účelu.

V rámci snadnější orientace ve výsledcích byly porovnávány odpovědi jednotlivých učitelů a „typických žáků“ jednotlivých základních škol.

9. 1. Vybavení školy

Pro porovnání těchto výsledků jsou vhodné odpovědi na otázky 22, 23, 25 a 32 v dotazníku učitelů a odpovědi na otázky 12, 12b, 13 a 14 v dotazníku pro žáky. Některé otázky byly formulovány totožně, jiné otázky byly formulovány poněkud odlišně.

Otázka: Je ve vaší škole hudebna?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

	učitel	žáci
ano	1	100,00%
ne	0	0%

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

	učitel	žáci
ano	1	97,44%
ne	0	2,56%

Základní škola bez zaměření:

	učitel	žáci
ano	1	71,08%
ne	0	28,92%

Rozdíl ve výsledcích může být způsoben rozdílným chápáním pojmu „hudebna“ u učitelů a u žáků. Učitelova představa o plně vybavené

odborné učebně je pochopitelně zcela odlišná od představy žáka, pro kterého „hudebna“ může znamenat např. pouze třídu s klavírem.

Otázka: Máte k dispozici učebnice HV, případně zpěvníky pro žáky?/
Používáte v HV učebnice?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

	učitel	žáci
ano	1	100,00%
ne	0	0%

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

	učitel	žáci
ano	1	97,44%
ne	0	2,56%

Základní škola bez zaměření:

	učitel	žáci
ano	1	75,90%
ne	0	24,10%

Rozdíl ve výsledcích především na základní škole bez zaměření může být způsoben tím, že jeden ročník na druhém stupni učebnice ve výuce nevyužívá, ostatní ročníky ano. Malé rozdíly mohou být způsobeny odpověďmi žáků „notorických zapomnětlivců“, kteří učebnice nenosí, proto je v hodině nemohou používat.

Otázka: Používáte při výuce hudební nástroje?/ Na jaký nástroj pan učitel/ paní učitelka hraje?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

učitel	žáci
kytara	kytara
klavír	klavír
	housle

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

učitel	žáci
kytara	kytara
klavír	klavír
Orffovy rytmické nástroje	rytmické nástroje

Základní škola bez zaměření:

učitel	žáci
kytara	kytara
	klavír

Víceméně se zde žáci i učitelé na použitých hudebních nástrojích shodují. Rozdíly v odpovědích jsou patrně důsledkem malé frekvence používání určitého hudebního nástroje, např. pedagog na základní škole s rozšířenou výukou hudební výchovy několikrát v hodině použil housle, ale protože je nepoužívá pravidelně, nepovažoval na důležité tento nástroj zapsat do dotazníku. Žáci si ten moment zapamatovali, a proto housle do dotazníku zapsali.

Otázka: Používáte při výuce HV elektronické pomůcky?/ Jaké máte v hudebně přístroje a elektronické pomůcky?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

učitel	žáci
přehrávač	
počítač	počítač
	klávesy
	reproduktory
	elektrická kytara

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

učitel	žáci
přehrávač	přehrávač
televize	televize
	klávesy

Základní škola bez zaměření:

učitel	žáci
klávesy	klávesy
	přehrávač
	počítač

Rozdíly v odpovědích jsou zřejmě důsledkem skutečnosti, že pedagogům se spíše nechtělo do dotazníku vypisovat všechny elektronické pomůcky, které v hudebně mají, případně jejich používání je natolik zautomatizované, že si jejich funkci ani neuvědomují. Jediným velkým rozdílem je používání počítačů v hodinách hudební výchovy na základní škole bez zaměření. Podle dotazníku pro učitele je jasné, že v hudebně počítač není, ale vzhledem k tomu, že pedagog často v hodinách hudební výchovy navštěvuje zřejmě multimediální učebnu s počítači, kde mají žáci možnost pracovat s populární hudbou, vyplnili žáci do dotazníku i tuto elektronickou pomůcku, i když do vybavení hudební nepatří.

10.2. Aktivity žáků v hudební výchově/ Náplň a průběh hodin

Pro porovnání těchto výsledků jsou vhodné odpovědi na otázky 26, 27, 28 a 29 v dotazníku učitelů a odpovědi na otázky 5, 6, 7, 8 a 9 v dotazníku pro žáky. Některé otázky byly formulovány totožně, jiné otázky byly formulovány poněkud odlišně.

Otázka: Kolik času z vyučovací hodiny typicky stráví žáci hudebními aktivitami (zpěvem, hraním na nástroje, pohybovou aktivitou)?/ Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte hudebními aktivitami (zpěvem, hraním na nástroje, pohybem)?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

učitel	žáci
15 - 20 minut	15 - 20 minut

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

učitel	žáci
15 - 20 minut	5 - 10 minut

Základní škola bez zaměření:

učitel	žáci
10 - 15 minut	10 - 15 minut

Na dvou základních školách se žáci se svým učitelem na délce hudebních aktivit ve vyučovací hodině shodují. Na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy žáci v poslední otázce „Co bys změnil na výuce HV?“ odpovídali, že by chtěli více zpěvu, hry na hudební nástroje a pohybu, proto zřejmě mají pocit, že mají v náplni hodiny těchto aktivit málo a označili jako odpověď 5 – 10 minut.

Otázka: Kolik času typicky věnujete při jedné vyučovací hodině poslechu?/ Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte poslechem vážné hudby?/ Kolik času z vyučovací hodiny průměrně strávíte poslechem populární hudby?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

učitel	žáci
15 - 20 minut	5 - 10 minut
	0 - 5 minut

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

učitel	žáci
10 - 15 minut	0 - 5 minut
	0 - 5 minut

Základní škola bez zaměření:

učitel	žáci
10 - 15 minut	5 - 10 minut
	0 - 5 minut

Zde se názory učitelů a žáků značně liší. Celkově si učitelé myslí, že poslechům ve vyučovacích hodinách věnují dostatek času. Naopak žáci si myslí, že poslechů ve vyučovací hodině by mohlo být více. Žáci v dotazníku navíc rozdělovali poslech vážné hudby a populární hudby. Celkově mají žáci všech základních škol pocit, že poslech populární hudby má v hodinách minimální délku a mohlo by jej být více. Poslechu vážné hudby se podle žáků v hodinách hudební výchovy věnuje více času.

Otázka: Kolik času typicky věnujete při jedné vyučovací hodině teoretickému výkladu?/ Kolik času průměrně věnuje pan učitel/ paní učitelka při jedné vyučovací hodině HV teoretickému výkladu?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

učitel	žáci
10 - 15 minut	10 - 15 minut

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

učitel	žáci
15 - 20 minut	15 - 20 minut

Základní škola bez zaměření:

učitel	žáci
10 - 15 minut	10 - 15 minut

Celkově se v této otázce učitelé s žáky na délce trvání teoretického výkladu ve vyučovací hodině hudební výchovy shodují.

Otázka: Vyučujete v rámci HV i moderní populární hudbu?/ Probíráte v HV populární hudbu?

Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy:

	učitel	žáci
ano	1	41,03%
ne	0	58,97%

Základní škola s rozšířenou výukou výtvarné výchovy:

	učitel	žáci
ano	1	71,79%
ne	0	28,21%

Základní škola bez zaměření:

	učitel	žáci
ano	1	49,40%
ne	0	50,60%

Podle učitelů na všech třech základních školách je v hodinách hudební výchovy probírána jak vážná tak populární hudba. Na rozdíl od učitelů si pouze žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy myslí, že v hudební výchově probírají populární hudbu.

11. ZÁVĚR

Současná doba přináší stále více diskuzí o náplni a způsobu výuky hudební výchovna základních školách. Otázka je, jak by se měla koncipovat náplň předmětu tak, aby žáci získali základní přehled o hudebních dějinách, ale zároveň měli dostatečný prostor pro prezentaci svých preferencí v rámci moderní populární hudby. Důležitou součástí náplně hudební výchovy je také rozvoj hudebních dovedností prostřednictvím hudebních aktivit – zpěvem, hrou na nástroje, pohybovou aktivitou.

Lze si jen obtížně představit, jak časově náročná musí být příprava pedagoga na ideální hodinu hudební výchovy a zavděčit se všem žákům ve třídě. Pedagogové do vyučovacích hodin zařazují populární hudbu, ale u žáků tento fakt zatím velkou odezvu nemá, uvítali by, kdyby jí v náplni předmětu bylo více.

Celkově mají žáci hudební výchovu rádi, v menší míře by místo hudební výchovy uvítali český nebo anglický jazyk či matematiku. Několik jedinců by hudební výchovu zrušilo, lze se jen domnívat, jaký k tomu mají důvod – jedna z možných variant je nepochopení úlohy pedagoga v tomto předmětu, kdy se učitel snaží obsáhnout velké množství látky v relativně malé hodinové dotaci, případně nutí žáky zpívat, hrát na hudební nástroje, či se jinak aktivně hudebně projevovat, což v naší společnosti je stále ještě velký problém.

V náplni předmětu žáky nejvíce baví zpěv a velmi oceňují, když jejich učitel hudební výchovy umí zpívat. Méně potom hra na hudební nástroje, i když pro žáky, kteří navštěvují ZUŠ nebo učitele hudby, je tato činnost nedostačující. Žáci na všech zmíněných typech základních škol se rádi dozvídají informace o hudbě. Víceméně nerozlišují, zda jde o vážnou nebo populární hudbu, spíše se zajímají o způsob podání látky. Oceňují učitele, když zajímavě a poutavě vypráví o hudbě, jejich zájem ale opadne ve chvíli, kdy pedagog nově nabytou látku začne zkoušet. Žáci mají raději prezentace a referáty, především o oblíbených interpretech.

Co se týče vlastních hudebních aktivit, je pocíťován velký rozdíl mezi žáky, kteří navštěvují základní školu s rozšířenou výukou hudební výchovy a žáky ostatních typů škol. Téměř tři čtvrtiny žáků základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy se dále vzdělávají na ZUŠ a působí v různých typech hudebních souborů, jako je školní pěvecký sbor, taneční soubory, orchestry ZUŠ, které navštěvují. Někteří žáci navštěvují i více pěveckých sborů, díky této zkušenosti mají dále možnost jednak vystupovat na soutěžích a festivalech v zahraničí, jednak se mohou účastnit různých divadelních představení jako součást divadelního sboru. Žáci na základní škole s rozšířenou výukou výtvarné výchovy ZUŠ hudebních oborů příliš nenavštěvují. Pro žáky výtvarně nadané je pochopitelně důležitější výtvarný obor. I zde je ale možno najít žáky, kteří navštěvují ZUŠ, hrají na různé hudební nástroje a **objíždějí** soutěže. Žáci na základní škole bez zaměření mají tu nevýhodu, že navštěvují vesnickou školu. Do města s velkou ZUŠ je daleko, a i když na základní školu dojíždějí někteří učitelé ZUŠ učit hru na nástroje jako na pobočku, žáci často nemají zájem sedět ve třídě delší dobu než je nezbytně nutné.

Jako pozitivní bych z průzkumu viděla skutečnost, že většina žáků všech třech typů škol se bezkonkurenčně orientuje v populární hudbě, má svůj oblíbený žánr a svého oblíbeného interpreta, jehož písničky poslouchá. Taktéž pozitivní je skutečnost, že žáci navštěvují koncerty svých oblíbených interpretů, i když ne tak často, jak by si asi sami představovali.

Bohužel mezeru vidím v tom, že žáci se sice orientují v hudebních dějinách tak, jak se je naučí ve škole, ale nedokáží si vybrat oblíbeného skladatele či interpreta. Do dotazníku byla zapsána jména snad těch nejznámějších skladatelů, což je důsledek spíše zapamatování si onoho jména z hodiny hudební výchovy než oblíbenosti daného autora. Co je také velice znepokojivé, je fakt, že žáci neumějí rozlišovat pojem „skladatel“ a „interpret“. Tento rozdíl je zřejmě učiteli hudební výchovy mnohdy opomenut, proto žáci do dotazníků pletou jména v otázkách o skladatelích a interpretech. Je ale jasné, že pedagog nemůže v hodině obsáhnout vše, co by chtěl žákům předat, proto jsou žáci v interpretaci látky schopni plést pojmy a jména.

Velkou mezeru bych ale viděla v motivaci učitelů k výuce hudební výchovy. Vysoká škola je dokonale připravila, co se týče dějin hudby a hudební teorie, ale sami učitelé vidí nedostatky v metodice a didaktice hudební výchovy, dále v pohybových aktivitách a práci s didaktickou technikou. Učitelé si představovali vyučování hudební výchovy pozitivněji než jak poznali ve skutečné praxi. Sice se zajímají o další vzdělávání pedagogů hudební výchovy, ale moc často se vzdělávacích kurzů neúčastní.

Řešením by mohlo být rozdělování žáků do specializovaných škol (s rozšířenou výukou hudební výchovy, výtvarné výchovy i dalších předmětů) až s nástupem žáků na druhý stupeň. Během prvního stupně se žákova osobnost rychle rozvíjí a mění se jeho preference. Může se stát, že žák, který navštěvuje od prvního ročníku školu s rozšířenou výukou hudební výchovy, změní svou orientaci na jinou oblast, např. sport nebo jazyky. V tom případě je potom jeho preference potlačena a je nucen navštěvovat školu, která mu nedá potřebnou kvalifikaci v dané oblasti, zatímco jiný žák by rád zaujal jeho místo na stávající škole.

Předpokladem k vynikající orientaci žáka na daný obor je ovšem špičková vybavenost školy. Školy by měly využít všech dnešních možností nabízených dotací, aby zajistili žákům náležitě kvalitní vzdělání. S tím souvisí i dostatečná motivace učitelů k vyučování a umožnění jim průběžné dozdělávání, týkající se především didaktické techniky a nových možností prezentace učiva.

Posledním velkým řešením týkajícím se především základní školy s rozšířenou výukou hudební výchovy, ale i ostatních škol, by měla být návštěva koncertů, nejen vážné hudby, ale v rámci možností i moderní populární hudby. Jde o významné zajištění úspěchu učitele u žáka, ale především motivace žáků k výuce hudební výchovy.

11. REFERENČNÍ SEZNAM

- Helfert, Vladimír: Základy hudební výchovy na nehudebních školách (Otázka hudebnosti – Nutnost školské hudební výchovy). Praha, Státní nakladatelství, 1930, 79 stran
- Holas, Milan. Psychologické základy hudební pedagogiky. Praha, SPN, 1988. 127 stran
- Holas, Milan: Malý slovník základních pojmů z hudební pedagogiky a hudební psychologie. Praha, AMU, 2001, ISBN 80-85883-79-1, 75 stran
- Kasan, Jaroslav: Výzkum hudebnosti 1990. Výzkumné oddělení Českého rozhlasu 1991, 69 stran
- Kratochvil, František: Vnímání a hodnocení hudby (Vnímání a hodnocení hudby absolutní a programní mládeži ve věku třinácti až sedmnácti let, studující povinnou hudební výchovu ve škole střední a gymnasiu. Praha, SPN, 1953, 180 stran
- Kratochvil, František: Základy hudební výchovy (část I. Hudebnost). Praha, SPN, 1964, 128 stran
- Lýsek, František: Hudebnost a její výzkum u mládeže školou povinné (Příspěvek k otázce hudební výchovy na nehudebních školách). Brno, Rovnost, 1947, 34 stran
- Lýsek, František: Hudebnost a zpěvnost mládeže ve světle výzkumů. Praha, SPN, 1956, 118 stran
- Poledňák, Ivan: ABC stručný slovník hudební psychologie. Praha, Editio Supraphon, 1984, 1. vydání, 459 stran
- Sedlák, František: Základy hudební psychologie. Praha, SPN, 1990, ISBN 80-04-20587-9, 319 stran, 1. vydání
- URL <<http://www.zs-stupkova.cz/>>
- URL <<http://www.komenium.olomouc.indos.cz/>>
- URL <<http://www.ceskyhudebnislovník.cz>>
- URL <<http://www.zsnamest.cz/>>

12. SOUPIS PŘÍLOH

- dotazník pro učitele
- dotazník pro žáky